F-47.2
J6415

THE BENSON LIBRARY OF HYMNOLOGY

Endowed by the Reverend

LOUIS FITZGERALD BENSON, D.D.

SCB
4567

LIBRARY OF THE THEOLOGICAL SEMINARY

PRINCETON, NEW JERSEY

William Tennant.

Quid sit, cur sine his vivere velim?

No. 205

William Macmath
2nd November 1918.

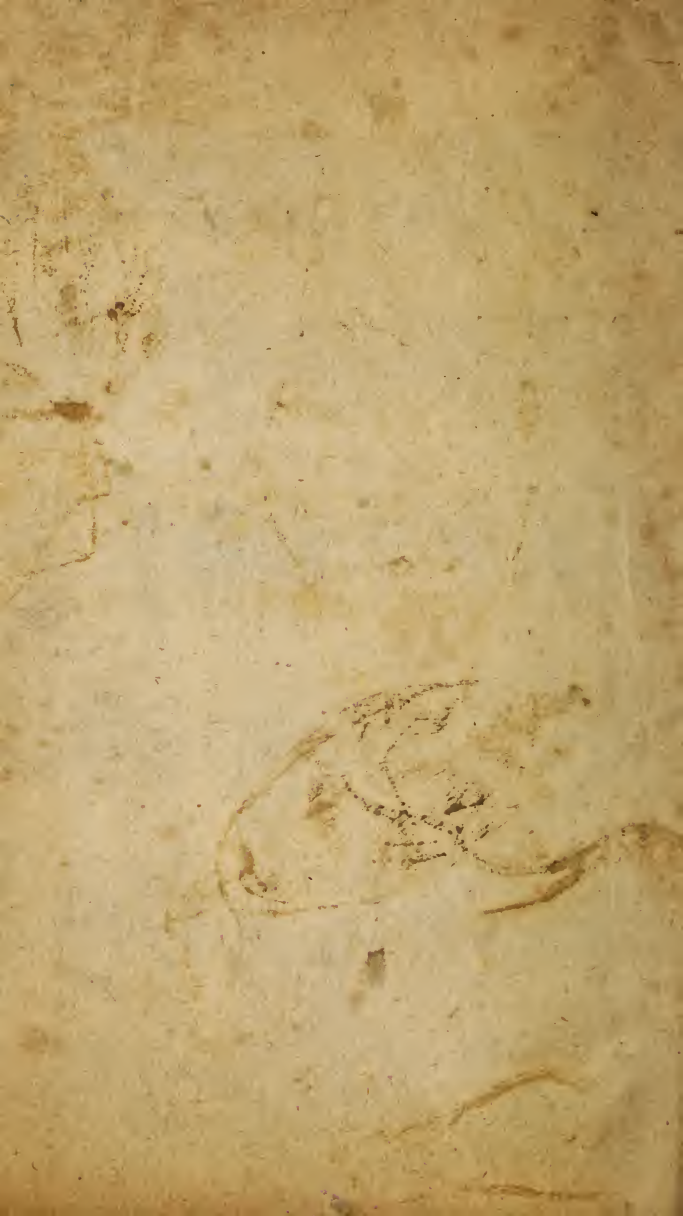

John [illegible]

his book

[illegible]

[illegible]

A. D. 1756

David Hebræorum Rex,
Divinus Vates ac Psaltes.

Arcturus Jonstonus Scotus,
Psalmorum Paraphrastes.

Jonstono carmen dedit immortale Thalia:
Et vegeta scriptor cum brevitate placet.

Aliud.

Jonstono Ingenium Natura potentior Arte,
Artes, Phoebe tuas provida cura dabat:
Ingenij specta vires, spectentur et Artes;
Quem dabis Ingenio? Quem dabis Arte parem?
D. Wedderburnus.

Geo: Jamison pinxit. *R. Cooper Sculp.*

POETARUM SCOTORUM MUSÆ SACRÆ:

SIVE

ARCTURI JONSTONI, Medici Regii, Psalmorum Davidicorum, Cantici Solomonis, & Canticorum Evangelicorum *Paraphrasis Poëtica.*

JOANNIS KERRI Cantici Solomonis Paraphrasis gemina.

ROBERTI BODII à Trochoregia ad Christum Servatorem HECATOMBE.

Summo quæque studio, ad optimorum exemplarium fidem recensuit, notis necessariis illustravit, atque Scholarum demum usibus adcommodavit GULIELMUS LAUDERUS, *Philologus.*

EDINBURGI:
Apud THO. & WAL. RUDDIMANNOS.
M. DCC. XXXIX.

LIBRARY OF PRINCETON
MAR 17 1965
THEOLOGICAL SEMINARY

Scholarum apud Scotos MODERATORIBUS

Gulielmus Lauderus S.

QUUM in adornando sacrorum carminum, ex aliquot poëtarum Scotorum monumentis desumtorum, delectu nuper occupatus essem; cumque in eo delectu facile primas obtinerent clarissimi viri Arcturi Jonstoni, Christianissimi Galliarum Regis poëtæ olim primarii, ac sereniſſimorum item Magnæ Britanniæ Regum Jacobi I. Caroliique filii medici domestici, poëtarum sui seculi omnium longè principis, carmina sacra; elegantissimæ nempe psalmorum Davidicorum, cantici Solomonis, canticorumque evangelicorum paraphrases ejus poëticæ, aurea sanè, verèque palmaria, divinaque omninò opuscula, omnique adeo prædicatione majora, in summoque semper pretio atque æstimatione, (ex quo primùm tempore, annorum scilicet circa centùriam, in lucem prodierunt) à doctissimis politissimique ingenii, tum in Scotia, tum apud exteros hominibus, uti ex diversis eorumdem hîc subnexis testimoniis apparet, habita: cumque etiam audivissem publicas Batavorum scholas musâ Jonstonianâ quotidie personare, (quum Buchananus, contrà, uti ab hominibus fide dignis accepi, neque in scholis neque in academiis ibidem, quam ob rationem nescio, eo certè honore longè longèque digniſſimus est, ne compareat quidem) absurdum profectò putavi, ab omnique recta ratione alienum, tanti viri opera, exterisque tam accepta regionibus, domi tantum peregrinari. Ex consilio igitur graviſſimorum aliquot doctissimorumque virorum, huic nos malo obviam euntes, auxiliares & ipsi manus porreximus, exemplariumque inopiam sublevavimus.

Atque hîc, quæso, vestra bona cum venia, hac de re quæ sentio apud vos, æquos admodum cum primis atque idoneos judices, liberè eloqui mihi liceat. Vobis igitur, doctissimi præstantissimique viri, deque patria atque republica quàm optimè meriti, vobis, inquam, vestroque judicio expendendum discutiendumque relinquimus, utrum non tam benè in scholis patriis, quæ pueris prælegantur, quàm apud Batavos, (quos inter, ut diximus, docentur)

 ternal-

ternasque præcipuè id ob causſas, ſacra Jonſtoni carmina locum commereantur. Ac primò quidem, ſummam propter carminis venuſtatem atque elegantiam, ac deinde maximam propter facilitatem ac ſimplicitatem, poſtremò denique propter admirandam omnino atque ineffabilem ferè cum fonte Hebraico, ſeu textu originali, concordiam atque convenientiam. Ac ne quis fortè gratis, nulliſque idoneis ſuffulta rationibus, hæc à me prolata eſſe cauſſetur, adfirmationibus meis teſtimoniis, omni exceptione majoribus, fidem me brevi adſtructurum perſuadeo mihi penitus, adeoque confido.

Ad duas igitur priores cauſſas ſtabiliendas quod attinet, plurimos doctiſſimos clariſſimoſque viros ſententiæ meæ adſtipulatores habere me, lectorem hîc in præſentia admonere ſatis futurum eſſe credo; atque luculentiſſimis id argumentis probare atque convincere jam adgrediar. Janus igitur Broukhuſius & David Hoogſtratanus, ſummi nuper apud Batavos poëtæ, felici Jonſtoni poëtandi ratione, terſiſſimâque eâ, quam in ejus carminibus elucere videbant, numerorum ſuavitate & concinnitate adeo ſe captos fatentur, ut hic, illius hortatu, novam ſacrorum ejus poëmatum editionem, non ita pridem, hoc eſt, anno hujus ſeculi ſexto, procurarit. Quanti verò & hic & ille Jonſtonum æſtimaverint, meliùs, credo, patebit cum ex ejuſdem Hoogſtratani ad eumdem Broukhuſium dedicatione, tum ad lectorem præfatione, quaſque eam ob rationem hîc adjiciendas cenſuimus. Atque haud ita multò pòſt cantici Solomonis paraphraſcôs editionem longè pulcerrimam, chartâ majori nitidiſſimoque charactere, doctiſſimis inſuper utiliſſimiſque notis philologicis illuſtratam, una cum elegantiſſimo carmine Archibaldo Pitcarnio inſcripto, ac luculenta etiam præfatione, (quibus ſummam propter excellentiam, omiſſis autem notis, libri ſcilicet moli conſulentes, hanc noſtram adornandam duximus) hortante præcipuè maximo tum medico tum poëta, eodem viro celeberrimo, cui in deliciis Jonſtoni carmina fuere, anno hujus ſeculi nono, Edinburgi in officina Fribarniana procuravit vir clariſſimus Thomas Ruddimannus: iterumque, paullò pòſt, ejuſdem libelli, minori autem formâ, editionem, prædictis notis, carmine atque præfatione ſtipatam, idem vir doctiſſimus ſuis ex ædibus emiſit. Atque eæ quidem auctoris noſtri repetitæ editiones, (nam ab aliis ſingulatim recen-

fendis brevitatis causſa consulto hîc abstineo) licet pro meritis neque magnificè neque frequenter satis, haud obscuro sunt argumento summæ Jonstoniani carminis venustatis atque elegantiæ, quantoque adeo ille in pretio à doctis semper viris habitus fuerit. Atque duas priores quidem ad causſas stabiliendas hæc hactenus, hoc saltem in loco, nam hæc res uberius postea tractanda est, dixisse sufficiat. Ad tertiam postremamque verò quod attinet, maximam nempe Jonstonianæ psalmorum paraphraseôs cum fonte Hebraico, seu lingua originaria, (quæ tamen sacris in rebus, hoc obiter ut notem, summa certè interpretis laus est) convenientiam atque concordiam, & id haud clarè minus quàm quod præcessit, statim, validissimisque idque rationibus, demonstratum me daturum persuadeo mihi penitus, adeoque confido.

Libri igitur, cui titulus Historia Universalis (Londini anno 1736 quà impressi, quà imprimendi, octo voluminibus in folio, uti vocant) auctores, clarissimi doctissimique viri, ac proinde testes si qui alii, cum primis locupletes atque idonei, hanc rem, qua de agitur in præsentia, extra omnem dubitationis aleam longe longeque posuerunt. Siquidem illi viri clarissimi Jonstonianam psalmorum paraphrasim honorifico admodum elogio prosecuti sunt, elegantiam nimirum Hebraici sermonis mirandum in modum exhibuisse eum, nec ulli alii paraphrastæ, quicumque demum is fuerit, (ne ipsi quidem Buchanano atque Castalioni, quos ibidem laudant) cedere, excepto duntaxat quod versibus perpetuis elegiacis (unde haud parum carminis majestati derogatur) usus fuerit, prædicantes: uti videre est in immensi illo laboris atque judicii, nec minoris utilitatis opere, (unde egregium illud de auctore nostro testimonium suprà memoratum desumpsimus, imprimendumque curavimus) frustraque hactenus aliarum gentium scriptoribus tentato, utpote humanas fere vires supergresso, quodque iis solis tam feliciter successerit, uti spes non adfulgeat mediocris & eum quoque carorum pretiosorumque librorum, quibus una se Anglia jactat, cumulo quandoque accessurum.

Excipere verò debebant Cll. viri Psalmi CXIX. paraphrasim, quem in viginti atque duas divisum sectiones, totiusque adeo psalmorum libri longissimum, totidem diversis carminum generibus prosecutus est: unde quantus in

omni ferè poëtandi genere, quando nimirum ipsi lubitum esset, artifex esse potuisset liquidò apparet.

Quod verò iidem Cll. viri majestatis defectum in Jonstoniana psalmorum paraphrasi criminantur, id non tam auctori celeberrimo, quàm carminis, nempe elegiaci, quo usus est, ad quodque naturæ sponte atque impetu maximè ferebatur, generi vitio vertendum est. Ea siquidem carminis elegiaci est indoles, ut, rebus præcipuè lugubribus aut amatoriis etiam decantandis idonea, omnem orationis magnificentiam atque sublimitatem unicè respuat atque refugiat: id quod acutissimi perspicacissimique ingenii virum minimè latuisse pro persuasissimo habere possumus. Præterea, Jonstono (si quod manifestò ipse præ se fert credamus, credere autem omninò debemus) ad majestatem, sive sublimem dicendi characterem, uti adsurgeret, nequaquam (non enim, ut dixi, carminis indoles ferebat) propositum erat. Sacrum tantum vatem pastorali potius amictu vestiendum, (cui rei carmen satis conveniebat elegiacum) regali quàm pompâ adornandum, quod ante se magnificè Buchananum præstitisse adseverat, ideoque, ne actum scilicet ageret, iterum non repetendum, sibi in animum induxerat.

Atque hîc nolim quemquam existimare me (quis enim ego sum hoc ut audeam?) Buchananum de solio, quod tamdiu summa cum laude obtinuit, dejectum cupere. A me longè id absit, quod abominor! Per me quidem vivat, vigeat, floreat, laureâ Apollinari, quâ dignissimus est, in perpetuum tempora circumdatus. Neque hoc ipse Jonstonus, si viveret, credo, vellet, cujus famam acriter adeo adversus Eglisemmii furores inter mortales versans tutatus est. Nihil igitur aliud hoc dicto intelligi velim, quàm præviâ Jonstoni lectione, (quod ipse vir modestissimus olim innuebat) ad pleniorem Buchanani intelligentiam in summis scholarum illustriorum, atque in academicis præsertim philologorum classibus, viam munitiorem planioremque futuram: cujus Buchanani majestas, ac sublime dicendi genus ipsis viris doctissimis (magno Julio Cæsari Scaligero, cujus auctoritatem atque judicium, his in rebus, nemo potest mortalium defugere, si credimus) non nimis notum est; nedum junioribus quibusdam crudisque (quid enim manifesta negemus?) in pagis præcipuè rusticanis magistellis; ut nihil dicamus de decem aut duodecim

cim annorum puerulis, (ô summam hominum ineptiam, ne dicam, cæcam insipientiam atque amentiam!) quorum impuras in manus, uti vulgò fit, puriſſimi Buchanani manes, pravâ ſcilicet, incongruâ atque inſulsâ denique pſalterii ſui, divini certè operis, interpretatione, quid dico? profanatione veriùs, vexandi, torquendi, contaminandique prorſus traduntur; quibuſque ideò violata Buchanani majeſtas, ab iis, ejus qui famam ſibi caram habent, (ne tanti ſcilicet vatis manes inultos eſſe patiantur) de manibus vel vi extorquenda eſt. Buchananæa ſiquidem majeſtas, academiis omninò quàm ſcholis, vel, ſi verum fateri libet, maturi potius judicii viris, incautæ atque ignavæ quàm juventuti aptior, à nemine rectè intelligi, nedum ritè explicari poteſt, qui non & Virgilium & Horatium, alioſque præſtantiſſimos inter Romanos poëtas veteres callet tenetque omnes ad unguem: quibus Buchanānus (quem Flaccum Caledonium haud inſcite dixeris, quemadmodum Naſonis redivivi titulo, quem & forte ſuperat etiam, Jonſtonum Wedderburnus appoſitiſſimè inſignivit) non facilior modo non eſt, verùm, plurimis præſertim in locis, idque doctiſſimorum virorum judicio, (quod ipſe quoque inter docendum haud ſemel expertus ſum) longè etiam difficilior. Julius certè Scaliger, quem ſuprà laudavimus, pſalmos Buchanani cùm primùm oculis leviter perlegiſſet, carmen vel puellis intelligendum editum fuiſſe adfirmabat: cùm idem tamen ipſe accuratiùs expendiſſet, ſe ex viro atque intelligente nihil intelligentem factum eſſe adſeveravit: in omnibus promiſcuè innuens (quod & Alexandro quoque Julio, ipſius Buchanani Ecphraſtæ, qui & hanc Scaligeri ſententiam allegandam ſibi exiſtimavit, obſervatum) ſubobſcurum nonnihil eſſe, quod lumine interpretationis indigeret: quod lumen, ſi quid mihi his in rebus judicii ineſt, non omnibus profectò, id ſe poſſe qui opinantur, adfundere datum eſt. Buchananum ſiquidem ſtudioſæ juventutis uſibus minus idoneum reddit luxurioſa nonnumquam verborum ſilva atque congeries, (unde, ſi non tædium atque faſtidium, ſumma certè difficultas, idque ex patrii præſertim ſermonis, in quem transferendus eſt, egeſtate, quando nimirum æqua vel par verborum Anglicanorum copia, Latinis Buchananæis reſpondentium, vel non ſuppetit omninò, vel, ſi ſuppetit, ſaltem haud cuivis ſemper in promtu eſt, ſuboriri ſolet) quâ ſtupendi planè

planè, nullisque metis coërcendi ingenii scriptor usus est; quum Jonstonus, contrà, testibus Davide Hoogstratano atque Isaaco etiam Grutero, viris doctissimis atque æquis inprimis censoribus, maximas res breviter & sine ulla circuitione, neque imminutâ vel minimùm sententiarum gravitate, complexus sit, adeoque legentium animum contra omnem satietatem & fastidium muniverit, dignusque propterea quem ingenua adolescentia circumferat quotidie, in numeroque bonorum librorum collocet, sibique etiam imitandum proponat, numquamque de manibus deponat. Quam rem non perspectam fuisse iis jamdudum, quibus id provinciæ incumbit, scholarum nimirum curatoribus moderatoribusque, miratus sum mecum sæpissime, neque adhuc mirari desino. Mei sensa animi hac de re, uti liberum, nulliusque quantumvis magni, nominis in verba juratum hominem decet, liberè aperui; quæ tamen à nemine, uti malo ab animo nequaquam profecta, malam in partem accipi velim.

Adjecimus quoque D. Joannis Kerri, Humaniorum Literarum in Academia Edinburgensi Professoris, Cantici Solomonis paraphrasim geminam; priorem vario carminum genere, alteram Sapphicis versibus perscriptam: cum ob carminis elegantiam, (siquidem post Jonstonianam paraphrasim aliarum omnium, quas mihi saltem videre contigit, jure merito longe ea elegantissima habeatur,) tum propter insignem paraphraseôs cum textu Hebraico consonantiam; quippe cujus linguæ notitiâ non vulgari præditus sit auctor.

Loco etiam perdignam hoc nostro in delectu existimavimus clarissimi integerrimique viri, ac Theologi præstantissimi, D. Roberti Bodii à Trochoregia, in alma matre Academia Edinburgena professoris olim primarii dignissimi doctissimique, ad Christum Servatorem Hecatomben: sive carmen totius fere Christianæ Religionis, seu Evangelicæ doctrinæ medullam, vel compendium veriùs, cultissimis dulcissimisque versibus, ex intimoque Latio petitis, stropharum Sapphicarum centuriâ lectori ob oculos proponens: ut miraculo fere proximum sit, tantam tamque gravium rerum varietatem tantâ eum brevitate complecti potuisse; ac proinde perdignum, meo quidem judicio, quod non oculis perlustretur tantum, sed & pectore circumferatur quotidie, adeoque Christiani hominis animo numquam

quam excidat. Atque id carmen pueris in scholis olim, idque meritissimò, prælegi solitum accepimus: ejusque auctoris à laudibus pro merito celebrandis ideo abstinendum nobis hîc duximus, quoniam eam brevi provinciam ab alio, ac genere quidem propinquo, cui eam propterea rem majori curæ futuram sperandum est, occupatum iri nuper certò accepimus.

Atque hîc agnosco quidem lubens fateorque, numquam eam fuisse copiam sacrorum Jonstoni carminum exemplarium, quæ juventutis in scholis patriis per totam Scotiam Latinas literas discentis usibus satis esse poterant; sed & imprimi non minus alii quàm libri, scholarum itidem usui destinati, iterum poterant iterumque: quod & nos in præsentiâ scilicet, periculi faciendi gratiâ, fecimus, qui mille sacrorum Jonstoni poëmatum exemplaria, una cum duobus modò memoratis opusculis, scholarum in usus imprimenda curavimus: qui liber, typis nitidissimis chartâque pulcerrimâ impressus, à studiosa juventute vili satis modicoque pretio, uti par erat, comparari poterit. Quod si monstrato uti remedio æquum duxeritis, & vobis, viri optimi, studiosæque simul juventuti, (quorum tædio atque laboribus, dici vix potest, unâque eâdemque operâ, quantum consultum erit) mihique etiam, hujus rei patriæ commodis adeo utilis auctor qui exstiterim, seriò ex animoque gratulandi profectò erit locus. Sin minus eo uti decreveritis, *uti vates non nisi in patriâ suâ* (sed lætiora mihi hîc augurari liceat) *inhonoratus est*, felicius forte fatum vicina in Anglia Jonstonum nostrum exspectat. Cujus gentis, omnis politioris literaturæ laude florentis, celeberrimis doctissimisque viris, id quod ex plurimis luculentisque, fidemque ferè superantibus, testimoniis liquet, uti olim, ita hodie quoque summo in pretio atque æstimatione Jonstonus esse incipit.

Priusquam autem manum de tabula auferamus, sciatis, velim, viri præstantissimi, me, præter alios plurimos gravissimos doctissimosque viros, quorum hîc nomina recensere nihil attinet, hujus meæ præsentis sententiæ adstipulatores suffragatoresque, & viros celeberrimos D. Robertum Stuartum, Philosophiæ Naturalis in Academia Edinburgena professorem, præter exquisitam suæ professionis cognitionem & vitæ integritate etiam longè conspicuum, quique hoc consilium ante alios omnes per plurimos re-

tro

tro annos & animo agitarat simul, cum multisque aliis doctis hominibus communicarat etiam, ac prædictum Humaniorum Literarum eadem in Academia Professorem, D. Joannem Kerrum, cujus benignam operam atque auxilium in adornando imprimendoque sacrorum carminum, cujus antea mentionem fecimus, delectu, præ ceteris omnibus experti sumus, quod & gratissimo animo beneficiique memori lubentes hîc hilaresque agnoscimus, ac D. etiam Thomam Ruddimannum, nobilissimæ instructissimæque, quæ Edinburgi est, Bibliothecæ Juridicæ Præfectum dignissimum, huic quoque consilio atque instituto faventes adspiranteque habere. Qui viri, singulari morum candore, promta animi benevolentia, studioque bonas literas indefesso notissimi, longe majores quum sint, quam ut meo indigeant præconio; hîc saltem profiteri mihi liceat, me, nisi ultrò propensoque animo agnoscerem eorum utilissimis amicissimisque, per plurimos retro annos, consiliis plurimum debere, ingratissimos inter pessimosque adeo mortalium quin recensear, haud recusare. Unde profecto mihi non gratulari non possum, tantos viros, quorumque judicium (postremi præsertim, idque ex publicatis linguæ Latinæ Rudimentis, ac Grammaticæ deinde Institutionibus, compluribusque aliis scholarum in usus utilissimis editis operibus) apud universos linguæ Latinæ in Scotia præceptores, ea sunt virorum excellentissimorum, Humaniorumque Literarum scientiâ inter principes apud Scotos jure numerandorum, merita, tantum aut valet aut valere certè debet, in præsenti negotio mecum sentientes qui habeam, lætosque inde succesus mihi polliceri ferè ausim: prudentissimorum scilicet virorum judicium ad animum revocare, quantumque à nobis ratio stet considerare, si non dedignemini, ut pro singulari prudentia atque humanitate vestra non dedignaturos esse vos spero etiam, adeoque mihi ferè persuadeo.

Meum præsenti hoc in opere consilium atque institutum satis longo verborum apparatu, quod & faciendum scilicet mihi existimavi, vobis exposui: tribus jam verbis, quod dicendum restat, absolvam. Pergite igitur, viri optimi atque doctissimi, de studiosa juventute, de patria, (cui vos, vestraque omnia consecrastis) de re denique literaria bene mereri, laboriosique muneris solatio, benè actæ vitæ, debitæque in officio obeundo diligentiæ solertiæque fructu atque conscientiâ læti hilaresque fruimini, ac valete.

Dedicationes & Præfationes.

Viro nobiliſſimo,

JANO BROUKHUSIO, amicorum & poëtarum optimo, maximo,

S. D. David Hoogstratanus.

ÆQuum eſt, Vir nobiliſſime, ut tibi inſcribam hunc libellum, ad quem caſtigatiùs emittendum me ipſe hortatus es, captus ſcilicet concinnitate, quam ibi reſidere videbas, & ſatagens publicæ utilitatis, quæ exigit ut ingenua adoleſcentia non ſolùm elegantiam Romani ſermonis & eloquentiæ affectet, lectionique bonorum ſcriptorum adſueſcat, rejectis impuris & barbaris nugis, & in tempore abhorrere diſcat à tumida illa ſcribendi ratione, quâ hâc tempeſtate homines delectari videntur: ſed etiam pietatem fideliter imbibat, ſeque his extremis temporibus præceptis ſalutaribus confirmet, quorum Pſalmi largam certè exhibent copiam. Te quidem juvat ſæpè afflictam valetudinem, uti ingraveſcens ætas ferax eſt morborum, ſolari his divinis cantilenis, poſitum in ſolitudine vitæ ruſticæ, quæ longè remota eſt à lubrici orbis vanitate. Servet Deus, omnis boni fons, animum tibi ſerenum, & aptum ſanctitati ſtudiorum tuorum, faciatque ut diu mihi liceat gaudere fructibus amicitiæ, quâ tot jam annos me dignatus animum meum tibi planè devinxiſti, totumque tuum reddidiſti.

David Hoogſtratanus Lectori S. D.

ARcturi Jonſtoni, Medici Regii in Scotia, quo, meâ ſententiâ, in illis oris nemo poſt Buchananum, facun-

 diſſimum

diſſimum virum, meliùs, terſiùs, aut concinniùs ſcripſit, Pſalmos Davidicos reduco in lucem, Lector φιλόμουσε. Cum enim mirum in modum caperer felici poëtandi ratione, quâ breviter & ſine ulla circuitione tantas res complexus eſt, non imminutâ ſententiarum gravitate, legentiumque animum contra omnem ſatietatem & faſtidium munivit, dolebam profectò non inveniri hujus libelli exempla, niſi prorſus defœdata & mendis ſcatentia. Quare auctor fui Franciſco Halmæ ut novam editionem adornaret. Nec defuit ille deſiderio meo, ſuaviſſimum hoc opuſculum ita procurans, ut charactere novo nitidâque chartâ expreſſum facilè poſſet circumferri. Et circumferri certè, & in numero bonorum librorum collocari erat neceſſe, quòd nihil ſit utilius homini ingenuo & bonas literas edocto, quàm crebrò verſari in divina hac philoſophia, quæ optima etiam humanæ ſapientiæ præcepta longo poſt ſe relinquit intervallo. Quid enim utilius eſt quàm hîc, velut in tabula, contemplari infinitam Dei bonitatem cum ſummâ prudentiâ conjunctam? Quid utilius eſt quàm crebrò meditari illum diem, quo ad tribunal ſupremi Judicis reddenda erit ratio totius vitæ? Denique quid ſanctius, quàm in Deo ſolo collocare ſpem ſuam, ideòque omnia illa nihili ducere, quæ vulgus bona exiſtimat, neque animo cadere in rebus adverſis, quando hîc docemur adverſa atque incommoda, quibus affluit vita humana, non eſſe habenda in numero malorum? Diſce ergò hinc cum fructu tibi viam munire ad veram virtutem, quæ non alibi rectiùs veris coloribus depingitur, quàm in his hymnis. Hos, ſi ſapis, numquam de manibus depones.

Archibaldo Pitcarnio Scoto

Thomas Ruddimannus S.

Pitcarni, placido quem lumine vidit Apollo,
Cuique dedit plenâ munera trina manu;
Herois Siculi radium, medicamina Coi,
Atque Venuſinæ dulcia plectra lyræ:

Ad

Ad te confugiunt Solymi cœleſtia Regis
Jonſtono Latiis carmina culta modis:
Jonſtono geminâ redimito tempora lauro,
Vel Te, vel Clario carmina digna Deo:
Auſpiciis ut tuta Tuis, ereptaque nocti,
Incipiant cœlo liberiore frui.

Lectori candido S.

DIvini, quod tibi exhibemus, Cantici Paraphraſin aggreſſi ſunt plurimi, & in his nonnulli Scoti; neminem tamen omnium æquè faventes Muſas atque Arcturum noſtrum Jonſtonum habuiſſe ultro fatebitur quiſquis ipſum cum illis conferre voluerit. In eo enim Romani ſermonis nitor & elegantia cum numerorum mira ſuavitate & gratia adeò conſpirant; ita ſemper caſtus & purus, placidus ſemper & æquabilis incedit; ut ad cœleſtes amores referendos totus compoſitus, atque ipſâ Solomonis Muſâ quodammodo afflatus videatur. Illa autem ejus præcipua laus eſt, quòd, cùm alii non pauci, nudâ interpretatione haud contenti, ſacrum Hymnum miſerè interpolarint, & pro vero ejus ſenſu mortalibus nondum ſatis comperto ingenii ſui commenta venditarint, indeque in diverſas, ſæpè & pugnantes ſententias abierint; ille integros ſemper & incorruptos adeat fontes, Regiique auctoris veſtigiis unicè inſiſtat: & ita tamen (quod mirêre) ut nihil uſquam de carminis venuſtate decedat, neque orationis nexus & tenor abruptis ſententiarum periodis interturbetur.

Omnibus igitur paullo humanioribus, quibus ſatis nota ſunt alia Jonſtoni poëmata, rem haud ingratam mihi facturus videbar, ſi aureum hoc, & quod palmarium auſim dicere, ejus opuſculum, at neſcio quo fato rariſſimum, & pleriſque inauditum, denuo in lucem emitterem. Id quod eo libentiùs à me præſtitum eſt, quod numquam antea in Scotia typis mandatum fuerit. In hac autem editione adornanda curam in primis adhibui, non modò ut formâ nitidiore, ſed etiam ut ab erroribus, qui plurimi priùs irrepſerant, repurgatus, atque auctore ſuo dignus libellus prodiret. † Notas præterea aliquot adjeci; non eo conſilio,

† Notas, quarum mentionem hic injicit Vir clariſſimus, hac noſtra in editione, libri ſcilicet moli conſulentes, omittere conſultius viſum eſt.

filio, ut facillimum scriptorem supervacaneis commentationibus onerarem; nedum ut reconditum divini carminis sensum eruere præ me ferrem. Is scilicet labor est, qui jam inde à multis seculis sollicitavit, & haud rarò inter se commisit Theologorum præstantissimos: quorum suas sibi partes, sua ubique jura illibata relinquo. Formulas quidem loquendi aliquas, & nonnulla alia discentibus minus obvia, magis nonnumquam aperta reddere sum conatus. Sed eò potissimùm in hac qualicumque opella pertinet instituti mei ratio, quamque auctori nostro illustrando aptissimam judicabam, ut præcipua apud principes Latini sermonis loca ostenderem, quæ tam felici successu, atque artificio prorsus singulari, non modo in usum suum Jonstonus vertisse, sed sibi quasi propria fecisse videtur. Tu Lector boni consule, & vale.

ARCTURI JONSTONI

VITA.

ARCTURUS JONSTONUS ex antiqua & equestri familia de Caskieben (quæ, hodie Kethorum aula, seu *Keith-hall* dicta, nobilissimo Comiti de Kintore sedes est pulcerrima, in præfectura Aberdonensi ad Urium amnem, quà Donæ interfluit, sita) gentis Jonstonianæ in borealibus Scotiæ partibus principe, perque plurima secula longè florentissimâ oriundus, natus est anno Christianæ salutis millesimo quingentesimo octogesimo septimo; post quinquennium quàm magnus ille Poëtarum Coryphæus Georgius Buchananus fatis concesserat, hoc agentibus scilicet Superis ne illustri Vate Scotia umquam careret. Bonarum literarum studiis, quas magna cum aviditate arripuit, ab ineunte ætate in scholis patriis, posteaque in Collegio Regio Aberdonensi diligenter institutus: tandem, ubi ex ephebis excesserat, animi excolen-

excolendi gratiâ, maximèque ad scientiæ Medicæ cultum capessendum, in exteras regiones profectus est. Romam bis adiit, ac Patavii quidem substitit; Doctoratûs insignia adepturus, qua in Universitate, longè celeberrima illa antiquissimaque, neque maxima sine laude, (Medicæ scilicet artis cognitione cum poëticæ facultatis suavitate, raro felicitatis exemplo, in eo certante) Medicinæ Doctor renunciatus est, ad III. Id. Junii, 1610. uti ex carmine constat, quod adhuc exstat in libro MS. in Bibliotheca Juridica Edinb. qui liber fuit olim Cl. viri D. Roberti Sibbaldi, M. D. Equitis aurati, patriarumque antiquitatum peritissimi. Id carmen, nullam quidem propter ejus excellentiam, sed quod manifestum sit ejus rei quam allegamus indicium, inter cetera auctoris vitam illustrantia testimonia Lectoris oculis subjicere haud ab re fore duximus. Peragratis postea Italiâ, Daniâ, Germaniâ, Angliâ, Bataviâ, aliisque regionibus, ad Gallos postea se contulit; quos inter, referente natalibus juxta ac literis clarissimo viro, Thomâ Urquharto de Cromarty, Equite cum primis apud Scotos vetusto, Jonstonianisque præterea temporibus æquali, " Tantâ poëticæ dulcedine, " tantoque pangendi carminis lepore claruit; ut, non- " dum exacto vicesimo tertio ætatis anno, præ ceteris " omnibus sui seculi Poëtis, ab Christianissimo Gallia- " arum Rege, Laureâ Apollinari merito suo insignire- " tur; id quod, *pergit vir nobilissimus*, ex elegantissima " sua Psalmorum Davidicorum Paraphrasi, quâ Bucha- " nanum, si non superat, *inquit*, saltem, meo quidem " judicio, adæquat; parergis præterea, aliisque opuscu- " lis nondum mihi notis, certissimè constat." Neque id ab veritate omnino abhorrere videtur; siquidem per quatuor integra lustra (ut ipse auctor celeberrimus in scriptis suis testatur) apud Gallos hæsit, ductâ & ibidem uxore, compluribusque (numero tredecim, ex gemino idque matrimonio, ipse memorat) liberis susceptis. Tandem, post viginti quatuor annorum peregrinationem, (uti ante eum olim Buchananus, ut omnes ferè patrii soli repetendi ante obitum dulcedine capimur) in Scotiam anno 1632 redux, carus omnibus acceptusque popularibus aliquot annos Aberdoniæ transegit, cujus Academiæ Rector magnificus, qui honos non nisi claris atque illustribus viris habetur, mensis Junii die vicesimo quarto, anno 1637 (eodem scilicet, quo

Psal-

Psalmorum paraphrasim, divinum certè opus, maximumq; atque certissimum summæ viri præstantissimi tum eruditionis tum pietatis etiam indicium, ipse auctor eadem in urbe in lucem emisit) ut ex publicis Academiæ Archivis constat, cùm in ejusdem Universitatis Medicorum album, jurejurando quoque pro more de fideli præstito, priùs relatus fuisset, Professorum suffragiis creatus est. Paullo post in aulam arcessitus, uti operâ suâ præsto esset Carolo Regi, ab quo inter medicos ordinarios cooptatus fuerat, quoque eum titulo Rex Jacobus, aliquot ante obitum annos, ornaverat; quem obitum veris Jonstonus lacrimis, pulcerrimoque carmine, prout bonum ac fidelem civem, eumdemque gratum atque præstantem Poëtam decebat, prosecutus est. Verùm non multos in Anglia annos exegit, quum mortalitatem exuit, annum agens ætatis quinquagesimum quartum, (mortuus est enim anno 1641, uti ex doctissimi viri, suavissimique poëtæ, Davidis Wedderburni, Jonstoni mortem plusquam fraternis lacrimis deflentis, Aberdoniæ eodem anno impressa Elegia constat.) Vir, si quisquam certè alius, si ita Superis fuisset visum, longissimo digniss imus ævo, propter eximias, quibus plenâ eum manu divina cumulaverat benignitas, quibusque mortalium generi & plurimùm profuit, ac prodesse porrò potuit, animique & corporis dotes; quæ in eo raræ atque insignes adeò erant, uti David certè Wedderburnus omnes ferè uno verbo complexus esse videatur, quando jure eum merito ævi sui miraculis accensendum existimat, ac quoddam quasi Scotiæ numen indigitat suspicitque. Sed, uti *Immodicis brevis est ætas & rara senectus*, ô felix Jonstoni fatum! quem Deus ter Opt. Max. tam opportunè in cœlos raptum, bellorum civilium, quæ postea subsecuta sunt, furoribus (quos tamen sagaci animo præsagiebat, ac deprecabatur etiam) innumerisque, inde quæ exorta sunt, malis atque calamitatibus, rebus diutiùs humanis interesse haud passus, pro infinita sua clementia, uti probos funestis temporibus subducere solet, benignissimè exemit.

Neque Superis modò, (quod maximum est) verùm mortalibus quoque carissimus Jonstonus exstitit. Quod si *Principibus placuisse viris non ultima laus est*, quanta igitur Jonstoni nostri felicitas? cui maximis per totum terrarum orbem Regibus, Principibus, aliisque plurimis summâ

summâ dignitate atque doctrinâ illustribus viris (uti cùm ex ipsius tum aliorum scriptis patet) in deliciis esse contigit: Christianissimo scilicet Galliarum Regi, cujus primarii, seu laureati, ut vocant, Poëtæ titulum, homo licet exterus, meruit; potentissimis etiam Magnæ Britanniæ Regibus, à quibus, haud levi certè amoris atque æstimationis pignore, inter medicos fuit domesticos relatus; Jacobo, (& ipsi insigniter docto, utpote magni Buchanani alumno, ac Poëtæ etiam, Psalmorumque Davidicorum Anglicanis versibus interpreti) Caroloque filio: atque hic quidem, pendente coram Senatu Mechlinienſi quâdam maximi momenti lite, pro Jonstono apud Hesperiam Deam, (ut ipse eam lepidissimè vocat) sive Mariam Borboniam Caroli filiam, Maximiliani Austriaci Ducis conjugem, sibique cognatam, deprecatoris munere defungi, neque frustrà, haud dedignatus est. Sed & illustrissimo quoque Principi, Ludovico, Comiti Palatino, Bavariæ Duci, &c. atque Henrico etiam Turræo, Bulloniæ Duci, ejusdemque genero, Duci Trimollio, Lennoxioque insuper Duci, cujus etiam mortem deflet, Georgio quoque Gordonio, Marchionis Huntlæi filio, (unde exquisiti operis annulum cum gemma divite auro inclusa, amicitiæ non vulgaris haud obscurum testimonium, dono acceperat) Comiti quoque Hollandio, cujus singularem in literatos munificentiam summis Jonstonus encomiis celebrat, quos omnes eleganti carmine sibi tamquam notos atque familiares compellat; illustri præterea Comiti de Pembroke, ad quem exstat quoque cultissimum Jonstoni carmen, cujusque obitum paucis suavissimisque versibus deflet, nobilissimo quoque Moraviæ Comiti, cujus itidem mortem elegantissimâ elegiâ deploravit vel decoravit veriùs; sed & universis ferè Scotiæ Nobilibus, venerandoque denique Episcoporum apud Scotos ordini, quorum omnium, uti Nobilitatis Scoticæ complurium, meritas laudes, singulis distichis, suaviter haud minus quàm honorificè prosecutus est, pergratus perque acceptus exstitisse videtur. Atque hîc alios viros Ecclesiastici item ordinis haud paucos, cum quibus Jonstonus (non obscuro doctrinæ atque pietatis ejus indicio, quod & elegantissima simul sanctissimaque Psalmorum Davidicorum Paraphrasis poëtica luculentissimè quoque testatur) familiarissimè vixit, quosque pro meri-

meritis, (quippe qui omnes doctissimis suis lucubrationibus, per omnia secula victuris, orbi jampridem literato, ut qui clarissimè, innotuerint) honorificè admodum singulos carmine compellat, silentio involvere piaculum sit: venerandum nempè Antistitem, Gulielmum Ladium, Episcopum tum Londinensem, postea verò Archiepiscopum Cantuariensem, Joannem item Lesłæum, Sodorensem primò apud Scotos, mox apud Hibernos Episcopum Raphotensem, Patricium quoque Forbesium, Aberdonensem item Episcopum, sanctitatis atque eruditionis laude longè latèque florentissimum, cujusque rei manifestum exstat testimonium, justi liber voluminis, summis doctorum virorum laudationibus refertus, ejus mortem deplorantium; ejusdemque filium Joannem Forbesium à Corse, in Academia Regia Aberdonensi S. S. T. Doctorem atque Professorem celeberrimum doctissimumque, ac Theologorum sui temporis quemdam Antesignanum; Gulielmum quoque Forbesium S. S. T. Doctorem & Professorem, qui primus Episcopus Edinburgensis creatus est, singularem scilicet illam honoris demonstrationem sereniſſimi Regis judicio egregiis summi viri meritis exigentibus, Theologorum item ævi sui verè Coryphæum; ac Robertum etiam Baronium, acutissimum præstantissimumque virum, atque apud Aberdonenses S. S. T. Doctorem atque Professorem digniſſimum doctissimumque; reverendumque etiam virum, D. Andream Ramisæum, S. S. T. apud Salmurienses primò, postea verò in Academia Edinburgena Professorem, Divinorumque eloquiorum eadem in urbe ex Interpretibus unum, ac Vatem præterea cultissimum, sacra cujus poëmata elogio longè celeberrimo, elegantissimo nimirum Epigrammate, (quod Epigramma, summam propter ejus venustatem, Anglicano idiomate metricè mihi vertendum existimavi) ipse Jonstonus prosequitur, Parnassi nempè jugis Sioniam rupem, aquis Heliconiis Jordanis flumen felici consortio copulâsse, hoc est, in sacrosanctæ Religionis veneranda adyta atque mysteria culti carminis gloriam, quod rarissimè alias factitatum, intulisse eum suavissimè simul verissimèque prædicans; Danielem denique Tilenum, S. S. T. apud Sedanenses Professorem, ac Gulielmum demum Spangium, Ecclesiæ Scotorum, Veriæ quæ Zelandorum collecta erat, pastorem olim fideliſſimum doctissimumque,

que, cujusque diligentiæ integra Jonstoni opera in unum corpus redacta debemus; atque Andream etiam Melvinum, & ipsum tum Theologorum tum Poëtarum in choro haud postremi certè nominis, ac Georgium quoque Turnbullium, qui, Pontificiorum licet partibus addictus, summæ tamen eruditionis acerrimique judicii certissima documenta in editis à se scriptis Theologicis exhibuit; cum aliis plurimis, à quibus, ne tædium forsan lectoris animo obrepat, sigillatim recensendis consultò hîc abstineo. Familiaritati quoque suæ cum clarissimis quibusdam Jurisperitis, seculi sui luminibus, reverendissimis ampliſſimisque viris, Jonstonus haud parùm debuit; Nicolao scilicet Fifo ac Philippo Jonarto, senatûs Mechlinienſis Consiliariis, ac Thoma etiam Nicolsono, Jurisconsultorum apud Scotos ævi sui principe, viroque clarissimo Thoma Hopæo, Advocato regio, cum Jacobo quoque Bardio & Gualtero Hayo, caussarum patronis famigeratissimis; qui omnes ab auctoris nostri partibus in duabus periculosæ plenis aleæ litibus steterant acerrimè, rejecto quoque summa cum constantia, quod vir præstantissimus porrexerat, vocis consiliique pretio, honorario. Medicis quoque seculi sui celeberrimis perquam familiariter usus est; Julio scilicet Casserio Placentino, Equite, Anatomiæ administratore & Chirurgiæ Professore ordinario in illustri Universitate Patavina, (quibus eum titulis ex ipsius viri clarissimi chirographo, oculis meis hæc scribentis subjecto insignivi, in diplomate, quo in virum præstantissimum D. Georgium Sibbaldum Scotum, Rankilorium, Jonstono nostro amicissimum, (cujus quoque nomen inter testes atque consiliarios ibidem præsentes allegatur) Patavii Doctoratûs gradus conferebatur, ante centum quinque ac viginti annos, nimirum Junii die nono, anno 1614, exarato) artis Anatomicæ scientiâ nobilissimo; eodem Georgio Sibbaldo, prædicti D. Roberti patruo, qui, laudatâ profectò consuetudine, Jonstono laureâ Apollinari Patavii quoque paullò antè decorato haud ineleganti epigrammate gratulatus est, quo vicissim honore Sibbaldum, post adeptum statim Doctoratum, Jonstonus prosecutus est; Davide quoque Betonio, Medico regio, Cargillo, Dunæo, Liddelio, Mathematicæ Professionis apud Aberdonenses fundatore benignissimo, aliisque. Commercium quoque coluit

literarium cum doctissimis quibusdam exteris, Caspare nempè Barlæo Batavo, Poëta præstantissimo, ac maximo quoque virorum Hugone Grotio, ævi sui quodam miraculo, politissimo quoque Daniele Heinsio, acutissimoque Dominico Baudio. Sed & aliis quoque doctrinâ atque dignitate per Scotiam illustribus viris Jonstonus percarus extitit; quos inter primas facilè obtinet nobilissimus ille musarum Mæcenas ac patronus, vir illustrissimus Joannes Scotus Scototarvatius, Eques, Regius Consiliarius, Cancellariæ in Scotia Director fidelissimus, cujus eximiæ ac verè dixerim regiæ munificentiæ Blavianum Scotiæ Atlantem, nec non Poëtarum Scotorum prioris seculi delicias, optimorum poëmatum, quorumque nullam umquam posteritatem pigebit, delectum, cum plurimis aliis benignissimi ejus animi testimoniis, debemus; quas ob causas immortali eum memoriâ dignissimum judicamus, quod & jam adeptus est; ejus siquidem famam immortalitati jamdudum consecravit tum strictâ tum solutâ oratione excellentissimi auctoris nostri calamus facundissimus. Atque hâc famæ immortalitate, infinitis eum partibus universis Alexandris Juliisque, istis hominum portentis, qui & exstiterunt, vixeruntque, atque exstincti demum sunt cum pernicie generis humani, longè digniorem existimamus; siquidem benignissimi isti literarum patroni ac fautores, à populando exhauriendoque vires mortalium tantùm absunt, ut, soli verè patriæ patres, optimæ optimorum hominum portioni, hoc est, utilissimis jucundissimisque præstantium excellentiumque ingeniorum monumentis sospitatores quodammodo se præbent atque deos, doctorum scripta virorum non solum ab morte, sed ab ipsa ferè mortalitate vindicantes: quorum illustrium recensere nomina heroum gestit profectò mihi animus. Et ô quàm vellemus plures illi similes in jacentium literarum commodum (jacent enim, proh dolor! ah nimis nimisque) nostro in orbe ut existerent! Sed frustrà optamus. Cum Georgio præterea Jamisonio, pictore eminentissimo, Scotiæ suæ Apelle, (cujus exquisito penicillo vivis eum coloribus depictum fuisse accepimus) ad quem & cultissimum illius carmen exstat, intima admodum Jonstono consuetudo intercessit. Sed quo te piaculo præterire possum, David Wedderburne, auctori nostro (dum in vivis eratis) carissimum simul amicissi-

cissimumque caput, ludi apud Aberdonenses per plurimos annos literarii moderatorem dignissimum doctissimumque, cuique omnium Latinorum Poëtarum difficillimum luculentissimo, brevi licet, commentario illustratum debemus? Esset certè quod Scotiæ nostræ gratularemur, plures tibi similes studiosæ juventutis præceptores si haberemus. Neque illustribus quibusdam heroinis, sui seculi ornamentis, summam propter morum comitatem atque elegantiam, quàm principibus viris ab ingenii acumine, maximaque doctrina, minùs gratus acceptusque Jonstonus exstitit. Quâ certè re triumphum agit de multis aliis doctis hominibus, quorum egregia alioqui merita, eximiasque dotes austerum haud rarò supercilium, totiusque corporis morumque habitus subagrestis, atque incorrigibilis insuper ineptiæ, ex vita umbratili scholasticoque otio contractæ, character sive vestigia, vel longissimi ævi curriculo haudquaquam abolenda, obfuscare non parùm inquinareque solent. Suavissimis certè purissimisque versibus, honoris atque æstimationis ergô, sequentes Jonstonus compellat nobilissimas matronas; Mariam nempè Turræam Bulloniam, Trimollii Ducis conjugem, Annam quoque Cambellam Argatheliam, Marchionissam Huntlæam, cum tribus simul filiabus, Anna, Henrica, Jana Gordoniis, Mariam insuper Areskinam Marriam, illustrissimam Comitissam Marescallanam, cui Psalmorum paraphrasim, pulcerrimum munus, dedicandam censuit; Isabellam item Setoniam Wintoniam, Comitissam Laderdeliam, ejusdemque filiam Joannam Metellanam, Sophiam præterea Hayam Erroliam, Vicecomitissam Melgeniam, ejusque sororem Margaretam, atque Elizabetham etiam Gordoniam, Dominamque Wardesiam, aliasque plurimas, quibus gratum fuisse eum perque acceptum (cùm & ægrotis mentibus poëticâ, quæ non infima laus est, non minùs quàm languentibus corporibus arte Pœoniâ medicinam facere potuerit) nihil obstat certè cur non constanter credamus.

Atque hîc quidem subsistere, manumque de tabula auferre cogor. Atque utinam prelum non adeò urgeret, operæque festinarent, uti quædam alia tanto viro digna literis consignari possent! Verùm lætissima ea provincia aliis fortè, longèque præstantioribus destinata est, quibus uti ex animi sententia cedat, hoc est, uti talis viro celeberri-

berrimo Encomiastes, qualis fuit ipse Paraphrastes, (quo nihil nec dici nec cogitari quidem vel grandius aptiusve, vel dignius denique aut honorificentius) obtingat, omnibus votis precor atque exopto.

Ut tamen faciam, quantum possum, lectoribus satis, ipsius præstantissimi scriptoris ad virum doctissimum Davidem Wedderburnum de seipso elegiam; ejusque vicissim ad Jonstonum responsionem (scio enim utramque longè gratissimam fore) lectoris hîc oculis statim subjiciam, ipsum Jonstonum optimam luculentissimamque suæ ipsius vitæ illustrandæ facem præferre persuasus. Atque hîc auctor sum iis, quibus plura de eo cognoscere gratum est, cetera ejus poëmata sedulò uti consulant, plus enim lucis inde ac veritatis, in rebus ad ipsum quæ spectant, quàm aliunde uspiam redundaturum compertissimum habeo. Ex iis enim complura variaque, tantâ loci temporisque intercapedine, quæ frustrà (nisi vehementer me animus fallit) alibi exspectantur, haurire atque addiscere possumus. Atque ea quidem carmina, celeberrimi viri in parergis atque epigrammatis exstantia, curare in animo erat imprimenda, ni liber, plus ferè justam quàm molem jam sortitus, carceres morderet, in hominumque manus prodire festinaret gestiretque, æquo diutiùs iisdem denegatus. Carmina autem, quæ meo judicio ad hanc maximè rem mihi facere videntur, sequentibus insignita titulis leguntur: ad senatum nempè Mechlinienſem; ad Nicolaum Fifum & Philippum Jonartum; in duos rabulas forenses, Advocatum & Procuratorem, N. N. diræ; in nautas ad nobilissimum virum Georgium Hayum, Cancellarium; ad eumdem de furoribus Brontotyphoeis; ad Thomam Nicolsonum, Jurisconsultorum principem; ad Robertum Baronium, Theologum; ad Medicos regios; de Barlæo Batavo; Pantlemonis (quo se ipse nomine innuit) querela ad senatum adversus Bucaulum, (hoc ficto vocabulo adversarium perstringit;) de Vulturno, (eodem, credo, qui Bucaulus;) adversus omasomastiga; de loco suo natali; de horto Vulturni; ad Thomam Hopæum, Advocatum regium; de Jacobo Bardio & Gualtero Hayo, Cauſſidicis; nobilissimo insuper viro, D. Joanni Scoto, Scotorarvatio; ad illustrem Comitem de Pembroke de suo in aulam reditu; ad Jacobum Jonstonum, Baronem de Jonston, &c.

Ad

Ad Davidem Wedderburnum, Scholæ Aberdonenſis Rectorem, amicum veterem,

Arcturus Jonſtonus, M. D.

CErnis ut obrepens mihi, Wedderburne, ſenecta
Sparſerit indignas per caput omne nives.
Debile ſit corpus, pulſis melioribus annis,
Nec vigor ingenii, qui fuit antè, mihi eſt.
Tempore mutato, mores mutantur & ipſi,
Nec capior ſtudiis, quæ placuêre prius.
Antè leves riſus & erant jocularia cordi;
Nunc me moroſum difficilemque vides.
Prona ſit in rixas mens, & proclivis in iras,
Et ſenio pejor cura ſenilis edit.
His ego, quæ poſſum, quæro medicamina morbis,
Et mala, quâ fas eſt, pellere nitor ope.
Sæpè quod exegi pridem, juvenile revolvo
Tempus, & in mentem tu mihi ſæpè redis.
Par, memini, cùm noſter amor ſe prodidit, ætas,
Par genius nobis, ingeniumque fuit.
Unus & ardor erat, Phœbi conſcendere collem,
Inque jugo ſummo ſiſtere poſſe pedem.
Te prior, infirmis ego nixus in ardua pennis,
Monſtrabam, memini, quâ ſequerêre, viam.
Nunc comes urgebam, blandis hortatibus inſtans,
Et feſtinanti non leve calcar eram.
Nunc animos rigidi ſumebam more magiſtri,
Et caſtigabam voce ſubinde moras.
Haud aliter nati, generoſo Dædalus auſu,
Aſtra per & cœli nubila rexit iter.
Sed mea Dædaleo pejor ſors improba fato,
Icariâ potior ſors tua ſorte fuit.
In ſibi quæſitas penetravit Dædalus oras,
Me juga, quæ petii, Phœbus adire vetat.
Icarus hauſtus aquâ eſt; tu, quæ me ponè petebas,
Montis Apollinei culmina ſumma tenes.
Nobilis ingenii raptus felicibus alis,
Liquiſti veterem poſt tua terga ducem.

Sic

Sic Maro, sic Flaccus, sic vicit Naso magistrum,
Quique canit Grajo Pergama capta dolo.
Hic quoque, qui magno dextram formavit Apelli,
Victus Apellæâ creditur ipse manu.
Clarus erat, quisquis docuit mare findere Typhin,
Et versare leves Automedonta rotas.
Debita sed postquam venit tironibus ætas,
Discipulo minor est factus uterque suo.
Non tamen impatiens indulsi tristibus iris,
Nec mihi te dolui præripuisse decus.
Absit! ut invideat juvenis Phocæus Oresti,
Perithoum, Theseu, vel tuus urat honos.
Absit! ut Euryali rebus macrescat opimis
Nisus, & offendant Castora fratris opes.
Livor iners animis non est cœlestibus aptus;
Nec fuit hâc noster labe notatus amor.
Hunc, procul Idalio, teneris in mentibus ipse
Accendit radiis Phœbus Apollo suis.
Non procul hinc mons est, fessos quem ponè jugales
Solvit in hesperiâ Phœbus anhelus aquâ.
Tectus erat quondam silvis, nunc præter ericæ
Gramina, nil scopulos inter & antra vides.
Hujus in aërio lætantes vertice, Phœbo
Sæpè litabamus, Pierioque gregi.
Hunc ego Parnassum, juga tu Pimplæa vocabas,
Delphica nunc rupes, nunc Heliconis erat.
Sæpè petebamus vicinos collibus amnes,
Qui tibi natali non procul urbe fluunt.
Hic Aganippæam, dabat hic Permessidis undam,
Et quæcumque sonans flumina Phocis habet.
Phœbus ubique fuit, specus omnis Apollinis antrum,
Quælibet Ascræum præbuit umbra nemus.
Lux ubi vel Phœbi micuit, vel sidera cœli,
Sidera cum Phœbo dicere lusus erat.
Vere novo quoties pratorum mille colores,
Ut potuit, numeris pinxit uterque suis.
Exciti quoties volucrum modulamine, plectra
Sumsimus, alternos reddidimusque sonos.
Omnia subdebant stimulos juvenilibus ausis,
Quidlibet ausuris omnia calcar erant.
His ego deliciis tecum, sine fæce, fruebar,
Unaque præbebat gaudia mille dies.

Sed

Sed brevis, ah! nimiùm fuit & fugitiva voluptas;
Sic roſa vaneſcit, ſic abit umbra levis.
Hæc ſacra dum patriis tecum colo lætus in oris,
Te ſimul & patriam linquere cogor humum.
Quas ego non terras, quæ non vagus æquora preſſi.
Hæc licet ingenio ſint minùs apta meo?
Bis mihi trajectæ vicinæ nubibus Alpes:
Tybris, & Eridani pota bis unda mihi eſt.
Præbuit hoſpitium bis binis Gallia luſtris:
Conjugis hæc titulum terra patriſque dedit.
Me Geta, me Batavus, me vidit Cimber & Anglus,
Et quæ Teutonico terra ſub axe riget.
Non tot Dulichius pater eſt erroribus actus,
Dum peteret patrios per vada ſæva lares.
Quinta Caledoniæ me rurſus olympias oræ
Reddidit effætum, diſſimilemque mei.
Numina jam decies & ter fecêre parentem:
Pignora ſex ſuperant, cetera turba fuit.
Bis mihi quæſivi, nec ab una gente, maritam:
Bis conjunx, bis jam me reor eſſe ſenem.
Te quoque, qui patriæ voviſti tempora vitæ,
In patriæ video conſenuiſſe ſinu.
Scilicet hæc homines ſors urget, ut omnibus æquè
Obrepat tacito curva ſenecta pede.
Differri mors ipſa poteſt, & tetrica ſæpè
Suſtinet armatam Parca coacta manum.
Hei mihi! tempus edax nullo medicamine, nullâ
Arte retardari dura ſenecta poteſt.
Nec tamen ætati deſunt ſolatia ſeræ,
Quæque ſenes patimur, ſunt mala juncta bonis:
Quam queror, ætatem confer juvenilibus annis,
Nil juvenis, quo ſe præ ſene jactet, habet.
Non legitur ſanctus juvenum de flore ſenatus;
Turba ſenatorum nil niſi turba ſenum eſt.
Mos & erat capiti juvenes aſſurgere cano,
Illius & leges imperiumque pati.
Ut tuba concinuit, juvenes coguntur in hoſtem
Ducere; fas ſenibus delituiſſe domi.
Bella gerunt juvenes, & gaudent hoſte peremto:
Bella ſenes memorant, & memorare juvat.
Si qua puella petit, juveni quod turpe negare eſt,
Hos excuſabunt tempora tecta nive.

Vina

Vina nocent juveni: mores imitata Catonis
Se reficit ſumto ſicca ſenecta mero.
Si vel parca manus juveni, vel tetrica frons eſt,
Lingua vel effrenis, nemo decere putat:
Turpe ſeni non eſt lucrum captare, nec uti
Moribus auſteris, nec ſine fine loqui.
Si quid in his culpæ eſt, crimen transfertur in annos;
Et, ſene laudato, ſola ſenecta rea eſt.
His ego me ſolor, capulo vicinus, ut arte
Sit levius, quod ſors ferre coëgit, onus.
Aptiùs at noſtræ, tu Wedderburne, ſenectæ
Conſulis, &, quæ fert dura ſenecta, malis.
Dum mihi te ſiſto, dum, quos ſimul ægimus annos,
Mente puto, mutor, nec mihi ſum quod eram.
Æſona carminibus mutavit Colchis & herbis;
Hâc juvenem tremulo de ſene fecit ope.
Colchidis in morem, veteri tu reddis amico,
Qui pede veloci præteriêre, dies.
Tempora dum recolo tecum ſimul acta juventæ,
Me mihi reſtituens, ipſa juventa redit.
Colchida tu vincis: longo molimine Colchis
Quod ſemel auſa fuit, tu mihi ſæpè facis.

Arcturo Jonstono M. D.

Reſpondet David Wedderburnus.

HAs ego cerno nives, cerno, Jonſtone, querorque,
Et nivis, heu! lacrimæ more liquentis eunt:
Dumque retrò ſpecto melioris tempora vitæ,
Quæque ferunt anni gaudia prima rudes,
Deficio, quærenſque tuis ſolamina curis
Implicor, an fileam neſcius, anne loquar.
Heu! ubi, quæ nobis quondam florentibus annis,
Otia? veris ubi blandior aura novi?
Vivida nunc ubi vis animi? quam ſerior ætas
Uſque tibi reparat, deterit uſque mihi.
Sed neque cauſſa fugit; nam qui miſerande labores
Siſyphe te, Tityum quæ laniena premit:
Quæ rota, qui lacerant angues Ixiona torti,
Progeniem Danai quæ manet urna feram:

Pars

Pars quota pœnarum quas pendo, Palæmonis antro
Luſtra tot incluſus, dum fero mille neces?
Quas qui ſcire velit, Libyco quot in æquore fluctus,
Ignea quot niteant ſidera nocte, petat.
Scilicet hinc, ſi quas melior natura benignè
Contulerat, dotes deperiêre meæ.
Adſpice Carpathium qui findit puppibus æquor,
Adſpice qui duri prælia Martis amat:
Quas ſentina vomit, circumfert navita fæces:
Trux bellatorem Mars docet eſſe trucem.
Omne abit in mores ſtudium, mihi crede, ſequaxque,
Artificis vitium ſemper & artis idem.
Inde mali mihi cauſſa mei: nam pectora fingo
Dum tenera, & pueros erudiiſſe ſat eſt;
Nec mihi conceſſum pro ſpe juga viſere Phœbi,
Nec mihi fortunæ, qui fuit antè, tenor:
Fortunæ! ſed quid nequidquam ingrata revolvo?
Carmine quid moveo te camarina meo?
Hæc fateor, liceatque mihi ſine labe fateri,
Cum foveat ſortis ſemina quiſque ſuæ.
Adde, quòd Aonidas ſemper quid inane putavi,
Nec placuit genio pulvis & umbra meo.
Quòd ſi parva mihi fas eſt componere magnis,
Sic Laertiades tractus in arma fuit.
Ipſe dolo falſus falſum ſic traxit Achillem
Aulida, ut Inachias duceret inde rates.
Par genio fortuna tuo: tibi, tangere famæ
Dum properas portus, æſtus & aura favent.
Ecce tibi proavûm generoſo ſanguine dignum
Ingenium, primus nobilitatis honos!
Ecce tuis elegis, dum tendis ad ardua Pindi
Culmina, Naſonis lecta corona manu!
Purpureus nitet hîc amarantus: lilia rident,
Cumque apio violæ, cum violiſque roſæ.
Hîc, Buchanane! tuæ defenſæ præmia muſæ
Quercus, & hinc triplex laurus amœna comæ.
Ne quid enim deſit, quò vertice ſidera tangas,
Ævi & miraclis adnumerêre tui;
Architas quidquid, quidquid Podalirius auſus,
Et ſophiæ quidquid circulus omnis habet:
Linceo id omne tuo rimatus lumine, rarâ
Naturæ penitos excutis arte ſinus.

Hæc ego præſenſi jam tum, cum remige Phœbo
Exiguâ legeres littora ſacra rate.
Præſenſi; nec avis præpes mihi penna, nec exta,
Sèd ratio augurium judiciumque fuit.
Tum (memini & meminiſſe juvat) nunc aurea tentas
Fila lyræ, Aoniis ſollicitanda modis:
Nunc annos ſupra penetras in caſtra Lycæi,
Ponis & à comitum rapta tropæa globo.
Meque ſubinde vocas, propero dum lentiùs, atque
Cogor ab adverſis vela referre notis.
Haud ſecus accipitris pedibus prædatur aduncis
Pullus, adhuc niſus dum docet aura leves.
Haud ſecus in ſilvis errare leunculus audet,
Dente petiturus rhinocerota novo.
Primaque luxurians in prælia taurus arenam
Spargit, & impoſitas jactat in aſtra pilas.
Indolis hæc animos ſociarunt vincula noſtros,
Hic nos nativo fœdere junxit amor:
Qui non ambiguæ metuit diſcrimina ſortis,
Temporis aut varias inſtabileſque vices.
Namque quater denis robur jam ſumſit ab annis,
Perque ſuos cœpit provehiturque gradus.
Ornus adhuc fibris Erimanthi in culmine nixa,
Vel modicis cedit flatibus, Eure! tuis:
Latius hinc tenues paullatim fundere ramos
Gaudet, & æſtivis ſe decorare comis:
Aërio at tandem jactans ſe vertice, cauros
Spernit, & irati fulmen ab arce Jovis.
Noſter talis amor; quem non (pia numina teſtor)
Ulla procelloſo turbine vincit hiems.
Abſit! ut Æacides palmam vel fidus Achates
Hanc tibi præripiat, præripiatve mihi.
Huic licet Æneas, illi licet adforet, armis
Quem ſub inaſſuetis procubuiſſe ferunt.
Euryalus, Damon, ſuaviſſima vatibus olim
Nomina, ſed quoties nomina ficta legas?
Integra noſtra fides: hanc nos candore mereri,
Vita, vel invidiâ teſte, peracta probet.
Inde dolor, qui me tantùm non perdidit, orbis
Dum procul à patriâ te peregrinus habet.
Eſt locus adductis curvos ſinuatus in arcus
Cornibus, oceanus pulſat utrumque latus:

Intus

Intus arenosum decorant duo flumina littus,
Nympharumque rudi pumice tecta domus.
Hîc quoties gemui? quàm fletibus ora rigavi?
Implerent zephyri cùm tibi vela leves:
Vela tibi implerent zephyri, mihi pectora luctus,
Ossa tremor, lacrimæ lumina mœsta piæ.
Tum mihi Demophoon visus dare carbasa ventis,
Tum mihi Jonstonus Protesilaus erat.
Quàque sequi licuit spectans tua lintea, Phyllis,
Hæmonis & sensu Laodameia fui.
Non tamen hic nostrum sensus saturavit amorem,
Nec dolor hic nostri meta doloris erat.
Tristis in hac vacua quoties spatiabar arena,
Tu mihi tristitiæ semper origo novæ.
Tecum totus ego, te dum desidero, dumque
Te veniente die, te fugiente cano.
Haud aliter genitrix tua te Proserpina campis
Flevit in Ennæis, finitimisque jugis.
Hebrides haud aliter nymphæ, Rhodopeius Orpheus
Dum dolet Euridicen nocte dieque suam.
Et nunc Halcyonas desertas adloquor, antra
Nunc peto, Grampiaci tesquaque sola sinus.
Ah! quoties dixi, pereat malè Tiphys & Argo,
Quisquis & hoc primus gurgite fecit iter?
Ah! quoties, Arabum quid me, mea prima voluptas!
Te sine divitiæ deliciæve juvent?
Sed benè consuluit nostro Deus ille dolori,
In patria tandem quo duce lætus ovas.
Sic musæ voluêre, tuæ tutela senectæ,
Quæ felice diu progrediatur ave.
Simque tibi Colchis, renovans solatia vitæ,
Et mihi sit Liber, sit Cytherea comes.
Ille graves abigat curas: det & altera, pulcra
Te tua ceu juvenem Cynthia semper amet.
Si quid ego interea moduler, tu præcine: Phœbus
Unus semper eras tu mihi, semper eris.

Sub obitum viri clarissimi & carissimi,

D. ARCTURI JONSTONI, Medici Regii, & Poëtarum sui seculi facilè principis,

Davidis Wedderburni SUSPIRIA.

PLangito, Melpomene! Jonstoni funera, clarum
Cujus ab Arcturo sidere nomen habes.
Plangito Nasonis redivivi funera, magni
Sola Buchanani marmore digna tegi.
Scotia mœsta dole, tanti viduata sepulcro
Vatis: is Angligenis contigit altus honos.
Namque Machaonias artes dum tractat in aula,
Proh dolor! externo tradidit ossa solo.
Scotia mœsta dole: Jonstono nemo superstes,
Nemo Buchanani quo tueare decus.
Ille Buchananum subvexit præpete pennâ,
Quà roseus gemina Phœbus ab arce nitet.
Eja tamen gaude! Jonstonus carmine vivit,
Carmine Jonstono fama perennis erit.
Interea, Jonstone! animæ pars altera nostræ,
Te Wedderburni flens elegia gemit.
Quin (& id ex merito) dum spiritus hos alet artus,
Te Wedderburni flens elegia gemet.
Namque novem quamvis tecum periêre sorores,
Ille tamen carmen flebile fundet amor,
Qui mihi par tecum per quina decennia; melle
Dulcior, imò ipso nectare & ambrosiâ.

ALIUD.

Jonstono ingenium natura potentior arte;
Artes, Phœbe! tuas provida cura dabat.
Ingenii specta vires, spectentur & artes;
Quem dabis ingenio? quem dabis arte parem?

ALIUD.

Scria Jonstonus si quando capesseret, alter
Dexteritate fuit judicioque Cato.
Cum placuêre sales, fuit idem Lælius alter;
Gratia tanta animi, tantus in ore lepos.

ALIUD.

ALIUD.

Prisca magistratus renovabat Roma quotannis,
Illustrem at vatem secula vix pariunt:
Quanta Buchanani? Jonstoni gloria quanta?
Nestoris his geminos vix tria secla dabunt.

ALIUD.

Gallia Melvinum, Buchananum Scotia cepit,
Anglia Jonstonum, Mantua Crichtonium:
Scilicet, heroum claris decorare sepulcris
Orbem omnem, laus est propria Scotigenûm.

ALIUD.

Hos medico tristes gemitus impendo, sed, heu!
Frustra; nec medicis parcere fata solent.
Exemplo Cargillus erat, Jonstonus uterque,
Gordonius juvenis, Liddeliusque senex.
Ut medici morbos tollunt, ita tollit & ipsos
Mors medicos. At tu vive, Dunæe! diu:
Namque urbi patriæ tu post tot funera solus
Vivus Aristoteles, vivus es Hippocrates.

Hæc Elegia expressa est juxta exemplar Aberdoniæ impressum per Edwardum Rabanum, redivivum, 1641.

Doctorum virorum de Arcturo Jonstono, *Scoto, ejusque scriptis testimonia.*

Tho. Dempsterus Hist. Ecclesiast. Gentis Scotorum lib. ix. *p.* 393.

ARcturus Jonstonus familiâ Kaskibeniâ, præclaro ingenio adolescens, Doctoralem in medicina apicem Patavii cum laude adeptus. Scripsit versu elegantissimo elegiaco Psalmorum versionem, Epigrammata varia, lib. 1. Poemata Latina, lib. 1. & alia. In Scotiam reversus, ut puto, suos ornat.

Sir

Sir Thomas Urquhart *of* Cromarty, *in his* ΕΚΣΚΥΒΑΛΑΤΡΟΝ; *or the Discovery of a most excellent Jewel*, &c. *p.* 200.

Several others in that Nation are, and have been of late very good Latin Poets; amongst which I must needs commemorate Doctor *Arthur Johnston*, a Physician by Profession, yet such a one as had been so sweetly imbued by the Springs of *Helicon*, that before he was full three and twenty Years of Age, he was laureated Poet at *Paris*, and that most deservedly, as may appear by his *Parerga*, his *Paraphrastick Translation of the Psalms* (wherein if he excell not, I am sure, he equaleth *Buchanan*) and some other Treatises by name to me unknown.

Edward Leigh's Felix consortium; *or a fit Conjuncture of Learning and Religion*, lib. iv. cap. 6. p. 232.

Arthur Johnston a *Scotch* Doctor of Physick; before he was full twenty three Years of Age, he was laureated Poet at *Paris*. His *Paraphrastick Translation of the Psalms* is commended.

Edward Phillip's Theatrum Poetarum; *or a compleat Collection of the Lives of the antient and modern Poets*, *part* 2. *p.* 13.

Arcturus Jonstonus an eminent *Scotch* Physician, who in his younger Years had the Reputation of so excellent a Poet, that he was laureated at *Paris* before he had fully arrived to the 23d Year of his Age: Of his Poetical Works there are particularly collected together, his Epigrams, his *Parerga*, his *Musæ Aulicæ*, his *Reges Scoti*, and his *Heroes Scoti*. [These two last are not *Arthur*, but *John Johnston*'s.] His *Paraphrastical Translation of David's Psalms* is also remembred with particular Commendation.

Authors of the Universal History, *Vol.* 1. *p.* 710. *in a marginal Note marked* (l).

This [the strong and lofty Expressions and Figures] is one of the Reasons why the *Psalms*, the Book of *Job*, and some other Poetick Pieces of Holy Writ, lose

loſe ſo much of their Beauty and Energy in all Verſions. However, there is this Difference between theſe two Books, that the latter cannot bear a literal Tranſlation; whereas thoſe of the former, which have followed the Original cloſeſt, have ſucceeded beſt; ſuch are, in particular, the Latin ones of *Caſtalio*, *Buchanan* and *Johnſton*. This laſt is indeed the moſt literal, and wonderfully diſplays the Elegancy of the *Hebrew*. It has but one Fault, namely, its running all along in *Hexameters* and *Pentameters*, which takes off a great deal of its Majeſty; whereas had it been all in *Hexameters*, there would not have been a better (as there is not indeed a more exact one in all other reſpects extant) that we know of.

Applauſus almæ Univerſitatis & Gymnaſii Patavini, cum D. Arcturus Jonſtonus Aberdonenſis, Scotus, Medicinæ Doctor publicè crearetur ad III. Eid. Junii, anno 1610.

Cum Thetis Æacidæ ceſſit dea cærula forti,
Munera certatim contribuêre dei:
Cum dea Jonſtono dat ſe medicina marito,
Feſta cohors cœli, largaque fundit opes.
Phillirides auſpex ut iis, par his Cremoninus;
Nec minor hæc Thetide eſt, nec vir hic Æacide.
Conjugio ex iſto ſatus eſt mortalis Achilles,
Hinc opera æterna ſed medicina dabit.
Barbitos Hæmoniâ celebravit priſtina linguâ,
Septenis muſæ reddere docta novæ:
Reddit & urbs Patavi, majori inſignia alumno
Neſcio quando dedi, nec ſcio quando dabo.

GEORGIUS SIBBALDUS Rankilorius M. D.

CASPARIS BARLÆI in Poemata clariſſimi viri Arcturi Jonſtoni *Carmen, Deliciis Poetarum Scotorum præfixum.*

Gallia Jonſtono celebris fuit. Itur in Arcton,
Grandiaque Arcturi nomina Scotus amat.
Creſcit virtuti precium. Sibi vindicat illum,
Et Tameſis tantum poſſidet aula virum.

Clarior

Clarior invictis Vates sub Regibus audit,
Aoniasque levat purpura crebra deas.
Nunc CAROLO mens ista vacat; Regisque saluti
Dum studet, incolumi Principe quisque valet.
Sceptra canit sanatque simul. Cum fata minantur,
Ille diem Regi protrahit, ille decus.
Officium medicina facit Phœbusque. Nec ostrum
Funus ab ingrata posteritate timet.
Vita duplex Regi conceditur. Una medentis,
Altera, vel CAROLO judice, vatis erit.

C. BARLÆUS.

ISAACI GRUTERI Carmen in Latinam Psalmorum versionem, auctore Arcturo Jonstono *Scoto, Middelburgensi Jonstoni Operum omnium Editioni præfixum.*

Incola qui mundi sentis contagia terræ,
Cujus in immensum reptile virus abit;
Si necdum expulsus fugit de pectore sensus,
Ætheraque agnoscit mens vitiata suum:
Splendida nugacis deliria projice secli,
Et quæ per chartas seminat orbis amor:
Ad numeros & plectra redi, Regemque secutus
Fatidicum cœlo fer tua vota comes.
Hîc sociat pariles pietas & purpura curas,
Sideraque augusto sub duce cultus obit.
Auxilii seu plorat inops, seu victor ab hoste
Vocali geminat carmina festa cheli.
Tu quoque luctantis stimulos & semina carnis,
Et quas delicias devia spondet humus,
Cautus ab illustri discas obtundere vate:
Expugnat sanctus cœlica templa labor.
Prisca sacerdotem magnum si vidit Idume,
Si Solyme orantis sentiit alma sonos,
Rara Dei benefacta tulit: non infima laus est
Numen adoranti complacuisse viro.
Nunc Latii cultus non indignata decoros,
Romano nobis gestiit ore loqui.
Sit divisa suis vertendi gloria terris,
Dum vario interpres militat axe sacer:
Arrogat eximias VICTRIX sibi SCOTIA laudes,
SCOTIA Phœbæis imperiosa jugis.

Nunc

Emicuit solio majestas digna Prophetæ,
Sparsit Apollineas cum Buchananus opes.
Nunc agili Jonston urget vestigia plectro,
Et vegeta scriptor cum brevitate placet.
Confer prisca novis: parilis laus, munera sceptro
Et cathedrâ vatis digna tulisse, fuit.

ISAACUS GRUTERUS.

Ad clarissimum ARCTURUM JONSTONUM, *Medicinæ Doctorem, & Poëtam insignem, Andreæ Ramsæi V. D. apud Edinburgenses Ministri, ac S. S. T. in Academia Edinburgena Professoris, Carmen*.*

LÆtor lutosis ingenî arvis erutas
Æruginosas laminas,
Coxit favillâ quas tepente & languidâ
Thalia nostri pectoris,
Examen acre ferre tanti judicis,
Limam severam carminis.
Jonstone Phœbe! lucis ignes exfere,
Purga, repurga fœcibus.
Nam ex officina prodeant modo tua,
Tuâ notatæ imagine,
Petant fororum vel sacrarum ærarium,
Ut usui sint posteris.

* *Reverendi hujus Pastoris filius vir amplissimus, D. Andreas Ramsæus de Abbotshall, Eques, per duodecim aut quatuordecim annorum spatium continuum urbis Edinburgi præfectus fuit, tandemque in Curiam Juridicam Judex cooptatus. Hujus filiam uxorem duxit vir honorabilis pietate juxta ac doctrina spectabilis, patruus meus, D. Joannes Lauder de Fountainhall, Eques, haud ita pridem exstinctus, in eadem suprema Regni Curia, tum in Civilibus, tum in Criminalibus, Senator, dum viveret, prudentissimus, optimus, incorruptissimus. Ejus ex Filio Nepotem D. Andream, Fortunarum Heredem, Gentis antiquissimæ Principem hodie agnoscimus, humanitate, probitate, literis suspiciendum, quem præsenti huic instituto favent em cum primis experti sumus.*

Selecta quædam ARCTURI JONSTONI *poëmata, vitam ejus illustrantia, hîc adjicere haud ab re visum est.*

Nobilissimo & amplissimo Viro, D. JOANNI SCOTO, Scototarvatio, Equiti, Cancellariæ Scotiæ Directori, Consiliario Regio, amico suo optimo, cum Parerga illi dedicaret *.

SCOTE! Caledonii decus immortale Senatûs,
Consule quo poterat Roma vetusta regi.
Scote! suas à quo Pallas non abnuat artes,
Virtutem Virtus discere, jura Themis.
Scote! cohors quem sacra patrem, Phœbusque magistrum,
Quem Mecænatem Castalis unda vocet.
Scote! mori qui nostra vetas, cui serviet uni
Ingenii nobis quidquid & artis inest.
Hæc tibi Jonstonus magni leve pignus amoris
Nuncupat, innocuis ludicra texta jocis.
Dum patriæ premitur curis, dum nubila mens est,
Materiem risûs, si legis, ista dabunt.
Accipe; nec plausum populi, nec præmia quæro;
Sat vates, veniam si mereantur, habent.

VIRTUS NOS ORNAT.

Ad

---

* *Hic amplissimus vir non à Jonstono solum laudatus exstitit, verum ab infinitis ferè aliis: quod testatur doctissimorum sui seculi virorum, meritissimas munificentissimi hujus ac planè incomparabilis Literatorum* εὐεργέτου *laudes plenis buccis certatim concelebrantium, epistolarum fasciculus, in libro MS. penes Bibliothecam Juridicam Edinburgensem. Inter ceteros & auctoris nostri eidem inscripta dedicatio, autographa quidem illa, Deliciis Poëtarum Scotorum prioris seculi illustrium præfixa, ut primæ stella magnitudinis fulgore suo aliis præcellens, conspicitur; una cum ejusdem ad eumdem novem Musarum elogiis: qui liber, quò ejus scilicet viri, æternâ memoriâ dignissimi, in aprico ponantur virtutes, lucem profectò publicam meretur.*

Ad illuſtrem LADERDELIÆ *Comitem, cum Epigrammata illi dedicaret* *.

NOn mihi ſunt, rubro quæ mittit ab æquore Tethys,
Vel niger viridi quæ legit Indus aquâ.
Hæc tibi quæ Phœbi ſacris è fontibus hauſi,
Dona, Laderdeli! quantulacunque fero.
Accipe Pierias, &, ſi vacat, inſpice gerras;
Hora ſat eſt, oculo ſi properante legis.
Alitis armigeri proles generoſa putatur,
Si qua poteſt Phœbi nobile ferre jubar.
Tu quoque Phœbæos, quo par eſt lumine, fœtus
Adſpiciens, generis da documenta tui.
Heroo ſic te prognatum ſanguine, magno
Nec Metellano degenerâſſe probes.

ARCT. JONSTONUS.

De loco ſuo natali.

ÆMula Theſſalicis en hîc Jonſtonia Tempe,
Hoſpes! hyperboreo fuſa ſub axe vides.
Mille per ambages nitidis argenteus undis,
Hic trepidat lætos Urius inter agros.
Explicat hic feras ingens Bennachius umbras,
Nox ubi libratur lance dieſque pari.
Gemmifer eſt amnis, radiat mons ipſe lapillis,
Queis nihil Eous purius orbis habet.
Hîc pandit natura ſinum, nativaque ſurgens
Purpura felicem ſub pede ditat humum.
Aëra per liquidum volucres, in flumine piſces,
Adſpicis in pratis luxuriare pecus.
Hîc ſeges eſt, hîc poma rubent, onerantur ariſtis
Arva, ſuas ægrè ſuſtinet arbor opes.

* *Hoc Comite, ejuſque uxore Iſabellâ Setonâ, Comitis Fermelinodunenſis filiâ, natus eſt Joannes Metellanus, illuſtriſſimus poſtea Laderdeliæ Dux, maximo vir ingenio, ſummiſque, ſereniſſimo Rege Carolo ſecundo Britannis imperitante, honoribus perfunctus.*

Propter aquas arx eſt, ipſi contermina cœlo,
Auctoris menti non tamen æqua ſui.
Imperat hæc arvis & vectigalibus undis,
Et famulâ ſtadiis diſtat ab urbe tribus.
Hæc mihi terra parens: gens has Jonſtonia lymphas,
Arvaque per centum miſſa tuetur avos.
Clara Maronæis evaſit Mantua cunis,
Me mea natalis nobilitabit humus.

KINTORIUM.

JUgera Kintorii ſi ſpectes, uber Eleuſis,
Fertilis & dici Trinacris ora nequit.
Dona, Caledonios inter pulcerrimus amnes,
Hoc rigat, & pingui ditior unda ſolo eſt.
Plebs legit hîc baccas, quales nec dives Hydaſpes,
Dives Erythræi nec parit unda freti.
Unio quem Pharia Cleopatræ faſtus aceto
Diluit, hinc Lagi miſſus in arva fuit.
Hîc locus hippodromi eſt, populo ſpectante, quotannis
Hîc alacres pubes Scotica verſat equos.
Hic fugit, hic ſequitur, victori præmia cedunt,
Quæ palmas ſuperant, Elidis ora! tuas.
Hîc ego ſum, memini, Muſarum factus alumnus,
Et tiro didici verba Latina loqui.
Carmine Mæonio veteres tollantur Athenæ,
Urbs hæc verſiculis eſt celebranda meis.

INNERURIA.

URbs dilecta mihi! te mollibus alluit undis
Urius, antiquum nomen & inde trahis.
Te quoque Dona rigat criſtallo purior, illum
Mox Gariochæis Urius auget aquis.
Cur tua Mygdoniis non ſurgunt tecta columnis,
Nec radiat titulis Pyramis ulla tuis?
Cur humiles ſorbis cinguntur vilibus ædes,
Sacra quibus potiùs debita laurus erat?
Antè triumphatus te juxta Bruſſius hoſtem
Trivit, & exillo victor ubique fuit.
Nec procul hinc populos Steuarti dextra rebelles
Fregit, & Harlæam ſanguine merſit humum.

Te

Te jactare mihi fas est: quæ divite glebâ
Te beat, est cunis proxima terra meis.
Te prope vitales puer hausi lúm nis auras,
Te prope jam canis obsitus opto mori.

NOBILES quidam SCOTI ‡.

Cancellarius.

SUb Jove liquit humam, spreto Themis aurea cœlo,
Nunc tecum in terris, Haye! tribunal habet.

M rtonius, Thesaurarius.

Si virtus vel forma daret, vel sanguis honores,
Mortonio major nullus in orbe foret.

Str thernius, Concilii Præses.

Hæ tibi sunt, Grami! dotes, mens nescia vinci,
Libera frons, pectus nobile, promta manus.

Hadintonius, Custos Sigilli secreti.

Plus nulli fortuna dedit de gente Britannâ,
Fortunam nemo tam reverenter habet.

Lenoxius.

Est pater & patruus, procerum par nobile, magni
Sunt tibi, Lenoxi! quos imiteris avi.

Hamiltonius.

Celta dedit proavis titulos, tibi Teutonis ora
Mille, triumphato Cæsare, serta dabit.

Huntlæus.

Ut scopulus stans mole suâ, cœlique, marisque
Despicit Huntlæi mens generosa minas.

Angusius.

Si velit Angust victuras dicere laudes,
Duglasiis ortum Scotia dicat avis.

Argathelius.

Cum, Cambelle! domi census sine fine, decusque,
Sit tibi, cur titulos quæris opesque foris?

Er-

---

‡ *Benevolum lectorem hic monere visum est hosce Nobiles Scotos, quos honorificè singulis distichis Jonstonus compellat, sanctioris Caroli Regis in Scotia Concilii Dominos fuisse, coram quibus auct r, insons licet, reus agebatur, nequis fortè ceteros Scoticæ Nobilitatis Heroes dolo malo à Jonstono prætermissos existimare animum inducat suum.*

Errolius.

Cui pater Hayorum princeps, Duglaſſia mater,
Erroli! virtus eſt tibi nata domi.

Mareſcallus.

Virtutem ſeu pacis amas, ſeu munia belli,
Fortunam à proavis diſcere, Kethe! potes.

Rothuſius.

Sanguine majores tibi quem peperêre, mereris
Ingenii & morum nobilitate locum.

Marrius.

Inter Areskinus proceres nitet, aurea flammas
Inter ut æthereas luna micare ſolet.

Moravius.

Nil plus Moravio meruit Tirynthius Heros,
Ille feras peſtes, hic quoque monſtra domat.

Wintonius.

Illuſtrem tu mille domum virtutibus ornas,
Hæc proceres regno mille, Setone! dedit.

Laderdelius.

Priſca novis confer: nil Martia Roma Metello,
Nil Metellano Scotia majus habet.

Lithchovius.

Cura Leviſtonio ceſſit maris; an quia poſcit
Ille mares animos, conſiliumque labor?

Kingornius.

Antiqui mores, domus eſt antiqua Leonis,
Digna domus domino, dignus & ille domo eſt.

Bucluchius.

Arva dedit Scoto Rex Scotus, Belga dat aurum,
Eſtque triumphatus ſerta daturus Iber.

Comes Sterlini.

Confer Alexandros: Macedo victricibus armis
Magnus erat, Scotus carmine, major uter?

Forbeſius.

Si ſua donarent pietati præmia Divi,
Forbeſidûm princeps! par tibi nemo foret.

Lovetius.

Natus hyperboreos inter Fraſerius Heros,
E ſpinis docuit ſurgere poſſe roſam.

Carnegius.

Nec numero clauduntur opes, nec limite rura,
Carnegi! ſervat mens tamen alta modum.

Fr.

Fr. Hayus, Errolii F.

Naſcentem placido te vidit lumine Pallas,
Mens apta eſt ſtudiis, prurit in arma manus.

Jac. Leo, Kingornii F.

Deſpicis Aonidum quidquid non protulit hortus,
Aonidum quidquid protulit hortus habes.

EPISCOPI SCOTI.

Santandreanus.

SPotſwodus ſociis, ſeu munia Præſulis implet,
Sive Senatoris, præripit omne decus.

Glaſcuenſis.

Eſt coma, Laë! tibi cygnæis æmula plumis,
Pectora ſunt multò candidiora comis.

Deucaledonius.

Quas ſibi Lindſæus ſolâ virtute paravit,
Virtuti famulas & ſibi fecit opes.

Aberdonenſis.

Enthea Forbeſio mens eſt, vox conſona menti,
Vita comes vocis, quod jubet ipſe facit.

Moravienſis.

Inſtruit exemplo populum Guthræus & ore:
Pellicit hoc, illo ſaxea corda trahit.

Gallovidienſis.

Lammius aſtrorum ſpoliatus lumine, lucem
Quâ ſe, quâque Deum conſpicit, intus habet.

Roſſenſis.

Arguit erroris vatem Lindſæus, in aulis
Qui negat Heroum vivere poſſe pios.

Brechinenſis.

Nec tibi Presbyteri minuit, Lindſæe! labores:
Infula, nec mores mutat honoris apex.

Dumblanenſis.

Hoc Ballandinus debebat tempore naſci,
Quo pietas Themidi juncta regebat humum.

Cathaneſius.

Abrenethæus oves verbis cum paſcat, & herbis,
Eſt duplex gemino dignus honore labor.

Liſmorenſis.

Quot pater Amphion, & quot Rodopeïus Orpheus,
Melliſluo Bodius tot trahit ore feras.

Sodo-

Sodorenſis.

Ignea Leſlæo mens eſt, vox fulminis inſtar,
Doctaque cœleſtis pectora flammat amor.

Orcadum.

Dum corpus tueor, quantillus homuncio, Grami! es?
Ardua dum mentis culmina, quantus Atlas?

Ad illuſtrem Comitem Gordonium, Marchionis Huntlæi filium natu maximum.

TU modò ducebas acies, Huntleia proles!
Bellatrixque tuam Gallia ſenſit opem.
Hoſte triumphato, Veneris jam vincula geſtas,
Et te captivum Cypria ponè trahit.
Niteris exemplo Regum: fortiſſimus Hector,
Magnus & Æacides miles Amoris erat.
Mortales ſi fortè ſequi, Dîs nate! recuſas,
In cœlo ſuperos, quos imiteris, habes.
Caſſide depoſitâ, Veneri dedit oſcula Mavors,
Et pater, abjecto fulmine, dixit, amo.

De tribus Gordoniis ſororibus.

TRes cole Gordonas, &, ſi lubet, adſpice: viſas
Sed fuge, ſi flammas, retia, tela, times.
Anna faces, Henrica plagas, fert Jana ſagittas:
His cremat, illaqueat, pectora figit Amor.
De Parcis jam parce queri, nec crimina Divis
Objice: Gordonæ plus feritatis habent.
Una colum, fuſum tenet altera, tertia filum
Parca ſecat, pariter ſed necat illa trias.

De Sophia Haya, Comitis Errolii filia.

SI genus & mentem, ſi formam reſpicis, Hayæ
Sunt data quæ jactant Juno, Minerva, Venus.
Juno ſupercilium ſi ponat, tela Minerva,
Furta Venus, terris tres dabit Haya Deas.

De Comite Hollandiæ.

ADſpice quàm ſtudiis vitam traducat ineptis
Aulicus, accipitres hic alit, ille canes:

Una

Una ſaginat equos, gaudet pars una choreis,
Iſte genas fuco purpurat, ille mero.
Hunc pugil, hunc meretrix emungit & hiſtrio nummis,
Sunt quibus & pernox alea vaſtat opes.
Altiùs aſſurgit, generoſi ſanguinis heres,
Richæus, Clariæ captus amore lyræ.
Quas colit, auratis Muſas hic protegit alis,
Gaudet & Aonio dicere jura choro.
Hunc dictatorem ſequitur Parnaſſia pubes,
Fertque ſuo ſupplex debita tura duci.
Reddite, Pierides! Flaccum, revocate Maronem,
Jam Mecænatem terra Britanna tulit *.

De March. Hamiltoniæ †, & Hadintoniæ Comite ‡.

GEntis Hamiltoniæ laudes quæ neſciat ætas,
Phœnices orbi quæ dedit una duos?
Hic in Teutonicis jam victor fulminat oris;
Hic patriæ, magno ſub Jove, jura regit.
Reddite Mæoniden, Muſæ! Redit alter Achilles,
Dat Laërtiaden Scotica terra novum.

Ad D. Richardum Metellanum.

AUrea dent alii, quæ, Metellane! mereris
Munera, dent Tyrio coccina tincta cado.

* *O fœdam faciem vitæ aulicæ! Ceterum benigniſſimos Literarum patronos ac fautores*, dignos laude viros Muſa vetat mori, *qui ideo pluris faciendi ſunt, quippe quorum numerus cunctis ſeculis longè longeque pauciſſimus ſemper exſtiterit. Ptolemæos quidem, Philadelphum atque Euergeten, Ægyptus, antiqua Mecænatem Roma, Richæum alioſque paucos Anglia, Scotos tarvatium denique Heroem Caledonia jactat atque oſtentat: ſed horum æquales* apparent *ut* rari nantes in gurgite vaſto, *utque* Rara avis in terris, nigroque ſimillima corvo: *quod dolendum eſt profectò.*

† *Hujus Marchionis poſteri Ducis jam titulo inſigniuntur.*

‡ *Ab hoc Comite oriundus Familiæ Heres, maximæ ſpei adoleſcens, in altera celeberrimarum apud Anglos Univerſitatum Oxonienſi, in bonarum ſtudiis literarum, cum fratribus, acriter in præſentia cum fructu incumbit.*

Sunt mera verba mihi sine re, sine pondere voces,
Et numeri, sed nil quod numerare queas.
Accipe Jonstono, vetus hospes! ab hospite nugas,
Munera muneribus non satis æqua tuis.
Tu Cereris, memini, tu Bacchi dona dedisti,
Nil ego Pierias adfero præter aquas.
Sic æs vile tuo dum muto callidus auro,
Par Diomedis ego, tu mihi Glaucus eris.

Ad Jacobum Jonstonum, Baronem de Jonston *.

MAjores, Jonstone! tuos, dum Martia vivent
Nomina, Fergusidûm gens super astra feret.
Credita sunt illis gemini confinia regni,
Hoc meruit virtus & sine labe fides.
Quantus hic est, socium quem legit Vallius unum,
Inter mille duces, fulmineasque manus?
Quantus erat, qualisque pater, qui fortibus armis
Mille foris peperit, mille tropæa domi?
Anglia Grampigenas exstructis molibus hostes
Arcuit, & muro junxit utrumque fretum.
Hostibus oppositi Jonstonos Scotia, vallum
Invictum, quo nil firmius orbis habet.

De Hayorum tribus jugis sanguineis †.

HOstibus, indignùm! Cimbris exercitus omnis
Scotigenûm verso terga Leone dabat:
Signa Caledoniæ spectans incanduit Hayus,
Qui patrios juxtà fortè colebat agros.
Nec mora, taurorum, properans, ingentibus ausis
Expedit incurvis colla torosa jugis.
His genitor, natique duo, tria fulmina belli,
Compescunt trepidam, nec sine cæde, fugam.

Queis

* *Qui ab hoc Barone orti sunt ad Marchionis jam dignationem evecti sunt, cui cognomini gloriam numquam intermorituram immortalis ingenii sui monumentis Jonstonus adsperfit*

† *Hæc sunt insignia Errolii Comitum, nobilissimæ antiquissimæque gentis Hayorum Principum; quos inter, quem cognominis insigne columen, Scoticæque Nobilitatis decus unicum veneramur, altiùs caput erigit illustrissimus Tweddaliæ Marchio.*

Queis fuga compressa est, armis agrestibus hostis
Concidit, &, qui non concidit, haustus aquâ est.
Clava quid, aut harpe meruit, quid Pelias hasta,
Quæ perhibent Grajos arma tulisse duces?
Sunt hæc nota quidem, cantataque vatibus arma,
Haya tamen veræ plus juga laudis habent.

In Porticum Desfortianam †.

Hic decus Arctoæ spectatur porticus oræ,
Æmula porticibus, Roma vetusta! tuis.
Tota nitet Phœbo, nimis & vicina Bootæ
Ni foret, hanc Phœbi suspicer esse domum.
Arte laboratum summis laquearibus aurum,
Exhibet historias quot vetus orbis habet.
Quas Heroinas, hoc in quo degimus ævum,
Quos tulit Heroas, monstrat utrumque latus.
Ista licet meritò possint molimina dici
Maxima, sunt domini mente minora sui.

De Aberdonia Urbe.

CUm populo quisquis Romanam suspicis urbem,
Et mundi dominam, deliciasque vocas.
Confer Aberdoniam, Thetys hanc servilibus undis
Alluit, urbs famulo nec procul illa mari est.
Utraque fulta jugis subjectos despicit amnes;
Utraque fulmineâ spirat ab arce minas.
Illa suos Fabios, invictaque fulmina belli
Scipiadas jactat, Cæsareamque domum.
Mennesios urbs hæc proceres, gentemque Culenam,
Et Collissonios, Lausonioque patres.
Urbe Quirinali minor est urbs Grampica: cives
Sunt tamen hîc animis, ingeniisque pares.

Ad Causidicos, ne prodant causam Regiam.

QUi fora, qui Themidem colis, os ne subline Regi,
Fulmineas longè porrigit ille manus.

† *Ab hujus loci (cujus porticûs elegantiam tam bellè celebrat Jonstonus) nomine titulum sortitur nobilissimi Comitis de Findlater ac Seafield Filius natu maximus.*

Vellere sopito barbam desiste Leoni,
Hic ungues, barbam qui tueantur, habet.

Ad Thomam Hopæum, Advocatum Regium ‡.

MAxime Phœbigenûm! magni laus prima Senatûs!
Lima fori! titulis major, Hopæe! tribus.
Regia dum curas, famulum quoque protege Regis,
Credita cui Domini vita salusque tui est.
Lyncea mens, lingua est tibi nectare dulcior omni,
Labe carens pectus, candidiusque nive.
In vultu Charites, spes est in nomine, dotes,
Quas alii sparsas, tu simul unus habes.
Exsere virtutes, mensuram nominis implens,
Et te, Jonstono quantus es, esse proba.

De Jacobo Bardio & Gualtero Hayo, Causidicis.

BArdius & vitâ multò mihi carior Hayus,
Me patrocinio sustinuêre suo.
Ambo triumphârunt: meritum sed Bardius aurum
Respuit, oblatas risit & Hayus opes.
Gens Themidi devota! manus cui semper aperta est,
Si sapis, exemplum nobile disce sequi.
Accipe res vulgi; medicus quod porrigit aurum,
Dona velut Danaûm pernicioſa fuge.
Hoc aloes celat medici solertia virus,
Hoc incrustari trux colocynthis amat.

In duos rabulas forenses, Advocatum & Procuratorem, N. N. Diræ *.

MAgna minorque feræ! quarum paris altera lites,
Altera dispensas, utraque digna mori: Vos

‡ *Non solum causarum Patronus famigeratissimus hic exstitit, verum Poëta etiam insignis; quod, præter Jonstoni hoc in loco testimonium, Psalmorum Davidicorum atque Cantic. Solomonis, favente satis Apolline atque Musis, ab eo effusa Paraphrasis poetica luculenter revincit. Ceterum ab hoc Cl. viro rectâ lineâ oriundus est nobilissimus Heptoniæ Comes.*

* *Diras satis atque atrocia importunis istis nebulonibus*, qui delectantur bibere humanum sanguinem, *gravissimè, nec se-*

mel

Vos, precor, excussi feriant de nubibus ignes,
Dira vel æternis ora premantur aquis.
Vel fera præfocet latrantia guttura peſtis,
In cruce vel pendens utraque paſcat aves.
Inque rota fractos exponat ſolious artus,
Detque necaturis terga ſecanda flagris.

Vel

---

mel, ab iis læſus, (uti ante poſtque eum infiniti) imprecatur ſcriptor acutiſſimus; quibus tamen, Ingeque pejoribus, ſi quæ ſunt, flagitiis ſuis peraigni ſunt. Callidiſſimis autem iſtis veteratoribus in proborum innocuorumque civium fortunas, atque in ipſa etiam capita, ſi Diis placet, cum pernicie ferè generis humani, impunè jam libereque grafſari amplius integrum non eſt: adeo ut fœdiſſimam illam aeterrimamque hominum (quid dico?) viperarum colluviem (ii enim ſunt qui miſerrimos clientes opibus emungunt, ingentes ſibi divitias inde coacervantes, quibus tamen, quod vulgari proverbio dicitur, plerumque accidit, parta malè ut pejùs dilabantur) ea Superorum benignitas, ea Cœli clementia, brevi nuſquam futuram ſperare fas ſit. Peſſimis namque eorum conatibus ſtrenuè admodum fortiterque hodie, ſi umquam alias, obviam itur, auctoritate maximè atque ſolertiâ illuſtriſſimi ſupremi Regni Senatûs Principis: QUO PRÆSIDE, ut ſanctiſſimè ſuaviſſimèque canit Naſo noſter Britannicus,

Ivit in amplexus alacris Clementia Veri,
Oſcula Juſtitiæ Pax quoque blanda dedit:
Altiùs ex terris Verum caput extulit, Æquum
Extulit os Cœlo, deſpicietque ſolum.

Quo Viro, Sol, cuncta ſuo lumine qui luſtrat, melius quidquam aut æquius hactenus an viderit, aut viſurus denique ſit, apud mortales hodie, neque ſine ratione profectò, ambigi video. Nomen certè bonis probiſque hominibus, potentiorum maleficiis injuriiſque vexatis, ſora Themidos, à prima uſque inſtitutione, magis ſalutare apud Scotos haud ullum protulerunt. Hinc cuncti illum cives, votorum ultimam menſuram, tantæ probitatis viro ad juris gubernacula admoto, attigiſſe qui jam ſe arbitrantur, (flagrantiſſimis enim votis talem mortales expetebant, talemque omninò vindicem ipſa tempora deſiderabant, atque eſſlagitabant etiam) ardentiſſimo affectu complectuntur, colunt, ſuſpiciunt, ac tantum non venerantur. Hinc beatus jam audit atque felix, beatiſſimus

fe-

Vel, dape ſubtractâ, diſtrictis dentibus atram
Ingluviem ut paſcat, ſeque ſuoſque voret.
Crimina ſi confers pœnis, vincuntur ab illis
Ignis, aquæ, peſtis, crux, rota, flagra, fames.

De anatomicâ ſectione à Julio Caſſerio Placentino Patavii exhibitâ.

FElices animæ! quarum, plaudente theatro,
Secta Placentinus corpora monſtrat Eques.
Veſtra ille æternùm victuris nomina chartis
Inſeret, & laudes orbis uterque leget.
Mortalis ſin vita placet, deſcendite cœlo,
Corpora reſtituent quæ ſecuêre manus.

Laurus Apollineæ honori viri nobiliſſimi & excellentiſſimi, D. Georgii Sibbaldi Rankilorii, Scoti, cum in alma Academia Patavina Philoſ. & Med. Doct. anno 1614, *Junii* 9. *publicè crearetur, dicata.*

ARtis Apollineæ Sibbaldo, Gallia! primum,
Tu ſchola ſupremum das Patavina decus.

Ce-

---

feliciſſimuſque per cuncta deinceps ſecula auditurus, JOVIS STATORIS titulum, longè meliori jure quàm apud veteres iſte, merito ſuo indepturus. Saluti jam plurimis exſtitit, pluribuſque longè, Diis annuentibus, exſtiturus. Tales certè Heroes, Atlantis inſtar, labantem rerum machinam humeris ſuſtentant ſuis, quibus abſque ſi eſſet,

——————properarent ſidera cœli
In chaos antiquum lapſo ſe condere mundo.

Hinc lætus longuſque populis Arctois ut interſit, ſeruſque in cœlum ut redeat, lætis lubentibuſque animis viri boni (ringentibus interea falſariis, deceptoribus, ceteriſque id genus tenebrionibus, quorum certiſſimum in exitium, omnis verſutiæ atque doli mali hoſtis infenſiſſimus, omnis virtutis, probitatis, humanitatis, innocentiæ propugnator acerrimus, natus eſt) ad unum in Scotia univerſi etiam etiamque comprecantur. Quod ille demum faxit,

Quem penes arbitrium eſt vitæ, ſortiſque poteſtas.

Ita, ita fiat! Quod & futurum ſperamus atque confidimus.

Cetera tu ſuperas famâ & virtute Lycæa,
Quantum alias omnes fons Heliconis aquas.
Exſuperat reliquos Phœbi Sibbaldus alumnos,
Phœbæus quantum ſidera cuncta nitor.
Sic adamas puro radiat circumdatus auro,
Ut dubitem tribuas accipiaſne decus.

De Gulielmo Forbeſio D. Theologo.

OMnia mel vincit dulcedine, ſidera lucem
Præ reliquis, robur miſſile fulmen habet.
Eloquium ſi quis Forbeſi comparet iſtis,
Mel fatuum, nigra ſunt ſidera, fulmen hebes.

De eodem & Roberto Baronio, Theologis Aberdon.

NIL quod Forbeſio, Chriſti dum paſcit ovile,
Nil quod Baronio comparet orbis habet.
Eloquio ſunt ambo pares : diſcrimen in uno eſt;
Quò lubet, hic mentes pellicit, ille rapit.

De Poëmate ſacro Andreæ Ramſæi, Paſtoris Edinb.

CUi blandùm adſpiciens naſcenti riſit Apollo,
Doctaque Caſtalio proluit ora lacu:
Aut levis incautam verſu lenone juventam
In Veneris caſſes, inſidiaſque trahit:
Aut bona veſanis impendens otia bellis
Sævit, & Aonias ſanguine fœdat aquas.
Spreta jacet pietas; aut, ſi quem fortè poëtam
Repperit, huic miſeris ſtridet avena modis.
Ramſæus ſcopulum prudens declinat utrumque,
Dignaque dat Muſis carmina, digna Deo.
Hîc juga Parnaſſi coëunt cum rupe Sionis,
Mixtaque Jordani Caſtalis unda fluit.

Ad D. Gulielmum Spangium, Emporii Scotorum Veriæ Eccleſiaſten, cum ad eum mitteret civitatum aliquot Scotiæ illuſtrium encomia, ſimul cum compluribus aliis numquam antè excuſis Poëmatiis.

QUod tibi donavi, Spangi! nec pumice raſum,
Nec Tyrio pictum murice cernis opus.

Tu

Tu tamen hoc dignum cenſes vitalibus auris,
Errat & exemplo terra Batava tuo.
Non tibi Jonſtonus, ſed debet Scotia grates,
Non mea, ſed patriæ tu monimenta probas.

Ad Georgium Jamiſonum, Pictorem eminentiſſimum, Scotiæ ſuæ Apellem, de Anna Cambella Heroina, nobiliſſima Marchioniſſa Huntlæa.

ILluſtres, ars quotquot habet tua, prome colores,
Pingere Cambellam ſi, Jamiſone! paras.
Frons ebori, pectuſque nivi, ſint colla liguſtris
Æmula, Pæſtanis tinge labella roſis.
Ille genis color eniteat, quo mixta corallis
Marmora, vel quali candida poma rubent.
Cæſaries auro rutilet: debetur ocellis,
Qualis ineſt gemmis ſideribuſque, nitor.
Forma ſupercilii ſit, qualem Cypridis arcus,
Vel Triviæ, leviter cum ſinuatur, habet.
Sed, pictor! ſuſpende manum; ſubtilius omni
Stamine, quod tentas hîc ſimulare, vides.
Cedit Apollineo vulſus de vertice crinis,
Cedit Apelleâ linea ducta manu.
Pinge ſupercilium ſine faſtu, pinge pudicos
Huic oculos, totam da ſine labe Deam:
Ut careat nævo, formæ nil deme vel adde,
Fac ſimilem tantùm, quâ potes arte, ſui.

In obitum Jacobi Pacifici, Magnæ Britanniæ, Franciæ & Hiberniæ Regis, Fideique Defenſoris.

NIl Jove, nil Phœbo melius: lux utraque terris,
Utraque lux regnis ſemper amica fuit.
Te tamen invidit mundo lux utraque, Princeps!
Luce cadis Solis, lux Jovis abdit humo.
Res nova, nec ſeclis audita prioribus: ordo
Naturæ, Princeps! te pereunte, perit.

Aliud in ejus mortem.

NOn miror Regem ſi Martius abſtulit Anglis:
Pacificis ſemper Mars inimicus erat.

In

In obitum Ducis Lenoxii.

DUM populum, procereſque ſuos Iacobus in unum
Cogit, & Europam terror ubique tenet:
Spes populi, procerumque decus, Lenoxius Heros
Non exſpectato funere raptus obit.
Proh Superi! Non hæc mors eſt, ſed publica clades:
Confoſſus patriæ per latus ille cadit.

Epicedium Franciſci Hayi, Errolii Comitis.

OCcidit Hayorum princeps Errolius, orbis
Nunc deſiderium, qui fuit antè decus.
Adſcripſit Procerum numero domus edita Regum
Stemmate, ſanguineis nobilitata jugis.
Manibus Heroum ſociavit Martia virtus,
Partaque fulmineâ mille tropæa manu.
Donavit cœlo pietas ſpectata. Quid ultrà
Vel meruêre homines, vel tribuêre Dei?

In obitum Comitis Pembrochii ‡.

AUrea quid virtus, quid profunt ſanguis, honores,
Mille clientelæ, gratia Regis, opes?
Angligenas inter fortunatiſſime nuper,
Pembrochi! & procerum gloria prima, cadis.
Poſt Domini Regiſque tui nigra funera, nullus
Atrior hoc cœli fluxit ab axe dies.

Tumulus nobiliſſimæ Heroinæ, Annæ Cambellæ Argathelienſis, Marchioniſſæ Huntlææ ‡.

MArmore cur Pario ſurgis, venerabile buſtum!
Et tot gemmarum perpete luce nites?

‡ *Hujus maximè Comitis operâ inter Jacobi Regis cubicularios adoleſcentem adhuc Jonſtonum coptatum fuiſſe accepimus; unde primus forſan illi ad gratiam aulicam gradus, adituſque ad opes ampliſſimoſque poſtea honores patefactus.*

‡ *Harum duarum longè florentiſſimarum apud Scotos Gentium Principes antiquam dignationem illuſtriori Ducum appellatione jamdudum permutârunt. ARGATHELIÆ DUX, incontaminatis fulgens honoribus, nullique cedens inter*

Argento lapides cur incruſtantur & auro?
Cur tibi Phidiacâ quæris ab arte decus?
Cambellæ cineres gremio cùm divite claudas,
Quod te commendet pleniùs, intus habes.

In obitum nobiliſſimæ Heroinæ, Iſabellæ Setoniæ Fermelinodunenſis, Comitiſſæ Laderdeliæ.

QUid proavûm tituli, vel opes, vel fama mariti,
Pignora quid proſunt conjuge digna Jovis?
Quid coma par auro, frons quid juvat æqua liguſtris,
Æmula ſideribus lumina, labra roſis?
Aurea quid virtus, & digni principe mores,
Fervida vel pietas utilitatis habent?
Cui nil defuerat, cecidit Setonia lethi
Cuſpide, quam nobis plus nocuiſſe queror.
Occidit illa ſemel, fato nos illius icti,
Cogimur haud uno vulnere ſæpè mori.

Tumulus Joannæ Metellanæ.

CUi tria debuerat largiri ſecla, puellam
Parca Metellanam poſt tria luſtra rapit.
Virtutes numerat Lacheſis, non ſupputat annos:
Fructus erat præcox, carptus & ante diem.

Tumulus Joannæ Jonſtonæ.

JOnſtonæ thalamo tumulum, tædiſque maritis
Funereas junxit mors properata faces.
Virgo fuit, cùm cœpit hiems, cùm conſtitit, uxor:
Mox gelidus, brumâ deficiente, cinis.
Eſt rota fortunæ volucris, fugitiva voluptas:
Spes hominum ſemper lubrica, vita brevis.

In obitum Georgii Ogilvii, Equitis Banfii.

VIxit Olympiadas ter ſeptem Banfius; ætas
Ter fuit illuſtri poſteritate minor. Virtu-

inter Filios Deorum, laboranti Patriæ (quâ nihil antiquius ſemper habuit) non ſemel, quà conſilio, quà armis, ſaluti fuit, cujus non ſolum tutamen decuſque unicum eſt, verùm generis humani ornamentum maximum: id quod omnes agnoſcunt.

Virtutes numera ; paucos liquisse nepotes
Comperies, paucos evolüisse dies.

De Gulielmo Forbesio, Tolchono *.

AUxisset cùm prole domum Tolchonus & arvis,
Confectus senio spontè reliquit humum.
Condidit hunc tumulum quo conditur ipse, supremum
Exspectans animo nil metuente diem.
Hunc prope pauperibus devotos adspicis agros,
Tectaque mortali non violanda manu.
Nec procul his Domini surgunt palatia, Regis
Non semel hospitio nobilitata sui.
Hæc terris monimenta dedit Tolchonus, & inter
Has operum moles crescere vidit opes.
Quantulus, exuvias si spectas corporis, alti
Si pensas animi munera, quantus homo est?

Tumulus Jacobi Setoni, Petmeddeni.

QUem tegit hic cespes, fastu Setonus honores,
Divitias luxu posse carere docet.

De Jacobo Fullertono & Thomâ Moravio.

NIl aulæ metuens vel Regis Parca querelas,
Moravium terris abstulit ante diem.
Hoc Fullertonus sublato sidere, Lethes
Intempestivis est jugulatus aquis.
Sæviat ad lubitum Lachesis: post funera tanta,
Aula nihil, nil Rex unde queratur habet.

Tumulus Joannis Colissonii, Præfecti Aberdonensis.

SAncte Colissonio statuam decerne Senatus!
Hic ubi Præfectos conditur inter avos.
Dextra gerat gladium, geminas manus altera lances;
Hic statuæ titulus, quem legat orbis, erit.
Vir seclo, Saturne! tuo, Lacedæmone civis,
Romuleâ Consul dignus hic urbe fuit.

* *Ex Gente Forbesiorum Tolchonia ortus est Vir Amplissimus, Duncanus Forbesius de Culloden, Supremæ apud Scotos in Civilibus Curiæ Juridicæ Præses dignissimus.*

Tumulus Mongommerii Scoti, Episcopi Methensis *.

HIc Mongommeri tegitur pars quantula? Tanti
Præsulis exuvias quantula velat humus?
Bis geminis proceres gens Mongommeria regnis
Præstat, & armorum mille togæque duces.
Hanc Fergusiadum tellus, hanc jactat Ierne;
Quodque rigat Tamesis, quodque Garumna solum.
Sed quantum reliquas hæc gens Heroa, tribules
Qui jacet hic tantùm vincit honore suos.

In tumulum, quem reverendissimo Patri Patricio Forbesio Joannis pietas ære perennicrem excitavit.

FORBESIOS hîc cerne duos, sine compare patrem,
Et natum, secli sidus utrumque sui.
Antè dedit vitam nato pater, omine læto,
Nunc patrem nati vivere cernis ope.
Plus meruit natus; quam cepit clauditur ævo,
Quam dedit annorum limite vita caret.

In eumdem reverendum Antistitem.

OCcidit Abredonæ Præsul FORBESIUS oræ,
Par cui Pontificum de grege nemo fuit.
Marmoreis illi straverunt pontibus undas,
Hic populo facilem fecit ad astra viam.
Quas illi Superis, Musis & egentibus ædes
Struxerunt, hujus sustinuêre manus.
Quàm formosa fuit tanti lux sideris auctor,
Quæ jubar hoc mersit tam fuit atra dies.

In Eumdem.

ADspicis hîc gelidam FORBESI Præsulis urnam,
Quâ sub sole nihil sanctius orbis habet.
Non tamen hic terris excessit sospite nato,
Pectore qui totum spirat & ore patrem.
CORSIUS hoc sacro revirescit germine Phœnix,
Et post exsequias qui fuit antè manet.

---

* *Hujus Gentis longè florentissimæ antiquissimæque Princeps cum omnium consensu Eglintoniæ Comes agnoscitur; excellentissimo juvenis ingenio, ad altissima quæque natus, bonarum literarum studiis diligentissime institutus, unde Patriæ suisque ornamento aliquando futurum sperandum est.*

POETARUM SCOTORUM MUSÆ SACRÆ:

SIVE

ARCTURI JONSTONI, Medici Regii, Psalmorum Davidicorum, Cantici Solomonis, & Canticorum Evangelicorum *Paraphrasis Poëtica.*

JOANNIS KERRI Cantici Solomonis Paraphrasis gemina.

ROBERTI BODII à Trochoregia ad Christum Servatorem HECATOMBE.

Summo quæque studio recognita, & ad fidem optimorum exemplarium expressa.

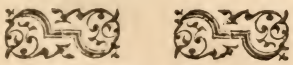

EDINBURGI:
Apud THO. & WAL. RUDDIMANNOS.
M. DCC. XXXIX.

Arcturo Jonstono, Scoto, Medico Regio, & Poetarum sui seculi principi, post integram annorum centuriam redivivo, dum nova ejusdem Poëmatum sacrorum Editio gemina, una ab Gul. Laudero Scoto, altera ab Gul. Bensono Anglo, neutri alterius consilio cognito, pariter adornaretur, Carmen gratulatorium.

CLarus ut ARCTURUS rediens ex æquoris undis
Clarior effulget, BOREALIS gloria COELI:
Sic tibi, bis denis lustris, ARCTURE! peractis,
Surgit honos auctus redimito tempora lauro.
Luce novâ fulges, dum certat BENSONUS Anglus
LAUDERO Scoto meritis te ornare corollis.
Scilicet, haud iterum visurus Tethyos undas,
Cum BUCHANANÆO præclaro sidere junctus,
Stella CALEDONIO fulgebis lucida COELO.

Jo. KER.

Ex Academia Edinburgena
Kal. Junii, M DCC XXXIX.

Arcturi

Arcturi Jonstoni septem Psalmorum Pœnitentialium, (6ti scilicet, 32, 38, 51, 102, 130, & 143) ad Reverendum Antistitem, Gulielmum Ladium, Episcopum Londinensem, Dedicatio.

CUi pietas, LADI! cœlestis acumine fulgens
Ingenii, Patriæ dat Patris aure frui:
Has ego Jessæi lacrimas tibi nuncupo vatis:
Hæ sint obsequii tessera certa mei.
Plus dare fas non est: Helicon, quos nutrit, alumnis
Nil solet infelix fundere præter aquas.
Ut te digna feras, adspira mollibus auris
Tu mihi, sic puro nectare vena fluet.
VIRTUS NOS ORNAT.

Ejusdem septem Psalmorum Consolatoriorum, (nimirum 16ti, 23, 30, 34, 42, 103, 145) Ad Reverendum Virum, Joannem Lesl æum, Episcopum Raphotensem, Dedicatio.

LAus sacri, LESLÆE! chori, dum tendis Iernen,
Et nova dextrorsum te Cynosura trahit;
Me sine ne properes; nostri cape pignus amoris:
Quem damus hic præsens est panacæa liber.
Hâc mens fracta malis, nullis cedentia succis,
Hâc persanantur vulnera cordis ope.
VIRTUS NOS ORNAT.

Bina hæc Epigrammata expressa sunt juxta exemplar Londini, una cum Cantici Solomonis Paraphrasi Poëtica, sereniss mo Carolo Regi dedicata, apud Thomam Harperum, impensis Nathanielis Butter, impressum anno 1633.

A D

A D

MARIAM ARESKINAM,

Illuſtriſſimam COMITISSAM

MARESCALLANAM,

EPIGRAMMA *.

NYMPHA! pari quæ ſola cares, & Regibus orta,
Luce tuâ plus quàm nobilitate nites:
Cui collata poteſt elinguis Suada videri,
Juno levis, Cypris fuſca, Minerva rudis:
Cui domus heredem debet KETHÆA, coævis
Qui præit, & magnos æquat ephebus avos:
Non ego te Phrygii paſtoris munere dono,
Una licet vincas tres ſine lite Deas.
Accipe paſtori Solymæ quos tradidit hymnos
Sacra TRIAS, cujus te pius urit amor.
Accipe quod noſtrum eſt, Clariæ tutela cohortis!
Cui vectigales ſunt Heliconis aquæ.
Tu pondus lucemque dabis, vitamque Camœnæ,
Quæ, levis & ſqualleus, mox peritura fuit.

ARCTURUS JONSTONUS.

* *Nobiliſſima hæc Matrona, cunctis animi corporiſque dotibus ornata, Parentes habuit Joannem Marriæ Comitem, Scotiæ, regnante Jacobo ſexto, Theſaurarium, atque Mariam, Ludovici Steuarti Eſmei Leviniæ Ducis Filiam. Gulielmo Comiti Mareſcallano priùs, deinde Patricio, primo Panmuriæ Comiti, nupſit. Ex priori matrimonio tres Filios, Filias duas edidit: ſecundæ nuptiæ ſteriles fuêre. Porrò, tot viri docti ubique cùm exiſterent, illuſtrem hanc Heroinam, cui ſuaviſſimum hoc opuſculum Jonſtonus dedicaret, potiſſimùm elegit; quod tamen magnis exemplis haud deſtituitur.*

ARCTURI JONSTONI

AD

LECTOREM

ELEGIA *.

FOrtè quod hîc ſtupeas, (quid enim manifeſta negemus?)
Et quod reprendas, candide Lector! habes.
Iliadem magni nemo tentavit Homeri,
Nemo retractavit grande Maronis opus.
Finxit Alexandrum Lycippus, pinxit Apelles,
Artificum reliquas reſpuit ille manus.
Cur ego Grampigenæ relego veſtigia Vatis?
Cur Buchananææ fila reſumo lyræ?

Hanc

---

* *Cujuſdam viri docti, quod mihi videre contigit, de hac Elegia judicium, tamquam ſingulare quidpiam complexum, hîc adſcribere haud pigebit. Id autem ita ſe habebat.*

" *Carmen hoc* ἀπολογήτικὸν, *quantivis certè pretii, ner-*
" *voſum (ita me Deus!) ac venuſtum, melle jucundius, pre-*
" *tioſius auro, tam mihi gratum ſemper acceptumque à mul-*
" *tis retrò annis exſtitit, ut haud alio ferè remedio, ad ſa-*
" *landa vitæ incommoda, deliniendaſque animi ægritudines,*
" *aſſiduâ quàm ejus, ſacrorumque ſimul hymnorum (quibus*
" *præfixum pro lætiſſimi id auſpicatiſſimique ominis fron-*
" *tiſpicio inſervit) meditatione uſus ſim: nec fruſtra. E-*
" *jus enim vires præſentiſſimi inſtar medicamenti, ſive in-*
" *cantamenti verius, vel potiùs (ut religioſiùs loquar) Di-*
" *vini inſtar vocis Angeli, propriè me compellantis confir-*

" *mantiſ-*

Hanc neque quam pulsat numerosâ Pindarus arte,
Teïa nec superet, nec Venusina chelys.
Hinc mihi nec laudem quæro, nec præmia capto:
Est Musæ potiùs pœna timenda meæ.
Dum Jove prognatam soleis imitatur Arachne,
De trabe sublimi triste pependit onus.
Dumque puer Clymenes currus agitare paternos
Non dubitat, cœli pronus ab arce ruit.
Stultus & Æolides, dum non imitabile fulmen
Arte refert, missò desuper igne perit.
Et Satyrus Phœbum, Musas dum provocat amens
Evippæ soboles, crimen uterque luit.
Non ego cum Superis contendo: sed area, Vates
Quam terit hic, nostris est minùs apta rotis.
Ne pete quæ fuerit tam vani caussa laboris,
Se Clario quisquis proluit amne, furit.
Ah! liquor hic populos, qui Phœbi castra sequuntur,
Fascinat, & memores non sinit esse sui.
Si tamen haud meruit veniam furor, accipe caussam,
Invida quæ Momo forsitan ora premet.
Cinxit JESSIADEN Buchananus veste, pyropis
Quæ simul & cocco nobiliore nitet. Hæc,

" *mantisque, in pacandis irrequietis sollicitisque animi mo-*
" *tibus, restituendaque cœlesti menti tranquillitate, conti-*
" *nuo sum expertus. Quod hic mihi Saulum, primum Israë-*
" *litarum Regem, in memoriam redigit; cujus ægrotantis,*
" *tristitiâque laborantis animum arreptâ modulatâque Da-*
" *vid testudine solabatur. Suas ad solandum vires, post ter*
" *mille ferè annos, veterum Hebræorum Divini Regis ac Va-*
" *tis lyræ blandiloquentia adeo non amisit. Ea musicæ cul-*
" *tique carminis vis.*" *Hactenus ille. Atque hoc remedi-*
um sive medicinam per annos plurimos usurpabat, quippe qui
integrum sanctissimum suavissimumque opusculum annuo duo-
decies spatio, hoc est, singulis semel mensibus, prout ritu Ec-
clesiæ Anglicanæ Psalmorum liber perlegi jubetur, diligenter
perlustraret. Cetèrùm, hac de re quæ sentio liberè ipse ut
eloquar, omnibus fidi doctique Interpretis numeris feliciter
adeò Jonstonum perfunctum esse existimo, ut, elegantem Jon-
stonianæ Psalmorum Paraphraseos, vel solutâ vel ligatâ ora-
tione, Anglicanam interpretationem brevis commentarii ad
verum

Hæc, ego quam dono, nec gemmis picta nec ostro est,
Tota sed, ut cernis, stamine texta rudi.
Rex erat & Vates hic cui servimus: amictus
Et Regi & Vati non satis unus erat.
Apta paludato Buchanani purpura Regi est,
Regibus aut si quid grandius orbis habet.
Nil mihi cum sceptris, ego do velamina Vati:
Hunc decuit cultu simpliciore tegi.
Induit Abiades Tyrio pro murice setas,
Seque gregis nivei vellere texit Amos.
Adde quòd hâc nostrâ vivet Buchananus opellâ,
Clarius & solito sparget in orbe jubar.
Splendidiùs stellas nitet inter luna minores,
Et violæ lappis, & rosa juncta rubis.
Non ego dedignor, victus si dicar ab illo,
Qui radiis implet solis utramque domum.
Cui gens Ausoniæ priùs, & cum Teutone Gallus,
Cessit, ab hoc vinci cur ego turpe putem?
Quem pudet Æacidæ fatali cuspide, magni
Quem piget Æneæ succubuisse manu?
Hoc ego me solor, me quòd post terga relinquat
Musa, CALEDONII nata sub axe POLI.
Quo fulget mihi terra parens, patriæque Camœnæ,
Non mea dedecorat plectra, sed ornat honos.

AR-

---

verum atque genuinum Psalmorum sensum (quem admirandâ profectò fide atque elegantiâ ipse expressit) eruendum atque intelligendum loco esse posse, adeoque piis atque eruditis hominibus pergratam eamperque jucundam futuram sæpenumerò mecum arbitratus sim. Cujus ego rei, animi scilicet gratiâ, periculum aliquando cum feciſſem, rem ita se habere, tum meo, tum aliorum etiam (cui plus deferendum esse scio) judicio, expertus sum. Porrò, hoc ut obiter notem, Psalmi quatuordecim, pœnitentiales septem Ladio, totidemque consolatorii Lesæo dedicati, (quos tentaminis ergò primos Latino carmine Jonstonus reddidisse videtur) optimi licet essent, ipse tamen, quâ fuit ingenii excellentiâ, quod in melius mutaret postea invenit: quod ego incredibili cum voluptate, inter conferendum illos priùs publicatos cum integro Psalterio quadriennium post Aberdoniæ impressò, deprehendi; quod & alii quoque, quibus exemplaria suppetunt, per se videre judicareque possunt.

ARCTURI JONSTONI Scoti,

MEDICI REGII,

PARAPHRASIS

POETICA

Psalmorum DAVIDIS.

PSALMUS I.

FElix, consilio qui nec seductus iniquo
Per scelus impuro cum grege carpit iter;
Nec, quibus impietas insistit, passibus hæret;
Nec, postica, tuum, sanna, sedile premit:
2 Mente sed ætherei meditatur jussa parentis,
Seu nox est, roseo seu micat axe dies.
3 Arboris in morem surget, felicibus auris
Quæ viret ad ripam lenè fluentis aquæ;
Cui tempestivis curvantur brachia pomis,
Nullaque vernantes decutit aura comas.
Illius adspirans votis clementia cœli
Omnia propitio sidere cœpta reget.
4 Non ita gens exlex, paleæ sed solibus ustæ
Instar erit, volucri quam rotat orbe Notus:

5 Judicis hæc ſolium fugiet, cœtumque piorum,
Ultima cum dirimet faſque nefaſque dies.
6 Nam probat aſtrorum rector veſtigia juſti,
Diraque cum domino fraus peritura ſuo eſt.

PSAL. II.

CUr populus ſine lege fremit? cur mente volutat
Non profecturas turba nefanda minas?
2 In Dominum Regemque, caput cui tinxit olivo
Dextra patris, bellum gens trabeata parat.
3 Eia alacres, ajunt, nodos rumpamus ahenos,
Nos quibus hi ſtringunt, impediuntque pedes.
4 Hæc pater æthereus ſuperâ ridebit ab aulâ,
Accedent ſannis ira furorque comes.
5 Frenaque dans iræ trepidos Deus obruet hoſtes,
His & corripiet pectora cæca modis:
6 Sacra meo Regi ſucco viridantis olivæ
Tempora perfundens ſceptra ferenda dedi;
Sceptra dedi regnique decus, ſanctæque Sioni
Impoſui, ſacris præpoſuique jugis.
7 Eloquar edictum, Tu Filius es mihi, luce
Hâc ego te genui, munera poſce patrem.
8 Hæredi tibi regna dabo, genteſque ſubibunt
Imperium, tellus ultima quotquot habet.
9 Has tua vis olim ſceptro ferroque potenti
Franget, ut è vili vaſcula ficta luto.
10 Eia agedum, quæ regna tenes, quæ jura miniſtras
Natio, quam fas eſt carpere, diſce viam.
11 Juſſa faceſſe Dei, mens hoc lætetur honore,
Temperet obſequium lætitiamque timor.
12 Oſcula da Nato, ſubitam ne colligat iram,
Quæ tibi perniciem quantulacunque feret.
Felicem nimium quiſquis ſecurus in illo
Spem locat, & ſolam numinis ambit opem.

PSAL. III.

AH, Deus, hoſtiles quantùm crevêre phalanges!
Agmina me contra quàm numeroſa ruunt!
2 Quem colis infelix, ajunt, tibi conditor orbis
Non feret optatam, cùm premet hoſtis, opem.

3 Tu tamen umbo mihi es, Deus, & largiris honorem,
Tu caput erectum ferre sub astra jubes.
4 Te petii supplex, auditæ rebus in arctis
Supplicis è sacrâ rupe fuêre preces.
5 Sunt mihi securo sub noctem membra quieti
Tradita, securo mane soluta quies.
6 Tu Deus adstabas: non te custode timebo,
Me licet invadant tela quot orbis habet.
7 Surge parens, dextrâque juva, quæ cæde madentûm
Innocuâ malas fregit & ora ducum:
9 Tu gregis es tutela sacri, semperque benignus
Indulges populo tempora læta tuo.

PSAL. IV.

LUce tuâ qui pura facis, qui candida cernis
Pectora, quæ fundo suscipe vota Deus.
2 Quamque mihi duris in rebus sæpe tulisti,
Nunc prece susceptâ mitte benignus opem.
4 Gens hominum, quid te pascis mendacibus umbris!
Opprobrio nostrum quo decus usque petes?
3 Elegit fulcitque pios pater ætheris alti,
Ne dubita, questus audiet ille meos.
Hunc metuens desiste malis, & nocte silenti
In mentem tacitus facta diurna refer.
5 Victima sit pectus sine fuco, teque, malorum
Fluctibus in mediis, & tua crede Deo.
6 Quas sitit, optet opes vulgus; tu lumine cœli,
Ore tuo nobis da, pater alme, frui.
7 His ego plus lætor, quàm gens addicta saginæ,
Cui penus est locuples, dolia plena mero.
8 Ergo toro recubans placido dabo lumina somno,
Et secura tuo numine tecta colam.

PSAL. V.

MAgne parens, tellus Dominum quem suspicit, audi
Quæque premo tacitus, quæque sub astra fero.
2 Annue quæsitis, Deus & Rex, perpete voto
Tu mihi præ cunctis sollicitandus eris.
3 Manè novo supplex oculos ad sidera tollam,
Manè novo facili quæ loquar aure trahes.

4 Tu noxam refugis quâ delectantur iniqui,
Gentis & impuræ crimina ferre nequis.
5 Grande supercilium te coram fastus inanis
Exuet; odisti tu Deus omne nefas.
6 Ibit in exitium mendax, invisaque turpis
Fraus erit, & socii tincta cruore manus.
7 Sed patre te fretus sacras ego volvar ad aras
Cernuus, illustres sternar & ante pedes.
8 Hostibus expositum, fons omnis & arbiter æqui,
Dirige, suspectæ duxque comesque viæ.
9 His pariunt mellita dolos labra, putre sepulcrum
Guttur olet, pectus carnificina mali est.
10 Perde reos, pereatque suis gens impia technis,
Quæ furit & præceps in scelus omne ruit.
11 Gestiat interea te qui securus in uno
Spem locat, & numeris mulceat astra novis.
Gaudia concipiat cœlesti numine tutus
Vir pius, & quisquis flagrat amore tui.
12 Tu, Deus, objecto clypeo tutabere justos,
Hostis & à furiis insidiisque teges.

PSAL. VI.

NE, rerum Deus alme sator, me corripe, freno
Dum furor excusso sævit & ira fremit.
2 Parce laboranti, dextramque salutifer ægro
Porrige, dum mentem lassat & ossa dolor.
3,4 Quo trahis usque moram? Lethum pulsurus, amoris
Si memor es patrii, te mihi redde pater.
5 Sensus abest tumulis; nec te cantare silentes,
Dicere nec laudes flebilis umbra potest.
6 Flens ego defeci toties; noctemque fatigans,
Implevi lacrimis triste cubile meis.
7 Ex oculis fugitivam aciem, cava lumina, risus,
Prò dolor! hostiles inter & arma vides.
8,9 I procul impietas; me, qui regit ætheris axes,
Audiit, & porro spes jubet esse ratas.
10 Hostica gens perculsa metu, suffusa rubore,
Versa dabit subitæ terga pudenda fugæ.

PSAL.

PSAL. VII.

SPes mihi tu vitæ, vitam Deus eripe letho,
Impia de jugulo tela repelle meo.
2 Adfer opem, ne me lanient impune tyranni,
Sanguineus miseram ceu leo frangit ovem.
3 Si clandestini deprendar criminis auctor,
Vel mihi, te vitæ judice, dextra rea est;
4 Si male mulcavi socios mihi fœdere junctos,
Et nisi sensit opem gens inimica meam:
5 Me premat hæc, captoque ferox stratoque triumphet,
Et calcet pedibus, turpet & ora luto.
6 Ultor ades, tandemque suos furor exserat ignes,
Hostica frange vigil spicula, frange dolos.
7 Tum tua majestas populis cingetur, & alto
Aureus è solio jura tremenda dabis.
8 Me tibi jam sisto, famulum, Deus, adspice, caussa
Si bona, si nullo fulta querela dolo est.
9 Pectora qui penetras & lynceus abdita cernis,
Juste Deus justos erige, perde malos.
10,11 Es mihi tu clypeus, vacuas tu crimine mentes
Protegis; odisti tu sine fine nefas:
12 Inque reluctantes acuis, quo cingeris, ensem,
Lævaque fert arcum, missile dextra tenet.
13 Tela necem stragemque dabunt; his turba peribit
Impia, quæ fastu me petulante premit.
14 Parturit hæc noxam, sterili sed credidit arvo
Semina, nec præter somnia vana metet.
15,16 In foveam molita dolum se condidit audax,
Ulta sed est subitò facta ruina nefas.
17 Ergò canam justumq; Deum, Dominumque potentem;
Carminis hæc semper summa futura mei est.

PSAL. VIII.

QUàm tua, Cœlicolûm Rex, implet gloria terras!
Sidereas quantùm transvolat illa domos!
2 Ipsa tuum passim lactens infantia robur,
Hostis ut obstupeat, quo licet ore canit.
3 Dum digitis cælata tuis laquearia cœli
Conspicor, & lunam, sidereasque faces,

4 Quantula gens hominum res eſt, quam mente recondas?
Quantula quam viſas gens oriunda luto?
5 Hunc tua cœligenis æquavit pene miniſtris
Dextera, & illuſtri cinxit honore comas.
6 Illius, omnipotens quidquid manus intulit orbi,
Juſſiſti nutus imperiumque ſequi.
7 Accepêre jugum pecudes, armentaque paſſim
Bucera, quæque colunt invia luſtra feræ;
8 Quæque viam ſuprà carpit per inane volucris,
Quique ſub hac gaudet findere piſcis aquas.
9 Quàm tua, Cœlicolûm Rex, implet gloria terras!
Sidereas quantùm tranſvolat illa domos!

PSAL. IX.

PEctore te toto recolam, te voce canorâ,
Factaque per populos ſuſpicienda feram.
2 Gaudia, te ſpectans, carpam ſine fine modoque,
Exſultans citharâ te, pater alme, canam.
3 Territa, te coram, verſo gens hoſtica tergo
Corruit, & gelidam cæſa momordit humum.
4 Te coram lis acta mihi eſt, te judice vici;
Sunt comites ſolii juſque fideſque tui.
5 Increpuit gentesque furor tuus obruit, ipſa
Juſſit & æternâ nomina nocte premi.
6 Nunc eat & populi clades gens hoſtica, verſa
Mœnia, de faſtis oppida raſa canat.
7, 8 At ſolium ſine fine Deo eſt, qui legibus æquis
Semper & auguſto numine cuncta regit.
9 Rebus in afflictis hic murus aheneus, arcûs
Hic inopi, noxam cum timet, inſtar erit.
10 Ergò, Deus, te qui noſcet, te fidet amico,
Qui tenuis nulli, quam prece poſcit, opem.
11 Pangite, quos meruit Solymam qui protegit, hymnos;
Geſtaque per populos fama loquatur anus.
12 Ille memor fuſo repetit pro ſanguine pœnas,
Nec miſeri ſurdâ reſpuit aure preces.
13 Tu, Deus, adfer opem, quibus implicor, adſpice fluctus;
Mors priùs eſt, memini, te duce, victa mihi.
14 Sic ego te, laudeſque tuas, partamque ſalutem
Sublimi Solymæ lætus ab arce canam.

15 Scili-

15 Scilicet ipsa suis gens subdola cassibus hæsit,
Et scrobe quam fodit contumulata jacet.
16 Hæc recolenda Deus raræ monumenta reliquit
Justitiæ, prendi dum jubet arte dolum.
17 Numinis immemores populos, scelerumque ministros
Præcipites tellus sub pede rupta trahet.
18 Nulla sed afflictos mergent oblivia, nunquam
Successu miserûm spes caritura suo est.
19 Surge Deus, victor ne tollat homuncio cristas,
Imperii populos sub juga coge tui.
20 Incute terrorem vindex, cœloque rebellis
Progenies fictam se sciat esse luto.

PSAL. X.

QUò, Deus, abscedis? Rerum tutela mearum,
Cur, pater, in mediis subtrahis ora malis?
2 Impius, ah! tenuem fastu premit usque nefando,
Consiliis pereat qui, precor, ipse suis.
3 Quod cupit hoc jactat scelus, & dum palpat avarum,
Hunc in deliciis, quem Deus odit, habet.
4 Dumque supercilio cœlestia despicit alto,
Nec quærit tumidus, nec putat esse Deum.
5 Ex voto dum cuncta fluunt, & criminis ultor
Stat procul, hostiles non timet ille manus.
6 Quas, ait, incurrunt alii ridebo ruinas
Incolumis, rerum despiciamque vices.
7 Os dolus & fraudes armant, convicia linguam;
Mille sub hac pestes, mille venena latent.
8 Sueta latrocinio passim per opaca viarum
Sævit, & innocuo sanguine dextra rubet.
9 Quemque voret fixis oculis designat egenum,
Inque suos casses, insidiasque trahit:
Sic leo, quam torvo conspexit lumine, prædam
Involat, & laceram sævus in antra rapit.
10 Sæpe necem clademque parans blanditur, & atram
Ingluviem, miseros dum vorat, arte tegit.
11 Te, Deus, immemorem gens hæc & lumine cassum,
Et vacuum curâ pectus habere putat.
12 Exorere & validâ miseros, pater, assere dextrâ,
Eluat hos animo nulla senecta tuo.

13 Im-

13 Impietas impunè tuas cur provocet iras?
Numinis ultrices cur neget esse manus?
14 Quæ patimur tu damna vides & mente recondis,
Aptaque vindictæ dextera tela gerit:
Præsidio tenuem, tutelâ protegis orbum,
Sentit uterque tuam, dum furit hostis, opem.
15 Perde truces, scelerum cæsis auctoribus, ipsum
Perde nefas, sceleri ne sit in orbe locus.
16 Tu sceptrum sine fine geris, gens impia pessum
Ibit, & ex imâ stirpe recisa ruet.
17 Supplicis exaudis gemitus & pectora firmas,
Et pronâ miseri suscipis aure preces.
18 Tu, Deus, afflictos, patribus tu protegis orbos,
Hostica nec quisquam, te duce, tela timet.

PSAL. XI.

NUmine cur fretus jubeor juga linquere nota,
Ut volucris trepido cùm fugit icta metu?
2 Impius en arcum sinuat, sociataque nervo
Per scelus, insontem cæca sagitta petit.
3 Legibus exstinctis, quo se mens candida vertet?
Heu pietas quid se quo tueatur habet?
4 At pater omnipotens solio sublimis ab alto
Adamidûm vigili lumine facta notat.
5 Dum probat insontes, odio sectatur iniquos,
Quosque juvant fraudes, bella, rapina, neces.
6 Sulphur in hos & turbo ruent, vibratus & ignis
Desuper; hæc merces impietatis erit.
7 Nam pater æthereus fons jugis & arbiter æqui
Jus amat, & placido respicit ore pios.

PSAL. XII.

FEr, Deus, auxilium; pietas, en adspice, terras
Sanctaque simplicitas liquit & alma fides.
2 Quisque per insidias socium fallacibus umbris
Lactat, & indignis mancipat ora dolis:
Candor abest omnis, nec menti consona vox est;
Hæc ubi blanditur, concipit illa nefas.
3 At Deus exscindet dulci lita labra veneno,
Quæ fera jucundo toxica melle tegunt:

Eruet

Eruet & linguam vano quæ grandia typho
Efflat, & ampullis ambitiosa tumet.
Obruet artificem sceleris, qui frena pudoris
Excutiens, linguas nunc acuamus, ait;
Nos penes imperium est linguæ, vocisque potestas;
Libera quis duros mittat in ora lupos?
At Deus excitus miserûm clamoribus, ultor
His ego suppetias, inquit, opemque feram:
Quamque dolis armata premit violenta tyrannis,
Auxilio pietas tuta futura meo est.
Pura Dei vox est, argenti fusilis instar,
Igne quod admoto septima testa probat.
Hostis ab insultu, rerum pater, assere justos;
Excubiasque sacro pro grege semper age:
Impia progenies nos obsidet undique, viles
Dum sinis & fæcem plebis honore frui.

PSAL. XIII.

QUò, Deus, usque mei capient te oblivia? Vultum
Durus & aversus quò, pater, usque teges?
Quò miser usque ferar dubius? Luceisque fatigans,
Quò dolor, hostilis quò premet usque furor?
Adspice res lapsas, facilem da planctibus aurem;
Luce retrospectans da propiore frui:
Optatum mox redde jubar; mihi lumina somno
Perpetuo ne mors invidiosa premat:
Ne sine fine meis insultet cladibus hostis,
Et me prostrato gens fera cantet Iô.
Es mihi tu vitæ spes & tutela salutis,
Et tuus afflicti pectora lenit amor:
Ergò tuas laudes referam cœlestibus hymnis,
Et mihi te facilem propitiumque canam.

PSAL. XIV.

NUminis exstincto sensu, gens stulta virorum
In cœlo nullum somniat esse Deum:
In scelus omne ruens confundit fasque nefasque
Perdita, nec justum quem vocet orbis habet.
Desuper æthereo prospexit lumine terras
Rerum opifex, famulam qui pede calcat humum;

Lachrymisque genas mœrebit, ne filiorum orgiis
Semina in urbe fiant mortua, orgiis omne
9 Sed, simul in pœnas ultrici lumbricorum erit
Egens, & liberum pernicibi fit:
Fugient hæc pœnæ, nec qui fas crimine vitam
Transigunt, de tot malibus unus erit.
6 Plebis an ignotæ proceres & sanguine pulli,
Cui cupis, nec superbis fidere vana putes?
7 At Deus ultimus cinget qui peregit, dium
Ille quatuor fidens morte profecta manu.
8 Ille mihi? confidam vitæ quæ impia pulli,
Nempe quid in Domino spem bonæ ille fas.
7 Quærere? confidam sacri de rupe Sionis
Fulgere, & pellis fedare pulsa fidas;
Vincla Deus vultus populo cum dentibus, hymnos
Tollat in alta Sion, Abrahamitique domus.

PSAL. XV.

TElaris cœlique fores, mortalis inepta
Quis sua, quis mundi crimina sacra colet?
2 Cui mens labe vacua, lux cui candida vita eli,
Pectoris pectilis nescia, lingua dolli.
3 Fella nocet, nec nisi facta, nec dubia amici
Nomen in opprobrium malitiosque valet:
4 Despecta oliveris, colluvies nequitiæ effert,
Nec fas fallaciam fallere tantus Deum.
7 Nec pecuniæ usuri tenuem, nec prudens cogit
Innocuos auri pernicialis fames.
Hæc quicunque gerit, hæc nullo motabilis ævo,
Et cœlet, æternis templa sacrata Deo.

PSAL. XVI.

PRæsidio dextraque tui me protege, rerum
Conditor, in te spes vana nequit mihi eli.
2 Te, Deus, agnovi Dominum, nullivo egentem,
Quem nequeo cultu demeruisse meo.
3 Si qua tuorum fruticeta vel gens hominis mei
Vel sinus, hanc studio prosequor usque pio;
Altius tumescit si quis cupet crescere, illum
Dolor mihi, et fecundi fugimanda mora.

4 At ſpreto quicunque Deo ſimulacra deorum
Muta colunt, pœnas, quas meruére, luent:
Abſit ut his ſociem cœptis immanibus aras,
Noſtra vel infando dextra cruore litet;
Abſit ut hæc memorans os ſe contaminet, aures
Abſit ut offendant nomina læva meas.
5 Summa meæ ſortis Deus eſt, cuſtoſque fidelis;
Sufficit hic largâ præmia læta manu:
6 Hæredi mihi ſignat agrum, qui mille renidens
Lautitiis, domino gaudia mille parit.
7 Tolletur me vate Deus ſuper ætheris orbes;
Hujus ego nutu conſilioque regor:
Hujus & afflatu ſacras præcordia flammas
Concipiunt, pulsâ nox ubi luce redit.
8 Hunc oculis, hunc mente fero ſine fine; ruina,
Hic modò ſit dexter, nulla timenda mihi eſt.
9 Geſtiet ergò mihi mens & cum pectore lingua,
Nec deerit tumulo ſpes animoſa meo:
10 Nam neque permittes animam, pater alme, tenebras
Inter in infernâ ducere valle moras;
Nec tibi dilectum tumuli ſub fornice putres
Pulveris in ſordes durus abire ſines.
11 Ad tua ſecurum me duces atria, paſſus
Tu face cœleſti per loca ſenta reges:
Mille tuos vultus comitantur gaudia, vitæ
Delicias omnes dextra perennis habet.

PSAL. XVII.

SAncte parens aurem juſtis adverte querelis,
Votaque ſuſpecti ſuſcipe pura doli.
2 Quod jus faſque jubent tandem decerne, ſereno
Æquus & è ſolio deſuper æqua vide.
3 Tu, Deus, egiſti cenſuram; noctis in umbra
Pectoris & judex interioris eras:
Nil tamen hic acies tua noxæ repperit, ori
Scilicet injeci ſtricta lupata meo.
4 Legis ad obſequium ſatago dum flectere mores,
Quas teneant didici viſque doluſque vias.
5 Ne mihi quam monſtras linquatur ſemita vitæ;
Ne pede vacillem, tu Deus uſque præi.

6 Te, Deus, oravi, te tangent vota precantis ;
Auscultans famuli fac rata vota tui.
7 Da mihi te facilem, famulos qui vindice dextrâ
Protegis, hostiles cùm cecinêre tubæ.
8 Me tege pupillam veluti ; me conde sub alis,
Præsidii tutum præbet ut umbra tui.
9 Undique me cingit crudelis & ingruit hostis ;
Hic gazas, jugulum per scelus ille petit.
10 Omnibus ora nitent, turgent abdomine ventres ;
Ipsaque, dum spirant funera, verba tument.
11 Quà feror, observant gressus, instantque premuntque
Utque vorent, sævo lumine facta notant :
12 Sic cervum vestigat hians immanè leæna ;
Sic oculo passus insidiante legit :
Non aliter capream de rupe leunculus altâ
Sigiat & observat, quà fugit illa, viam.
13 Surge, Deus, præverte nefas, quod parturit hostis
Impius ; hunc misso fulmine dede neci.
14 Eripe me dextris, quas castigare nocentes,
Aptaque vindictæ spicula ferre jubes :
Da, precor, imbellem ne me premat improba mundi
Colluvies, nimias quæ natat inter opes :
Das illi tellure frui, dapibusque saginas,
Quas tibi de cornu divite fundit humus :
Succedit loculis proles numerosa paternis,
Arvaque discinctus sulcat avita nepos.
15 At ego cùm surgam redivivus, fæce sepulcri
Depositâ, vultu perfruar usque tuo ;
Hac lucem de luce traham, radiosque perennes :
Hic fructus, merces hæc pietatis erit.

PSAL. XVIII.

TU mihi delicium es, Rex ô cœlique solique ;
Me tua cœlesti dextera fulcit ope.
2 Tu Deus & vindex & plusquam adamantina rupes,
Tu columen vitæ præsidiumque meæ es :
Spes mea te clypeo, te solo fidit asylo,
Durabitque tuo robore fulta salus.
3 Te precibus, votisque colam, cui debita laus est :
Hostis ab invidiis sic ego tutus ero.

4 Me

4 Me dolor obsedit lethi, me terruit ingens
Gurges, & infandis lerna referta malis ;
5 Undique terrificus tumuli circumstetit horror,
Et laqueis hæsi, mors truculenta, tuis :
6 Fluctibus è mediis, & lethi faucibus atris
Ad Dominum supplex vota Deumque tuli;
Ille preces humiles superâ suscepit ab aulâ,
Et facili planctum supplicis aure bibit.
7 Mota fuit tellus, nutârunt vertice montes,
Imaque cum summis plena tremoris erant.
8 Naribus efflavit nebulas Deus excitus irâ,
Cunctaque flammantes volvit ab ore faces.
9 Æthere diducto, solio descendit ab alto,
Nubila sidereos implicuêre pedes.
10 Ventorum volucres humeris circumdedit alas,
Scandit & ætherei flammea terga chori.
11 Quàque volat nubes glomerans se condidit umbris,
Et circumfusis undique texit aquis.
12 Ut jubar admovit, cœpêrunt hiscere nubes,
Igne micare polus, grandine terra quati.
13 Ore Deus sacro tonuit, mox grandine mixta
Fulmina cœlesti desilière domo.
14 His jaculis pavidos disjecit & obruit hostes,
Ultrici geminans ignea tela manu.
15 Ut Deus increpuit, pelagi se pandit abyssus,
Aruit & refugas alveus inter aquas :
Ut rutilos patulis efflavit naribus ignes,
Icta metu latebras ima recluſit humus.
16 Desuper auxilium tulit, & me mille sepultum
Fluctibus exsertâ sustulit ille manu.
17 Cumque calens irâ premeret me fortior hostis,
Hic mihi de cœli vertice misit opem.
18 Straverat incautum gens impia rebus in arctis,
Hic baculo nixum surgere jussit humo.
19 Carceris obseptum tenebris eduxit in auras
Ætheris ; hoc patrii pignus amoris erat.
20 Præmia concessit recti moderator & æqui,
Quæ meruit pietas & sine labe manus.
21 Præbuit obsequium legi sincera voluntas,
Conscia nec sceleris mensve manusve fuit.
22 Ante oculos lex semper erat, nec in æquoris undas
Sculpta Dei digitis jussa tulêre Noti.

23 Mens

23 Mens mihi pura fuit; nec, cùm ſuaderet iniquum,
Indulſi genio libera frena meo.
24 Grata Deo pietas mercedem rettulit, inſons
Dextera munificâ mox cumulata manu eſt.
25,26 Te, Deus, agnoſcit ſanctum pius, integer æquum
Purus es & puris, tetricus uſque malis.
27 Tu, pater omnipotens, humilem de pulvere tolles;
Ardua cœleſti tu pede colla premes.
28 Tu mihi depelles tenebras, & luce ſerenâ
Sedibus è ſuperis te radiante fruar.
29 Te duce perrumpam validos, quibus implicor, hoſtes
Mœnia tranſiliens, te duce, victor ero.
30 Recta via eſt, quamcunque teris, vox fuſilis auri
Æmula: tu clypei protegis ære pios.
31 Alme parens, quid te ſemoto numinis uſquam eſt?
Te niſi quid magni maximus orbis habet?
32 Tu mihi das vires & cingis robore lumbos,
Tu ſternis faciles per loca cæca vias.
33 Tu curſu ſuperare levis veſtigia cervæ,
Et juga ſecurum ſcandere ſumma jubes.
34 Tu dextram bellare doces: mihi ferreus arcus
Rumpitur; eſt impar viribus ille meis.
35 Texiſti clypeo, fulciſti robore dextræ;
Meque tuus pavit ſemper & auxit amor.
36 Pandit iter tutum bonitas tua; neve labaret,
Neve vacillaret pes mihi cura fuit.
37 Hoſtibus indixi bellum, cepique fugaces;
Nec niſi proſtratis patria viſa mihi eſt.
38 Vulnera vulneribus cumulans tota agmina ferro
Mactavi, pedibus mox ſubigenda meis.
39 Robore me valido tua cinxit dextra, rebelles
Hæc eadem domitos in mea vincla dedit.
40 Te duce cervices mihi ſubmiſêre tyranni,
Impia juſſiſti dedere colla neci.
41 Vota Deo ſtrictas inter fudêre ſecures,
Ille ſed aversâ reſpuit aure preces.
42 In cineres verſos Notus abſtulit; inque plateis
Hoſtica calcavi corpora, more luti.
43 Tu, Deus, ampla mihi pacato regna dediſti,
Serviet & ſceptris gens peregrina meis.
44 Offeret obſequium noſtris excita triumphis
Turba frequens, tellus ultima dona dabit.

45 Fan

45 Fama mei ignotas quatiet formidine gentes,
Quasque colunt latebras, sepositosque lares.
46 Vivat honos, nomenque Dei; qui robore mentem
Firmat, & æternùm vivere posse dedit.
47 Ille mihi vires reparans pessumdedit hostes,
Subdidit & sceptris colla superba meis.
48 Tu Deus es vindex, humilem tu tollis in altum;
Impia tu populos ponere tela jubes.
49 Ergò tuos titulos nunc audiet ultima tellus,
Et mihi perpetuum laus tua carmen erit.
50 Quem tibi sacrâsti, tua servat dextera Regem:
Hæc eadem sobolem cum patre porrò teget.

PSAL. XIX.

NUminis inscriptæ titulis sunt ætheris arces,
Et rerum dominâ regia picta manu.
2 Lux lucem, noctemque premens nox altera, laudes
Artificis memorant nocte dieque sui.
3 Non tam sepositа est, nec gens tam barbara, voces
Illarum quæ non jugiter aure trahat:
4 Omnibus aitriferâ radii mittuntur ab aulâ,
Et bibit æthereos ultima terra sonos:
Adspicis ut solidis surgant palatia gemmis,
Sol ubi purpureum fundit ab axe jubar.
5 Sponsi more novi thalamo se tollit Eoo,
Carpit & exsultans more gigantis iter.
6 Littus in Hesperium roseo dum fertur ab ortu,
Omnia vivifico, quà volat, igne fovet.
7 Sed magè flexanima est Domini lex: nescia labis
Expolit hæc mentes fida magistra rudes.
8 Æquius hâc nihil est, nihil est hâc purius unâ:
Hæc cor lætitiâ, lumina luce beat.
9 Huic pietas est pura comes, luceſque perennes:
Nil habet erroris, nil tegit illa doli.
10 Vilius hâc aurum est, quod septimus eliquat ignis;
Dulcia nec tam sunt condita mella favis.
11 Lex monet & mentem famuli præmunit; & ampla
Præmia fert quisquis, quod jubet illa, facit.
12 Hei mihi! caligat mens ad sua crimina: dele
Tu, pater, arcano quæ fovet illa sinu;

13 Ne

13 Ne tumeat, sceleri fac ne se mancipet ; hydris
Mille repurgatis, sic ego purus ero.
14 Suscipe quæ promo, tacitâ vel mente voluto:
Quod vivo & vigeo, munus id omne tuum est.

PSAL. XX.

REbus in angustis pateant tibi numinis aures,
Magnus & Isacidûm sit tua parma Deus.
2 Advolet ex adytis cinctus victricibus armis,
Et ferat è sacrâ rupe Sionis opem.
3 Sitque memor, donis quoties cumulaveris aras,
Donaque promisso desuper igne probet.
4 Mollibus adspiret Zephyris & vota secundet,
Sitque ratum quidquid mens sine labe petit.
5, 6 Sic ubi tu voti compos servabere, passim
Vindicis exstabunt læta tropæa tui :
Annuet optatis Deus ; &, me vate, ministri
Quem sibi sacravit protegat ille caput:
Illius è superæ sacris penetralibus aulæ
Auris erit votis pervia, promta manus.
7 Ille rotis, hic fidat equis & fortibus armis ;
Supplice nos Domino fundimus ore preces:
8 Illa jacet gens strata solo ; nos robore firmo
Numinis erexit, sustinuitque manus.
9 Magne parens rerum, patriæ tu protege patrem,
Et populi votis annuat ille sui.

PSAL. XXI.

QUàm, pater alme, tuo Rex plaudet numine fultus!
Clamabit quoties, te duce, victor Iô!
2 Tu rata fecisti tacitâ quæ mente popposcit,
Vana nec alipedes verba tulêre Noti.
3 Prævertêre preces opulentæ munera dextræ,
Gemmiferum cinxit cùm diadema comas.
4, 5 Ut vitam petiit, vitam sine fine dedisti,
Et te perpetuus vindice crevit honos.
6 Hoc tu felices fecisti Rege tribules,
Luce tui vultûs gestiit ille frui.
7 Quâque priùs fidit tua semper gratia præsto est,
Dirigit & gressus, nec titubare sinit.

8 Præda

8 Præda cadent odiis armati triſtibus hoſtes,
Induet & manicas gens ſcelerata tuas :
9 Te, Deus, accenſo, ſcintillans ſulphure fornax
Hauriet hanc, fervens & teget ora cinis :
10 Arva ſuas meſſes, fœtus quoque ſubtrahet arbor;
Et genus ex iſto ſemine nemo trahet.
11 Scilicet occultâ gens hæc te fraude petivit,
Verſa ſed in fumum fraus truculenta fuit.
12 Ergò ſequeſtratam meritâ tu cuſpide figes,
Strictaque jam vindex ſpicula nervus habet.
13 Exſere tu vires ; æquata potentia cœlo
Carmen erit nobis, laudis & ampla ſeges.

PSAL. XXII.

AH, Deus, ah me cur liquiſti ! ululatibus aures
Cur, procul abſcedens, ſubtrahis uſque meis?
2 Te noctu, te luce voco ; ſed nocte dieque
Tu famuli durâ negligis aure preces.
3 Ad pia vota, Deus, pelagi tu ſurdior undâ es ;
Sanctus es ipſe tamen, templaque ſancta colis.
4 Numine fulta tuo Solyme ſtetit, inter & hoſtes
Te domus Iſacidûm vindice tuta fuit.
5 Admovêre preces, tua juvit dextra precantes;
Nec ſpes erubuit numine nixa tuo.
6 Nulla mihi jam forma viri eſt ; ah! reptilis inſtar
Calcor, & opprobriis undique mille petor.
7 Qui ſpectator adeſt, ridet, ringitque, caputque
Quaſſat; & hæc in me ſannio probra jacit :
8 Ille Deo fidit; nunc, cui ſe credidit, illi
Sit Deus auxilio, ſi quid amoris habet.
9 Me tamen, ahme parens, traxiſti matris ab alvo ;
Tu quoque lactenti ſpes mihi dulcis eras :
10 Me tua ſuſcepit naſcentem dextera, cunas
Texit ab inſidiis mox tua cura meas.
11 Ne procul abſcedas ; cervicibus imminet hoſtis :
Ah! niſi tu dederis, nil mihi reſtat opis.
12 Mille truces cingunt & limant cornua tauri,
Quos dape Baſanis lauta ſaginat humus :
13 Rictibus horrendi pandunt immanibus ora ;
Trux leo balantes ſic rugit inter oves.

14 Instar aquæ fluitant artus, compage solutâ;
Liquitur & ceræ cor mihi more novæ.
15 Arescit ceu testa vigor, vox faucibus hæret;
Et mihi jam tumulum jussa recludit humus.
16 Infesti cinxêre canes, & sanguine gaudens
Turba; manus fossas ære pedesque vides.
17 Ossa miser numerem; tamen his fera lumina pascit
Cladibus insultans gens scelerata meis.
18 His spolium cessit, me qui velabat, amictus;
Et lis de tunicâ sorte diremta fuit.
19 Spes vitæ columenque meæ, ne longiùs absta;
Quam potes adfer opem, nectere parce moras.
20 Ensibus infandis, quibus impetor, eripe vitam;
Circumlatrantes undique pelle canes.
21 Dextera fulmineo tua comprimat ora leoni,
Exuat & cornu munocerota truci.
22 Fratribus ergò meis, populi spectante coronâ,
Ut decet, invicti numinis acta canam.
23 Facta Dei laudent quibus est reverentia cœli,
Isacidûmque tribus, Abramidûmque genus.
24 Ille nec afflictos est dedignatus; egenis
Ora nec avertit, clausa nec auris erat.
25 Illius attollam laudes, & dulce putabo
In medio populi solvere vota choro.
26 Se saturabit inops; factum mens numine freta
Efferet, æternis mox fruitura bonis.
27 Accurrent populi memores à finibus orbis,
Seque simul sternent illius ante pedes.
28 Ille manu forti rerum moderatur habenas,
Sceptraque quot vesper, quotquot & ortus habet.
29 Hunc colet auctorem rebus qui floret opimis,
Expletus dapibus, lautitiisque meris:
Proximus & tumulo supplex dabit oscula plantis;
Hoc sine nam frustrà languida membra leves.
30 Serviet & soboles cœlo devota, Deoque
Sub duce, militiæ pars erit una sacræ.
31 Discet & ex illâ proles ventura favorem
Numinis, & dextræ cuncta regentis opus.

PSAL. XXIII.

BLandus ut upilio me pascit conditor orbis;
Ne mihi quid desit, providus ille cavet.
2 Dat satur ut recubem pratorum in gramine molli,
Ducit & ad rivos lenè sonantis aquæ.
3 Cor recreat, rectique viam mihi monstrat & æqui;
Illius ut laudes lætus in astra feram.
4 Non ego degeneri quaterer formidine, lethi
Ante oculos quamvis vallis opaca foret:
Tu, Deus, es præsto; baculo vestigia firmans
Ne titubem, vires restituisque meas.
5 Hoste palam tu das plenis accumbere mensis,
Et mihi regales porrigis ipse dapes:
Tu caput irroras succo felicis olivæ,
Sufficis & largâ pocula plena manu.
6 Me tua defendet bonitas, dum lumine vescar;
Per salebras gressus diriget illa meos:
Inque tuis adytis, rerum pater alme, morabor;
Hîc ubi perpetuò gaudia lætus agam.

PSAL. XXIV.

TErra Dei est, terramque sinu qui suscipit, orbis;
Quidquid & indigenûm terra vel æquor habet.
2 Illius æquoreis terram stabilivit in undis
Dextera, flumineas fixit & inter aquas.
3 Quem colit hic ecquis nitatur in ardua montis?
Ecquis sacratâ sistet in æde pedem?
4 Cui manus est insons, cor purum, nescia fastûs
Mens; nec perjura est lingua, nec usa dolo:
5 Hunc Deus auctor opis donis cumulabit opimis;
Et dabit electo cum grege recta sequi:
6 Numinis ore frui quisquis sic ambit & ardet,
Solus hic Abramidûm se putet esse genus.
7 Pandite jam valvas, princeps & gloria Regum
En subit; æternas pandite templa fores.
8 Ecquis hic est Regum decus ingens? Robore pollens
Ille triumphali ventilat arma manu.
9 Majestas sublimis adest, se sponte perennes
Recludant aditus, excutiantque seras.

10 Ecquis adeſt tantâ Rex majeſtate coruſcus?
Hoc Rex, qui bello fulminat, ore nitet.

PSAL. XXV.

TE, Deus, obſervo, mens te mea ſuſpicit unum;
Præſidioque tuo res ego credo meas.
2 Numine te fido, nec ſit te videre turpe;
Nec recreet mentes noſtra ruina truces:
3 Spes te nixa probro ſit nulli: dedecus orbis
Sit gens, quæ nullo crimine læſa fremit.
4 Alme parens, da nôſſe viam, veſtigia fulci;
Et face prælatâ pande ſalutis iter:
5 Dux mihi ſis & recta doce; ſpes unica vitæ
Quâ fruor, eripiet ſpem mihi nulla dies.
6 Ante oculos ſit priſca tibi clementia; priſcus
Hæreat æternùm pectore fixus amor:
7 Exoret tua te bonitas; delicta juventæ
Hæc tegat, & cæcâ crimina nube premat.
8 Eſt juſtus, comiſque Deus; gens diſcit ab illo
Devia, quod fugiat, quodque ſequatur iter,
9 Mens quibus eſt humilis, manſuetaque pectora, tutas
Hoc duce, corripient expedientque vias:
10 Illius obſequio vitam qui mancipat, illi
Vallat iter fas hinc, numinis inde favor.
11 Da mihi, da fœdæ veniam, pater optime, culpæ;
Te rogo per patrii quidquid amoris habes.
12 Quantus nic eſt qui mente Deum timet? Auſpice cœli
Præſide, ſecuram ſeliget ille viam:
13 Gens ignara mali gaudebit pace ſerenâ,
Incolet & patrios ſtirps numeroſa lares:
14 Fœdera ſancta piis Deus & myſteria cœli
Pandet, & his mentes erudit ipſe rudes.
15 Jugiter hunc oculis tueor, mihi porriget ille
Promtus opem, laqueis expedietque pedes.
16 Me, Deus, adſpecta placidus, miſerere jacentis;
Et deſolato mox mihi tende manum.
17 Ah! mala crevêrunt & curis mille fatigor:
Tu mala, tu mentis nubila pelle meæ.
18 Hos quibus infeſtor, quibus obruor, adſpice fluctus;
Et veniam famulo da, pater alme, tuo.

19 Mille

19 Mille pharetratas oculis circumspice turmas,
Turgentes odiis, terrificisque minis:
20 Eripe me turbis, te solo vindice nitor;
Ne sit dedecori spes mea nixa Deo.
21 Me mea defendat pietas & candida virtus,
Et, tua quæ solùm respicit ora, fides.
22 Tu pater Isacidis, tu murus aheneus esto;
Et sacri clypeus præsidiumque gregis.

PSAL. XXVI.

TE, Deus, appello, vitam qui puriter egi;
Te fidi, stabilis pes mihi semper erit.
2 Nunc age censuram; cum moribus excute pectus,
Quidquid & arcanæ pectora labis habent.
3 Fixus amor menti tuus est, benefacta putanti
Omne fuit studium, te duce, recta sequi.
4 Nec balatro, nec vappa levis, nec dedita technis
Turba, sodalitii pars fuit ulla mei.
5 Hunc ego flagitiis vitam qui polluit, odi;
Nec mihi vir nequam fœdere junctus erat.
6 Ergò ubi me purâ lustravi fluminis undâ,
Ante tuas aras cum prece tura dabo.
7 Hîc ego persolvam grates; miracula pandens
Hîc tua, te Dominum præco sub astra feram.
8 Traxit amore sui tua me domus, æmula cœlo,
Quæque tuâ semper regia luce nitet.
9 Ne me, quâ pereunt fontes, involve ruinâ;
Nec tumidis, sævo cum grege, merge vadis.
10 Est illi scelerata manus, corruptaque donis
Dextera venalis per scelus auget opes:
11 Hunc ego declinans incedam tramite recto;
Tu modò fer, quam te posco, misertus opem.
12 Legis ad obsequium flectam vestigia, laudes
Et coram populo vox canet alta tuas.

PSAL. XXVII.

CUr ego formidem? Lux & spes certa salutis
Est Deus, & vitæ firma columna meæ.
2 Barbara gens in me dum rictibus irruit atris,
Poplite succiduo lapsa momordit humum.

3 Non ego ferratas acies, nec ſtricta timebo
Spicula: cœleſtis ſpem mihi fulcit amor.
4 Ore Dei temploque frui, dum vita manebit,
Summa fuit voti, ſumma futura mei eſt.
5 Ille ſacris adytis bonus & penetralibus altis
Me teget; & rupis, cùm premar, inſtar erit.
6 Ille, quibus cingor, ducibus me præferet ipſis:
Hunc celebrans aris debita tura feram.
7 Te, Deus, inclamo; facilis, Deus, annue votis:
Meque ſalutiferâ protege fortis ope.
8 Reſpice me ſolum dixiſti, juſſa peregi;
Noſtra tuo ſolùm mens avet ore frui.
9 Lumina deflectens famulum ne reſpue, triſtem
Ne fuge, qui vitæ ſpes mihi ſemper eras.
10 Me licet horreret pater & patris æmula mater,
Dextra tamen, ſpero, me tua tollet humo.
11 Tu, quod iter ſubeam, monſtra; facilemque clienti
Hoſtis ut evitem ſpicula, pande viam.
12 Subtrahe me populi furiis, qui crimine ficto
Me premit, immani ſpirat & ore minas.
13 Spem mihi tu reparas, venturæ gaudia vitæ
Dum recolo, & cœli quæ bona civis habet.
14 Fide Deo, firmaque fidem; ſunt præmia præſto:
Erigit & mentes ſuſtinet ille pias.

PSAL. XXVIII.

TE, Deus, imploro, mea vita; ſilentia rumpe
Ne peream, ceu qui ſe prope buſta videt.
2 Annue quæſitis, ferio dum ſidera planctu;
Ad tua dum ſupplex porrigo templa manus.
3 Sint procul artifices fraudum, qui blanda loquuntur,
Dum ſociis laqueos mens ſcelerata parat.
4 Redde parem meritis mercedem; crimine dignas
Fac Deus ut pœnas menſque manuſque luant.
5 Corruet, æthereæ quiſquis miracula dextræ
Non ſtupet, & nullâ reſtituetur ope.
6 Gloria ſit ſuperûm Regi qui ſæpè vocantem
Audiit, & memori condidit aure preces.
7 Hic rupes clypeuſque mihi eſt; hoc freta revixit
Languida mens, numeris hunc canet illa novis.

8 At-

8 Attulit hic quoties Regi quotiesque salutem?
Hic sociis quoties turris ahena fuit?
9 Custodi populumque bea, pater, instrue mensas;
Et soboli lauru perpete cinge comas.

PSAL. XXIX.

NUminis, Heroes, sacras agnoscite vires,
Et quod fidereâ fundit ab arce jubar.
2 Quas sacra promeruit majestas pandite laudes,
Quæque decet templi figite dona tholis.
3 Eminùs auditur Deus inter nubila, latè
Dum tonat, effusis dum sata mergit aquis.
4 Alta Dei quantâ vox majestate coruscat!
Fulminis in morem quàm violenta ruit!
5 Frondeus hâc Libani vertex nudatur, & ingens
Dissilit horrisono verbere fracta cedrus:
6 Hâc juga subsultant, veluti stimulante juventâ
Bucula per silvas, munoceroscque levis:
7 Hujus & imperio rutilat polus igne minaci,
Crebraque disruptâ fulmina nube volant.
8 Icta metu deserta tremunt, nemorumque recessus,
Tesquaque montanis vix habitanda feris.
9 Mollibus hæc damis sobolem, silvisque decorem
Excutit; his templum laudibus omne sonat.
10 Frenat aquas pelagi Deus & dominatur in undis,
Nec decus imperii terminat ulla dies.
11 Ille suo populo vires, pacisque beatæ,
Hostibus elisis, otia læta dabit.

PSAL. XXX.

QUi mea victrici velâsti tempora lauru,
Te, pater omnipotens, & tua facta canam:
More triumphantis, nostris ne cladibus hostis
Nequiter insultet, muneris omne tui est.
2 Te, Deus, implorans implevi questibus auras;
Nec mora, cœlesti sum relevatus ope.
3 Me tuus è tumulo favor & pallentibus umbris
Eruit, optatum restituitque diem.
4 Dic laudes, gens sancta, Deo; dic supplice grates
Pectore, sidereos ante voluta pedes.

5 Illius hibernâ fugit ira citatiùs horâ,
Unus & eſt vitæ perpetis ille parens:
Me quibus involvunt nocturna crepuſcula, triſtes
Curarum nebulas diſcutit orta dies.
6 Cum freta ſulcarem ventis felicibus, alnum
Concutiet, dixi, nulla procella meam.
7 Spem mihi firmâſti, muri, Deus, inſtar aheni:
Spes abiit, vultûs te retrahente jubar.
8 Rebus in acciſis, tenſis ad ſidera palmis,
Hæc mihi, nam memini, fuſa querela fuit:
9 Quid juvat exitio caput hoc depoſcere? Noſtræ
Quis necis & fuſi ſanguinis uſus erit?
Tene, fidemve tuam cineres cantare repoſti,
Solvere vel grates muta ſepulcra queunt?
10 Me pater exaudi, famuli bonus annue votis;
Et pactam propera ferre benignus opem.
11 Tu facis ut lacrimis ſuccedat riſus; amictu
Tu pro lugubri coccina ferre jubes:
12 Ergò, poli dum luce fruar, tibi carmina pangam;
Factorumque recens gratia ſemper erit.

PSAL. XXXI.

ARx mea, te fidi, facto pudor abſit! & æqui
Arbiter, alme parens, dum premor adfer opem.
2 Eia age rumpe moras, inclina leniter aurem;
Unica tu rupes, turris & una mihi es.
3 Spes vitæ columenque meæ, tu dirige greſſus,
Et majeſtatis da documenta tuæ.
4 Exue me pedicis, mea vis, quibus implicor inſons;
Et clandeſtinis eripe, quæſo, dolis.
5 Tutelæ me credo tuæ, dextræque fideli
Hanc animam, vitæ fons & origo meæ.
6 Hunc ego qui fraudes concinnat abominor; unum
Te ſequor, in te ſpes certa repoſta mihi eſt.
7 Me tua ſolatur bonitas; tu lumine juſto
Adſpicis ærumnas quas ſine fine tuli.
8 Solvit & hoſtiles tua rupit dextra catenas,
Enſibus obſeſſas explicuitque vias.
9 Mitis ades, fractumque malis bonus erige; mentem
Torpor habet, macies viſcera, ruga genas.

10 Vita

10 Vita mihi gemitu, lacrimis consumitur ætas;
Dissipat & vires, rodit & ossa dolor.
11 Hostibus opprobrium, vicinis fabula vixi,
Et quibus occurri civibus horror eram.
12 Non magis exstinctos mergunt oblivia, vilis
Nec magis est testæ lamina ficta luto.
13 Ossa tremunt, proceres dum cerno dira minantes,
Et conjuratas in mea fata manus.
14 Te tamen adspecto, Deus, & mens arma minasque
Despicit hostiles numine nixa tuo.
15 Lubrica tu fragilis dispensas tempora vitæ;
Hostica nunc jugulo spicula pelle meo.
16 Prome jubar, vultûsque tui me luce serena;
Et fer opem, per te, te, pater alme, rogo.
17 Ne mihi sit probro pietas aut vota vocanti;
Bustaque perversis ora pudenda premant.
18 Mutescat gens fraudis amans, quæ turgida fastu
Sævit & insontes dente proterva petit.
19 Quanta sequestravit bonitas tua præmia justis!
Quàm fuit & famulis dextra benigna tuis!
20 Dum fastu, dum felle tumens furit impius hostis,
Hos arcana tuæ protegit umbra domûs.
21 Hæc tua laudetur bonitas mirabilis orbi,
Quæ mihi præsidium, turris & instar erat.
22 Mentis inops vultum te subtraxisse querebar,
Sed famuli votis auris aperta fuit.
23 Ergò Dei vos urat amor, pia pectora; merces
Ampla pios, fastum debita pœna manet.
24 Perdurate Deo spem qui fixistis in uno,
Viribus & mentes instruet ille novis.

PSAL. XXXII.

FÉlix cui scelerum nævos Deus eluit, umbrâ
Cui superinductâ facta nefanda tegit:
2 Felix cui noxas non imputat arbiter æqui,
Cujus & est nullo mens maculata dolo.
3 Vulnera dum celans fremerem sine fine modoque,
Ossibus obrepsit sicca senecta meis.
4 Me manus afflixit tua, seu sol promeret orbi,
Seu premeret roseum nox revoluta diem:
Squallebant resides venis marcentibus artus,
Ut Canis arenti sidere tosta seges.

5 At ſimulac morbumque tibi culpamque retexi,
Et ſcelerum tortas multipliceſque vias;
Deſuper affulgens omnem clementia labem
Suſtulit, & veteris ſemina prima mali.
6 Gens igitur te ſancta colet, ſtata tempora ſervans,
Tu quibus, alme parens, inveniendus eris:
Hæc quoque, ne dubites, ſtabit ſecura ruinæ,
Tota licet tellus obrueretur aquis.
7 Tu mihi præſidium es; mala tu, quibus impetor, arces;
Lætus & auxilio fulcior uſque tuo:
8 Quin, ais, &, cæcæ depellens nubila mentis,
Luce tuos greſſus præradiante regam.
9 Abſit equi, vel te muli ſtupor occupet! una
Quos, cum judicium deſit, habena domat.
10 Mille neces ſcelerum, ſuperi clementia Regis
Juſtitiæ merces & pietatis erit.
11 Exſulta, cui pura manus, cui candida mens eſt,
Et Dominum ſpectans gaudia lætus age.

PSAL. XXXIII.

SAncta cohors, fer læta Deum ſuper æthera grato
Carmine: grata decet pectora ferre pios.
2 Illius & citharæ celebrent & nablia laudes,
Et quod bis quino ſtamine tinnit ebur.
3 Ede novos cantus, &, Iô ter voce ſonorâ
Ingeminans, Domino pange perenne melos.
4 Facta Dei fas labe vacans comitatur & æquum,
Verbaque ſunt ipsâ candidiora nive.
5 Jus amat hic, pectuſque legit ſibi criminis expers;
Illius & donis tota redundat humus.
6 Ille poli volucres verbo contexuit orbes,
Quotquot & igne micans agmina campus habet.
7 Illius ad nutum pelagus confluxit, & alto
Gurgite collectas clauſit abyſſus aquas.
8 Hunc metuant quos ſol oriens, quos lumina condens
Adſpicit, & gemino terra ſub axe tremat.
9 Os Deus ut pandit, ſe mundi ſuſtulit ingens
Machina, quam dextrâ ſuſtinet uſque ſuâ.
10 Impia ſacrilegæ diffiat molimina turbæ,
Quoſque piis nectit mens ſcelerata dolos.

11 Quod

11 Quod ſtatuit, ſanxitque ſemel, vis nulla revellet,
Nullaque mutabit disjicietve dies.
12 Eſt felix populus, cœli ſcribetur & heres,
Sincerâ Dominum qui pietate colit:
13 Qui regit imperio terras, & ſidera nutu,
Humanum ſuperâ ſpectat ab arce genus:
14 Spectat ab aſtriferæ ſacris penetralibus aulæ,
Qui terras habitent oceanique ſinus.
15 Ille opifex rerum mortalia pectora finxit,
Excutit & quidquid mens latebroſa tegit.
16 Denſa nec armatos defendunt agmina Reges,
Nec ſtat turba potens viribus ipſa ſuis.
17 Futilis eſt ſonipes exſpirans naribus ignes;
Illius incaſsùm robore fidit eques.
18 Fert Deus unus opem, placido dum lumine juſtos
Adſpicit, & ſanctis undique vallat iter.
19 Ille pias animas medio de gurgite lethi
Eripit, infeſtam pellit & ille famem.
20 Quidquid ineſt animi nobis huic ſerviat uni;
Hic clypeus vitam quo tueamur erit.
21 Gaudia concipiet mens, quæ, jactata periclis,
Semper ab illius læta pependit ope.
22 Nunc precor, alme parens, adſpira mitibus auris;
Noſtra tuo ſiquidem pendet ab ore ſalus.

PSAL. XXXIV.

NUminis attollam laudes, grateſque rependam,
Hâc ego dum cœli, quam traho, luce fruar.
2 Freta Deo mens læta Deum jactabit amicum;
Geſtiet exemplo gens pia docta meo.
3 Cœleſtes animæ, devotaque pectora mecum
Illius unanimi tollite voce decus.
4 Supplicis ille preces ſuſcepit promtus; & omnem,
Cor ubi diriguit, depulit ille metum.
5 Vir pius hunc ſpectans accurret & obvius ulnis
Excipiet, pudor huic & procul omnis erit.
6 Sedibus è ſuperis miſeri, quem conſpicis, ille
Audivit gemitus, auxiliumque tulit.
7 Agminis aligeri cingit cuſtodia juſtos,
Et ſacra cœleſti caſtra tuetur ope.

8 Cerne oculis, devota cohors, & sensibus imis
Percipe, quàm vestri flagret amore Deus:
O ter felicem! Dominum qui suspicit unum,
Præter & hunc nullum quem veneretur habet.
9 Flecte genu gens sancta Deo; nil deficit illi,
Hunc Dominum quisquis supplice mente colit.
10 Sæpè fames ipsos domat importuna leones;
Plena tamen justis copia semper adest.
11 Huc ades, auscultà soboles mihi cara, vereri
Ut discas Domini, me duce, jussa tui.
12 Dulcibus illecebris longi qui duceris ævi,
Qui cupis auratos & sine nube dies;
13 Os freno cohibe, validis preme labra lupatis,
Lubricus ingenuo sit procul ore dolus:
14 Pone modum sceleri, tantùm sectare quod æquum est,
Et niveâ studium sit tibi pace frui.
15 Rerum opifex placido dignatur lumine justos,
Et castas facili suscipit aure preces:
16 At scelerum socios sic fulmine diffipat iræ,
Nullus ut his toto restet in orbe locus.
17 Prona Deo est semper justorum quæstibus auris,
Inque repentinis dextera promta malis.
18 At Deus huic præsto est, vitæ quem turpiter actæ
Pœnitet, occulto torret & igne dolor:
Hunc teget & mediis vindex servabit in undis,
Cui mens est humilis, vitaque fracta malis.
19 Mille pium clades circumstant, mille pericla;
Sed tegit hunc superi provida cura patris:
20 Est Deus huic custos, & tutelaribus armis
Vim prohibens omnem non sinit ossa teri.
21 Artifici damnosa suo fraus fraude peribit,
Quæque pios odit turba repente ruet:
22 Devotas animas rerum sator asseret olim,
Deque sacra nullum gente perire sinet.

PSAL. XXXV.

OCiùs affulgens pro me, pater optime, litem
Suscipe, cum sævo confer & hoste manum.
2 Indue te clypeo, cinctusque potentibus armis,
Sta propè, meque tuâ protege victor ope:

3 Hostis

3 Hostis & ut furiis obsistas, sume bipennem :
Dic mihi, dic animæ, Me duce sospes eris.
4 Fabula sit nostri sitiens gens dira cruoris,
Tergaque det turpi turba dolosa fugæ:
5 Dissipet hanc summi missus de vertice cœli
Angelus, ut paleas ventilat ira Noti :
6 Lubrica cingantur tenebris vestigia cæcis,
Quàque fugit, vindex Spiritus ense premat :
7 Hæc foveam, cassesque mihi nil tale merenti
Struxit, & occulto vita petita dolo est;
8 O precor! incautum mors cassibus implicet hostem,
Inque suas foveas cernuus ipse ruat :
9 Tunc ego gaudebo cœlesti vindice tutus;
Ille voluptatis fons mihi jugis erit.
10 Mens secum, Deus, Ecquis ait par est tibi ? Fortem
Pusio prædonem, te duce, vincit inops.
11 In me strinxit atrox acuitque calumnia dentes,
Finxit & ignoti criminis esse reum ;
12 Pensavit benefacta malis gens hostica, vitæ
Struxit & insidias perniciemque meæ :
13 Hâc tamen ægrotâ junxi jejunia votis,
Et caput obstipum, vestis & atra fuit ;
14 Non magè lugubris mors exspirantis amici,
Funera nec fratris, nec genitricis erant :
15 Sed damnis gavisa meis gens sæva minaxque
Clam coit, & vulgi rictibus usque petor ;
16 Subdola mordaces inter convivia risus
Ah! movet, & dentem sannio dente terit.
17 Quò Deus usque premi famulum patière? Leoni
Ecqua dies animam subtrahet, ecqua malis ?
18 Mille tibi grates, populo spectante, rependam;
Audiet & laudes femina virque tuas.
19 Absit ut insultet nostris injuria damnis !
Impia gens oculo vel petulante notet !
20 Illius alloquiis amor & pax exsulat omnis,
Et struit in placidos mens mala mille dolos :
21 Oraque me contra pandens scurriliter, Euge!
Euge! ait, optatâ nunc ego luce fruor.
22 Hæc, pater, adspectans taciturna silentia tandem
Rumpe, patrocinio meque tuere tuo :
23 Eripe te stratis, oculos, Deus, exue somno;
Meque tuo vindex & mea siste foro:

24 Sub-

24 Subjice censuræ mores : hoc deprecor unum,
Me victo ne gens hostica cantet Iô;
25 Ne secum sic jactet ovans ; Mens læta triumpha,
En jacet eversus viribus ille meis.
26 Quem mea delectat clades, qui prælia mecum
Conserit, huic turpet conscius ora pudor.
27 Gestiat insonti quisquis favet, oraque solvens
Prædicet hunc famuli cui pia cura sui est.
28 Te, pater alme, canam, qui servantissimus æqui es ;
Nullaque non laudes efferet hora tuas.

PSAL. XXXVI.

AUctibus immensis scelerum dum crescere fibras
Conspicor, & miris luxuriare modis;
Mens ait, Excusso legum gens impia freno
Se prodit vacuam numinis esse metu.
2 Ipsa sibi plaudit, dum tandem nequiter actæ
Pœniteat vitæ, displiceatque sibi.
3 Impia vox illi est, fucataque ; nescia veri
Mens stupet, & rectum devia linquit iter.
4 Nocte nefas animo versat, nec crimina terrent;
Dumque meat lævo tramite, recta fugit.
5 Magne opifex rerum! tua te clementia cœlo
Inserit, & nubes transvolat alma fides :
6 Vastius oceano solium est, & montibus altis
Firmius ; hoc homines, quadrupedesque regis.
7 Quàm tuus eximius favor est ! Tu mollibus alis
Protegis Adamidas, incubituque foves :
8 Te pandente manum dapibus saturantur opimis,
Restinguuntque sitim flumine dulcis aquæ :
9 Sunt tibi vitales latices; tu lumine cinctus
Sidereo roseâ pectora luce reples.
10 Qui te nôsse cupit, lenem te sentiat opto,
Justitiæque tuæ protegat umbra pios.
11 Absit ut ambitio pedibus me proterat! absit
Sedibus excutiat me fera turba meis !
12 Auctores scelerum subitam traxêre ruinam,
Nec proclinatos eriget ulla dies.

PSAL. XXXVII.

NE freme, fulgorem gentis dum cernis iniquæ,
Candida nec cruciet pectora livor edax:
2 Concidet illa brevi, succisi graminis instar,
Defluet & teneræ flaccida more rosæ.
3 Tu modò fide Deo, recti sectator & æqui;
Ille larem, lautas conferet ille dapes:
4 Arbiter æthereus tibi sit mellita voluptas,
Et desideriis annuet ille tuis:
5 Hoc duce carpe viam, mediis in fluctibus unum
Hunc specta; portum, quem petis, ille dabit.
6 Illius auspiciis probitas tua lumina solis
Æquabit, medio cum secat axe diem:
7 Mente Deum specta placidâ, speraque; nec urat
Cor tibi, perversis cum nimis aura favet:
8 Iræ pone modum, ruptis ne forsan habenis
In vitium præceps hâc stimulante ruas.
9 Ibit in exitium gens impia; numine fretus
Vivet, & huic sedes terra perennis erit.
10 Parva mora est; gens prava ruet, frustraque nefandi
Vestiges ubi sint rudera prisca laris:
11 Incolet interea terras, qui pectore miti est;
Hic ubi gaudebit divite pace frui.
12 Dum struit occultas justo gens impia technas
Infremit, & dentem perfida dente terit:
13 Ridet at æthereâ recti Deus auctor ab aula,
Exitii cernens non procul esse diem.
14 Impius eduxit gladium, lunavit & arcum,
Quo pius occumbat, quo juguletur inops:
15 Sed Deus hoc illi transfiget viscera ferro,
Franget & ultrici cornua tensa manu.
16 Sors justi tenuis pompam supereminet aulæ,
Divitis & famulas ambitionis opes:
17 Hostibus elidet cœlestis dextera vires;
Sinceræ vindex hæc pietatis erit.
18 Adspicit ærumnas sancti gregis arbiter orbis,
Illius & demto fine tuetur opes.
19 Ora pio nullus tinget pudor; affluet idem
Deliciis, reliquos dum premit atra fames:

20 Improba vaneſcet gens & diffabitur; agnæ
Sic abit in fumos igne peruſtus adeps.
21 Mutua dum ſumit, perſolvit debita nulli
Impius: eſt juſto ſemper aperta manus.
22 Quem beat & placidùm Deus adſpicit, incolet orbem;
Sed premet exoſos fœda ruina lares.
23 Sternit iter juſto rerum qui ſceptra gubernat,
Et probat hanc unam quam terit ille viam:
24 Labitur ille quidem, ſed ſic ut ſurgere poſſit;
Nam Deus infirmis porrigit ipſe manum.
25 Antè puer caræ pendebam matris in ulnis;
Nunc arat exſangues plurima ruga genas:
Non tamen affligi vidi ſine vindice juſtos,
Poſcere vel natos ore tremente dapes.
26 Larga piis ſemper manus eſt & dapſilis; olim
Sors quoque ter felix poſteritatis erit:
27 Ergò animum vitiis mox exue, recta ſecutus,
Stare diu in terris qui tua tecta cupis.
28 Juris amans Deus eſt, nec juſtum deſerit; illi
Semper adeſt: præceps cætera turba ruet.
29 Sors erit his tellus, quibus eſt reverentia legum,
Obruet & patrias nulla ruina domos:
30 Jugiter os illis rectum ſpirabit & æquum,
Et pia juſtitiam lingua ſub aſtra vehet.
31 Sancta Dei lex eſt imis infixa medullis,
Hæc vacillantes ſuſtinet una pedes.
32 Sævus in excubiis latitans his imminet hoſtis,
Et ſtricto jugulum cominùs enſe petit:
33 Sed Deus affulgens famulos tutabitur; umbris
Devotos miſeræ ſubtrahet ille neci.
34 Tu ſpera, pareque Deo; ſic ſtabis in altum
Evectus, coràm dum ruet hoſtis atrox.
35 Vidi ego, nam memini, ſcelerum florere miniſtros,
Ut viret in pingui laurus amœna ſolo:
36 In fumos abiêre tamen; veſtigia nulla,
Umbraque quærenti nulla reperta mihi eſt.
37 Sedulus obſerva juſtos, & reſpice finem;
Pax illis niveos claudet amica dies:
38 Impia colluvies hominum ſimul occidet omnis;
Et ſimul ex ipſa ſtirpe reciſa ruet.
39 Una ſalus juſto Deus eſt; hoc pendet ab uno
Vir pius, hoc clypeo ſeque ſuoſque tegit:

40 Muniet

40 Muniet hoc pectus, scèleratáque tela retundet:
Hanc sibi mercedem vindicat alma fides.

PSAL. XXXVIII.

NE famulum reprende, Deus, dum fervidus iram
Colligis, & justus ventilat arma furor.
2 Tu mea lethiferis fixisti pectora telis,
Et gravis afflictum jam tua dextra premit:
3 Fax iræ violenta tuæ depascitur artus,
Nec locus est plagis vulneribusque novis:
Ossa quatis luxasque mihi, compage solutâ;
Scilicet hæc sonti debita pœna fuit.
4 Obruor illuvie scelerum, ceu vortice sorptus,
Quoque premor nimium, prô dolor! urget onus.
5 Vulnera tabe fluunt, & spargitur undique virus;
Stultitiæ merces, justaque pœna meæ.
6 Curvus in invisam defigo lumina terram;
Lumina perpetuo quæ mihi rore madent:
7 Ulcere corrosos urunt incendia renes;
Nullaque pars morbo, nulla dolore vacat.
8 His fractus mersusque malis, ululatibus, unum
Quod superest, terras lasso polumque meis.
9 Telluris cœlique sator, tibi nuncupo vota;
Tu mala quæ patior vix toleranda vides.
10 Cor trepidat, languent tremuli sine viribus artus;
Nox oculis, acie deficiente, natat.
11 Me fugiunt, quos junxit amor vel sanguis, amici;
Et spectatores non levis horror habet:
12 Imminet & jugulo strictis manus impia telis,
Et petor opprobriis, compositisque dolis.
13, 14 At ego surdus ad hæc, ceu qui stupet auribus orbus;
Et, ceu nulla foret vox mihi, mutus eram:
15 Nempe, parens rerum, spes in te nostra recumbit;
Suscipies famuli tu pia vota tui.
16 Annue, dicebam, votis, ne forte vacillem,
Hostibus & fiam fabula læta meis:
Annue, ne nostra quisquam de clade triumphet,
Et proclinatus prociduusque premar.
17 Succiduo jam penè miser sum poplite, præsens
Semper & ærumnæ tristis imago meæ est:

18 Judice te coram vitæ delicta fatebor,
Et tepido cernes imbre madere genas:
19 Hostica sed numero superans & robore pollens
Turba, meis vivit læta vigetque malis:
20 Insontem premit hæc odiis; benefactaque pœnis
Compensat, studiis semper iniqua piis.
21,22 Ne me linque, Deus, nec te mihi subtrahe; vitæ
Sed columen famulo porrige promtus opem.

PSAL. XXXIX.

CAutiùs incedam, dixi, ne fortè vacillans
Audeat effari lingua proterva nefas:
Os mihi compescam freno, præsentibus illis
Quos juvat obliquo tramite prava sequi.
2 Lingua diu siluit, justas nec protulit iras,
Quod mihi majoris caussa doloris erat:
3 Ignis ut inclusus tacitum cor arsit; in auras
Mox dolor erumpens talia dicta dedit:
4 Da, Deus, annorum numerum, momentaque vitæ
Futilis, extremum da mihi nôsse diem:
5 Vita brevis, tecum si confers, æmula palmi est;
Et nihil, & nihilo si quid in orbe minus.
6 Horret iter tenebris, curarum mole gravatur
Pectus, & heredem nescit avarus opum.
7 Quid mihi restat opis? Te fido, maxime rerum!
Anchora tu nostræ, cum furit unda, rati es.
8 Eripe me noxæ, nævos, pater, elue; lædi
Ludibrio stolidi ne patiare gregis.
9 Cura fuit rigidis linguam frenare lupatis,
Tu quia fortunæ, quâ premor, auctor eras.
10 Tolle quod infestat, moderatiùs exige pœnas;
Ah! perii plagis vulneribusque tuis.
11 Crimina dum plectis, formam, ceu tinea, rodis;
Ah! quàm mortales lubrica turba sumus?
12 Suscipe vota, meis aures adverte querelis;
Nec tetricus, lacrimas dum tibi fundo, file:
Scilicet extorrem patriis me cernis ab oris,
Et proavis tellus hæc peregrina fuit.
13 Pone tuas iras, & fractum robore pectus
Instrue, supremum funeris ante diem.

PSAL.

PSAL. XL.

SPe mihi non vanâ mentem fulcivit, & aures
Indulſit precibus qui regit aſtra meis.
2 Illius ex altâ bonitas me traxit abyſſo,
Juſſit & in ſolida figere rupe pedem.
3 Ille novos numeros famulo dictavit & hymnos,
Facta quibus ſuperi ſunt celebranda patris:
Audiet hos mundi gemino ſub cardine tellus,
Fidet & auctori tacta timore ſuo.
4 O felix Domino quiſquis ſpe firmiter hærens
Deſpicit elatos, artificeſque doli!
5 Quis miracla, Deus, tua quis benefacta retexat?
Mens hebet hæc verſans, promere lingua nequit:
6 Nec tibi cæſa placent, nec toſta piamina flammis;
Hoc tacitè vulsâ me, pater, aure mones.
7 En! Deus, en adſum! dixi; quò juſſeris ibo:
In tabulis proſtant nomina noſtra tuis.
8 Mens jubet obſequium rerum præbere parenti,
Æternùmque animo lex tua fixa manet.
9 Juſtitiæ monumenta tuæ cantata per orbem
Sunt mihi; nec, memini, vox taciturna fuit:
10 Tu mihi teſtis ades, non hæc ego pectore clauſi;
Sed fidei & partæ præco ſalutis eram:
Non ego celavi populum benefacta, nec illa
Fœdera, quæ nullo ſunt violanda die.
11 Ne mihi te ſubduc; ſed dum nitet ignibus æther,
Hinc tua me bonitas protegat, inde fides.
12 Obruor ærumnis, ſcelerum dum perfero pœnas;
Lumina nec fas eſt tollere victa malis:
Verticis iſta pilos ſuperant tormenta cruceſque;
Liquitur & nimiis mens ſuperata vadis.
13 Sit vitæ tibi cura meæ, dulciſſime rerum!
Et pede, ne peream, mox properante veni.
14 Omnibus opprobrio ſit, qui mihi dira minatur;
Hoſtis & obſcœnæ det citò terga fugæ:
15 Opprimat hunc clades, qui dentem dente fatigans
Nequiter, ah! riſu me petulante petit.
16 Geſtiat exſultans te qui ſibi quærit amicum,
Signaque lætitiæ det manifeſta ſuæ:

Quiſquis & auxilium te poſcit voce canorâ,
Dicat; Iô Domino ſit ſua laus & honos.
17 Sum miſer, ah fateor! tamen eſt tibi cura clientis;
Lenis ades, ſegnes ducere parce moras.

PSAL. XLI.

O felix inopem trutinâ qui penſitat æquâ!
Huic feret afflicto conditor orbis opem:
2 Hunc Deus incolumem rebus ſervabit in arctis,
Et dabit innubes & ſine nocte dies:
3 Hoſtibus eripiet, vireſque reſarciet ægro;
Ponet & in molli languida membra toro.
4 Adfer opem, dixi, Deus, ablue vulnera mentis;
Heu! tua majeſtas crimine læſa meo eſt.
5 Me petit opprobriis fera gens; &, Terminus illi
Ecquis, ait, vitæ, nominis ecquis erit?
6 Mellea vox illi eſt, ægrum dum viſit; at intùs
Quæ coquit, abſcedens dira venena vomit.
7 Turba calens odiis inter ſe murmure cæco
Muſſat, & inſontem tollere fraude parat.
8 En, ait, ille jacet, morbo confectus acerbo;
Occidet, & nulla reſtituetur ope.
9 Qui ſocius vitæque fuit menſæque jacenti
Imminet, & ſtratum calce ſubinde ferit.
10 Fer, Deus, auxilium, da poſſe reſurgere, digna
Hoſtibus ut referam præmia, parque pari.
11 Hoc, ubi ſacrilegis ſpes intercepta triumphi eſt,
Quem mihi voviſti, pignus amoris erit.
12 Me mihi tu reddens cœleſti numine fulcis,
Æternùmque tuo das pater ore frui.
13 Tu, Deus Iſacidûm, tibi, quas decet, aſſere laudes;
Sitque dies titulis nulla ſuprema tuis.

PSAL. XLII.

CErvus ut in medio celſis de montibus æſtu
Actus in algentes fertur anhelus aquas;
Sic mea vitali ſatiari numinis undâ
Mens avet, & Domini languet amore ſui.
2 Gaudet & optat amans vitæ ſe jungere fonti;
His mihi deliciis quæ dabit hora frui?

3 Dum

3 Dum fine fine petunt ubi fis cui fervio numen,
Sunt mifero lacrimæ nocte dieque dapes.
4 Scandere me quoties memini penetralia facra,
Et longo populos ordine pone fequi;
Aurea dum recolo miffas ad fidera voces,
Et plauſum, feſtis quem decet eſſe choris;
In lacrimas totus miſer & ſuſpiria ſolvor,
Inter & ærumnas eſt mihi dulce queri;
5 Cur ita turbaris? Cur te mens dejicis exſpes?
Cur ita me torques anxia? fide Deo:
Scilicet hic placido recreat mihi lumine pectus;
Et mihi materies unica laudis erit.
6 Dum queror, in mentem, liquidis Jordanis ab undis
Sepoſitiſque jugis, tu mihi ſæpè redis.
7 Gurgitis eſt gurges, rauci comes æquoris æquor;
Fluctibus intelix obruor uſque novis:
8 Luce ſed in media bonitas tua fulget abyſſo;
Nocte parens vitæ tu mihi carmen eris.
9 Tunc ego cur, dicam, capiunt te oblivia noſtri,
Rerum opifex! animæ portus & aura meæ?
Cur prope confectum curis, lacrimiſque ſepultum
Me finis immani durus ab hoſte premi?
10 Hic petit inſultans ubi fis; ego vulneror inde,
Enſis & in morem permeat oſſa dolor.
11 Cur ita turbaris? Cur te mens dejicis exſpes?
Cur ita me torques anxia? fide Deo:
Scilicet hic placido recreat mihi lumine pectus;
Et mihi materies unica laudis erit.

PSAL. XLIII.

SIs mihi tu judex, Deus, & crudelibus obſta;
Subdola ne me gens, ne ſcelerata premat.
2 Es mihi tu rupes; ah! me cur rebus in arctis
Ablegas? ah! cur victus ab hoſte gemo?
3 Prome jubar, quo cuncta foves; hoc dirige greſſus:
Scandere da templi limina ſancta tui.
4 Tum mea te referet chelys, & proſternar ad aras;
Lætitias animæ deliciaſque meæ.
5 Cur ita dejecta es? Cur te mens anxia torques?
Cur gemis? Ætherei poſce parentis opem:

Huic

Huic ego festivo persolvam carmine grates ;
Nec Deus hunc præter, quem sequar, alter erit.

PSAL. XLIV.

A Rrectâ, Deus, aure tuæ miracula dextræ
Hausimus, antiqui quæ cecinêre patres :
2 Gentibus expulsis, simul & te vindice cæsis
Indigenis, tellus hostica cessit avis.
3 Non suus hos ensis felicibus intulit arvis,
Nec fuit humano robore parta salus :
Hos, pater armorum ! peperit tua dextra triumphos ;
Dilectique gregis lux tua rexit iter.
4 Te rerum Dominum, te Regem agnoscimus unum
Fer Deus Iacidis, quam potes unus, opem :
5 Te duce cogemus subitò dare terga rebelles,
Et pedibus populos subdere colla truces.
6 Non ego vel gladio, levibus vel fido sagittis ;
Nil gladius, nil me missa sagitta juvet :
7 Tu, Deus, hostiles fœdâsti pulvere vultus,
Imperioque tuo libera turba sumus.
8 Ergò tuas laudes omni celebrabimus ævo,
Et fons tu nostri carminis unus eris.
9 At, procul abscedens, tu nos hostilibus offers
Opprobriis, solito more nec arma regis :
10 Terga fugæ trepidos nos cogis vertere, nostris
Auctus & exuviis impius hostis ovat :
11 Præda sumus velut agna lupis ; patriisque relictis
Sedibus, in toto quærimus orbe fugam :
12 Et minimo venire jubes, & subjicis hastæ
Captivos ; lucri nil tamen inde legis :
13 Objicis opprobriis, & nos vicinia risu
Excipit, indignis persequiturque jocis :
14 Fabula sic vulgi sumus, & dum nubila fors est,
Vertice nos moto turba profana notat :
15 Nec modus est vel meta malis, semperque fatiscit
Obruta mens curis, turpat & ora pudor.
16 Stringit in insontem truculenta calumnia dentes,
Armat & ultrices gens scelerata manus.
17 Hæc licet infestent, animo tu firmiter hæres,
Et tibi quam dedimus stat sine labe fides :

18 Ne

18 Nec te deſeruit mens tot vexata procellis,
Nec quod ſignâſti devia liquit iter.
19 Hausêrunt miſeros habitata draconibus antra,
Mortis & ante oculos vallis opaca fuit:
20 Si tamen inde tui mens eſt oblita favoris,
Si cui te præter ſunt data vota Deo;
21 Hocne tuos oculos fugiet ſcelus, intima cordis
In tenebris acie qui penetrante vides?
22 Te propter luimus, te propter jugiter, eheu!
Cædimur; imbelles ſic laniantur oves.
23 Surge; quid ignavo conduntur lumina ſomno?
Evigila, miſeris ne procul eſſe velis.
24 Cur fugis oppreſſos immani pondere? Noſtræ
Immemor ærumnæ cur, Deus, ora tegis?
25 Viribus exſtinctis animas in pulvere merſas,
Membraque jam cernis tabida fixa ſolo.
26 Eripe te ſtratis, pacti memor aſſere ſervos;
Et bonus hoſtili ſubtrahe colla jugo.

PSAL. XLV.

DIcere fert animus Regem; nova carmina Regi
Lingua parat, calamo par erit illa levi.
2 Forma viros ſuperans, affuſaque gratia labris
Te beat, & Domini non periturus amor.
3 Eia age, Rex, humeris apta ſtellantibus enſem,
Quem decus & bello partus adornat honos.
4 Macte novis titulis; niveos clementia currus
Cingat, & auratas faſque fideſque rotas:
Sic tua perculſæ diſcent miracula gentes,
Intremet & gemini terra ſub axe poli:
5 Hoſtica lethiferis transfiges corda ſagittis,
Corruet & telis gens numeroſa tuis:
6 Quoque ſedes ſolium, ſtans nullo mobile ſeclo,
Cuncta reget, populis & pia jura dabit.
7 Sunt tibi jus & fas & candida pectora cordi;
Impietas odio, menſque referta dolis:
Ergò tibi ſuperûm rector perfudit olivo
Tempora; præ ſociis hic tibi ceſſit honos.
8 E thalamis quoties procedis lætus eburnis,
Myrrham, aloen, caſiam regia veſtis olet.

9 Regia

9 Regia progenies te cingit mille ministras
inter honoratas, & tua jussa subit:
A dextris Regina sedet, spectabilis auro,
Quod legit in patriis gens Ophyræa jugis.
10 Tu mihi, purpureæ decus Heroina cohortis,
Auscultа, monitis obsequiosa meis;
Dele animo populosque tuos, carosque propinquos;
Nec patris aut patrii sit tibi cura soli:
11 Blanda tuæ Regem succendat gratia formæ,
Hunc quoque tu Dominum religiosa cole.
12 Se tibi turba frequens populi prosternet, & ipsæ
Sponte ferent Tyriæ regia dona nurus.
13 Tota nites intùs; vestis tibi texitur auro,
Pallaque Sidoniis ter saturata cadis.
14 Ibis in amplexum Regis sine compare virgo,
Cui niveus Phrygiâ pingitur arte sinus:
15 Se jungent comites Regum de stirpe puellæ,
Lætaque virgineis perstrepet aula choris:
16 Implebitque vicem soboles generosa parentum;
Omnibus hæc populis, te duce, jura dabit.
17 Ergò mihi nullo Regina taceberis ævo,
Concinet & laudes ultima terra tuas.

PSAL. XLVI.

UNa Deus miseris spes est & ahenea turris,
Nec procul est, populi cùm fremit ira trucis.
2 Non ego formidem, tellus licet ima dehiscat;
Vasta licet montes obruat unda maris:
3 Nec trepidem pelagum spectans, dum murmure rauco
Insultat scopulis, & juga summa quatit.
4 Urbs habitata Deo, jucundo flumine vitæ,
Sanctaque felici templa rigantur aquâ.
5 In medio Deus est, &, ne ruat, undique vallat;
Fertque citam, quoties ingruit hostis, opem.
6 Infremuêre truces populi, cœlumque tremiscens
Intonuit, tellus & liquefacta fuit:
7 Sed Deus Isacidûm, bello qui præsidet, arcis
Instar erat nobis, auxiliumque tulit.
8 Huc ades, & mecum specta miracla Tonantis,
Regnaque cœlesti depopulata manu:

9 Bella

9 Bella Deus passim premit, & vi conterit arcus;
Telaque falcatas perdit & igne rotas.
10 Pone minas, inquit, Dominum me suspice; fasces
Agnoscent olim terra fretumque meos.
11 Sed Deus Isacidûm, bello qui præsidet, arcis
Instar erit nobis, auxiliumque feret.

PSAL. XLVII.

PLaudite mortales, rerum celebrate parentem;
Voxque triumphantis ter geminetur Iô:
2 Sedibus è superis, nutu sceptroque tremendo,
Ille regit vesper quidquid & ortus habet:
3 Ille feros populos gemino sub vertice cœli,
Antè triumphatos, sub juga nostra trahet:
4 Et sibi dilectæ donabit prædia genti;
Hoc domus Isacidûm gestit honore frui:
5 Ille triumphali superûm palatia curru
Scandit, & adventûs signa dedêre tubæ.
6 Psallite mortales & Iô ter dicite Regi;
Plaudite victori terque quaterque Deo:
7 Illius occasus solium veneratur & ortus;
Hunc celebret mentis quidquid & oris habet:
8 Illius imperio tellus obtemperat omnis;
Et solii pietas cingit utrumque latus:
9 Abramidûm populis junguntur fœdere Reges;
Quos regit hic, quibus & præripit omne decus.

PSAL. XLVIII.

MAjestas immensa Dei est, venerabilis urbi
Quam colit, & sacris ter celebranda jugis.
2 Alma Sion Boream spectans pulcerrima rerum est,
Et domus augusti Regis, & orbis amor:
3 Omnibus hæc aperit portam, portumque salutis;
Nullus & in toto est tutior orbe locus:
4,5 Hâc conjurati visâ stupuêre tyranni,
Protinus & turpi terga dedêre fugæ:
6 Hos metus invasit trepidus, luctusque virorum
Æmulus angori parturientis erat:
7 Haud aliter puppes violentia dissipat Euri,
Ægæum tumidis cùm mare fervet aquis:

8 Hæc, quæ fama refert, in ſacra vidimus urbe;
Numinis invicti quæ ſtabilita manu eſt.
9 Alme parens! feſtis quoties advolvimur aris,
Una tuæ cunctos ſpes bonitatis alit.
10 Par majeſtati laus eſt tua, neſcia metæ;
Sanctaque juſtitiæ dextera lance nitet.
11 Geſtiat alta Sion; celebrent & judicis æqui
Facta Paleſtinæ quas habet ora nurus.
12 Mœnia circumiens Solymæ, quam ſuſpicis, hoſpes,
Dinumera turres quas habet ille locus:
13 Adſpice ſupremis inſertas nubibus arces;
Quæque vides, ſoboli regia tecta refer:
Qui colit hanc, dum luce fruar, dum ſtabit & orbis
Machina, dux nobis & Deus unus erit.

PSAL. XLIX.

PAnde meis aurem monitis, quicunque virorum
Incolis Eoas, Heſperiaſve plagas:
2 Auſcultent clari proceres, & futile vulgus;
Et qui divitiis pollet, & æris inops:
3 Quæ loquar, arcanos reſerans ſapientia fontes
Suggeret; hæc animo volvere dulce mihi eſt:
4 Seria res agitur; vates oracula plectro
Perſequar, intentus cantibus ipſe meis.
5 Cur ego formidem, cum fluctibus undique vaſtis
Cingor, & à tergo vindicis enſe premor?
6 Spem locat in loculis animus mortalia curans,
Jactat & ingentes ambitioſus opes;
7 Non tamen his frater prævertit funera fratris,
Nec pretio flecti numinis ira poteſt:
8 Vita nequit gazis redimi, pernicibus alis
Illa fugit nullo reſtituenda die:
9 Ære nec oblato ſeros mercaberis annos,
Dona nec admittit mortis avara manus:
10 Cum fatuo prudens moritur, cum paupere dives;
Nec mora, quos linquunt occupat alter agros:
11 Nemo ſibi non ſpondet opes tituloſque perennes;
Sed titulos & opes mors inopina rapit:
12 Eſt fugitivus honos, & quotquot naſcimur Adæ
Semine, quadrupedûm more perire vides:

13 Vana

13 Vana sequi gens stulta solet, patrumque nefanda
Dicta probat soboles improba, pejor avis.
14 Strata jacent, ritu pecudum, sub mole sepulcri
Agmina, lethali depopulata manu:
Vir pius hæc rectique tenax, cum desuper Eos
Fulserit, imperio vim prohibente premet:
Ora venusta priùs cernet manantia tabo,
Junctaque marmoreo fœda sepulcra lari.
15 At mihi vim lethi depellet rector olympi,
Et dabit ut secum gaudia lætus agam.
16 Ne trepida, gazas subitò si congerit alter,
Et domus auratas explicat alta trabes:
17 Nudus opum busto tegitur; nec gaza, nec auro
Dives ad infernas pompa sequetur aquas:
18 Ille cutem curat, fugitivaque gaudia vivus
Captat, & hunc laudat quem juvat illa sequi:
19 Mors tamen hunc addet proavis; quæ messuit illos,
Non sinet hunc vitæ perpete flore frui.
20 Hei mihi! gens hominum dum tangit vertice cœlum,
Se pecudum nescit claudere more diem.

PSAL. L.

ARbiter æthereus, cui servit purpura Regum,
Perculit, os pandens, orbis utrumque latus:
Ætheris excelsi solio se sistere jussit
Regna, rubens quotquot vesper & ortus habet.
2 Ille Sionææ roseo de vertice rupis
Fulsit, & auratum protulit inde jubar:
3 Hinc aderit, nec verba premet; præcurret euntem
Flamma vorax, circùm vasta procella ruet:
4 Æthera t. status, terramque sub ætheris axe,
Discutiet populi facta finistra sui.
5 Confluat huc, dicet, mihi gens dilecta, juvencis
Fœdera quam mecum pacta litare jubent:
6 Sidera justitiam narrabunt numinis, ipse
Nam Deus officium judicis æquus obit.
7 Eloquar; Isacidæ trepidas advertite mentes:
Vos ego cœlesti postulo voce reos:
Vos Deus appello: Dominum me prædicat orbis,
Et sacra gens prisco fœdere juncta mihi es:

8 Non ego quod noſtras rarò pecus imbuat aras,
Parciùs offerri non holocauſta queror;
9 Nec caper è caulis, nec me, ſpectante popello,
Vilibus è ſtabulis tracta juvenca juvat:
10 Quidquid habent campi pecudum, ſaltuſque profundi
Quidquid alunt rupes & juga mille, meum eſt:
11 Suntque mihi notæ volucres in montibus altis;
Meque colit Dominum quidquid inerrat agris:
12 Si premar eſurie, non vos ſolatia poſcam;
Me penes eſt tellus quidquid & æther habet:
13 An mihi, toſta famem depellant viſcera tauri?
An levet hircini ſanguinis unda ſitim?
14 Solve tuo grates potiùs Dominoque Deoque,
Votaque, me quiſquis ſimplice mente colis:
15 Tempeſtas cum ſævit, opem me poſce parentem;
Hanc ego depellam, tu mea facta refer.
16 Crimina ſed ſpectans, his te, gens impia, judex
Arguet æthereus corripietque modis:
Quid tibi nobiſcum eſt, cur tu mea fœdera pandis?
Cur memorat leges improba lingua meas?
17 Tu mihi reclamas, legum tu ſpernis habenas;
Et te cum moneo, littora bubus aro:
18 Tu prædatori comitem te jungere gaudes;
Te quoque conſortem turpis adulter habet:
19,20 Ore paras fraudes; utero conceptus eodem
Te timet, & linguæ ſpicula ſæva tuæ:
21 Ad tua quòd tacitus connivi crimina, rides;
Meque tui ſimilem, gens ſcelerata! putas:
At mihi tu meritas ſcelerum dabis improba pœnas;
Nam tua ſunt digitis facta notata meis.
22 Numinis immemores monitis advertite ſacris;
Ne mea vos, nullo vindice, dextra terat.
23 Me colit hic, qui laude litat; ſectator & æqui,
Pars erit electi, me tribuente, gregis.

PSAL. LI.

ME, Deus, exaudi facilis; pátriique favoris
Adſpiret famulo mollior aura tuo:
Quique reis toties veniam totieſque benignus
Indulges, ſcelerum me quoque faſce leva:

2,3 Turpe

2,3 Turpe nefas dele, fœdam, pater! elue noxam;
Obverſantem oculis nocte dieque meis.
4 In te deliqui, te ſolum crimine læſi;
Et ſcelus ulciſci jus tibi faſque foret.
5 Polluit auſpicium vitæ mihi fœda libido,
Primaque lux miſeræ conſcia labis erat;
Luce carens ipsâ contraxi matris in alvo
Triſte rudimentum, ſeminiumque mali:
6 Sed te pura juvat mens; quam tu, nube remotâ,
Erudies, leges diſcat ut illa tuas.
7 Hyſſopi me fronde, ſacro me flumine luſtra;
Sic ego mundus ero, candidiorque nive.
8 Mitte ſalutiferæ qui gaudia nuntiet horæ,
Ut redeat fracto priſcus in oſſa vigor.
9 Parce meo puros in crimine figere vultus;
De medio potiùs flebile tolle nefas.
10 Redde, quod amiſi, pectus ſine crimine; mentem
In reſtaurato pectore finge novam.
11 Nec me adytis diſclude ſacris; & ſpiritus olim
Quas tuus accendit, ne mihi deme faces.
12 Redde mihi vitæ ſpirantes gaudia vultus;
Meque regat promtâ ſpiritus ille manu:
13 Indicio tum verſa meo gens devia greſſus
Diriget, & Solymæ figet in æde pedem.
14 Auctor opis vitæque parens! ne cæde madentem
Lethifer in pœnas poſce, ſed abde nefas:
15 Tunc ego te lætus tollam ſuper aſtra; reclude
Vocis iter, laudes ut canat alta tuas.
16 Nec te turis odor, nec victima cæſa, nec, ultrò
Quam tibi ſacrarem, bucula toſta juvat:
17 Mens ſcelerum ſub mole gemens, fraudeſque peroſa
Una placet, numen placat & una tuum.
18 Adſpice, ſed facilis, turres, pater alme! Sionis;
Et Solymæ memori mœnia conde manu:
19 Tum tibi placato pecudum cruor imbuet aras;
Et cadet in ſacros hoſtia grata focos.

PSAL. LII.

TUrba potens, ecquid ſtolidè tua crimina jactas?
Numinis eſt conſtans, nec periturus amor.
2 Impia lingua tibi eſt; quam nulla novacula, lævi
Cote nitens, acies vincere nulla poteſt:
3, 4 Prava piis ſtudiis præfers, mendacia vero;
Oſque meras fraudes, perniciemque parat:
5 Te Deus exſcindet vindex; vitâque, boniſque
Exuet; & patriis ſedibus exſul ages.
6 Vir pius hæc ſpectans Dominum venerabitur orbis,
Illudenſque reis talia dicta dabit:
7 Divinam qui riſit opem, cui copia rerum
Et mala mens olim dux fuit, ecce jacet.
8 Aſt ego qui Domino fidi conſtanter, olivæ
Inſtar in illius luxuriabor agro:
9 Te Deus obſervans Dominum, tua dulce putabo
Jugiter in ſacro pandere facta choro.

PSAL. LIII.

STultus ait ſecum, Non eſt Deus; inquinat omne
Cor ſcelus, & recto tramite nemo meat.
2 Deſpiciens terras Deus inquiſivit, an orbem
Incoleret prudens & pietatis amans:
3 Omnia peſtis erant, omnes involverat error;
Virque pius toto nullus in orbe fuit:
4 Cæcane perverſis mens eſt, ait, impete facto
Glubere qui populum non metuêre meum?
Ceu dape dilectæ paſcuntur ſanguine gentis;
Nemo mihi toto de grege vota facit.
5 His ubi nulla fuit juſtæ formidinis umbra,
Vidimus imbelli corda timore quati:
Et ſacra cum telis cinxerunt caſtra, per agros
Vindicis his ſpargi vidimus oſſa manu:
Texit & ora pudor populo, quem conditor orbis
Spreverat, & trepidæ ſunt data terga fugæ.
6 Illa dies, lux illa veni, de rupe Sionis
Iſacidis cœli quâ feret auctor opem:
Tum domus Abramidûm celebrabit gaudia, duro
Cum ſacra gens cernet colla ſoluta jugo.

PSAL.

PSAL. LIV.

ME fidei, pactique memor, Deus, affere; judex
Tu mihi, quâ polles, ne premar adfer opem.
2 Alme parens! mœstis aures adverte querelis;
Et memori gemitus pectore conde meos.
3 Me fera barbaries premit & violenta tyrannis,
Et majestati gens inimica tuæ:
4 Sed mihi tu præsens, Deus, es; tutaris & illos,
Quorum ego consilio, subsidioque juvor.
5 Impia gens pœnas te pendet vindice; tandem
Ah! tua subverso luceat hoste fides:
6 Tunc ego tura ferens ultrò prosternar ad aras;
Teque colam quo nil mitius orbis habet:
7 Namque tuo ductu venti securus & undæ,
Sacrilegi vidi naufraga vela gregis.

PSAL. LV.

DUm precor, exaudi, rerum pater optime! questus
Dum gemino, vultûs ne jubar abde tui:
2 Supplicis auscultа precibus, votisque benignus
Annue, dum querulis astra fatigo modis.
3 Ah fremit! ah! odiis fera gens me vexat & iris;
Pro dolor! & famam dente proterva petit.
4, 5 Cor micat; & piceis mors dum circumvolat alis,
Horrifico nimium concutit ossa metu.
6 Obrutus his dixi, Misero trepidoque columbæ
O mihi quis pennas remigiumque dabit?
7 His ego libratis fugerem procul, otia quærens
Saltibus in mediis, sepositisque jugis:
8 Ociùs hinc celerans, tumidis, quibus obruor insons,
Fluctibus eriperer nimbiferisque Notis.
9 Perde, Deus, lita labra dolis, & divide linguas;
Ne possint sociis consona verba loqui:
Litibus, heu! sacram lacerari vidimus urbem;
Junctaque litigiis vis truculenta fuit.
10 Pallida seu nox est, seu lux micat aurea, muros
Occupat, & media regnat in urbe nefas:
11 Incolit hanc rabies & vis & dira libido,
Cernis & infandis compita plena dolis.

12 Non

12 Non mihi vel linguis hoſtes nocuêre vel armis;
Probra pati poteram, tela cavere fugâ:
13 Tu mihi cauſſa mali es, nimiùm dilecte ſodalis!
Duxque viæ, vitæ deliciumque meæ:
14 Uſus eram, memini, te conſultore; mihique
Templa Dei tecum viſere dulce fuit:
15 Mors domet hunc, vivumque voret telluris hiatus,
Impia cui mens eſt & ſcelerata manus:
16 Aſt ego ture Deo ſupplex votiſque litabo;
Meque ſalutiferâ proteget ille manu:
17 Audiet ille preces, quas fundam; lucida cœli
Limina, vel medias ſole tenente vias:
18 Mille triumphantes acies mihi miſit ab alto,
Inter & ipſa dedit ſpicula pace frui.
19 Me Deus æternis orbem qui frenat habenis
Audiet; & pœnas hoſtica turba luet:
Dum luces ſine nube fluunt, & mollia veris
Tempora, deponit numinis illa metum.
20 Aurea tranquillæ violavit vincula pacis;
Fœderis & rupti menſque manuſque rea eſt:
21 Balſama vox ſpirans ſuperabat acumine ferrum,
Verbaque fundebat lactea pectus atrox.
22 Tu Domino te crede; pios ſufflaminat ille:
Et ne vacillent dirigit ille pedes.
23 Ante diem ſed fraudis amans cædiſque peribit;
Et petet infernas mœſtus uterque domos:
Aſt ego te fidam, Deus, auctor & arbiter æqui!
Anchora tu vitæ, ſpeſque ſalutis eris.

PSAL. LVI.

ME, Deus! adſpecta facilis; quem viribus hoſtis
Obruit, & miſerum nocte dieque premit:
2 Nocte dieque premit miſerum; nec terminus iræ eſt:
Nec claudi numero gens inimica poteſt.
3 Corda metu quoties trepidabunt, porta ſalutis
Tu, Deus! & vitæ ſpes mihi ſolus eris:
4 Vox tua laudanda eſt; te nitor vindice, temnam
Te duce mortali ſpicula miſſa manu.
5 Quæ loquor infelix, interpres adulterat effrons;
Dum coquit hoſtiles mens ſcelerata dolos:

6 Clam

6 Clam coit, insidias meditans, & noctis in umbra
Observat gressus impia turba meos :
7 Fraude suâ fidens tutam se somniat ; iræ
Hanc, Deus, incusso fulmine dede neci.
8 Tu tabulis gemitus, lacrimas tu colligis urnâ ;
Et numeras nostræ tædia longa fugæ :
9 Terga dabunt hostes, quoties te posco salutem ;
Nota loquor, famulo tu quia dexter ades.
10,11 Vox tua laudanda est ; te nitor vindice ; temnam,
Te duce, mortali spicula missa manu.
12 Sum tibi, dum spiro, devinctus perpete voto ;
Teque piis hymnis & tua facta canam.
13 Vindice te vivo, mihi tu vestigia firmas ;
Quàque feror vitæ lux tua mónstrat iter.

PSAL. LVII.

DA mihi te facilem, famuli miserere precantis ;
Tu, Deus, es vitæ spes sine fine meæ :
Auspiciis me credo tuis, & fortibus alis ;
His tegar, undosi dum cadat ira maris.
2 Vota tibi fundam supplex, qui fœdera servas ;
Cujus & inceptum dextra coronat opus.
3 Ociùs accurrens, tu, ne vorer, obvius hosti
Ibis ; erunt comites candor & alma salus.
4 Cædibus assueti cingunt mihi tecta leones ;
Turbaque ferales quæ vomit ore faces :
Lingua refert gladium, telum penetrabile dentes ;
Nec magis his jaculum, nec magis hasta ferit.
5 Quâ, Deus, effulges effer super æthera lucem ;
Terraque sit radiis tota coruscа tuis.
6 Hostis iter stravit laqueis, me perculit horror ;
Objecit foveas, captus at ipse dolo est.
7 Obsequiosa mihi mens est, tibi firmiter hæret :
Te mea vox Dominum, te mea plectra canent.
8 Excute segnitiem, numeris cane, lingua, decoris ;
Psallite vocali nablia juncta lyræ :
9 Manè novo super astra, Deus, te carmine tollam ;
Et tua per populos grandia facta feram.
10 Magne parens ! æquat tua te clementia cœlo ;
Transvolat & nubes intemerata fides.

11 Quâ, Deus, effulges effer super æthera lucem;
Terraque sit radiis tota coruscа tuis.

PSAL. LVIII.

PUrpurei proceres, jus qui libratis & æquum,
Vosne putem fari justa, vel æqua sequi?
2 Quisque neces animo versat, bellumque minatur
Sævus; & innocuo terra cruore rubet.
3 Quisque dolos secum materna traxit ab alvo;
A teneris omnes devius error agit.
4,5 Virus inest colubri; magicis qui cantibus aures
Subtrahit, & vinci callidus arte nequit.
6 His malas, dentesque, Deus, confringe; leonum
Contere sanguineis ora cruenta lupis:
7 More fluant fugientis aquæ; sit inutilis illis
Arcus; & ultrici spicula frange manu:
8 Limacum vel more liqua, fœtûsque tenelli;
Lumina cui solis mors rapit ante diem:
9 Dissipet hos turbo, flammas dum concipis; antè
Fervere subjecti quàm queat olla rubis.
10 Gestiet hæc spectans vir justus; &, hoste peremto,
Sanguineo niveos abluet amne pedes.
11 Utilis est pietas, tum dicet conscia tellus;
Est quoque, qui toto regnat in orbe, Deus.

PSAL. LIX.

ERipe me telis, populum, pater alme! rebellem
Protere; cui mens est prava, cruenta manus.
3 En petor insidiis infons! en! agmine facto,
Turba potens in me nocte dieque ruit:
4 Undique conspirans in me nil tale merentem
Vim parat: hæc spectans, fer, pater orbis, opem.
5 Ociùs evigila, belli pacisque sequester!
Quo domus Isacidûm vindice sospes erat:
Quos reges adspecta populos; nec parce profanis,
Per scelus audaci qui pede jura premunt.
6 Discurrunt, cingunt que feris ululatibus urbem,
More canum; solis lux ubi mersa latet:
7 Ensis inest labiis, comes est jactantia linguæ;
Seque putant nullo teste nefanda loqui:

8 His

8 His, Deus, illudes ; &, qui mihi ſæva minatur,
Materies risûs devius orbis erit.
9 Viribus hoſtis ovat, ſed te ſequar, optime rerum !
Ne peream, vindex tu mihi ſemper ades.
10 Me tua prævertet levibus clementia pennis ;
Dulcibus & votis, hoſte cadente, fruar :
11 Ne tamen hoſtiles acies ſimul obrue ; nacti
Otia dediſcant ne tua facta pii :
Sparge ſed obſtantes, & ſparſas demete ſenſim;
Soſpite me, clypei quem tegit umbo tui.
12 Has meruit faſtus ſimul, & perjuria pœnas ;
Linguaque felle tumens & lita labra dolis.
13 Hos furor exſtinguat tuus; ut tibi ſubdita diſcant
Sceptra Paleſtinæ, quotquot & orbis habet.
14 Diſcurrant, cingantque feris ululatibus urbem,
More canum ; ſolis lux ubi merſa latet :
15 Diſcurrant, quærantque dapes ; cogantur at atram,
Dum redeat terris lux nova, ferre famem.
16 Tu mihi manè novo, Deus, & cantabere fortis
Et bonus ; afflicto tu quia lenis ades :
17 Tu mihi carmen eris, mea vis & ahenea turris ;
Es mea tu rupes, unus & auctor opis.

PSAL. LX.

EN, Deus ! extorres peregrinæ gentis in oris
Spargimur ; hæc iræ ſunt documenta tuæ.
2 Redde jubar ſolitum : tellus tremit ima dehiſcens;
Tu quaſſam repara, ſtringe quod intûs hiat.
3 Turbârunt miſeras à te data pocula mentes ;
Senſimus & nimio pondere colla premi :
4 Nunc fidei, pactique memor, vexilla piorum
Erigis ; & populi ſignifer ipſe tui es.
5 Tu tibi dilectum ſuperis de ſedibus audi ;
Dumque vibrant hoſtes ſpicula, tende manum.
6 Vox hilarat me ſacra Dei ; quo vate Sucothi
Metiar, & Sichemæ partiar urbis agros :
7 Cum Giliadæis ſubdam mihi rura Manaſſæ ;
Juda dabit leges, gens Ephraïma viros :
8 Juncta Moabæis populis juga dives Idume
Induet ; imperiis obſequioſa meis :

Quæque Paleſtinæ pingues gens incolit oras,
Victa gravi bello, noſtra tropæa canet.
9 Quo duce munitæ ſuccedam mœnibus urbis?
Gentis Idumææ quo duce regna petam?
10 Qui priùs exoſas acies educere bello
Jure recuſâſti, tu, Deus, arma reges.
11 Fer bonus auxilium, nos dum ferus obſidet hoſtis;
Te, Deus, excluſo, nemo miniſtret opem.
12 Numinis auſpiciis pugnabitur; hoſtica pubes
Concidet, & pedibus colla premenda dabit.

PSAL. LXI.

ÆTheris aurati rector! mea ſuſcipe vota;
Et placidus pronâ, quæ loquar, aure trahe.
2 Orbis ab extremo te poſcam limite; pectus
Dum miſer, ah! curis ſentio mille premi:
Tende manum feſſo; ſecurum ſcandere rupem
Da mihi, ſemotam quam nimis eſſe queror.
3 Tu mihi portus eras, fureret cum fluctibus æquor;
Inter & hoſtiles turris ahena minas:
4 Æternùm loca ſancta colam, te fretus; & alis
Rebus in anguſtis protegar uſque tuis.
5 Audiſti miſeri gemitus & vota; piiſque
Debitus, heredis jam mihi ceſſit honos.
6 Aurea tu Regi produces tempora vitæ;
Multaque pro paucis vivere ſecla dabis:
7 Hic tua templa colet, dum veſcitur æthere; cuſtos
Hinc tua ſit bonitas, cingat & inde fides.
8 Ergò tuas referam laudes, & debita ſolvam
Vota, mihi donec ſpiritus oſſa reget.

PSAL. LXII.

MEnte Deum tacitâ veneror, ſpes omnis in illo eſt;
Ille ſalutiferam fert mihi promtus opem:
2 Arx Deus eſt, clypeuſque mihi, portuſque ſalutis
Unicus: incutient nulla pericla metum.
3 Ecquis erit tandem ſcelerum modus? Ecqua malorum
Meta, quibus nimium nocte dieque premor?
Mox ruet in præceps meus hoſtis; ut arietè pulſa
Mœnia, vel putri ſaxa ſoluta ſitu.

4 De-

4 Deturbare gradu me dum parat æmulus, astu
Rem gerit, & fraudes nectere dulce putat;
Callidus incauto blanditur, & ore precatur
Prospera, dum diras pectore mille tegit:
5 Tu tamen has inter Dominum mens suspice turbas;
Spes ope cœlesti sustinet ille meas.
6 Arx Deus est, clypeusque mihi, portusque salutis
Unicus; incutient nulla pericla metum:
7 Ille meæ rupes & fons & gloria vitæ est;
Illius arbitrio res ego credo meas.
8 Fidite mortales Domino, mentisque recessus
Pandite; spe mentes erigit ille pias:
9 Futile deprendes, nimiùmque volatile vulgus;
Estque paludati purpura vana chori:
Lancibus impositos trutina ventosque viroque;
Gens hominum certè plus levitatis habet.
10 Nec populi spoliis, rebus nec fide caducis;
Nec jacta nimias ambitiosus opes.
11 Non semel est rerum Dominus, me teste, professus;
Cuncta suo nutu consilioque regi:
12 Hunc penes est bonitas; hoc jus dicente, viritim
Digna suis meritis præmia quisque refert.

PSAL. LXIII.

TU mihi, rerum opifex, Deus es! te in vota vocabo.
Sol ubi purpureo reddit ab axe diem:
Te sitio; te membra fame tabentia poscunt;
Hîc ubi nec seges est, unda nec apta siti:
2 Inter tesqua tuas mens optat cernere vires;
Liminis & sancti luce priore frui.
3 Dulcior hîc vitâ favor est tuus: ergò rotundo
Montibus in mediis te, Deus, ore canam:
4 Ad tua devotas attollens atria palmas,
Te recolam, terræ dum vagus hospes ero.
5 Hîc ego te spectans, epulis saturabor opimis;
Gestiet hîc laudes tollere lingua tuas.
6 Tu mihi carmen eris; furvâ seu noctis in umbrâ
Excubo, tranquillâ sive quiete fruor.
7 Me quia juvisti pridem, pater alme! sub alis
Blanda tuis posthac otia lætus agam.

8 Te quoque ponè sequar, mens te mea deperit unum;
Me tua nam validâ dextera fulcit ope:
9 At mihi quæ fraudem struit, & metuenda minatur,
Hostica gens imâ sorpta dehiscet humo:
10 Agminis infesti vindex latus hauriet ensis;
Membraque discerpent sanguinolenta feræ.
11 Gestiet interea Domino Rex fretus; & illum
Pectore sincero quisquis & ore colit:
Sed Deus his linguam compescet perpete freno,
Quos certare dolis & dare verba juvat.

PSAL. LXIV.

ME, Deus! exaudi, precibus dum sidera pulso;
Tu mihi de trepido pectore pelle metum.
2 Dexter ades, seu clàm conspirat callidus hostis;
Impia seu demens explicat arma furor.
3 Ensibus assimiles acuit gens effera linguas;
Et lita mordaci spicula felle vibrat.
4 Clàm pia lethifero recludit pectora ferro;
Nec tamen ætherei vindicis arma timet.
5 Dum coëunt, certantque dolis, animantque sodales
In scelus; his, ajunt, conscius ecquis erit?
6 Invenêre novas, excusso pectore, technas;
Fixa nec est tacitis meta modusve dolis.
7 Sed Deus his subito figet præcordia telo;
Claudet & extremum mors properata diem.
8 Ipsa bibet gens hæc sua toxica; turba popelli
Illius adspectu territa vertet iter.
9 Conscia tum tellus cœlestis fulmina dextræ
Efferet; ultorem discet & esse Deum:
10 Eriget his & se pia mens; & numine freta
Gestiet exsultim, lætitiâque fremet.

PSAL. LXV.

TE laudes, pater alme! manent in rupe Sionis;
Huc tibi quæ vovit munera quisque feret.
2 Confluet huc gemino populus de cardine mundi;
Tu quia de sacro colle vocatus ades.
3 Me malè transactæ presserunt crimina vitæ;
Sed tuus hæc vitæ crimina tollet amor.

4 Fel

4 Felices nimiùm, rerum quos feligis auctor,
Quosque sequestratos ad tua sacra vocas!
Sancta Sionæi gens hæc colet atria templi;
Mille voluptates adferet illa domus.
5 Auctor opis, vitæque parens! dum concipis iras,
Justitiæ promis tristia signa tuæ:
Numine te fidit, te suspicit ultima tellus;
Quisquis & extremum trans mare tecta colit.
6,7 Tu valido munis & firmas robore montes;
Tu maris & populi murmura vasta premis.
8 Cùm tua de cœlo funduntur spicula, passim
Ultima terrarum quassa pavore tremunt:
Tu simul Hesperium recreas & littus Eoum;
Solis ubi supero fundis ab axe jubar.
9 Tu bonus arva rigas & ditas flumine pleno;
Surgit & imperio messis ubique tuo:
10 Tu, Deus! humectas valles; saturataque vernis
Imbribus assiduo germine ridet humus:
11 Aureus annus erit, te fœcundante novales;
Farraque sub pedibus fundet opimus ager:
12 It comes ubertas & pleno copia cornu;
Arida quæ læto pascua rore beat:
13 Tu gregibus colles operis; in vallibus imis
Tu segetum culmos luxuriare jubes:
Te fata, te Domino lætantur mollia prata;
Laudibus hîc cernas omnia plena tuis.

PSAL. LXVI.

Ela age, læta Deum celebra gens incola terræ;
Factaque supremi fer super astra patris:
3 Dic, Deus ô quantis orbem terroribus imples!
Robore quàm valido colla proterva domas!
4 Te canat, & Domino supplex tibi serviat Eos;
Solis & occiduis subdita terra rotis.
5 Discite mortales superi miracula Regis;
Tota quibus rerum machina testis erit:
6 Illius imperio refugi maris aruit unda;
Pressaque sunt hilari flumina sicca pede.
7 Despicit hic terras, & mundi sceptra gubernat;
Altaque sidereo sub pede colla premit.

8,9 Voce

8,9 Voce Deo clarâ mortales ſolvite grates ;
Soſpitat ille animas, dirigit ille pedes.
10 Sorte, pater, variâ tua nos exercuit olim
Dextera ; ſic aurum ſeptima flamma probat :
11,12 Pes hæſit laqueo, cinxerunt vincula lumbos ;
Hoſtis & immiſſis tempora preſſit equis :
Nec vada, nec flammæ deerant : poſt mille pericla,
Tu tamen optatâ das ſtatione frui.
13 Ergò tuis, magni Rex & Pater ætheris ! aris
Vota ſoluturus debita dona feram :
14 Dona feram promiſſa priùs ; ſors aſpera vitam
Dum quateret, miſeris obrueretque modis :
15 Agna tibi vituluſque cadent, & corniger hircus ;
Nec deerunt ſacris maſcula tura focis.
16 Huc ades, ætherei quiſquis colis atria Regis ;
Accipe quàm rebus conſulat ille meis :
17,18 Hunc ego compellans laudavi voce canorâ ;
Impia qui mandat vota ferenda Notis :
19 Audiit ille preces & verba carentia fuco ;
Et captus voti ſimplicitate fuit.
20 Laudibus hunc omnes celebrent ; favet ille precanti ;
Nec tetricus famulo ferre recuſat opem.

PSAL. LXVII.

MItis ades, cœptiſque fave, mentiſque tenebras,
Alme parens ! vultûs diſcute luce tui.
2 Nos tua ſecuros duc per veſtigia ; tutum
Omnibus & populis pande ſalutis iter.
3 Te plebs, te proceres, ſexus te prædicet omnis ;
Et puer impubes, invaliduſque ſenex.
4 Dicat lô populus ; juſtus tu jura gubernas ;
Paret & imperio terra fretumque tuo.
5 Te plebs, te proceres, ſexus te prædicet omnis ;
Et puer impubes, invaliduſque ſenex.
6 Auſpice te, felix omnis dabit omnia tellus ;
Audiet & domini vota benignus ager.
7 Nos, Deus ! adſpicies placidus : tremet ultimus orbis ;
Omnibus & populis tu venerandus eris.

PSAL. LXVIII.

ÆTheris exſurgat Dominus, turbentur & hoſtes;
Et citò dent trepidæ turpia terga fugæ.
2 Impius hoc coram vaneſcat; fumus in auras
Sic abit, & minimo cera calore fluit:
3 Gaudia ſed verſans animo, vaga ſidera cantu,
Et pede feſtivo gens pia pulſet humum:
4 Efferet exſultans tellus venerabile numen
Judicis, auratis qui premit aſtra rotis.
5 Patribus hic orbam ſobolem, viduaſque maritis
Providus è cœli protegit arce nurus:
6 Prole beat ſteriles, captivis vincula demit;
Et premit hirſutis hoſtica tecta rubis.
7 Tu, Deus! Iſacidis olim per inhoſpita teſqua;
Invia tu, memini, per loca ductor eras:
8 Intremuit tellus, ſudârunt ſidera, Sinæ
Ardua nutârunt culmina, tacta metu.
9 Gentis at electæ ditâſti rura quotannis;
Dulcis & in ſiccos depluit imber agros:
10 Has tibi dilectus populus nunc incolit oras;
Hîc bonus afflictis hoſpita tecta paras.
11 Hîc tua matronæ cecinerunt bella pudicæ;
Armaque virgineus vexit in aſtra chorus.
12 Fœda paludati verterunt terga tyranni;
Dives & imbelli præda fuêre gregi.
13 Membra tuo piceâ quamvis fuligine tincta
Sint populo, veniet priſcus in ora nitor:
Sic micat argenti radians candore columba,
Aurea quam jaculis ociùs ala rapit.
14 Hîc, ubi cœleſtis diſperſit dextera Reges,
Par nivibus rupes ſacra Sionis erat:
15 Non ita Salmonis candent juga tempore brumæ;
Non ita Bazanis ſidera lambit apex.
16 Quid juga turgetis? Deus unâ rupe Sionis
Gaudet; & hîc figet tempus in omne larem.
17 Mille Deo parent cœli ſtellantis alumni!
Cum lubet, innumeris imperat ille rotis:
Cingitur his Dominus, quà fert veſtigia; Sinæ
Non ſecùs in ſacris conſtitit antè jugis.

18 Ille triumphali ſcandit ſacraria pompâ ;
Ponè catenatos juſſit & ire duces :
Munera nec pompæ deerant ; ex hoſte receptas
Exuvias adytis intulit ille ſacris.
19 Rerum opifex, opiferque Deus tollatur in aſtra !
Nos cumulat donis jugiter ille ſuis.
20 Protegit ille pias cœleſti numine mentes ;
Ille tuas claudit, mors, aperitque fores :
21 Hoſtica ſed certo transfiget tempora ferro ;
Gentis & impuræ ſanguine tela linet.
22 Rurſus, ait, populum ſpatioſa per æquora ducam ;
Arvaque, quæ parent legibus, Oge, tuis :
23 Crura triumphantes ſua tingent ſanguine Regum ;
Et lambent avidi vulnera cruda canes.
24 Vidit & obſtupuit populus, comitante catervâ,
Cùm peteres niveis aurea templa rotis :
25 Cantores præeunt ; ſequitur lyra tinnula ; pulſant
In medio teneræ tympana rauca nurus :
26 Quiſquis ab Iſacidis generis primordia ducis,
Numinis in ſacro pande tropæa choro :
27 Hæc quoque Benjamini referent, Judæque nepotes ;
Et Sabolonæi Nephthalidæque duces.
28 Hæc tua, Rex ſuperûm ! ſtabilivit dextera ; forti
Macte animo, & dextræ facta tuere tuæ.
29 Ex adytis vim prome ſacris, opulenta tyranni
Ut tibi curvato poplite dona ferant.
30 Perde truces acies, quas paſſim robore vaſto,
Triſtibus & jaculis ſternere cuncta vides :
Hos dele, qui bella crepant ; argentea coge
Hos tibi ſubmiſſo munera ferre genu :
31 Æthiopum tunc ora tuas venerabitur aras ;
Et vectigalis barbara Memphis erit.
32 Tollite rectorem cœli ſuper æthera Reges ;
Quæque decet, Domino ſolvite vota Deo :
33 Ille triumphali tranſcendit ſidera curru ;
Et prior eſt ſeclis, & ſola voce quatit.
34 Cuncta Dei vires celebrent ; his nubila cœli
Frenat, & Iſacidûm protegit ille domum.
35 Rupe ſedens ſacrâ, quàm formidabilis orbi
Eſt Deus Iſacidûm, cœlicolûmque parens !
Ille ſuo populo fons eſt & roboris auctor ;
Illius excluſo fine perennet honos.

PSAL.

PSAL. LXIX.

FEr, Deus! auxilium, dum fluctibus obruor altis;
Deficit & medias spiritus inter aquas:
2 Verticis extremum gurges supereminet; hærent
Intricata putri crura pedesque luto:
3 Dum clamo, speroque miser meliora; fatiscit
Mens mihi, vox aret, lumina torpor habet.
4 Impia gens, odiis me quæ nil tale merentem
Opprimit, est numero verticis æqua pilis;
Viribus & superans mihi nullo crimine partas
Per scelus extorquet barbarus hostis opes.
5 Simplicitas tibi nota mea est, delictaque vitæ;
Quidquid & in cæco pectore labis inest.
6 Ne nostri pudeat castæ pietatis amantes,
Da, Deus! Isacidûm qui bonus arma regis.
7 Tu mihi caussa mali es; te propter perfero clades;
Prô dolor! indignus turpat & ora pudor:
8 Me fratres odêre mei; peregrinus & illi,
Heu! videor, cui lac præbuit una parens:
9 Me populi, templique tui dispendia torquent;
Quæque vibrant in te, me quoque tela petunt:
10 Fletibus indulsi, lacrimis jejunia junxi;
Opprobrii pietas sed mihi caussa fuit:
11 Lugubri quoties velavi corpus amictu,
Crudeli petiit me fera turba joco:
12 Me quoque qui leges dat in urbis limine judex
Sibilat, & nimio rauca taberna mero.
13 Tempestiva, Deus! tibi fundo vota; precanti
Annue; te bonitas cingit & alma fides:
14 Pelle truces hostes; me, ne vorer, eripe cœno;
Et fer opem, vasti dum furit ira maris:
15 Absit ut infandæ tenebris involvar abyssi!
Et peream tumidas naufragus inter aquas!
16 Me bonus exaudi propiùs; totiesque probatus
Pristinus in tenero pectore perstet amor:
17 Rebus in afflictis famulo ne tetricus ora
Subtrahe; sed positis suscipe vota moris.
18 Dexter ades, propiùsque veni, vitamque tuere
Ociùs, hostiles dum timet illa manus.

19 Turpia te coram miſcens opprobria ſannis,
Cladibus inſultat gens inimica meis :
20 Hæc mihi ſexcentis lacerârunt pectora curis ;
Hæc mihi tabifici cauſſa doloris erant :
Quæſivi fruſtrà qui ſolarentur amicos ;
Nec ſocii noſtris ingemuêre malis :
21 Inter & ærumnas quibus intricabar, aceto
Mixta propinârunt pocula, felle dapes.
22 Hæc, precor, implicitos epulis gens devoret hamos
Et pereat gazis illaqueata ſuis :
23 Lumina, ne videant, piceâ caligine fuſca ;
Occupet & gelidus crura ſoluta tremor :
24 Quem premis indomiti fluctus effunde furoris ;
Et ſemel ardeſcens neſciat ira modum.
25 In dominos everte lares & prædia vaſta ;
Nullus & hæc heres tecta vel arva colat :
26 Scilicet hi famulo, quem tu premis, acriùs inſtant
Irritantque tuâ vulnera facta manu :
27 Crimina criminibus cumula ; nec judice quiſquam
Te ſperet placido propitioque frui :
28 Hos tabulis erade tuis ; vitæque perennis
Abſit in archivis nomina læva notes !
29 At pater, oppreſſum curis & ſorte malignâ,
Me tua cœleſti dextera ſervet ope :
30 Tunc ego de læto depromam pectore grates ;
Et mihi tu, rerum conditor ! hymnus eris :
31 Gratius hoc certè eſt, vitulus quàm corniger aras
Ante cadens bifido cùm pede pulſat humum.
32 Geſtiet hæc ſpectans humilis, cœtuſque piorum ;
Omnibus & veniet priſcus in ora vigor :
33 Eſt inopum tutela Deus ; nec deſpicit illos,
Compede quos vinctos carcer opacus habet.
34 Illius attollant laudes polus, æquora, tellus ;
Quidquid & arx cœli, cærula, terra fovent :
35 Ille manu forti reparabit mœnia Judæ ;
Tecta Sionææ protegit ille domûs :
36 Hîc figet gens ſancta larem, ſerique nepotes ;
Qui pede devoto ponè ſequuntur avos.

PSAL. LXX.

HUc, Deus! adproperans, me tutelaribus armis
Assere; nec patriam, quam peto, differ opem.
2 Terga, precor, vertat, qui vim, qui tela minatur;
Inquinet & turpis, dum fugit, ora pudor:
3 Huic fuga sit merces, me qui petulante cachinno
Excipit, & damnis pascitur usque meis.
4 Sed quisquis te poscit opem, te numine fretus
Gestiat, in laudes solvat & ora tuas:
Quique tuæ fidit dextræ, sperat que salutem,
Optet ut in terris sit tibi perpes honos.
5 Ah! premor adversis; te solo vindice nitor;
Nunc ades, invisas & mihi pelle moras.

PSAL. LXXI.

ALme parens rerum! spes te mea respicit unum;
Ne mihi sit Dominum te coluisse pudor.
2 Eripe me telis, qui jus tutaris & æquum;
Nec mea da rapidis vota ferenda Notis.
3 Sis mihi tu rupes, dum sævit & ingruit hostis;
Sis, Deus! in mediis turris ahena malis:
Tu quibus incolumis server mandata dedisti;
Arx quia tu vitæ præsidiumque meæ es.
4 Ah! Deus, ah! famulum populi trucis eripe dextris;
Et scelerum socios me procul esse jube.
5 Vindice te nitor; teneris qui semper ab annis,
Unus eras vitæ portus & una salus.
6 Matris ab uberibus servâsti: matris ab alvo
Me quia traxisti, tu mihi carmen eris.
7 Me fugiunt socii ceu formidabile monstrum;
Spe tamen auxilii tu mea vota foves.
8 Da, Deus! ut cœlo meritis te laudibus æquem;
Sintque meo tituli semper in ore tui.
9 Ne mihi te subduc; capulo vicina senectus
Dum subit, & periit, qui fuit, oris honos.
10 Adspicis ut, dentes acuens, conspiret in unum,
Meque petat tacito gens inimica dolo:
11 Hunc, ait, invisum Domino quin impete facto
Obruimus? Quis enim criminis ultor erit?

12 Sis

12 Sis mihi tu præsto ; fer opem placatus ; opemque
Dum, pater, optatam fers mihi, rumpe moras.
13 O precor! ut pereat me qui petit impius hostis ;
Et pudor obscœnis inquinet ora notis.
14 Ast ego te nitar; vox te mea jugiter unum
Efferet, è cœlo viribus aucta novis.
15 Teque, tuamque fidem, benefactaque limite nullo
Clausa canam; terras dum rota solis obit.
16 Clara tuæ vates referam miracula dextræ ;
Unius & solium fons mihi laudis erit.
17 Hactenus hæc docui populos ; fessusque senectâ
Jam cano, quæ didici, te præeunte, puer.
18 Ne mihi te, vetulo solitum ne subtrahe vultum;
Dum tegar ingestâ lumine cassus humo :
Antè tuas populis fas sit mihi pandere laudes ;
Ultima quas tellus posteritasque legat.
19 Justitiæ qui laude nites & robore polles,
Magne parens! ecquid par tibi mundus habet?
20 Me manus oppressit tua ; sed clementia vitæ
Restituit, mediis eripuitque malis.
21 Auspice te feriam sublimi vertice cœlum ;
Et spes in dubiis tu mihi rebus eris :
22 Ergò tuam, Rex magne! fidem mea concinet usque
Barbitos, & teneræ nablia juncta lyræ.
23 Gaudia concipiet pectus, partâque salute,
Gestiet in laudes lingua soluta tuas.
24 Justitiam lux nulla tuam non evehet, hostes
Namque mei totis erubuêre genis.

PSAL. LXXII.

DA Regi tua jura, Deus! da natus ut olim
Regius hæc possit, te præeunte, sequi.
2 Ille tuo populo leges feret arbiter æquus ;
Imperio tenues proteget ille suo.
3 Montibus ex ipsis, palmâ redimita capillos,
Pax aderit; populis & pia jura dabit.
4 Ille patrocinio legum defendet egenos ;
Hostis & infensi colla proterva premet.
5 Omnia te metuent illo sub principe secla ;
Orbita dum lunæ, solis & axis erit.

6 Ver

6 Ver dabit hic terris ; ſic miſſo deſuper imbre
Prata ſimul rident, & modò tonſus ager.
7 Candida tum probitas florebit, & optima rerum
Pax ; vario donec lumine luna nitet.
8 Huic vagus Euphrates, huic ſerviet æquor utrumque;
Imperii tellus ultima limes erit.
9 Hunc colet Æthiopum ſoboles ; populuſque rebellis
Hoc coram nudo vertice verret humum.
10 Dona ferent Cilices, & gens circumdata Ponti
Fluctibus, & ſitiens Indus, & uſtus Arabs.
11 Procumbent tumidi ſubmiſſo poplite Reges ;
Nullaque non illi terra tributa feret.
12 Fortibus hic armis teget & defendet egenos ;
Et populum, cui ſpes nulla refulget opis :
13 Et parcet miſeris, tenues & muniet ; enſes
Franget & hoſtiles, diſcutietque dolos :
14 Carus erit juſti ſanguis ; feliciter ergò
Ducet inauratos & ſine nube dies.
15 Dona dabunt Arabes, & fauſta precabitur orbis
Ultimus ; & famæ præco perennis erit.
16 Montibus in ſummis, parcâ ſemente peractâ,
Naſcetur domino luxurioſa ſeges :
Sic Libani veſtitur apex conterminus aſtris ;
Cùm levis aëreas ventilat aura cedros :
Utque viret gramen pratis in mollibus, illi
Subdita florebunt oppida, fœta viris.
17 Illius in regnis fulgebit gloria ; donec
Purpureo nitidum ſol vehet axe diem :
Audiet hic felix ; felices reddet & urbes,
Et populos, vaſtâ quos ditione tenet.
18 Ergò Dei, qui mira poteſt & perficit unus,
Creſcat in immenſum non fugiturus honos:
19 Qui regit Iſacidas, titulis illuſtribus orbem
Impleat, & famâ ſolis utramque domum.

PSAL. LXXIII.

QUàm favet Iſacidis Rex qui rotat ætheris orbes !
Ille ſacri quanto flagrat amore gregis !
2 Me tamen implicuit non extricabilis error ;
Peſque vacillavit, mens quoque cæca fuit.

3 Indo-

3 Indolui, ſpectans ſcelerum florere miniſtros;
Et dare propitiis impia vela Notis.
4 His ſuperant vires, & inexpugnabile robur;
Et manet in ſenibus, qui fuit antè vigor.
5 Dura premunt alios & nubila tempora; puri
His redeunt ſoles, & ſine fæce dies.
6, 7 Corda tument faſtu, vis armat pectora, turgent
His oculi; nec mens, quas habet, æquat opes.
8 Excutit os frenum, ſpirans fraudeſque, neceſque;
Audet & in circo grandia verba loqui.
9 Nec ſcelerum modus eſt; acuunt in ſidera linguas
Nequiter, inque homines dira venena vomunt.
10 Hæc ſpectans huc vertit iter, ſua caſtra relinquens,
Vir pius; irati quem rapit unda freti:
11 Ecquis, ait, ſuperâ Deus hæc deſpectat ab arce?
Ecquis in æthereo pectore ſenſus ineſt?
12 Ecce Dei gens hæc cultum dum proterit omnem,
Floret, & immenſas per ſcelus auget opes.
13 Quid mea me juvit pietas? Quid pectus honeſtum
Profuit, aut inſons & ſine labe manus?
14 Undique me lethi ſepſit gravis horror, & omnis
Lux fuit in pœnas ingenioſa meas.
15 Hæc ego ſi promam, pater orbis & arbiter! aures
Offendet populi vox minùs æqua tui.
16 Ah! ego dum rerum cauſſas exquiro latentes,
Deficio; & caſſum lumine pectus hebet.
17 Tu tamen è ſacris adytis, pater ætheris alti!
Me gregis iſtius fata futura doces.
18 In juga tu ſontes duxiſti lubrica; pronos
In caput hinc volvi præcipiteſque jubes:
19 Quàm gravis eſt lapſus! quàm triſtis & aſpera clades!
Quàmque repentino fulmine corda quatis!
Sors gregis iſtius vaneſcit, imaginis inſtar,
Quæ fugit, ignavus mox ubi ſomnus abit.
20 Tu, Deus! evigilans faſtum calcabis, & illas,
Quas nimiùm jactat faſtus inanis, opes.
21 Antè miſer tacitâ torquebar mente; cucurrit
Et mihi tabificus fracta per oſſa dolor:
22 Aſt ego deſipui; nec me levis error habebat;
Menſque ſub inſipido pectore bruta fuit:
23 Te tamen aſſiduè fruor; &, ne fortè vacillet
Pes dubius, dextrâ fulcior uſque tuâ:

24 Con-

24 Consilio tu cæca tuo vestigia flectis;
Et cinges posthac perpete fronde comam.
25 Quis mihi te præter supera succurret ab aula?
Quid quod amem, nisi te, summa vel ima dabunt?
26 Membra mihi quoties animâ fugiente fatiscunt;
Tu vigor es vitæ deliciumque meæ.
27 Ibit in exitium tua quisquis signa relinquit;
Gaudet & alterius transfuga castra sequi.
28 Ast ego te solum sectari dulce putabo;
Et tua, sis cùm spes tu mea, facta canam.

PSAL. LXXIV.

CUr, Deus! æternùm nos deseris? Acribus iris
Cur tibi dilectas depopularis oves?
2 Te populi veteris, te sacri cura peculî
Tangat; & ante oculos sit tibi sancta Sion.
3 Ociùs adproperans, sceleratas obrue gentes;
Sacrilegâ violant dum tua templa manu.
4 Prô pudor! in medio feralis buccina cœtu
Clangit, & in muris fixa tropæa vides.
5 Claruit hic olim, qui, cæsis undique silvis,
Intulit arboreas in tua templa trabes:
6 Nunc operosa ruit luxata bipennibus ædes;
Et cælaturæ nobilioris opus:
7 Ignibus injectis fœdârunt atria templi;
Quod colis, æquârunt culmina summa solo:
8 Fana quot his restant, dicebant, perdite flammæ;
Cuncta simul jussæ corripuêre faces.
9 Nulla, quibus fidam, superant oracula; nemo
Cernitur hîc vates; nemo futura videt.
10 Quò, Deus! usque truces acuet gens hostica dentes?
An tuus æternùm prostituetur honos?
11 Cur tua se nobis subtraxit dextera? Vires
Exsere; deque sinu deside prome manum.
12 Tu mihi Rex olim, rerum & tutela mearum;
Tu populi columen spesque salutis eras:
13 Te Dominum agnoscens tumidum se diffidit æquor;
Obruit & Pharios unda reversa duces:
14 Cautibus illisus periit cum milite ductor;
Et data sunt avidis ossa voranda feris:

15 Dura silex latices effudit, & alveus alti
Fluminis attonitas aruit inter aquas.
16 Tu jubar auratum solis diffundis in orbem;
Et stabili noctem lege diemque regis:
17 Imperioque tuo, medio stat in aere tellus,
Septa vadis; æstas ardet, & alget hiems.
18 Adspice sacrilegi populi convicia, laudes
Qui premit & stulto deterit ore tuas.
19 Turturis, ah! vitam ne milvis objice; curam
Nec gregis afflicti deleat ulla dies.
20 Vive memor pacti: nequicquam quærimus umbras:
Scilicet hostilis regnat ubique furor.
21 Absit! ut afflicto turpis pudor inquinet ora:
Da potius laudes ut canat ille tuas.
22 Evigila, caussamque tuam ne desere; probri
Vive memor, quo nos stulta caterva premit.
23 Hostiles expende minas; en prurit in arma,
Inque dies crescit seditiosa manus.

PSAL. LXXV.

LIngua, Deus! te nostra canet; tibi solvere grates,
Perque tuas laudes barbitos ire parat:
Te tua præsentem monstrant miracula terris;
Et tuus hinc orbi fit manifestus amor.
2 Mox, ais, assumam gentem mihi fœdere vinctam;
Legibus & sanctis justitiâque regam:
3 Cum populis luxata licet, liquefactaque tellus
Diffluat; illa meâ restituetur ope.
4 Vana cohors, dixi, scelerum quid frena relaxas?
Stulta, quid elatis cornibus astra feris?
5 Define, gens exlex, cœlo, Dominoque minari;
Define præfracto gutture verba loqui.
6 Nec Notus aut Boreas dat opes, fasceque; nec Eos,
Nec plaga, se vitreis sol ubi mergit aquis.
7 Jura dat humanis divina potentia rebus;
Hunc levat; hunc pedibus, cùm lubet, illa premit.
8 Tu, Deus! undantem pateram fers vindice dextrâ;
Mixtaque purpureo sunt aconita mero:
Hos meritæ devota neci gens impia succos
Ebibet, & quidquid pocula fœcis habent.

9 Col-

9 Te, pater Iſacidûm! ſublimi carmine tollam;
Dum ſtabilis tellus, mobilis æther erit.
10 Colla premam tumidis; ſed cultor juris & æqui
Surget humo, merito cinctus honore comas.

PSAL. LXXVI.

SAncta Deum Judæa colit; virtutis & ille
Iſacidûm populo dat documenta ſuæ:
2 Ille ſacro ſolio Solymam delegit amœnam;
Ille Sionæa gaudet in æde coli:
3 Hîc clypeos, enſeſque ducum confregit & arcus;
Et bellatrici tela vibrata manu.
4 Tu, Deus! immanes ſuperas virtute leones;
Quos tegit in tetricis ſilva remota jugis.
5 Hoſtibus obrepſit ſopor; &, te vindice, dextræ
Diriguêre metu; prædoque præda fuit:
6 Vox ſimul intonuit cœli de vertice; currus
Impetus, & volucres vis ſua liquit equos.
7 Te tremit accenſo tellus; ultricibus iris
Quis queat & telis obvius ire tuis?
8 Cum tua de cœlo populis mandata dediſti;
Conticuit ſacro terra retenta metu:
9 Vidit & obſtupuit, lex cùm cœleſtis egenis
Attulit optatam, dum premerentur, opem.
10 Te canet hoſtili nuper quæ ferbuit irâ
Turba ferox; reliquis protinùs ora premes.
11,12 Concipe vota Deo, qui terret fulmine terras;
Quodque voves poſito, gens pia, ſolve dolo:
Munera fer Domino, qui colla tumentia faſtu
Proterit, & Regum ſceptra pavore quatit.

PSAL. LXXVII.

VOta meo ſupplex fudi Dominoque, Deoque;
Audiit ingemuas impiger ille preces.
2 Æger opem petii; ſed nocte recruduit atrox
Vulnus, & auxilium reſpuit omne dolor:
3 Sidera ſuſpiciens implevi queſtibus auras;
Et mens curarum mole ſepulta fuit:
4 Triſtibus ex oculis ſomnum, Deus! excutis omnem;
Et dolor infeſtus non ſemel ora premit:

5 Sæpe quod exegi ſubit irreparabile tempus;
Et pede qui volucri præterière dies:
6 Plectra miſer recolo, longæ ſolamina noctis;
Et mecum vigili ſic ego mente queror:
7 An Deus afflictis æternùm ſubtrahit ora?
An ſolitam poſthac ferre negabit opem?
8 Illius an ſumtis fugit clementia pennis?
An data ſunt agili vota ferenda Noto?
9 Priſcus an ex animo favor eſt eraſus? amoris
An teneri famulis obſtruit ira fores?
10 Hæc ego: ſed mentem querulo malus abſtulit error;
Nunc recolam dextræ facta priora tuæ:
11, 12 Hæc mihi ſuccurrent annalibus eruta priſcis;
Jugiter hæc repetet mens pia, lingua canet.
13 Sunt operum fideique tuæ ſacraria teſtes;
Nec tibi par ſuperâ regnat in arce Deus:
14 Inclita fulmineam comitant miracula dextram;
Et majeſtatis conſcia terra tuæ eſt:
15 Tu, Deus! Iſacidis, invicto robore cinctus,
Demſiſti Pharii barbara vincla ſoli:
16 Te mare conſpecto tremuit, fluctuſque profundi;
Protinùs & poſitis obſtupuêre minis:
17 Nubibus è ruptis imbres cecidêre ſonori;
Actaque præcipiti turbine grando ruit:
18 Fulmina terrebant & mixta tonitrua flammis;
Et tremuit ſubito concita terra metu:
19 Tu mare calcâſti; tua ſed veſtigia delens
Obruit hoſtiles unda reducta rotas:
20 Auſpice te, ſacras Moſes cum fratre phalanges
Duxit, ut errantes per juga paſtor oves.

PSAL. LXXVIII.

SAcra cohors! monitis reſera cœleſtibus aures;
Et memori voces mente reconde meas:
2 Merſa diu tenebris populis oracula pandam;
Omnibus & priſci temporis acta canam:
3 Auribus acceptas, & quas benè novimus omnes,
Res loquar; & ſancti quæ memorâſtis avi:
4 Abſit! ut hæc ſeros celemus facta nepotes;
Miraque pollenti parta tropæa manu.

5 Jura

5 Jura ſuo populo Dominus, legeſque perennes,
Pactaque perpetuò commemoranda dedit:
6 Juſſit ut hæc ſoboli pietas & cura parentum
Proderet; & ſeclis ſecla priora novis.
7 Sic Deus agnoſcit, ſic ſpem fulcire piorum,
Sic populum voluit, quò jubet, ille ſequi:
8 Cura fuit, legum detrectans frena rebelles
Æmula poſteritas ne ſequeretur avos:
Mens illis diſtorta fuit; nec cura, nec ullus
Numinis in bruto pectore ſenſus erat.
9 Cur tribus Ephræmi, gravidis incincta pharetris,
Terga dedit; primæ cùm cecinêre tubæ?
10 Scilicet infandis violârat fœdera dextris;
Spreverat & Domini juſſa tremenda ſui:
11 Merſerat & tenebris ſuperi miracula Regis;
Totque triumphatos, hoc præeunte, duces.
12 Quem fugiunt, coram proavis quæ conditor orbis
Edidit ad portas, barbare Nile, tuas?
13 Hîc mare diſſecuit, cumulataque murmure ſacro
Æquora ſecurum pandere juſſit iter.
14 Sol jubar ut pandit, rexit veſtigia nubes;
Noctis & in tenebris prævia flamma fuit:
15, 16 Fluxit & è ſilicum venis arentibus humor;
Cotis & è medio flumina dulcis aquæ.
17 Non tamen abſtinuit ſcelerum gens impia, rupes
Inter inacceſſas, & loca ſenta ſitu:
18 Mente nefas meditans accendit numinis iras,
Ingluvies epulas dum petit atra novas:
19 Inque Deum linguas acuens, in finibus iſtis
Delicias populo quas, ait, ille dabit?
20 Elicuit ſaxis latices; an munera farris,
Et quas appetimus proferet inde dapes?
21 Talibus accenſus rerum Deus arbiter, iræ
Strinxit in Iſacidas tela timenda ſuæ:
22 Scilicet hæc ſuperûm gens eſt diffiſa parenti;
Illius & nihili perfida duxit opem.
23 Ille tamen nubes reſeravit & horrea cœli;
Unde pluit liquidis æmula manna favis:
24 Deſuper irrorans meſſes ſuffecit olimpus;
Omnibus angelicas præbuit ille dapes:
25 His epulis populum Dominus cumulavit ab alto;
Quæque ligurivit fercula quiſque tulit:

26 Illius imperio volucres hinc impiger Auſter
Ponè ruens caſtris intulit, inde Notus :
27 Si numeres, non tot vallatur littus arenis ;
Plura nec æſtivus corpora pulvis habet :
28 Agminis aligeri circum tentoria nubes
Decidit, & patulas texit ubique vias :
29 Talibus ingluviem gens hæc devota ſaginæ
Pavit, & optatus venit in ora cibus.
30 Creſcebat ſcelerata fames, ſemeſaque fruſta
Faucibus hærebant, cùm Deus ultor adeſt :
31 Ille ſaginatos, odio ſtimulatus & irâ,
Obruit Iſacidas, Iſacidûmque duces.
32 Non tamen hæc populi mutant miracula mentes ;
Nempe ſacris monitis derogat ille fidem :
33 Ergò Dei juſſu gens hæc evanuit omnis ;
Inter & ærumnas concidit ante diem.
34 Tot mala perpeſſus rediit, vigilique labore
Divinam populus poſcere cœpit opem :
35 Tum ſubiit, quoties cœleſti tectus aſylo,
Spreverit inſtantem depuleritque necem :
36 Impia ſed blandæ demens mendacia linguæ,
Verbaque fundebat byſſina texta dolo :
37 Blanditias inter medias mens neſcia recti ;
Immemor & ſancti fœderis uſque fuit.
38 His tamen ignovit Deus, & quas ſumſerat iras
Exuit ; ultrices abſtinuitque manus :
39 Scilicet humanæ ſubiit ſors lubrica vitæ ;
Æmula quæ venti non reditura fugit.
40 Irritata Dei quoties patientia victa eſt ;
Invia dum populus per loca ferret iter ?
41 Crevit & impietas, brevibus comprendere metis
Cùm majeſtatem numinis auſa fuit :
42 Mentibus exciderant ſuperæ miracula dextræ ;
Et libertatem quæ dedit alma dies :
43 Nec ſubeunt animos Phariis quæ nuper in oris,
Inque Soanæo geſta fuêre ſolo.
44 Hîc Peluſiaco manârunt ſanguine rivi ;
Nec latices uſquam qui biberentur erant :
45 Alta venenatis ſquallebant atria muſcis ;
Scandit & auratos lurida rana toros :
46, 47 Bruchus edax ſegetes, vaſtârant arva locuſtæ ;
Deciderant uvæ grandine, mora gelu :

48 Gran-

48 Grandine percussi validi cecidêre juvenci;
Fulmine lanigeri disperiêre greges:
49 Numinis incaluit furor, invisosque Canopi
Tristibus est geniis depopulatus agros:
50 Ira ferox sibi fecit iter; discrimine nullo,
Omnibus erosit viscera pestis atrox:
51 Mors cita primitias sobolis, floremque juventæ
Abstulit, & vires, maxime Nile, tuas.
52 At Deus Isacidas Phariis eduxit ab oris;
Pandit & insolitas per loca sola vias:
Perdius & pernox, inter deserta ferarum;
Sic solet imbelles ducere pastor oves:
53 Carpsit iter tutum populus, formidine pulsâ,
Cùm Pelusiacos obruit unda duces:
54 Appulit huc tandem, sacras ubi cernimus aras,
Et juga cœlesti sub juga missa manu:
55 Gentibus ejectis, Deus illi tecta, laresque,
Et distincta suis finibus arva dedit.
56 Illa tamen rursus tentavit numinis iras,
Fallere jurati fœderis ausa fidem:
57 Rursus ad ingenium rediit, moresque priores;
Et perjuratis æmula vixit avis:
Cornibus adductis oculos sic decipit arcus;
Et facies subitò quæ fuit antè redit:
58 Stulta superstitio celsis in collibus aras
Struxerat, & pictos est venerata Deos.
59 His Deus incensus, populum sibi fœdere junctum
Odit, & exsuperans nescit ira modum:
60 Nec mora, Silonis fugiens sacraria, dixit,
Cara priùs tellus, nunc odiosa, vale:
61 Numinis & testis locuples, & fœderis index,
Præda peregrinis arca sacrata fuit:
62 Dumque suam contra sobolem Deus asperat iras,
Telaque; sacrilego sanguine tinxit humum:
63 Ignibus exstincti juvenes cecidêre; puellæ
Festa novis thalamis carmina nemo dedit:
64 Ense sacerdotes perierunt; nulla superstes
Funera quæ fleret conjugis uxor erat.
65 Mox Deus evigilans æstum convertit in hostes;
Sic fremit à nimio militis ira mero:
66 Fossaque sunt illis inhonesto vulnere terga;
Turpis & æternùm venit in ora pudor.

67 Non

67 Non tamen indulsit Siloni fœderis arcam;
Sacra nec Ephræmo sceptra ferenda dedit:
68 Prætulit his Judæ sobolem, sanctæque Sionis
Culmina; divini captus amore loci:
69 Sic sibi templa Deus posuit contermina cœlo;
Et duraturo tecta coæva solo:
70 Jessiademque legens famulum sibi, linquere caulas
Jussit, & hirsutos lanigerosque greges:
71 Protinus huic sceptrum tribuit, moderator ut esset,
Ductor & Abramidûm, qui modò pastor erat;
72 Præfuit hic regno; vigil & prudentia fasces,
Et solii candor cinxit utrumque latus.

PSAL. LXXIX.

TElluris cœlique parens & rector! agellum
En tibi devotum barbarus hostis habet!
En tua flagitiis incestat templa nefandis!
Et ruit arx Solymes & jacet æqua solo.
2 Ah! gregis electi depascitur ilia vultur;
Dantur & infestis membra voranda lupis:
3 Mœnia cæde madent, undat per compita sanguis;
Ossa legit nemo, cespite nemo tegit:
4 Interea nostras ridet gens accola clades;
Orbis & opprobrium, ludibriumque sumus.
5 Ecqua tuas, rerum genitor! lux finiet iras?
Ignis an in morem perpetis usque fremes?
6 Numinis ignaros, & te qui poscere votis
Detrectant, iræ fac documenta tuæ.
7 Segregis in populi jugulum manus impia ferrum
Mersit; & est sacros depeculata lares:
8 Mille modis premimur: tu quæ patravimus olim
Dele animo, promtam lenis & adfer opem.
9 Affere semineces, & nævos elue; laudes
Nominis ut celebrent terra fretumque tui.
10 Cur mala progenies sic secum mussitat, Illud
Quod colit Abramidûm natio, numen ubi est?
Ultor ades, populoque tuo spectante, rebelles
Obrue, qui nostro sanguine tela linunt:
11 Suscipe captivi gemitus, mortisque propinquæ
Impia pollenti vincula solve manu.

12 Te

12 Te quibus adſperſit ſacræ, gens accola terræ;
Probra, parens rerum! multiplicata refer:
13 Hoc tibi ſolennes reddet pro munere grates
Grex pius, & laudes concinet uſque tuas.

PSAL. LXXX.

ADfer opem, Solymæ paſtor! cui luce coruſcâ
Spiritus hinc ales cingit & inde latus:
2 Prome jubar vireſque tuas, ſpectante Manaſsâ;
Et patris Ephræmi Benjaminique tribu.
3 Arbiter armorum! palantes collige: vultum
Redde tuum; vitam protinùs ille dabit.
4 Quò furor uſque tuus belli, pater optime! præſes,
Noſtra dabit levibus vota ferenda Notis?
5 Tu lacrimis epulas, lacrimis tu mixta dediſti
Pocula; nec fuit his meta moduſve malis:
6 Impia, quas patimur, riſit vicinia clades;
Motaque de ſpoliis rixa moleſta fuit.
7 Arbiter armorum! palantes collige: vultum
Redde tuum; vitam protinùs ille dabit.
8 Gentibus exciſis hîc vinea floruit, arvis
Quam tua de Phariis tranſtulit antè manus;
9 Auſpice te, Solymæ radices fixit in oris
Altiùs, & multo palmite texit humum:
10 Pampinus apricis induxit collibus umbras;
Sic viret in Libani cedrus amœna jugis:
11 Hinc erat Euphratis gelidæ contermina ripæ;
Æquoreis illinc brachia junxit aquis:
12 Cur, Deus! hanc ſeptis viduas? Cur ſepibus altis
Orba viatorum carpitur illa manu?
13 Sævus aper vites violavit dente novellas;
Et rabidis uvæ præda fuêre feris:
14 Ergò redi, viteſque tuas de ſede ſuprema
Protege, victrici qui regis arma manu:
15 Quam tua conſevit, quam fovit dextera, curæ
Sit tibi votivo vinea fœta mero:
16 Hanc populant igniſque vorax, ferrumque; furoris
Præda ſumus miſeri materieſque tui.
17 Tu tibi ſelectos ultrici protege dextrâ;
Viribus invictis quos tuus auxit amor;

18 Redde tuis vitam ; sic quò tu jusseris omnes
Ibimus, & laudes vox canet una tuas.
19 Arbiter armorum! palantes collige : vultum
Redde tuum; vitam protinùs ille dabit.

PSAL. LXXXI.

QUisquis es, auctorem vitæ super æthera lætus
Effer, & Isacidûm carmina pange Deo :
2 Sidera vox feriat, jungantur nablia voci ;
Et fidibus teneræ plectra canora lyræ :
3 Clange tubâ, dum luna filet contermina soli ;
Festus erat sanctis patribus ille dies :
4 Hanc tulit Isacidis legem Deus ipse Sionis ;
Nec populo lux hâc sanctior ulla fuit :
5 Illa dies indicta fuit, cùm sancta propago
Liquisset Pharii barbara regna soli.
6 Huic ego succurri Nili, Deus inquit, ad undas ;
Fasce levans humeros, fictilibusque manus :
7 Obscura de nube tonans, ego rebus in arctis
Respondi votis, auxiliumque tuli :
Hujus at ingenium populi, moresque probavi ;
Cùm Meribæ querulis ora rigavit aquis.
8 Quisquis es Isacidûm, memori mea dicta reconde
Pectore; jurato nec mihi deme fidem :
9 Si mihi das aurem, me præter vana Deorum
Nulla tibi finges numina, nulla coles :
10 Te Pelusiaci duxi de carceris umbrâ,
Compede detracto ; plus pete, plura dabo.
11 Hæc ego : sed pelagi soboles mea surdior undis,
Aversâ monitus respuit aure meos :
12 Ergò libidinibus jussi dare frena, suoque
Quemque rapi genio consilioque regi :
13 O utinam nostris auscultans vocibus, Hebri,
Me duce, posteritas instituisset iter !
14 Obvius iviſſem cuneis hostilibus, ipsos
Et mea jussiſſem vincula ferre duces :
15 Hostibus illa meis, omnis secura ruinæ,
Calcâsset domino colla superba pede :
16 Terra ferax illi messes fudisset opimas ;
Dulcibus undâssent aspera saxa favis.

PSAL. LXXXII.

CUm pater æthereus ſolio conſideret alto;
Purpureos inter, ſceptrigeroſque choros:
2 Veſtra cohors, inquit, quò leges proteret uſque?
Et pendet trutinâ faſque nefaſque pari?
3,4 Legibus armentur tenues & patribus orbi;
Nec premat imbelles tincta cruore manus.
5 Sic ait: aſt illis cæcâ caligine pectus
Cingitur, & lucem mens malè ſana fugit:
Hos ultrix ſcelerum luxato cardine tellus
Obruet, in priſcum ſponte relapſa chaos.
6 Hos ego, quos ſceptris decoravi, voce benignâ
Sæpe Deos dixi, progeniemque Dei:
7 Regia ſed raſtris æquabit ſceptra, tyrannis
Et vos cum reliquis mors violenta metet.
8 Tu, Deus! exſurgens telluri jura miniſtra:
Quos habet hæc populos tu, pater alme! regis.

PSAL. LXXXIII.

REbus in adverſis vocem ne ſupprime; rebus
In deploratis, ne, Deus! uſque file:
2 Gens inimica tibi, furiis immanibus acta,
En fremit! & criſtis cominùs aſtra ferit.
3 En coit! utque pios ſolâ caligine tutos
Opprimat, inſidias ſubdola mille parat.
4 Quin, ait, eruimus recutitæ germina gentis;
Ne qua Jacobæos natio jactet avos.
5 Te Dominum contra conſpirant nequiter omnes,
Et feriunt tacito fœdera ſæva dolo:
6 Cum Nabathæorum populis conjurat Idume;
Cumque Moabæa gens Agarena coit:
7 Gabala ſe Tyriis jungit, crudelis & Ammon;
Cumque Paleſtinis fert Amalecus opem:
8 Advolat Aſſyriæ populus, Lothique nepotes
Impiger auxilio conſilioque juvat.
9 Hos, Deus! exſtirpa; pereant, Ciſſontis ad undas
Ut cecidit telis gens Madiana tuis:
Utque ruit ſubito transfixus Siſera ferro;
Quod tibi perniciem, ſæve Jabine, tulit:

10 More fimi campos texêre cadavera; cladis
Hujus & Endoræ conſcia terra fuit.
11 Ut Zebus, & Zebeas, & Zalmana junctus Orebo;
Sic pereant, populus quos habet iſte duces:
12 Ad ſacra, dixerunt, properemus limina templi;
Limina victrici mox ſubigenda manu.
13 Hos age, rerum opifex! & verſa vindice dextrâ;
More levis paleæ, præcipitiſque rotæ:
14 Ut vaga piniferas vaſtant incendia ſilvas;
Ut furit in ſummis ſtridula flamma jugis:
15 Sic tu ſacrilegum populum crepitante procellâ,
Et fera fulmineo turbine caſtra quate:
16 Inquinet ora pudor, mens dum ſtupefacta malorum
Mole, tuam tandem poſcere diſcat opem:
17 Turpibus opprobriis & fluctibus obrue vaſtis;
Et pereant, merſos nec levet ulla dies:
18 Ultor ades, qui jura regis; ſic maximus orbis
Te Dominum, ſolum te ſciet eſſe Deum.

PSAL. LXXXIV.

O Quibus illiciis, belli, Deus! inclite præſes!
O quibus imperiis me tua templa trahunt!
2 Cor micat, exſultant fibræ, vox infremit, illis
Dum ſimul & ſacro numinis ore fruar.
3 Ponè tuas habitat, belli, Deus! arbiter, aras
Paſſer, & hîc cunas paſcit hirundo ſuas.
4 O felix nimiùm tua qui colit atria! laudes
Ille tuas jugi voce ſub aſtra feret.
5 Audict & felix te quiſquis fidit, & ille
Qui comes eſt populo, dum tua templa petit!
6 Quà feret hic greſſum, fontes dabit arida vallis;
Inque cavas foſſas depluet agmen aquæ:
7 Inſtaurabit iter vires, & numinis ora
Viſurus, Solymæ figet in æde pedem.
8 Tu qui bella regis, Solymam qui protegis armis,
Cœli opifex! famuli fac rata vota, precor.
9 Adſpice nos placidus, clypei quos protegis umbrâ;
Et ſimul in Chriſtum lumina fige tuum.
10 Quàm domus, alme parens, tua me delectat! in illa eſt
Mille mihi fæclis gratior una dies:

Aurea

Aurea purpurei sibi servent atria Reges ;
Hîc potiùs custos liminis esse velim.
11 Te fas est clypeum, te fas est dicere solem ;
Tu decus & vitæ præmia certa dabis :
Candida cui mens est, & purum crimine pectus ;
Hunc honor, ingentes hunc comitantur opes :
12 O pater armipotens ! te quisquis nititur uno,
Hic mihi felices inter habendus erit.

PSAL. LXXXV.

TU, Deus ! Isacidûm ditâsti messibus arva ;
Te duce, Niliaci liquimus antra soli :
2 Agminis electi tua quondam gratia nævos
Texit, & æquoreis crimina mersit aquis.
3 Quâ prius ardebas, tandem deferbuit ira ;
Et minus antiquæ jam feritatis habet :
4 Da reduces tua castra sequi ; custosque fidelis !
Quod superest iræ perpete nocte preme.
5 Nullane conceptam restinguent sæcula bilem ?
Nullane fulminei meta furoris erit ?
6 Nec solitas unquam vires, vitamque reduces ?
Gestiat ut vultu mens animata tuo.
7 Adfer opem, patriique jubar diffunde favoris ;
Pace, Deus ! niveâ te comitante veni.
8 Desuper exspecto vocem ; si turpia vitant,
Mentibus illa piis nuntia pacis erit.
9 Vicinam promittet opem metuentibus iras
Numinis, & Solymæ clara tropæa jugis.
10 Ibit in amplexus alacris clementia veri ;
Oscula justitiæ pax quoque blanda dabit :
11 Altiùs è terris verum caput efferet ; æquum
Exseret os cœlo, despicietque solum :
12 Pandet & astriferi rerum pater horrea cœli ;
Et sata cum multo fœnore reddet ager :
13 Prævia cœlicolûm Regi pax aurea passim
Ibit, & optatas pandet ubique vias.

PSAL.

PSAL. LXXXVI.

TEnde meis aurem, cœli Rex optime! votis;
Advolvor genibus pauper inopsque tuis.
2 Protege nunc vitam famuli non digna ferentis;
A te, quam posco, spes mihi pendet opis.
3 Fer, Deus! auxilium, semperque salutifer adsis;
Te Dominum supplex nocte dieque voco.
4 Tu famulum recrea, dum cingunt undique syrtes;
Spes mea te solum, quem tueatur, habet.
5 Supplicis, abjectâ quâ mens excanduit irâ,
Te miseret; bonitas & tua fine caret.
6 Te precor, exaudi gemitus & vota precantis;
Ne pereat pelagi spes mea mersa vadis.
7 Cùm premar adversis, te poscam supplice voto;
Aure, Deus! facili tu mea verba leges.
8 Par tibi nemo deûm est; nec sunt miracula, divi
Quæ reliqui jactant, æquiparanda tuis:
9 Te, Deus! auctorem rerum canet ultimus orbis;
Seque sui sternet principis ante pedes.
10 Majestas immensa tibi est; miracula captum
Exsuperant: solus tu, Deus! astra regis.
11 Tu mihi pande viam, tu gressus dirige, firma
Pectus; ut intrepidus, te duce, recta sequar:
12 Sic ego te toto celebrabo pectore; carmen
Et mihi perpetuum tu, Deus! unus eris.
13 Fine carens bonitas tua me defendit; opaco
Me tuus è lethi carcere traxit amor.
14 Ah! quoties in me vesano turgida fastu,
Contemtrixque tui gens violenta ruit?
15 Sed tibi, cœlicolûm rector! mens segnis ad iram;
Et memor est pacti, pollicitique tenax.
16 Respice me famulum; letho, Deus! eripe vernam;
Neve ruam, vires jugiter adde novas.
17 Hostis in opprobrium, veteris da pignus amoris;
Et patrocinii lucida signa tui.

PSAL.

PSAL. LXXXVII.

ECce Sionæa inferna minitantur arces!
Et Solymæ facere mœnia nixa jugo!
2 Carmina nunc mœstæ quæ tulerc Sionis ad Judæ;
Hinc in tellenis concutiantur orbis minis.
3 Fama suos undis tantum diffundit in orbem,
Urbis fecit divina quæ fabricata manu est.
4 Civibus addantur Solymæ Babylonis alumni;
Confluat hic populus, barbara Memphis, tuus;
Jungite Palæstinæ Tyrus hic cumulate, & opi
Æthiopes; dicat pars aliquanta gregis:
5 Natalis hic Solymæ civis dicetur, & ille;
Hanc Deus imperii munere mœnia dat.
6 Et populum quoties figent censebit in alto,
Dicet, Hic est unus civis & ille mea.
7 Effera mox lingua populis, solumque canoris;
Et mea naturam vox canet ima meis.

PSAL. LXXXVIII.

FOns ego & vitæ! flumen ego! mihi numquam vana;
Fallitis & vos est, fer mea vota, dies.
2 Jugibus nocturna diebus clamoribus aurem;
Nec tamen ad nostri adfore fronte potes.
3 Clacibus indignis, & luctibus undique cinges;
Jamque meas pulsæ mors metuenda fores.
4 Manibus adfertor gelidis, & mortibus unaris;
Fulcimus & lugur functa membra vigor:
5 Sic jacet exhaustus tumuli in fornice, cujus
Quem fere legimus nullus ante diem:
Hunc, ut consuetus, ut pectore habes
Percitus, exhinc aura nec ulla fuit.
6 Ah! nullæ mihi (dilunct comites in imo;
Et tenebris nox una manendo mihi est.
7 Fluctibus innumeris rabiem cum circus, ira
Dum nimis, in nulges libera frena mea.
8 Me fugium fecit, me cognatione amici;
Squallida dum duri carceris ora colo.
9 Tristibus ora madent lacrimis, ad sidera palmas
Dum lava, te Domine cum die quo voco.

10 Tunc

10 Tune tuas famuli promes in funere vires?
An post exsequias te canet umbra redux?
11 An fidei tumulus putris, & sine nomine corpus?
An cinis exstinctus pignus amoris erit?
12 Justitiamne tuam celebrabunt carmine manes?
Fortia vel tenebræ facta sub astra ferent?
13 Te tamen oravi supplex, semperque vocabo;
Orta dies croceis dum fugat astra rotis.
14 Ah! Deus, ah! animam mediis cur linquis in undis?
Cur tua jactatæ subtrahis ora rati?
15 Me mala, me teneris mors circumsepsit ab annis;
Et tua me trepido perculit ira metu.
16, 17 Obrutus his perii; dejectus ab æthere nimbus
Intempestivis sic fata mergit aquis.
18 Quos mihi junxit amor socii fugêre; tribules
Et simul in tenebris delituêre mei.

PSAL. LXXXIX.

TE Dominum, pater alme! canam fidumq; bonumq;;
Audiet & numeros ultima terra meos:
2 Certus amor, dixi, tuus est, bonitasque perennis;
Et fidei cœli regia testis adest.
3 Cum tibi dilecto pepigisti Davide fœdus;
Summaque jurati fœderis ista fuit:
4 Progenies, soliumque tuum durabit; in orbe
Semita dum lunæ, dum via solis erit.
5 Sancte parens! tua facta polus, tua fœdera tellus
Efferet; & populi, quos tuus urit amor.
6 Par tibi quid superûm sublimia tecta? secundum
Quem tibi purpureo de grege terra dabit?
7 Grex sacer attonitus te spectat, & agmina cœli
Poplite curvato te venerantur herum.
8 Arbiter armorum! quis te vel viribus æquat?
Fœdera vel servat candidiore fide?
9 Te penes imperium est pelagi; tua jussa capessens
Sponte procellosi sternitur unda maris.
10 Fossa tuis cecidit pubes Mareotica telis;
Tergaque nudavit gens inimica fugæ.
11 Te Dominum tellus, auctorem suspicit æther;
Et quidquid tellus, quidquid & æther habet:

12 Vox

12 Vox tua ſublimi Boream deduxit ab arcto ;
Et pluvios humili miſit ab axe Notos :
Geſtit ovans Hermon, te geſtit principe Tabor ;
Hic Zephyris, Euro proximus ille levi :
13 Eſt tua per cunctas diffuſa potentia terras ;
Cunctaque pollenti robore dextra regit.
14 Sunt comites jus faſque tui ; ſolioque perenni,
Hinc ſine labe fides adſtat & inde ſalus.
15 O felix tua quem delectat buccina ! vultûs
Ille tui fretus lumine carpet iter.
16 Nocte dieque tuas ſolenni carmine laudes
Dicet ovans, & te vindice ſurget humo.
17 Tu decus æternum, tu vires ſufficis unus ;
Et tuus è cæno tollit in aſtra favor :
18 Tu, pater Iſacidûm ! nos tutelaribus armis
Cingis, & invicti munia Regis obis.
19 Sedibus è ſuperis afflatus numine vates,
Quem tibi ſacrâſti, talia dicta dedit :
Donavi Solymis præſtanti corpore Regem,
Quem meus è populo ſegrege legit amor :
20 Jeſſiadæ famulo, ſucco cui dulcis olivæ
Tempora perfudi, ſceptra ferenda dedi ;
21, 22 Huic ego ſufficiam vires, dextrâque tuebor ;
Sive parent hoſtes ſpicula, ſive dolos :
23 Quæ premet hunc odiis coràm ruet hoſtica pubes,
Ultriceſque mihi ſentiet eſſe manus :
24 Huic mea ſed bonitas & amor, non immemor icti
Fœderis, imperii frena regenda dabit :
25 Illius Euphrates olim victricibus armis,
Totaque Sidonii ſerviet unda maris :
26 Fœderis ille memor ſacri, patremque Deumque,
Omnis & auctorem me celebrabit opis :
27 Illum ego primitias ſobolis, Regemque vocabo,
Sceptrigerique ducem præſidiumque chori :
28 Quod pepigi, nullo claudetur limite fœdus ;
Nullaque promiſſi meta favoris erit :
29 Sera nec illuſtres exſtinguent ſecla nepotes ;
Sceptraque durabunt, dum vehet aſtra polus.
30, 31 Sed ſi fortè meas ſoboles detrectat habenas
Degener, & renuit fœdera ſancta ſequi :
32 Protinùs ulciſcar : meritas dabit improba pœnas :
Progenies plagas ſentiet iſta meas :

33 Hunc tamen æternùm ſolitâ bonitate tuebor;
Perpetis & fidei pignora certa dabo:
34 Abſit! ut antiqui diſrumpam vincula pacti;
Et rapiant voces ventus & unda meas:
35 Ipſe meum jurans numen, cum Davide ſanxi
Fœdera, non dubiam quæ meruêre fidem:
36 Æquævum ſoli ſolium reget inclita proles;
Sceptra nec excutiet, quæ geret, ulla dies:
37 Aſtra poli teſtor, citiùs ſol aureus orbem
Linquet, & exſtincto lumine luna ruet.
38 Tu tamen hunc orbis faſtidis rector & horres,
Bile calens; Regis nec tibi cura tui eſt:
39 Fœdera tu violans ſacrum diadema profanas;
Calcat & hæc tumido gens ſcelerata pede:
40, 41 Oppida tu muris nudas, & ſubruis arces;
Prædaque nunc hoſtis ludibriumque ſui eſt:
42 Hoſtibus interea tu munis robore dextras;
Cordaque, lætitiâ luxuriante, reples.
43 Rex tuus, ah! trepidus totis excedere caſtris
Cogitur, & turpi vertere terga fugæ:
44 Jamque ſacræ pedibus calcatur gloria frontis;
Et jacet obſcæno merſa corona luto:
45 Carpitur ante diem demeſſo flore juventa;
Turpat & auguſti principis ora pudor.
46 Quò, Deus! uſque tuos abſcondent nubila vultus?
Perpes an accenſi flamma furoris erit?
47 Ah ſubeat quàm fluxa mihi ſit vita, breviſque!
Cur genus Adamidûm fabrica vana ſumus!
48 Quem non falce metit fera mors? Quis mole ſepulcri
Obrutus, inferno victor ab orbe redit?
49 Quò ſe priſcus amor, quò ſe clementia vertit
Priſtina, cumque tuo Davide pacta fides?
50 Adſpice quæ patimur procerum ludibria paſſim,
Probraque quæ tacito pectore clauſa fero:
51 Aſperat in Chriſtum ſtolidas gens impia linguas,
Illius & lentas exprobrat uſque moras.
52 Ah precor! alme parens, tuus ut ſuper ætheris axes
Emicet, & demto fine perennet honos.

PSAL.

PSAL. XC.

NOs, Deus! à primis tua texit dextera ſeclis;
Hæc errabundis ſtruxit ubique lares.
2 Tu conſtans, ſtabiliſque manes; convallibus imis,
Montibus & ſummis, ſideribuſque prior:
3 Sed mortale genus diffingis vindice dextrâ;
Inque leves cineres durus abire jubes.
4 Sunt tibi ſecla decem, ceu lux heſterna vel hora;
Quæ vigili, freno non remorante, fugit:
5, 6 Inſtar aquæ fluimus; tacitæ ſic noctis imago,
Sic flos manè virens, ſole cadente, perit.
7, 8 Nos, Deus! exſcindis, meritas dum ſurgis in iras;
Nudaque ſunt oculis crimina tecta tuis.
9 Dum tua mille modis nos vexat dextera; præpes
Vita volat, ceu vox, quam rapit aura levis:
10 Quâ fruimur luſtris bis ſeptem clauditur ætas;
Contingunt vegeto luſtra bis octo ſeni:
Triſtius at nihil eſt aut ærumnoſius illis;
Ah! ferimur rapidis æmula turba Notis.
11 Quis, pater alme! tuæ vires ſat perſpicit iræ?
Par majeſtati, prô dolor! illa tuæ eſt.
12 Metiri da poſſe dies, momentaque vitæ
Futilis; & veri pectora luce reple.
13 Tolle moras, faciliſque veni, famuloſque ſagittis
Tempore venturo figere parce tuis.
14 Ociùs adfer opem, mens ut, dum veſcimur aurâ,
Geſtiat aucta tuis & ſaturata bonis.
15 Tempora temporibus compenſa triſtia lætis;
Noctis & abſtergens nubila, redde diem.
16 Da famulis, ſobolique, Deum te noſſe potentem;
Et tuus his poſthac ſit manifeſtus amor.
17 Nos, pater! illuſtra radiis, quibus ipſe coruſcas;
Et tuus æternùm facta ſecundet amor.

PSAL. XCI.

NUminis excelſi cui ſunt ſacraria ſedes,
Illius hunc, hoſtis cùm premit, umbra teget.
2 Auctor opis certè Deus eſt; hunc rebus in arctis
Agnoſcam vitæ ſpem columenque meæ:

3 Ille dabit, tacitis ne te gens impia technis
Implicet, aut peſtis tabida falce metat:
4 Illius imbellem te proteget ala; fideſque
Pacta ſemel, clypei triplicis inſtar erit:
5,6 Te neque terrebunt tenebræ, nec tela diurna;
Nec fera quæ ſævit nocte dieque lues:
7 Mille licet dextram cingant, totidemque ſiniſtram
Funera, pernicies nulla timenda tibi eſt.
8,9 Te coram gens prava ruet, quia ſuſpicis illum,
Qui ſpes eſt vitæ præſidiumque meæ:
10 Sed tua te pietas tutum præſtabit; ab hoſte
Nec tibi vis ulla eſt, nec metuenda lues:
11 Te Deus aligeris cœli ſtipabit alumnis;
Hos tibi ſiderea mittet ab arce duces:
12 Te manibus per teſqua feret chorus ille; nec hirtis
Illides ſcopulis, hoc comitante, pedes:
13 Et draco calcandum tibi ſe præbebit & aſpis,
Indomituſque leo, ſeminiumque leæ.
14 Hunc ego defendam, Deus inquit, fortibus armis;
Et quia me ſequitur, ſceptra ferenda dabo:
15 Hic me poſcit opem, ſors cùm premit aſpera; vanas
Nec mihi quas fundit ſentiet eſſe preces;
Hoſtibus ereptus mediis tolletur in altum;
Et duraturo cinget honore comas:
16 Aurea felicis producam ſtamina vitæ;
Et famulo pandam molle ſalutis iter.

PSAL. XCII.

EST mihi jucundum tibi, rerum maxime! grates
Solvere, per laudes & juvat ire tuas:
2 Quàm bonus & conſtans ſis, ſeu ſol explicat ora,
Seu jubar abſcondit, dicere dulce mihi eſt:
3 Dulce mihi eſt denis modulari carmina nervis,
Jungere & argutæ nablia blanda lyræ:
4 Gaudia concepi, tua quondam facta revolvens;
Hinc quoque lætitiæ ſurget origo meæ.
5 O vis quanta tuæ eſt, ô quanta potentia dextræ!
Conſilium nubes quàm tenebroſa tegit!
6 Brutus ad hæc populus caligat; mentis & exſors
Hæc ſpectans, oculos nycticoracis habet:

7 Hunc

7 Hunc modò, qui læti vernabat graminis inſtar,
Demetet immiti mors properata manu:
8 Tu tamen æternùm duras, ævique fugacis
Deſpicis aligeras inſtabileſque rotas.
9 Impius, & quiſquis tua ridet juſſa, peribit;
Cedet & iratis præda ferenda Notis:
10 At tua me bonitas dulci perfundet olivo;
Vinciet & certo multicolore comas:
11 His oculis cernam, quas gens luet hoſtica, pœnas;
Imbuet his aures nuntia fama meas.
12 Gens pia florebit, victricibus æmula palmis;
Utque cedrus, Libani quæ juga fronde tegit:
13 Altiùs in Domini radices quiſquis agello
Fixerit, undantes tollet in aſtra comas:
14 Creſcet, & effætæ ridebit damna ſenectæ;
Pomaque proventu luxuriante feret:
15 Sic mihi dicetur juris Deus auctor & æqui;
Et columen, vitæ turris & una meæ.

PSAL. XCIII.

REgnat ubique Deus; cui majeſtate verendâ
Frons nitet, invicto robore dextra viget:
Illius imperio ſtabit ſecura ruinæ
Terra, vagas cœlum volvet & uſque faces.
2 Quo ſedet hic, ſolium neſcit primordia ſecli;
Nullaque ſiderei Regis origo fuit.
3 Flumina quantumvis conſpirent murmure vaſto,
Et tumidum fluctus tollat in aſtra fretum:
4 Ille tamen fluviis, pelagoque potentior ipſo,
Mulcet, & indomitas numine frenat aquas.
5 Illius æternùm durant oracula; ſacræ
Et Solymæ pietas hoſpita ſemper erit.

PSAL. XCIV.

MAgne parens! dextrâ qui vindice concutis arma,
Deque reis pœnas exigis, ultor ades:
2 Legibus incinctum, judex! conſcende tribunal;
Et quod promeruit turba proterva luat.
3 Quò premet uſque pios furor hoſticus? Obice nullo
More triumphantis, quò ſcelus uſque ruet?

4 Impius an perget dura, & metuenda minari;
Et quod patravit, ferre sub astra nefas?
5 Ah! tibi dilectum populum deglubit, & armis
Opprimit heredes gens scelerata tuos:
6 Prò pudor! & viduæ jugulantur & advena ferro,
Per scelus, & proles orba parente cadit:
7 Nec videt, hæc, ajunt, nec curat conditor orbis;
Quem sibi Judæus legit apella Deum.
8 Bruta cohors, pravique tenax & perfida, tandem
Stultitiæ metam pone modumque tuæ.
9 An surdum reputas, aurem qui struxit? An illum
Lumina qui finxit, cernere posse negas?
10 Parcet an ille suis, qui gentes plectit? An omnes
Qui docet, ipse velut tyro docendus erit?
11 Rerum opifex renes scrutatur, & abdita mentis;
Vanius & nihil his, futiliusque videt.
12 O ter felicem! rerum quem corripit auctor;
Quemque docet leges, & sua jussa sequi:
13 Ille procul curis traducet mollia vitæ
Tempora, dum præceps turba profana ruit:
14 Nam Deus heredes quos scripsit proteget alis;
Nec sua dilecto subtrahet ora gregi:
15 Hic aderit vindex, armatus legibus æquis;
Et leget has vitæ sancta propago duces.
16 Quis mihi mittet opem, cum cingor & impetor armis?
Hostibus impositò quis pede colla premet?
17 Me nisi juvisses, rerum pater optime! pridem
Texissent cineres muta sepulcra meos.
18 Te, Deus! oravi gressu titubante vacillans;
Nec mora, cœlesti pes mihi fultus ope est:
19 Me mihi restituis, curis cùm mille fatigor,
Et recreas radiis pectora mœsta tuis.
20 Judicis an socius dicêris, nequiter effrons
Qui sua, nescio quâ, crimina lege tegit?
21 En coit, inque pios stringit gens impia ferrum!
Omnis & innocuo sanguine dextra rubet!
22 At mihi præsidium Deus est, portusque salutis;
Quâque vehor fragilem sustinet ille ratem:
23 Hic scelerum vindex poscet pro crimine pœnas;
Turpis & artifici fraus nocitura suo est.

PSAL.

PSAL. XCV.

Ela agedum, gens ſancta Deum, quo nitimur omnes,
Cantet; Iô geminans, & pede pulſet humum:
2 Quas decet hoc coram grates perſolvat, & orbis
Rectorem numeris tollat in aſtra novis.
3 Illius excellit majeſtas, viribus ille
Quotquot habent gentes vincit honore Deos:
4 Ille manu forti terram ſufflaminat; imis
Vallibus, & ſummis imperat ille jugis:
5 Finxit & oceanum, vitreis & præſidet undis,
Et terram è mediis ſurgere juſſit aquis:
6 Ergò Deum flexo veneremur poplite, & omnis
Cura ſit æthereo ſolvere vota patri:
6 Ille Deus noſter, nos grex ſumus illius; ultrò
Si modò fert animus, quæ jubet ille, ſequi.
8 Abſit! ait, vobis dureſcant pectora callo;
Ut patribus, vetitæ quos ſitis uſſit aquæ:
9 Hæc mihi gens Arabum bilem ſuccendit in oris;
Tentavit vires nec ſemel illa meas:
Illius hîc quamvis laſſatus murmure, ſigna
Roboris invicti non dubitata dedi.
10 Turba proterva meo luſtris bis quatuor olim
Obſtitit imperio, mille moleſta modis:
Futilis eſt illi mens & temeraria, dixi;
Stulta nec obſervat quas ego monſtro vias:
11 Ergò meum ſanctè juravi numen, & irâ
Non ſemel accenſus, talia dicta dedi:
Gens odioſa mihi nec ſacræ tecta Sionis,
Nec cernet famulis otia pacta meis.

PSAL. XCVI.

Dicite rectori ſuperûm nova carmina, laudes
Perque ter illuſtres ultimus orbis eat:
2 Vindicis ætherei nomen tollatur in aſtra;
Inque dies jugi carmine creſcat honos:
3 Ferte per extremas Domini miracula terras;
Hunc unum geminus prædicet orbis apex:
4 Illius eſt ingens & formidabile numen;
Par nihil huic tellus, par nihil æther habet.

5 Ludicra

5 Ludicra ſunt reliquæ quæ jactant numina gentes;
Finxit at hic cœlum, ſidereaſque faces:
6 Robur & auratis hunc cingit adorea pennis;
Quæque colit roſeâ limina luce nitent:
7 Illius ignotæ gentes agnoſcite vires;
Et quàm ſit reliquis altior ille deis:
8 Et date quos meruit titulos, manibuſque ſupinis
Debita ſacratis figite dona tholis.
9 Gens pia ſiderei veneretur limina templi;
Omnis & hoc coram judice terra tremat:
10 Gentibus hunc reliquis auctorem dicite; cœli,
Et maris & vaſti ſceptra tenere ſoli:
Hunc orbem narrate manu fulcire potenti;
Quæque dat hic omni jura carere dolo.
11 Geſtiat exſultans tellus, & lucidus æther;
Et mare, cæruleum quidquid & æquor habet:
12 Vernet ager Zephyris, & meſſibus halet odoris;
Rideat & teneris arbor amicta comis:
13 Rector adeſt cœli, populos ut judicet; illi
Et latus hinc æquum ſtipat & inde fides.

PSAL. XCVII.

SCeptra gerit Dominus; ter Iô dic ultima tellus;
Omnis & æquoreis inſula ſepta vadis.
2 Cingitur hic nebulis, & opacâ conditur umbrâ;
Et comes it ſceptris fas, ſtabiliſque fides:
3 Antè ruunt volucres eliſi nubibus ignes;
Ultriceſque vorant hoſtica caſtra faces:
4 Fulgura præſtringunt oculos, cœlumque remugit;
Et gelido tellus intremit icta metu:
5 Montibus in ſummis ſolvuntur marmora; ceræ
More novæ coram numine terra fluit:
6 Juſtitiam ſuperi teſtantur ſidera Regis;
Et majeſtatis conſcia terra ſacræ eſt.
7 Qui colit, & jactat quæ finxit numina, vultus
Huic, precor, inficiat dedecoretque pudor:
Quidquid in orbe deûm cudit malè credulus error,
Hunc colat, Iſacidas cui dare tura vides.
8 Geſtiit alma Sion, & Judæ ſancta propago;
Vidit ut ultrices illius eſſe manus.

9 Illius

9 Illius imperium cœli supereminet axes;
Et reliquos inter præsidet ille deos:
10 Ergò Dei quem tangit amor, fuge crimina; vindex
Hostibus è mediis eripit ille pios:
11 Ille suos recreat cœlesti lumine; justis
Ille dat optatos, & sine nocte, dies.
12 Vos quibus æqua placent, læti persolvite grates;
Et subeat, Domino sanctius esse nihil.

PSAL. XCVIII.

CArmine tolle novo Dominum; miracula pande,
Partaque cœlesti mille tropæa manu:
2 Hujus opem sensêre pii; gens hostica pœnas
Cæsa luit, justum vidit & esse Deum.
3 Ille memor pacti Solymæ servavit alumnos;
Testis & his locuples ultima terra fuit:
4 Ergò Dei laudes in cœlum, carmine festo,
Tollat ovans gemini terra sub axe poli:
5, 6 Vox canat, & voci socientur plectra canoræ;
Et lituos sacræ junge tubasque lyræ:
7 Æquor, & æquoreæ testentur gaudia turmæ;
Terraque, telluris quidquid & orbis habet:
8 Unda loquax feriat jucundo murmure ripas;
Dentur & è summis sibila læta jugis:
9 Stat Deus ante fores, cives ut censeat orbis;
Nunc quæ promeruit præmia quisque feret.

PSAL. XCIX.

REgnat, & aligeros cœli Deus inter alumnos
Emicat; æthereo sub pede terra treme.
2 Illius est Solymæ majestas nota, potestas
Eminet, & reliquis præripit omne decus:
3 Ergò Dei celebra plenum formidine numen;
Quo majus, quo nil sanctius orbis habet.
4 Temperat huic vires jus & fas; legibus æquis
Hic regit Isacidas, præsidioque tegit:
5 Quisquis es, hunc effer; da sacris debita plantis
Oscula; sanctus hic est, & pietatis amans.
6 Blæsus ab hoc Moses, & Aron, & filius Hannæ,
Dum responsa petunt, audiit ille preces:

7 Nubis & è pila leges indixit, & illis
Cura fuit Domini juſſa verenda ſequi:
8 Annuit hic votis, & texit crimina; vindex
Sæpe tamen ſcelerum numinis ira fuit:
9 E ſacris hunc ergò jugis ad ſidera tolle;
Scilicet eſt ſanctus qui colit illa Deus.

PSAL. C.

VOce Deum celebra ſolenni; quiſquis Eoo,
Quiſquis & Heſperio figis in orbe larem:
2 Illius imperium fer lætus, & impiger hymnos
Ede novos; quoties limina ſancta teris.
3 Hunc agnoſce Deum, cui debes luminis auras;
Auctor enim nemo vel faber ipſe ſui eſt:
Hic Deus eſt nobis, populus nos illius; inſtar
Et gregis, æthereâ quem regit ille manu.
4 Laudibus hunc effer, meritas & concipe grates;
Ad ſacra cùm templi limina vertis iter:
5 Illius eſt ingens bonitas, & limitis expers;
Sanctaque reſcindet fœdera nulla dies.

PSAL. CI.

TE, Deus alme! canam; cujus manus altera juſtos
Protegit, in ſontes altera tela vibrat.
2 Te ſequar, & prudens incedam tramite recto;
Ecqua tuo tandem lux dabit ore frui?
Pectore ſincero poſthac tua juſſa faceſſam;
Quoſque colam cernes labe vacare lares.
3 Lumina deflectam, ne ſpectent turpia; nullum
Et mihi non odio crimen & error erit:
4 Et ſcelus, & ſcelerum ſocios procul eſſe jubebo;
Meque ſiniſtrorum nulla libido trahet:
5 Et ſocii ficto qui lædet crimine famam,
Hunc dabit infami dextera noſtra neci:
Nec mihi vel ſocius, vel pars cenſebitur aulæ,
Tranſverſum populi quem rapit aura levis.
6 Hunc inter famulos, inter numerabo ſodales,
Cui mens eſt pravi neſcia, pura manus:
7 Nec mendax conviva mihi; nec verba popello
Qui dat, & os vulgo ſublinit, hoſpes erit:

8 Ibi

Ibit in exilium, brevis est mora, talia quisquis
Suscipit, huic sacra ne sit in urbe locus.

PSAL. CII.

ÆTheris excelsi rector! me desuper audi;
Dum gemitus, clamor dum meus astra ferit:
2 Rebus in accisis vultum ne subtrahe; promtâ
Sed trahe, prostratus dum queror, aure preces.
3 Vita mihi fumo similis vanescit in auras;
Tristis & in cineres diffipat ossa dolor:
4 Debile cor languet, ceu flos succisus aratro;
Nec desiderio tangor, ut antè, dapis:
5 Dum sine fine gemo, macies deformat; & exstant
Ossa, per exsanguem dinumeranda cutem:
6 Haud aliter mœstis implet loca sola querelis
Ibis, & infausto carmine noctis avis:
7 Sic vigil, heu! dulci viduatus compare passer
Mœret, & ex alto tristia fata vocat:
8 Mille vides circùm strictas in crimina linguas;
Et conjuratas in mea damna manus:
9 Fercula sunt sordes cinerum, farrisque canini
Relliquiæ; lacrimis pocula mista bibo:
10 Vis iræ secreta tuæ me sustulit olim
Sublimem, lapsu quò graviore ruam.
11 Umbra velut fugiens, vanescit futilis ætas;
Aret & exsuccum corpus, ut ægra seges:
12 Tu, pater annorum! stas nullo mobilis ævo;
Orbaque principio gloria fine caret.
13 Exsurges, Solymæque tuæ miserebere; venit
Pacta dies, votis sæpe petita meis:
14 Nempe tuis famulis urbs delectabilis illa est;
Et capimur saxis ruderibusque loci:
15 Sic nomen numenque tuum venerabitur orbis;
Quisquis & hîc populos sub ditione tenet.
16 Structa Deo celsæ cùm surgent tecta Sionis;
Ille sacrum sacrâ fundet ab arce jubar:
17 Agminis afflicti questus pater audiet æquus;
Nec vani gemitus, spes nec inanis erit.
18 Hæc duraturis sunt inscribenda tabellis,
Ut canat ætherei gens nova facta patris:

19 Scilicet aſtrifera terras deſpexit ab aula,
Laturus miſeris conditor orbis opem :
20 Captivis ſiccare genas, & ſolvere vincla,
Inſtantemque necem pellere cura fuit :
21, 22 Juſſit ut hæc Solymæ celebrarent undique regna,
Dum coëunt ſuperûm tura datura patri.
23 Illius imperio medio mihi robur in ævo
Deficit, & clauſa eſt limite vita brevi :
24 Spe tamen erectus, Ne, qui ſine limite vitæ es,
Ante diem, dixi, lumina conde mihi.
25 Eſt tellus ſtabilita tibi; tu ſurgere cœli
Mœnia juſſiſti, ſidereaſque domos:
26 His modus eſt ævi, præſcriptaque tempora vitæ;
Nec vitæ modus eſt, meta nec ulla tuæ :
Lana velut teritur moles & machina mundi;
Inque dies vultus ſumit, ut illa, novos :
27 Tu tibi par ſemper; dentes tu deſpicis ævi;
Annorumque leves, præcipiteſque rotas.
28 Hæc ſervi ſoboleſque tui, ſoboliſque nepotes,
Felices tecum gaudia ſemper agent.

PSAL. CIII.

MEns cane læta Deum; totas ſimul exſere vires;
Nominis & ſancti fer ſuper aſtra jubar :
2 Redde ſuam meritis laudem, nec falce ſenectæ
Hanc metat, aut tenebris obruat ulla dies :
3 Scilicet & ſcelerum nævos obliterat omnes;
Et medicam morbis applicat ille manum :
4 Ille tuos animat cineres, redivivaque lauru
Perpete cœleſtis tempora cingit amor :
5 Deliciis os mille beat, pulſiſque ſenectæ
Exuviis, aquilæ ſecula more novat.
6 Ne tenues vis ulla premat, dat jura tyrannis;
His pater æthereus faſque nefaſque regit :
7 Credidit Amramidæ leges Deus arbiter æqui;
Abramidûm populo facta notanda dedit.
8 Sponte Deum noſtri miſeret; qui ſegnis ad iram,
Quos ſibi delegit, non patienter amat :
9 Nec litem de lite ſerit; flammæque fugacis
Æmula, momento deperit ira brevi.

10 Non

10 Non hic fulmineum, quoties deliquimus, enſem
Accinxit; ſceleri pœna nec æqua fuit.
11 Eſt bonitas immenſa, pios quâ protegit; ima
Nec magis à cœli vertice diſtat humus:
12 Crimina depellit, quantùm ſol diſtat ab ortu;
Cæruleo teſſas cùm lavat amne rotas:
13 Cultores fovet ille ſuos, & diligit unos;
Ut tenero prolis flagrat amore parens.
14 Scit genus Adamidûm quâ ſimus origine nati;
Et meminit fragili corpora ficta luto:
15 Graminis in morem ſurgens citò carpitur ætas;
Sic violæ primo purpura vere fugit:
16 Vere fugit, rapiturque Notis, de ſtirpe reciſa;
Nec manet indicium, quo fuit orta, loci:
17 Sed fovet electos ſuperi clementia patris;
Excubiaſque ſacro pro grege ſemper agit:
Tranſit & ad ſeros bonitas divina nepotes;
Obſtrictam patribus ſervat & uſque fidem.
18 His promiſſa Dei rata ſunt & fœdera, leges
Quos juvat æthereas, imperiumque ſequi.
19 Ætheris in medio ſolium ſibi rector olimpi
Fixit, & hinc orbem ſolus ubique regit:
20 Turma potens, volucriſque! Dei quæ juſſa faceſſis,
Huic age cœleſti pectine pange melos:
21 Qui cœli ſub Rege meres, exercitus omnis!
Pange tui laudes, quo decet ore, ducis:
22 Divinâ cœlata manu, tu machina mundi!
Tu mea, dum ſuperes, mens cane læta Deum.

PSAL. CIV.

DIcere fert animus ſuperûm nova carmina Regi;
Quem ſacra majeſtas cingit, & ambit honos:
2 Se radiis, ceu veſte, tegit; ceu byſſina vela,
Explicat aſtriferi mœnia vaſta poli:
3 Inter aquas domus alta trabes expandit eburnas;
Dantque triumphales nubila ſumma rotas:
Terga premens Zephyris, Euriſque jugalibus actus,
Pervolat Eoas, occiduaſque plagas:
4 Stant circùm aligeri proceres, flammæque miniſtræ;
Et certant alacres, quò jubet ille, ſequi.

5 Pon-

5 Pondere nixa ſuo, medio ſtat in aëre tellus
Pendula; nullius præcipitanda manu:
6 Illa priùs pelago, ceu velo, tecta latebat;
Altius & ſummis montibus æquor erat:
7 At ſimul intonuit tua vox, pater alme! mariſque
Cedere juſſit aquam; juſſa receſſit aqua:
8 Surgere cœperunt montes, & ſidere valles;
Collibus incinctæ nubiferiſque jugis.
9 Tu mare ſepſiſti clauſtris; ne, fœdere rupto,
Terra repentinis obrueretur aquis.
10 Vallibus in mediis, & rupes inter acutas,
Flumina tu ſtabili currere lege jubes:
11 His pecudes, timidique ſimul ſaturantur onagri;
Quæque colunt ſilvas, & loca ſola feræ:
12 Hæc circum glomerantur aves; nidoſque loquaces
Intexunt ramis, arboreiſque comis.
13 Æthereo tu rore beas juga conſita dumis;
Totaque cœleſti ſub pede ridet humus:
14 Hæc pecori gramen de vectigalibus arvis;
Hæc homini veſcum ſponte miniſtrat olus:
15 Farre novas vires, & vultum pingis olivo;
Et recreas dulci triſtia corda mero.
17 Silvarumque potens, Libani ſacra culmina cedris
Conſeris; hîc volucrum pendula tecta locas.
16 Apta fretis abies ſe tollit in æthera; pullos
Paſcit & hîc colubris nuntia veris avis.
18 Incolit imbellis latebroſa cuniculus antra;
Errat & in ſummis hirta capella jugis.
19 Tu lunæ rapidis metiris tempora bigis;
Sol jubar Heſperiis, te duce, mergit aquis:
20 Tu tenebris condiſque diem, noctemque reducis;
Noctivagaſque feras, quò lubet, ire jubes:
21 Tum ruit in prædam ſoboles animoſa leonis;
Et te mugitu ſupplice poſcit opem:
22 Aſt ubi ſol oriens vitreis caput extulit undis,
Turba ferox latebras quærit, & antra ſubit:
23 Gens hominum interea ſtratis excita, labori
Inſtat; & in noctem continuatur opus.
24 O Deus, ampla tuæ quàm ſunt miracula dextræ!
O quàm ſolerti ſingula mente regis!
25 Divite tu gazâ terras & meſſibus imples;
Nec minùs eſt vaſti fertilis unda maris:

Squa-

Squamiger hanc peragrat populus, proleſque parentem
Stipat, & ingentes turba minuta duces :
26 Hîc, inter circumque rates maris incola piſtrix
Ludit, & informi mole ſuperſtat aquis.
27 Quidquid humus, vel pontus alit, te ſuſpicit ; uno
Te tempeſtivas poſcit & ore dapes :
28 Cuncta legunt epulas, tu quas, pater alme ! miniſtras ;
Cuncta ſaginantur, te referante manum :
29 Omnia turbantur, tu cùm jubar occulis oris ;
Et fiunt, animam te revocante, cinis :
30 Mox ubi vitales inſpiras luminis auras,
Secla renaſcuntur, juſſaque vernat humus.
31 Ætheris ergò parens omni cantabitur ævo ;
Gaudebitque operis nobilitate ſui :
32 Illius adſpectu tellus tremit infima ; fumant
Ardua cœleſti culmina tacta manu.
33 Æthere dum veſci datur, & vitalibus auris,
Hic mihi materies carminis unus erit :
34 Grata ſit huic opto vox hæc, ſic gaudia carpam,
Dum recolam Domini munera tanta mei.
35 O pereant ſcelerum ſocii de ſtirpe reciſi !
O premat infandos fœda ruina lares !
Interea tu læta Dei mens concipe laudes ;
Quiſquis & hunc orbem, quem regit ille, colis.

PSAL. CV.

FUndite vota Deo, meritas & ſolvite grates ;
Gentibus ætherei pandite facta patris :
2 Tollite grandiſono Domini miracula plectro ;
Sint argumentum carminis illa novi.
3 Vir pius hoc unum jactet venerabile nomen ;
Geſtiat & Domini quem pius urit amor :
4 Hunc colat, hunc poſcat victricis pignora dextræ ;
Optet & illius jugiter ore frui :
5 Quæ Deus exhibuit, ſubeant miracula mentes ;
Quæque piis olim jura reliquit avis.
6 Adloquor Iſacidas, lectum genus ; adloquor Abræ
Progeniem ; famulus numinis ille fuit :
7 Rerum opifex nobis Deus eſt ; hic præſidet orbi ;
Juſtitiæ terris & monumenta dedit :

8 Fœderis ille sui memor est; & verba, fidesque
Pristina, tot seclis inviolata manent.
9 Hic Abrahæ, natoque pio, magnoque nepoti,
Non semel obstrinxit tempus in omne fidem:
10 Hæc eadem toti juravit fœdera genti
Abramidûm, nullo dissolüenda die:
11 Quos, ait, hîc habitat Canaæ gens impia, fines
Adspice; divisos hos tibi sorte dabo.
12 Nec numero, memini, nec belli robore pollens,
Hospes in hac olim gens sacra vixit humo:
13 Nec mora, nec requies, populis, heu! præda profanis
Cessit; in exsilium nec semel acta fuit:
14 Vim tamen, & noxam Deus omnem depulit; ipsos
Fulmineis Reges terruit ille minis:
15 Quem mihi sacravi populum ne tangite, dixit;
Ne viola vates, turba profana, meos.
16 Intulit hic olim miseris jejunia terris;
Aruit & lævo sidere tacta seges:
17 Tum gregis electi meminit, famulumque Josephum,
Qui jam vênierat, misit in arva Phari:
18 Ille diu latuit tenebrosi carceris antro
Clausus, & arctârunt ferrea vincla pedes:
19 Ast ubi missa polo discussit somnia; vatis
Et patuit pietas, mille probata modis:
20 Vincula Rex demsit, libertatemque priorem
Reddidit; hunc populi jussit & esse ducem:
21 Principis ornatus titulo, præfectus & aulæ,
Memphi, tuas idem rexit & auxit opes:
22 Fas erat huic regni proceres compescere vinclis;
Inque Senatorum jura docere choro:
23 Mox pater Isacides Pharias descendit in oras;
Inque peregrinâ substitit hospes humo:
24 Illius & sobolem rerum pater auxit, opesque;
Et novus indigenis advena major erat.
25 Tum Pelusiacus mutatâ mente tyrannus
Æstuat, & populum tollere fraude parat:
26 Ergò Deus Mosen lecto cum fratre ministrum
Mittit in invisi barbara regna soli:
27 Numinis attonitus vidit miracula Nilus;
Sensit & ultrici spicula missa manu:
28 Illius Heroes alacres dum jussa facessunt;
Tristibus est tenebris undique septa Pharos:

29 In-

29 Indigenûm tepido manârunt ſanguine rivi ;
Squamigeroſque putris ſuſtulit unda greges :
30 Fudit humus turpes, frugum pro munere, ranas ;
Et torus his Regis tectus, & aula fuit :
31 Regia peſtiferæ tœdarunt pocula muſcæ ;
Et nuſquam vacuus cimice lectus erat :
32 Antè dabat cœlum pluvias, tum grandinis imber
Deſuper, & crepitans fulmine flamma ruit :
33 Ficus & everſis periit cum vitibus uva ;
Et nemora excuſſis procubuêre comis :
34, 35 Agmine mox denſo vaſtârunt arva locuſtæ ;
Bruchus & herboſos eſt populatus agros :
36 Nec mora ; primitias ſobolis, floremque juventæ,
Abſtulit atroci mors inopina manu.
37 Aucta Phari ſpoliis, fines gens ſacra nefandos
Liquit ; & imbelli corpore nemo fuit :
38 Vidit ut hanc abitum moliri terra Canopi,
Geſtiit ; excuſſo quo fuit icta metu :
39 Nube Deus populum ſolis defendit ab æſtu ;
Flammaque per tenebras prævia rexit iter.
40 Mox pater æthereus volucres in caſtra cupitas
Miſit, & ignotas cœligenaſque dapes :
41 Limpida de ſilicum manârunt flumina venis ;
Et dulces Arabum teſqua rigaſtis aquæ.
42 Nempe Deus pacti meminit fideique, miniſtro
Quæ data Thariadæ, nec violata fuit.
43 Sic bonus Iſacidas cœleſti vindice lætos,
Finibus eduxit, maxime Nile, tuis :
44 Expulit & gentes ; & quæ coluere tot annis
Indigenæ, populo contulit arva ſuo :
45 Legis in obſequium ſic flexit pectora ; laudes
Illius altiſonis ferte ſub aſtra modis.

PSAL. CVI.

EIa agedum, laudate Deum, facilemque bonumque ;
Illius excluſo limite durat amor.
2 Facta quis illius numero comprendere ? Laudes
Quæ queat & titulos æquiparare chelys ?
3 O felix nimium populus, cui candida mens eſt,
Labe vacans pectus, juſtitiæque tenax !

4 Reſpice me placido, ſuperûm rex inclite! vultu;
Lenis & optatæ ſterne ſalutis iter:
5 Da bona, ſelectæ da gaudia carpere gentis;
Inter & heredes poſſe nitere tuos.
6 Æmula progenies proavûm deliquimus; inſons
Nec ſcelerum mens eſt, nec ſine labe manus:
7 Hos latuit Phariis cœli quæ rector in oris
Præſtitit; & toties, hoc duce, parta ſalus:
Nec ſemel hunc patres irritavêre rebelles;
Hîc ubi purpurei panditur unda maris.
8 Sed memor hic pacti populum ſervavit, & orbi
Roboris immenſi pignora certa dedit:
9 Æquor ut increpuit, campi maris alveus inſtar
Aruit, & tutum per vada fecit iter:
10 Hâc ope traducens populum, vim depulit hoſtis;
Cui furor accendit triſtis & ira jecur:
11 Gentis at inviſæ reflui maris unda phalanges
Obruit; & cladi nemo ſuperſtes erat.
12 Tum Domino fidens populus, cœleſtibus hymnis
Invicti cecinit clara tropæa ducis:
13 Mox tamen hæc partæ gens eſt oblita ſalutis;
Abnuit & Domini juſſa ſacrata ſequi:
14 Illius, arentes Arabum dum calcat arenas,
Mota libidinibus numinis ira fuit:
15 Annuit optatis, miſsâ dape, rector olympi;
Sed fuit huic macies pernicioſa comes.
16 Obſtitit hæc Moſi, fratrique, rebellibus auſis;
Sparſit & in ſacros impia probra duces:
17 Dathanem tum ſorpſit humus recluſa; periſti
Tu quoque cum ſociis, dux Abirame, tuis:
18 Flamma vorax reliquos involvit, & impete vaſto
Cum dominis ipſos eſt populata lares.
19 Crevit & impietas; ſculpto gens impia tauro
Supplicat; hirſutos ante voluta pedes:
20 Judice pro ſuperûm, cœli pro numine, culta eſt
Fronde ſaginati turpis imago bovis:
21,22 Mentibus exciderat favor, & miracula tanti
Vindicis, & Phariis unda refuſa vadis:
23 Ergò ſoli, cœlique parens, extrema minatus
Corripit ultrici tela tremenda manu:
Hunc niſi flexiſſet fusâ prece legifer heros,
Straviſſet ſcelerum mors violenta duces.

24 Pergit adhuc, & ridet opes gens impia terræ,
Quam petit, & Domino derogat usque fidem:
25 Illius imperium detrectans castra tumultu
Distrahit, & querulâ sidera voce ferit:
26 Talibus accensus, tandem se conditor orbis
Ulturum jurat perpete morte nefas:
27 Destinat exitio populum, gentesque per omnes
Spargere cum tota posteritate parat.
28 Gens tamen hæc amens Beli dare munera templis,
Inferiasque nigris manibus ausa fuit:
29 Sic rursum calidâ rerum pater æstuat irâ;
Obruit & plagis perfida castra novis:
30 Ultor adest Phineas, armatus vindice ferro;
Hâc ope cœlestis subsitit ira patris:
31 Vindicis hunc justi titulis insigniet orbis;
Tollet & in cœlum nescia fama mori.
32 Et Meribam propter meritas Deus induit iras;
Sumtaque de populi principe pœna fuit:
33 Turba ducem secum rapuit; dubiumque coëgit
Vana Deo coram, nec satis apta, loqui.
34 Sed neque cura fuit gentes delere nefandas;
Quas Deus è sacrâ pellere jussit humo:
35 His junxit gens sancta lares; populique profani
Mox didicit mores ingeniumque sequi:
36 Numine posthabito peregrinis munera divis
Obtulit; indignis ludificata modis:
37 Nec sat id est; furiis agitur sine fine modoque;
Mactat & infernis pignora cara deis:
38 Cæde suæ sobolis Cananæas imbuit aras;
Insontique sacram sanguine tinxit humum:
39 Sic sibi quos sculpsit, supplex dedit oscula truncis;
Inventis & se polluit ipsa suis:
40 Ergò suum contra populum Deus arsit in iras;
Nec fuit Isacidis gens odiosa magis:
41 Nec mora; sanguineis hunc inservire tyrannis
Cogit, & hostili subdere colla jugo:
42 Oppressæ, fractæque malis, & cladibus haustæ,
Isacidûm quot erant ingemuêre tribus.
43 Sæpe Deus populum defendit, sæpe rebelles
Traxit in exitium, qui fuit auctor opis:
44 Aure tamen facili gemitus excepit; amoris
Scilicet & prisci fœderis usque memor:

45, 46 Ipſe ſuas iras, & pectora molliit hoſtis ;
Gens ſacra cùm durâ compede vincta foret.
47 Aſſere nos vindex! ſparſoſque recollige, rerum
Conditor! Iſacidæ quò tua facta canant :
48 Sic te præſidium lecti gregis efferet orbis
Ultimus, & laudes poſtera ſecla tuas.

PSAL. CVII.

REdde Deo grates, bonitas cui paſſibus æquis
It comes, & nullo limite ſeptus amor :
2 Hunc canat, huic vitam ſe qui debere fatetur,
Quiſquis & hoc olim vindice ſenſit opem :
3 Hunc populi celebrent Eois quotquot ab undis,
Et quot ab Heſperiis ille reduxit aquis :
Et quos à gelido collegit cardine mundi ;
Et quos nimbiferi traxit ab axe Noti.
4 Errabant queruli per inhoſpita teſqua ; nec urbes,
Nec domus his, profugi quâ tegerentur, erat :
5 Omnibus ora fames, ægras ſitis arida fauces
Clauſerat ; & priſcus liquerat oſſa vigor :
6 Rebus in adverſis fuderunt vota Tonanti ;
Nec mora ; de mediis eruit ille malis :
7 Prævius optatas palantes duxit in urbes ;
Et bonus afflictis tecta colenda dedit :
8 O precor, illius celebret miracula tellus ;
Et largam miſeris munificamque manum !
9 Ille ſuos epulis olim ſaturavit opimis ;
Invalidis vires præbuit ille novas.
10 Adſpice captivos lethi caligine merſos ;
Cura quibus torquet pectora, vincla pedes :
11 Hi priùs ætherei monitus riſére parentis ;
Juſſaque ſupremi conſiliumque ducis :
12 Ergò Deus ſontes curis oppreſſit amaris ;
Nec tamen auxilio qui foret, ullus erat :
13 Rebus in adverſis fuderunt vota Tonanti ;
Nec mora ; de mediis eruit ille malis :
14 Extulit è lethi tenebris, & carceris umbra ;
Duraque cœleſti vincula rupit ope :
15 O precor, illius celebret miracula tellus ;
Et largam miſeris munificamque manum !

16 Illius

16 Illius imperio vectes & ahenea clauſtra,
Et ferro rigidæ diſſiliêre fores.
17 Dum ruit in præceps, & legum ſpernit habenas,
Quas meruit pœnas ſtulta caterva luit:
18 Reſpuit illa dapes, & nauſeat, arida febris
Dum coquit, & pulſat mors inopina fores:
19 Rebus in adverſis fundit pia vota Tonanti;
Nec mora; de mediis eruit ille malis:
20 Voce ſuâ mœſtum recreat, membriſque vigorem
Inſpirat, tetricam pellit & inde luem:
21 O precor, illius celebret miracula tellus;
Et largam miſeris munificamque manum!
22 Quas decet, huic libet curvato poplite grates;
Et canat ætherei clara tropæa patris.
23 Adſpice velivolis populum qui puppibus æquor
Sulcat, & ignotâ merce fatigat aquas:
24 Huic Deus omnipotens mediis affulget in undis;
Scilicet hîc vires exſerit ille ſuas:
25, 26 Imperat ille Notis, & nunc mare tollit in altum;
Nunc premit; huic pectus liquitur omne metu:
27 Curritur huc illuc; & ceu malè ſobrius, alnum
Qui regit, ah! titubat; ſpes neque reſtat opis:
28 Rebus in adverſis fundit pia vota Tonanti;
Nec mora; de mediis eruit ille malis:
29, 30 Sternit aquas, frenatque Notos; portumque petitum
Illius auſpiciis læta carina ſubit:
31 O precor, illius celebret miracula tellus;
Et largam miſeris munificamque manum!
32 Cœtibus in ſacris vox illum prædicet omnis;
Numinis & referant fortia facta ſenes:
33 Illius areſcunt fontes & flumina nutu;
Et loca ſicca priùs, luxuriantur aquis:
34 Dumque reos plectit dominos, pro ditibus arvis
Exhibet hirſutis horrida teſqua rubis:
35 Dulcibus & ſcatebris ſteriles fœcundat arenas;
Siccaque flumineos ducit in arva lacus:
36 Hîc epulas inopi, peregrinis ſufficit urbes;
Vertit & in nitidos horrida teſqua lares:
37 Hîc lætas ſegetes, gravidas hîc ſurgere vites
Imperat, & domino ferre tributa ſuo:
38 Prole beat multâ populum, gregibuſque petulcis;
Vixque ſuas numeret veſpere paſtor oves.

39 Mox

39 Mox carpit, tumidumque gradu deturbat ab alto ;
Lancinat & vindex pectora mille modis :
40 Qui modò fulgebant, fœdati pulvere reges
Carpere coguntur per loca senta fugam :
41 Sed pater omnipotens humiles attollit in altum;
Auget & afflictas prole virente domos.
42 Hæc olim spectabit ovans, qui diligit æquum;
Ora sed impietas tacta pudore premet :
43 Qui sapit, & memori mea condit pectore dicta,
Discet ab his, quanto flagret amore Deus.

PSAL. CVIII.

PRomta mihi mens est, & te, Deus! adspicit unum;
Te mea vox Dominum, te celebrabit ebur.
2 Excute segnitiem, numeris cane, lingua, decoris ;
Psallite vocali nablia juncta lyræ :
3 Manè novo super astra, Deus ! te carmine tollam ;
Et tua per populos fortia facta feram.
4 Magne parens ! æquat tua te clementia cœlo ;
Transvolat & nubes intemerata fides.
5 Quâ, Deus! effulges effer super æthera lucem ;
Terraque sit radiis tota coruscа tuis :
6 Tu tibi dilectum superis de sedibus audi ;
Dumque vibrant hostes spicula, tende manum.
7 Vox hilarat me sacra Dei ; quo vate Sucothi
Metiar, & Sichemæ partiar urbis agros :
8 Cum Giliadæis subdam mihi rura Manassæ;
Juda dabit leges, gens Ephraïma viros :
9 Juncta Moabæis populis juga dives Idume
Induet, imperiis obsequiosa meis :
Quæque Palæstinæ pingues gens incolit oras,
Victa gravi bello, nostra tropæa canet.
10 Quo duce munitæ succedam mœnibus urbis ?
Gentis Idumææ quo duce regna petam ?
11 Qui priùs exosas acies educere bello
Jure recusâsti, tu, Deus ! arma reges.
12 Fer bonus auxilium, nos dum ferus obsidet hostis;
Te, Deus ! excluso, nemo ministret opem :
13 Numinis auspiciis pugnabitur ; hostica pubes
Concidet, & pedibus colla premenda dabit.

PSAL.

PSAL. CIX.

QUi mihi regali cingis diademate frontem,
Dum premor adverſis, ne, pater alme! ſile:
2 Hoſtis atrox famam mihi rodit dente maligno;
Armat & occultis ora nefanda dolis:
3 Frenaque dans odiis inſultat; &, impete facto,
In caput inſontis ſpicula mille vibrat:
4 Penſat amicitiam pluſquam capitalibus iris;
Aſt ego te ſupplex, dum premor, uſque voco:
5 Utilis obſequii gravis eſt injuria merces;
Triſtis & eſt odii cauſſa fidelis amor.
6 Hunc, precor, auctori ſcelerum, pater! objice prædam;
Cingatur geniis impia dextra feris:
7 Judicis ante pedes huic calculus exeat ater;
Dumque rogat veniam ſe probet ipſe reum:
8 Occidat ante diem fato præreptus, & alter
Occupet illuſtrem quem tenet ille locum:
9, 10 Exſulet orba viro conjux, ſoboleſque parente;
Et quærant inopes per loca ſenta dapem:
11 Inſtitor uſuris loculos emungat, & hoſtis
Bellipotens reliquas depopuletur opes: [bam;
12, 13 Nemo patrem miſerans, vel prolem ſublevet or-
Sed cadat hæc nullo commemoranda die:
14 Tu delicta patrum, Deus! altâ mente reconde;
Impia nec matris crimina merge freto:
15 Jugiter hæc ſpecta, ſceleratæque nomina dele;
Nemo parens illi, nemo vocetur avus:
16 Scilicet hic inopum miſereri neſcius, olim
Geſtiit innocuâ tingere cæde manus:
Ille pios olim leto devovit & umbris;
Sit potior voti pars, precor, ipſe ſui:
17 Attulit hic hominum nulli, dixitve ſalutem;
Huic quoque nec dicat, nec ferat ullus, Ave:
18 Hunc tegat opprobrium ceu veſtis; & inſtar olivi
Oſſa, jecur penetret fluxilis inſtar aquæ:
19 Hoc humeros velet, toti ſpectabilis orbi;
Suppleat hoc zonæ tempus in omne vicem:
20 Sic Deus effrenis penſet convicia linguæ;
Hoſtibus, ô utinam! pœna ſit iſta meis.

21 Aſſe-

21 Assere me vindex, sic te canet ultimus orbis;
Tu pater es vitæ, solus & auctor opis:
22 Me mala pauperies & fors nimis aspera vexat;
Cernis & ærumnis pectora mille premi:
23 Sol ubi declinat, nemorum sic deficit umbra;
Sic fugit iratis acta locusta Notis:
24 Longa fames genuum junctura luxat & artus;
Et tenuem macies asperat atra cutem:
25 Fabula sic fio, caput & plebs impia quassans,
Me quoties spectat, dente minante petit.
26 Tu fer opem misero, Deus! & de sede suprema,
Signa patrocinii da manifesta tui:
27 Impius hinc discat quàm sit tibi dextera fortis;
Omnis & auctorem te fateatur opis.
28 Me petat ille probris, sed tu bonus adspice; meque
Dum recreas, illi tinge pudore genas;
29 Hunc pudor involvat, ceu lana bis ebria cocco;
Et quæ Sidonio murice palla rubet.
30 Tunc ego te Dominum sublimi carmine tollam;
Audiet & numeros læta corona meos:
31 Nempe tuis tu dexter ades, tenuesque tueris;
Hostilis stricto dum furor ense petit.

PSAL. CX.

ILle opifex rerum, Dominusque decemplicis aulæ,
Sic Domino supera dixit in arce meo:
A dextris tu, Nate, mihi confide coruscus;
Dum subdam pedibus colla inimica tuis:
2 Sceptra Sionæâ mittet de rupe; rebelles
His olim domitos sub tua jura trahes.
3 Sponte triumphantem populus, Dominumque sequetur
Gens sacra; quæ niveâ sindone tota nitet:
Roscida quot gemmas in pratis parturit Eos;
Tot lecti juvenes ad tua signa ruent.
4 Nempè Deus, cui certa manet sententia mentis,
Juravit solvens talibus ora modis:
Regia dum stabit superûm, tu, Nate, sacerdos
Regis ad exemplum Melchisedecis eris.
5 Ille tibi dextrum stipans latus, induet iras;
Et regum subito transiget ense jecur.

6 Strage

6 Strage virûm campos cumulabit vindice ferro;
Illius & populi proteret ira duces:
7 Hauriet in terris acidi nigra pocula fellis;
His quoque libatis carpet in astra viam.

PSAL. CXI.

JUdicis ætherei laudes attollite; totâ
Cœtibus in sacris hunc ego mente canam:
2 Armatur valido cœlestis robore dextra;
Nec latet hoc Domini quos pius urit amor:
3 Hanc honor, auratis hanc stipat adorea pennis;
Omnibus & seclis inviolata fides.
4 Tradidit hæc seris memoranda nepotibus olim,
Ille sequestrati spesque salusque chori:
5 Ille pios epulis recreat cœlestibus, ictí
Fœderis æternùm pollicitique memor:
6 Ille suas populo vires patefecit ab alto;
Gentis & exosæ prædia sorte dedit:
7 Estque pium dextrâ quidquid molitur & æquum;
Et stabili terras lege polumque regit:
8 Jussa dedit, quæ nulla potest delere vetustas;
Hâc ope se justum veridicumque probat:
9 Ille suum asseruit populum, fœdusque perenne
Sanxit, & æternum comparat inde decus.
10 Hunc purâ si mente colis, prudentia summa est;
Et sapis, hunc quisquis supplice mente times:
Illius elogium durabit, sidera cœlum
Dum vehet, & solis lucidus axis erit.

PSAL. CXII.

PAnge Dei laudes. O terque quaterque beatum
Qui timet hunc, & quod lex jubet instat iter!
2 Sceptra geret soboles solis contermina metis;
Pandet & in placido candida vela salo:
3 Quæ colet Eois splendebunt atria gemmis;
Justitiam pariter postera secla canent:
4 E tenebris lux orta pios regit; arbiter orbis
Scilicet electi flagrat amore gregis.
5 Vir pius afflictum miserans ope sublevat ultrò;
Dumque juvat, servant mensque manusque modum:

6 Non illum vis ulla loco, vel techna movebit
Hostica; nec tamam deteret ulla dies:
7 Nec vulgi rumore vago terrebitur, unam
Sed Domini supplex poscit & ambit opem.
8 Spem fovet afflictus, ridetque pericula; certus
Vindicis ultrices non procul esse manus:
9 Quas habet incertas nimiùm, semperque fugaces,
Erogat in tenues officiosus opes:
Illius hinc pietas omni cantabitur ævo;
Claraque victurus tempora cinget honos.
10 Impius hæc spectans fremet, & tabescet, & Euris
Sentiet iratis vota nefanda rapi.

PSAL. CXIII.

EIa age, sacra cohors! Domini quæ jussa facessis,
Hunc celebra toto pectore, voce, lyrâ:
2, 3 Illius elogium venturum transfer in ævum;
Audiat & titulos orbis utrumque latus:
4 Quo sedet hic solium terras supereminet; astra
Gloria transcendit, cœlicolûmque domos.
5 Isacidûm Domino, superos qui temperat axes,
Par nihil, immensus, quà patet, orbis habet:
6 Despicit hic cœli, cœlo sublimior, arces;
Regnaque cæruleis quot mare cingit aquis:
7 Hujus & imperio vili de pulvere pauper
Surgit; & è medio turba miscella luto:
8 Dat Deus his ipsos inter considere reges,
Inter & Abramidûm sceptra tenere duces:
9 Stirpe beat steriles & lætâ prole penates:
Illius, ergò pii dicite, vivat honos.

PSAL. CXIV.

CUm domus Isacidûm Nili septemplicis undas
Linqueret, & turres, barbara Memphi, tuas:
2 Rerum opifex sacro sibi junxit fœdere Judam;
Ille comes, dubiæ dux erat ille viæ:
3 Vidit, & obstupuit mare, diffugientibus undis;
Et sacra Jordanis versa cucurrit aqua:
4 Subsilière simul montes cum collibus imis;
Non secus ac nivei dux soboleſque gregis.

5 C

5 Cur mare fugisti? Quis te, sacra fluminis unda,
In caput antiquum vertere jussit iter?
6 Cur montes, collesque simul saliistis, ut hirti
Dux gregis, hirsutæ matris & agna comes?
7 Scilicet Isacidûm conspecto numine tellus
Intremuit; sacro fugit & unda metu:
8 Cautibus è siccis latices fluxêre salubres;
Largaque devolvit flumina fissa silex.

PSAL. CXV.

ALme parens! ne nos titulis illustribus orna;
Debita sunt armis nostra tropæa tuis:
Vindicias, vitamque tuo debemus amori,
Et fidei, quam lux solvere nulla potest.
2 Cur roget insano turgens gens impia fastu,
Nunc Deus, Isacidæ quem venerantur, ubi est?
3 Noster in astriferâ solium Deus obtinet aulâ;
Et populos nutu flectit ubique suo:
4 Cætera turba deûm, nil est nisi fusilis auri
Massa, vel argenti pondus, & artis opus:
5,6 Ora quidem, sed muta gerit, sunt lumina cæca;
Nare nec olfactat, nec trahit aure sonos:
7 Nec palpare manu datur, aut incedere plantis;
Mutua nec ficto gutture verba loqui.
8 Ipse suo par est operi, qui numina cœlo
Fingit, & argentum sculptile poscit opem:
9 At vos Isacidæ rectori fidite rerum;
Hic clypeus vitam qui tueatur erit:
10 Seque Deo credat, patrem qui jactat Aronem;
Hic clypeus vitam qui tueatur erit:
11 Tu face idem cœli quisquis venerare parentem;
Hic clypeus vitam qui tueatur erit:
12 Ille memor nostri, patrio nos fovit amore;
Mox dabit & vitâ prosperiore frui:
13 Hoc duce progenies florebit læta Jacobi;
Quisquis & à sancto ducit Arone genus;
14 Eriget ille sui cultores numinis; ætas
Seu viret his, canâ seu nive tecta coma est:
15 Ille simul patres, & qui nascentur ab illis,
Dotibus augebit, deliciisque suis.

16 Vota secundabit Dominus; palatia cœli
Qui sibi, mortali pro grege finxit humum.
17 Illius obscuri nequeunt præconia manes
Pandere, perpetuò mors quibus ora premit:
18 At nobis, cœli liquidâ dum vescimur aurâ,
Ille, polus dum fert sidera, carmen erit.

PSAL. CXVI.

URor amore Dei, me qui prospexit ab alto;
Et facili gemitus non semel aure bibit:
2 Aure bibit facili gemitus; huic ergo supinas,
Dum fruar æthereâ luce, levabo manus.
3 Me dolor obsedit lethi; mihi terror abyssi
Ante oculos, mœror pectoris hospes erat:
4, 5 Sidera tum spectans, Fer opem, pater optime! dixi;
Cui latus hinc bonitas claudit & inde fides;
6 Sublevat ille humiles, & me propè fluctibus haustum
Sustulit, innumeris eripuitque malis:
7 Eja age pone metum mens jam tranquilla; quod optas
Quodque juvat, largâ sufficit ille manu:
8 Eripit exitio vitam, lacrimantia siccat
Lumina, lapsantes firmat & ille pedes.
9 Illius auspiciis incedam tramite recto;
Hîc ubi selecto cum grege luce fruar.
10 Vindice sum nixus Domino; qui rebus in arctis
Me recreans, docuit libera verba loqui:
11 Vim fugiens dixi, video jam vota virorum
Pondere destitui, verba carere fide.
12 His ego pro donis, regi, qui præsidet orbi,
Dicere quas grates, quasve referre parem?
13 Huic dape festivâ lætus libabo, meroque;
Et pia pro partâ vota salute feram:
14, 15 Vota palam Domino persolvam; sanguine gentis
Qui sibi dilectæ tingere tela vetat.
16 Verna, Deus! famulæque tuæ sum sanguine cretus;
Vindice solvisti tu mihi vincla manu:
17 Mille tibi referam tanto pro munere grates;
Teque patrem jugi sollicitabo prece:
18, 19 Vota redux solvam, populi spectante coronâ;
Testis & his rupes sacra Sionis erit.

PSAL

PSAL. CXVII.

PAndite facta Dei populi, domus utraque ſolis
Quos videt, & geminus deſpicit orbis apex :
2 Quâ fovet ille pios, brevious clementia metis,
Temporis & claudi limite neſcit amor :
Ergò Dei laudes cœli tollantur in arces ;
Æternùmque volet fama per ora virûm.

PSAL. CXVIII.

QUas decet auctori rerum depromite grates;
Illius eſt nullo limite clauſus amor :
2 Jam domus Iſacidûm dicat ſimul ore rotundo,
Illius eſt nullo limite clauſus amor :
3 Dicat Aron vates, & ſacri ſanguinis auctor,
Illius eſt nullo limite clauſus amor :
4 Dic Dominum quicunque colis cœlique ſolique,
Illius eſt nullo limite clauſus amor.
5 Hunc ego, cum premerer, flexi prece; vincula ſolvens,
Ille dedit cœlo liberiore frui :
6 Rerum opifex mihi dexter adeſt; jam nulla pericla,
Nullius incutient tela vel ira metum :
7 Ille meas partes juvat auxiliaribus armis,
Victaque me coram gens inimica ruet.
8, 9 Tutius eſt Domino, populi quam fidere dextris,
Poſcere vel regum, cum premit hoſtis, opem.
10 Me ſimul hoſtiles circum fremuêre phalanges,
Has mea, ſed Domino vindice, dextra metet :
11 Me petiêre ſimul nimiùm crudelibus armis ;
Has mea, ſed Domino vindice, dextra metet :
12 Me numeroſa cohors circumdedit ; atria circum
Cerea mellificæ ſic glomerantur apes :
Ignis ut arentes populat violentia ſepes,
Hanc mea, ſic Domino vindice, dextra metet.
13 Me dare præcipitem gens invidioſa parabas ;
Sed tamen illius ſuſtinuêre manus :
14 Ille mihi rupes ſimul eſt portuſque ſalutis ;
Unica materies carminis ille mei eſt.
15 Numinis elogiis reſonant pia tecta ; potentem
Illius & celebrant belligeramque manum :

16 Lau-

16 Laudibus attollunt dextram, quæ robore pollens,
Hostica se cogit subdere colla jugo.
17 Mortis ego tetricæ contemnens spicula, vivam
Sospes, & invicti numinis acta canam:
18 Me Deus afflixit, fateor, nec simplice damno;
Sed jugulo gladios depulit ille meo.
19 Jam mihi, jam mystæ, sacratas pandite valvas;
Huc ego vota Deo, nec sine ture, feram:
20 Sacra cohors templi resera pia limina, justos
Hîc decet auratis figere dona tholis.
21 Te, pater alme! canam; facilem tu quæstibus aurem
Indulgens, vitæ, quâ fruor, auctor ades:
22 Hic lapis, artificum stolidus quem spreverat error,
Marmora combinans nobile fulcit opus:
23 Hoc Deus arcanum terris patefecit; & omnes
Hîc, & quod stupeant, & venerentur, habent.
24 Lux fuit hæc felix divini conscia partûs,
Omnibus & secum gaudia mille tulit.
25 Nunc, Deus! adfer opem cœli de culmine, nostris
Nunc, precor, ô, cœptis, consiliisque fave!
26 O ter felicem, qui missus ab æthere summo,
Fert secum Domini jussa sacrata sui!
Nos, quibus incumbit dilecti cura peculî,
Huic simul optamus tempora læta choro.
27 Desuper affulsit lux aurea; vinctus ad aras
Stet caper, & nitido de grege lecta bidens.
28 Tu Deus es, mea te vox laudibus evehet unum;
Tu Dominus, festâ te celebrabo lyrâ:
29 Quas decet, auctori rerum depromite grates;
Illius est nullo limite clausus amor.

PSAL. CXIX.

1. ALEPH.

O Te beatum, purus & integer,
Legum sacrarum qui teris orbitam!
Qui mente totâ sempiterni
Jussa sequi satagis parentis:
3, 4 Qui liber omni flagitio, viam
Insistis illam, quam pede fervido
Calcare jussit, qui supremo
Imperio moderatur orbem.

5, 6 Præ-

5, 6 Præcepta legis fac, Deus ! impleam ;
Vitæ benignus dirige ſemitam :
Non erubeſcam, te ſecutus,
Ætherææ dominator aulæ.
7, 8 His eruditus, pectore candido
Te prædicabo, legibus obſequens,
Ne te ſequentem derelinque,
Rerum opifex ! ope deſtitutum.

2. BETH.

9, 10 Quâ regant mores juvenes, habenam
Lex dabit. Te, rex ſuperûm, rogavi
Mente ſincerâ ; mihi, ne vacillem,
Dirige greſſus.
11, 12 Pectus offenſam metuens recondit
Quæ jubes, omni memorande ſeclo :
Tu fac incedam, modererque paſſus
Tramite recto.
13, 14, Voce ſublimi populos per omnes
Jura, ceu præco, tua publicavi ;
Has ego fulvis Ophyræ caminis
Præfero gazas.
15, 16 Quam doces legem meditabor : una
Hæc meam fulſit Cynoſura puppem ;
Hæc mihi pectus recreat, nec ullo
Excidet ævo.

3. GIMEL.

17, 18 Ut vivam, monitis promtus & obſequar,
Sis ô, ſis famulo propitius tuo !
Pandens lumina, legis
Fac oracula conſpicer.
19, 20 Hunc inter populum ſum novus incola ;
Legis ſidereum ne jubar occule :
Hanc dum deperit unam,
Senſim mens mihi liquitur.
21, 22 Tu plectis tumidos vindice dexterâ,
Sacris dum monitis nequiter obſtrepunt :
Me, qui juſſa capeſſo,
Probris ocius eripe.

23, 24 Ah me de solio, dum tibi pareo,
Allatrant proceres! ast ego gestio
Sectari tua jussa,
Vitæ perpetuos duces.

4. DALETH.

25 Curarum nebulis mens jacet obruta;
Promisso resident lumine recrea.
26 Te coram explicui pectoris abdita;
Tu me respiciens desuper erudi:
27 Tu me quæ fugiam, quæ sequar, edoce;
Ut miracla tui roboris eloquar.
28 Mens languet tetricis cincta molestiis;
Tu fer lenis opem, polliciti memor.
29 Fac ut mente procul sit dolus impius:
Lex vitæ, precor ô, sit mihi regula!
30 Hanc legi dubiis in tenebris ducem;
Per fluctus Helicen hanc sequar unicam:
31 Hæsi, nil dubitans, illius orbitæ;
Tu fac ora mihi ne pudor inquinet:
32 Hanc unam intrepidè pes teret impiger;
Tu deterge modo nubila pectoris.

5. HE.

33 Jussa me doce sacra:
Hæc, luce cœli dum fruar, faciessam.
34 Pectus erudi, tua
Ut pro virili secter instituta.
35 Quæ jubes fac exsequar:
Hoc optat, hoc & mens anhelat unum.
36 Fac amem quod imperas;
Nec cæca mentem fascinet libido.
37 Vana fac abominer,
Et recreentur spiritus remissi.
38 Pacta sint precor rata,
Favorque fido debitus ministro.
39 Probra pelle plurimùm
Timenda, judex & parens benigne!
40 Jussa mens sitit tua;
Largire vires auctor æquitatis.

6. VAU.

6. VAU.

41 Fœderis & favoris
Tu memor, ſerva famulum præſidio paterno.
42 Nitor ego, regorque
Legis æternæ placitis; his reprimam obloquentes:
43 Hæc, quia pectus ægrum
Fulciunt, rerum genitor! ne mihi durus aufer:
44 Sic tua juſſa promtus
Exſequar, ſolem celeres dum rapiunt quadrigæ:
45 Hæc quia mente totâ
Semper amplector, gladios deſpiciam minaces.
46 Nec pudor ora pinget,
Cum tuas leges proceres purpureos docebo:
47 Has ego dum revolvo,
Gaudium pectus ſubit, imas penetrans medullas.
48 Numinis imperata,
Senſibus condens penitis, intrepidus faceſſam.

7. ZAIN.

49 Sis pacti veteris memor;
Pacti, quod famuli ſpem renovat tui:
50 Hoc me, cum premor, erigit;
Et mentem recreat rebus in aſperis.
51 Non me legis ab orbitâ
Divertit petulans lingua potentium:
52 Hanc olim meditans puer,
Concepi tacito gaudia pectore:
53 Me totum ſtupor occupat,
Hanc faſtus quoties proterit inſolens:
54 Hanc unam ſuper omnia,
Dum vixi, meritis laudibus extuli.
55 Te, ſol cum jubar occulit,
Adſpecto in tenebris, & tibi pareo:
56 Quàm, rerum genitor, mei
Merces ampla fuit, fructus & obſequî!

8. HETH.

57 Tu pater omnipotens ſors es mea; Legis æviternæ
Parebo, dixi, ſemper inſtitutis.
58 Te, Deus! oravi prece ſupplice, lenis ut faveres;
Promiſſa ſervans ſubleva precantem.

59 Mente catâ rexi veſtigia, legis & pependi
Bilance juſtâ cogitationes.
60 Me tenuit mora nulla, ſed impiger imperata feci,
Quæ, rector orbis! fulminans dediſti.
61 Compede me vinxit gens impia, ſedulò ſed inter
Tormenta mens eſt obſecuta legi.
62 Concubiâ te nocte canam, memor æquitatis, unus
Quâ tu refulges & benignitatis.
63 Si quis in hoc populo eſt te qui colit, inter hunc ſoda-
les,
Inter reponam candidos amicos.
64 Irradiat terras bonitas tua, tu reſolve luce
Legum tuarum pectoris tenebras.

9. TETH.

65 Tu, rerum genitor! polliciti perpetuò memor,
Juviſti famulum propitio ſubſidio tuum.
66 Tu mentis tenebras luce tuâ diſcute, nam tuis
Conſtanter placitis & monitis credo fidelibus.
67 Erravi priùs, & vita fuit ſepta moleſtiis;
At nunc æthereis, nil dubitans, vocibus obſequor.
68 Te nil eſt melius, te famulis nemo benignior;
Leges ergò tuas, & monitus, me bonus edoce.
69 Me quamvis laceret dente truci gens nimis arrogans,
Te quocunque jubes ponè ſequar, legibus audiens:
70 Eſt illi populo mens hebes abdomine pinguior;
Sed lex mille mihi deliciis pectus inebriat.
71 Me pungi ſtimulis deſuper ô quam fuit utile!
Hinc patris didici cœlicolûm juſſa faceſſere.
72 Argentum ſitiat vulgus iners, & miſeras opes;
Legis luce tuæ ſidereâ plus ego recreor.

10. JOD.

73 Dextera me finxit tua, leges, nube remotâ,
Da mihi nôſſe tuas.
74 Cùm cernet gens ſancta tuis me fidere juſſis,
Ingeminabit Iö.
75 Ah miſer agnoſco, quibus hinc, quibus inde laceſſor,
Me mala jure pati!
76 Me tua ſoletur bonitas & fœdera, nullo
Diſſolüenda die;
77 Me tua reſtituat vitæ clementia, namque
Lex tua grata mihi eſt.

78 Qui

78 Qui premit infontem faſtu ſit dedecus orbis ;
Nam tua juſſa ſequor :
79 Quiſquis & obſervans legem tibi ſupplicat, opto
Flagret amore mei.
80 Cor tibi morigerum tu dona, ne mihi turpis
Inquinet ora pudor.

11. CAPH.

81 Mens ſpe ſalutis languet, & vires labant,
Dum legis inſto ſemitæ :
82 Viſus hebeſcunt, dum queror pactam tuis
Abeſſe promiſſis fidem :
83 Areſco curis, uter ut fumo ſolet,
Sed voce delector tuâ.
84 Lux ecqua tantis afferet finem malis,
Pœnaſque dignas hoſtibus ?
85 Gens plena faſtu fodit inſonti ſcrobem,
Dum fræna legum reſpuit :
86 Lex æqua certè eſt, innocens quamvis premor ;
Tu me potenter libera.
87 Me cùm ſuperbus mille plagis obruit,
Legum ſtatutis parui :
88 Tu redde vitam, ſpiritus & priſtinos,
Et quæ jubes mox exſequar.

12. LAMED.

89 Cœli ſiderei vox tua vinculis
Suſpendit fabricam pluſquam adamantinis ;
90 Idem perpetuo ſtare loco jubes
Terram fallere neſcius.
91 Juſſis & placitis obſequium tuis
Præbent, & ſtabilis machina permanet.
92 Buſto jam tegerer, me niſi languidum
Fulciſſent tua fœdera.
93 Leges uſque memor mens recolet, quibus
Et vivo & valeo viribus integer :
94 Illarum cupidè dum tero ſemitam,
Caſſum viribus aſſere.
95 Eheu ! mille dolis opprimor undique,
Leges continuò dum veneror tuas :
96 Pennâ dum celeri cætera tranſvolant,
Hæ ſemper ſtabiles manent.

13. MEM.

97 Quàm legum ſtudio levor ſacrarum,
Quas noctes meditor vigil dieſque!
98 Has dum ruminor, eruditionis
Palmam præripio hoſtibus malignis:
99 Inter & caput effero magiſtros,
Has dum cogito pertinax ſequorque:
100 Dum legum placitis regor tuarum,
Ipſos exſupero ſenes peritos.
101 Ut te ponè ſequar ducem viarum,
Pes declinat iter tenebrionum.
102 Tu præcepta mihi parens dediſti;
His paſſus moderor, procul ruinâ.
103 O quàm ſermo tibi fluit venuſtus!
Quàm mellis ſuperat meri liquorem!
104 Hic mentem tenebris levat, viaſque
Hoc fretus fugio catus ſiniſtras.

14. NUN.

105 Inſtar lucernæ, legis aureum jubar
Me regit, & tenebras potenter omnes diſſipat.
106 Sanctè ſpopondi, nutibus pater tuis
Me fore morigerum, datamque præſtabo fidem.
107 Quot cingor, cheu! quot premor moleſtiis?
Me mihi redde, tui favoris & pacti memor.
108 Quas ore libo ſpirituque victimas
Accipe, ſed facilis, doceque rectam ſemitam.
109 Me mille quamvis obruant pericula,
Te tamen uſque ſequor, tuo dicatus numini:
110 Dum me doloſis implicare caſſibus
Gens ſcelerata parat, tuis ſtatutis hæreo:
111 Nunc ſunt, & olim mentis hæc erant meæ,
Gaudia, deliciæ, lucerna, ſpes, hereditas.
112 Præcepta legis mente candidâ ſequar,
Dum mihi mens ſupereſt, & oſſa velantur cute.

15. SAMECH.

113 Odi ego quæ pectus ſibi fingit futile, legis
Nempe tuæ dulcedine captus.
114 Tu rupes, clypeuſque mihi es; cinctuſque periclis
Fido tuis, pater optime! dictis.

115 Si

115 Sit procul impietas omnis, scelerumque ministri;
Semper ego tua jussa capessam.
116 Me, pater! ut vivam, verbi firmamine fulci;
Nec spes sit comitata pudore.
117 Da vitam viresque mihi; sic passibus æquis
Te sequar, & quò jusseris ibo.
118 Hos pede calcâsti, quos devius abripit error;
Hos sua fraus dimittit inanes.
119 Pulveris in morem sceleratos spargis in auras;
Ergò sequi tua diligo jussa:
120 Tela tuæ quoties & fulmina conspicor iræ,
Stat coma, cor stupet, horreo totus.

16. AIN.

121 Me juvit æquum semper & bonum sequi;
De me fac, oro, ne triumphet impius:
122 Tu sed benignus me tuere servulum;
Fac arrogantûm ne molester spiculis.
123 Ah! dum salutem præstolor diu nimis,
Fidemque pactam, victa torpent lumina:
124 Favoris alâ me paterni protege,
Et pande vitæ purioris semitam.
125 Devotus uni numini cùm serviam,
Pulsis tenebris, scire da quod imperas.
126 Nunc ultioni tempus instat debitum;
Hos perde sacris qui statutis obstrepunt.
127 Legum tuarum suavitatem præferam
Auro, quod ignis jam probavit septimus:
128 Amussis hæ sunt æquitatis aurea;
Has sector, & tortas abominor vias.

17. PE.

129 Quàm tua mortalem superant oracula captum!
Hæc eruditus perpete prosequar obsequio.
130 Prima tuæ legis pellunt elementa tenebras,
Et cæcitatem pectoris, instituuntque rudes.
131 Attraxi tua verba, velut cùm gutture toto
Invitat auras ætheris æger agens animam.
132 Quâ tibi dilectos nimiùm dignaris amicos,
Rerum creator maxime! da mihi luce frui.
133 Legis ad arbitrium titubantem dirige gressum,
Nec pectus in prædam sine cedere flagitiis.

134 Eripe

134 Eripe me furiis hoſtilibus, eripe telis:
Da, rector orbis maxime! te duce recta ſequi.
135 Me radiis perfunde tuis, pectuſque ſerena,
Et da faceſſam, tu mihi quod pater imperas.
136 Dum reliqui tua juſſa ſequi monituſque recuſant
Ah! lacrimarum protinus obruor oceano.

18. TSADDI.

137 Res hominum, rector ſuperûm! tu legibus æquis
Et lance diſpenſas pari:
138 Eſt rectum quodcunque jubes; nil ſanctius illo;
Tuo vel æquius foro.
139 Tabeſco, dum jura ferus tua proterit hoſtis,
Et pectus omne liquitur.
140 Candidus eſt ſermo tuus, hunc exoſculor unum,
Et corde toto diligo.
141 Eſt mihi ſors tenuis, gens & me ſibilat exlex;
Verbis ſed obſequor tuis.
142 Æternùm durant tu quæ præſcribis, & una
Sunt veritatis regula:
143 His ego delector, me quamvis mille malorum
Moleſta cingant agmina:
144 Nulla dies illis metam præfigit; ut ergò
Vivam, doce quod imperas.

19. KOPH.

145 Te, Deus! oravi ſupplex; da queſtibus aurem,
Ut imperata promtus exſequar tua.
146 Æthera laſſavi gemitu, ſuccurre precanti;
Tibique, rector orbis! obſequar lubens.
147 Dum gemo, dum clamo, quos Eos explicat ignes
Querela triſtis antevertit aureos:
148 Anticipo vigiles ipſos, tua nocte dieque
Statuta mente dum revolvo ſedulâ.
149 Me bonus exaudi, vires & redde, favoris
Et æquitatis uſque priſtinæ memor.
150 Me premit à tergo ſcelerum qui laxat habenas,
Fugitque legis deſpicitque ſemitam:
151 Tu tamen es præſtò: leges diſcrimine nullo
Tuas coronat æviterna veritas.
152 Includi brevibus renuunt tua fœdera metis,
Viceſque temporum ſubire lex nequit.

20. RESCH.

153 Sis memor ſervi pereuntis, altâ
Qui mente legem condidi :
154 Me, tenax pacti, famulum tuere,
Et luce pectus recrea.
155 Nulla ſpes illi ſupereſt ſalutis,
Qui frena legum reſpuit.
156 Tu mihi vires repara, paterno
Amore qui me protegis.
157 Me licet cingant tumidæ procellæ,
Tuis ſtatutis dirigor.
158 Hoſtium ſpectans animos rebelles,
Mœrore percellor gravi.
159 Me refocilla radio favoris,
Teſtis perennis obſequî.
160 Terminos neſcit tua lex prioris,
Sed nec futuri temporis.

21. SCHIN.

161 Inſons potentum ſpiculis
Legiſque cuſtos obruor.
162 Ut præda dives militem,
Sic una lex me recreat :
163 Hanc mente totâ diligo,
Sed fraudis odi retia :
164 Hanc me canentem ſedulò
Lux una cernet ſepties :
165 Hanc quiſquis unam deperit,
Quiete gaudet perpete.
166 Me ſpes ſalutis erigit,
Dum juſſa ſector numinis.
167 Dum legibus vaco ſacris,
Delector his & recreor :
168 His obſequutum me vides,
Notaſque vitæ ſemitas.

22. TAU.

169 Exaudi gemitus, tuis
Et me legibus inſtrue.
170 Auſcultans famulum, Deus !
Serva polliciti memor.

171 Leges

171 Leges me bonus edoce,
Laudes & referam tuas.
172 Te vox tollet ad æthera,
Leges qui ſtabilis pias:
173 Illas cùm ſequar, aſſere
Servum vindice dexterâ:
174 His lætor, fer opem, diu
Quæſitam prece ſupplice.
175 Ut te laudibus eveham,
Vitam vox tua ſoſpitet.
176 Me quære ut pecudem vagam,
Leges & recolam tuas.

PSAL. CXX.

TE, Deus! oravi mediis in fluctibus, aures
Et ſenſi faciles in mea vota tuas.
2 Me, quibus infeſtor, fallacibus eripe linguis;
Fraudis & artifices me procul eſſe jube.
3 Quam dolus armat atrox, nimis & penetrabile virus,
Quid tibi non optem, perfida lingua! mali?
4 Ignea juniperi minus urit pruna; nec enſis,
Par huic, aut jaculi cuſpis acumen habet.
5, 6 Cur, Nomadas inter, deſerta mapalia ſector?
Inter inhumanos cur ego vivo Getas?
7 Me juvat alma quies; gens hæc fera bella minatur,
Et, quoties pacem poſcimus, arma crepat.

PSAL. CXXI.

AD ſacra devotos attollam culmina vultus,
In quibus antiquæ ſpes mihi reſtat opis:
2 Me juvat hic, cœli volucres qui texuit orbes,
Et terram vitreis undique cinxit aquis.
3 Sic ego me ſolor; Greſſus moderabitur ille,
Ne tibi pes uſquam ceſpitet, ille dabit:
4 Uſque vigil, ſeu ſol rutilat, ſeu conditur undis,
Ille tuas cuſtos excubat ante fores:
Adde fidem dictis, Solymam qui ſervat, aperta,
Dum ſtertunt alii, lumina ſemper habet:
5 Te regit & præſtò eſt, & lætâ nubilat umbrâ,
Invia ſi quando per loca carpis iter:

6 Soli

6 Solis, ubi lux eſt, radios arcebit & æſtum;
Nocte tuum pellet, roſcida luna, gelu:
7, 8 Te Deus æternùm cœleſti proteget alâ,
Sive domi malis vivere, ſive foris.

PSAL. CXXII.

GAudia tum cepi, vox cum mihi perculit aures,
Ad pia quæ juſſit limina ferre gradum:
2 Ibimus in ſacri reduces penetralia templi;
Nobilis urbs hilari nunc adeunda pede eſt.
3 Urbibus hanc confer reliquis; concinnius illâ,
Nil & ſplendidius maximus orbis habet:
4 Huc domus Iſacidûm properat, ſtata tempora ſervans;
Et ſupplex Domini ſternitur ante pedes:
5 Davidis hîc ſolium ſpectas, quod præſidet orbi;
Legibus & ſanctis faſque nefaſque regit.
6 Numinis auſpiciis urbs hæc ut floreat, opta;
Qui favet huic, illi proſpera vita fluet.
7 Urbs ſacra! ſidereis te pax circumvolet alis;
Quaſque tenes arces incolat alma quies.
8 Civibus opto meis, cariſque tribulibus alta
Otia, perpetuis concomitata bonis:
9 Cum tua prætulerit reliquis moderator olympi
Atria, præ reliquis hæc tibi fauſta precor.

PSAL. CXXIII.

ALme parens! in te defigo lumina, cœli
Qui procul à nobis diffita tecta colis:
2 Sedulus ut famulus geſtus obſervat heriles;
Et nutus dominæ fida miniſtra ſuæ:
Sic, Deus! intentis oculis te ſpecto, ſalutem,
Dum populo cœli lenis ab arce feras.
3 Adfer opem miſeris, tot qui faſtidia paſſi
Fabula jam vulgi ludibriumque ſumus:
4 Otia dum ducit, ſannis nos excipit hoſtis;
Calcat & audaci turba proterva pede.

PSAL. CXXIV.

GEns ſacra jam dicat, Nobis niſi numinis olim
Auxiliatricem dextra tuliſſet opem;
2, 3 Hoſticus inſurgens furor implacabilis, arces
Hauſiſſet Solymas, Iſacidûmque domos:
4, 5 Unda vorax refluo ſorpſiſſet gurgite vivos;
Et ſacra gens tumidis tota periſſet aquis:
6 Ergo Deum celebra, corvos qui ludit hiantes;
Et Solymas prædam non ſinit eſſe lupis:
7 Fugimus inſidias; volucres ſic, compede ruptâ,
Aucupis evadunt, quas metuêre, manus.
8 Nitimur Iſacidæ Domino, ſublimis olympi
Qui ſimul & terræ, quam premis, auctor erat.

PSAL. CXXV.

GEns pia ſubſiſtet, rupes velut alta Sionis;
Quæ ridet rapidi flabra proterva Noti:
2 Ut Solymam montes, ſacrum ſic undique cœtum
Æternùm Domini munit & ambit amor:
3 Ne pius exemplo peccet, ſine fine modoque,
Non ſinet hunc cœli rector ab hoſte premi.
4 Alme parens! lenem cultor te ſentiat æqui;
Et quiſquis vacuum crimine pectus habet:
5 Si quis at à recto deflectit tramite, pœnas
Fac luat has, ſcelerum quas meruêre duces:
Pax tamen huc niveis labatur ab æthere pennis,
Et Solymæ ſanctâ figat in urbe larem.

PSAL. CXXVI.

ISacidûm captiva cohors, Babylone relictâ,
Cùm peteret patrii dulcia tecta ſoli;
Mens ſtetit in dubio, veluti qui mane revolvit
Somnia, quæ certam non meruêre fidem:
2 Libera mox hilares in riſum ſolvimus ora,
Suſtulit & cantus lingua ſoluta novos:
Triſtibus hæc ſpectans oculis gens accola, Quanto
Iſacidûm vindex robore pollet, ait?

3 Viribus invictis nos juvit, & obruit hostes;
Quàque gradum tulimus, nil nisi plausus erat.
4 Collige relliquias lectæ, pater optime! gentis;
Fluminis ut cumulat nubilus auster aquas.
5 Qui gemit illacrimans dum mandat semina sulcis,
Ridebit quoties est resecanda seges:
6 Horrea dum cernit vacuari ditia, lugens
Exit; ovans idem, cùm metit arva, redit.

PSAL. CXXVII.

NI Deus adspiret, nequicquam substruis ædes;
Nequicquam partes excubitoris agis:
2 Incassum monitrix operum te suscitat Eos;
Incassum serâ nocte cubile premis:
Nec dape te satiat labor ærumnosus; at ista
Satque superque piis sufficit ipsa quies.
3 Nascitur his soboles Domino quæ scribitur hæres;
Hanc ea mercedem gens pietatis habet:
4 Pignora quæ gignunt primævo in flore juventæ,
Sunt veluti forti spicula missa manu:
5 O felix pharetram jaculis qui talibus imples!
Scilicet his nullus polluet ora pudor:
Et tibi si coram contingant judice lites,
Lætus ab his cernes hostibus ora premi.

PSAL. CXXVIII.

OTe felicem, Dominum quicunque vereris,
Et satagis leges, quas dedit ille, sequi!
2 Quem colis optatas epulas tibi fundet agellus;
Lenibus & Zephyris vela secunda dabis:
3 Instar erit vitis conjux fœcunda tenellæ,
Quæ domini cingit fronde virente larem:
Læta coronabunt genialem pignora mensam,
Ut truncum nitidis vestit oliva comis.
4 Sic tibi læta fluent & candida tempora vitæ,
Mente Deum quisquis non dubitante times:
5 Has tibi delicias Dominus de rupe Sionis
Mittet, & è cornu divite fundet opes:
Dumque trahes luces, Solymam florescere, cives
Omnibus & cernes luxuriare bonis:

6 Auctibus immodicis ſpectabis ſurgere prolem,
Et genus Iſacidûm perpete pace frui.

PSAL. CXXIX.

GEns fera mille malis primis me preſſit ab annis;
Jam Solymæ populus dicere jure poteſt:
2 Gens fera mille malis primis me preſſit ab annis;
Non tamen hoſtiles prævaluêre manus:
3 Terga mihi fodit non uno vulnere; duro
Ruſticus haud aliter vomere ſulcat humum:
4 At pater omnipotens, qui ſervantiſſimus æqui eſt,
Hoſtica diſrupit vincula, largus opis.
5 Sacra Sion! odiis te qui premit impius hoſtis,
Terga det infami ſanguinolenta fugæ:
6 Sit velut herba recens, quæ tecti in culmine ſummo
Sponte ſuâ ſurgens, vix benè nata perit:
7 Falce metit nemo, maturis implet ariſtis
Nemo manum, nulli degravat illa ſinum:
8 Nemo viatorum, felici ſidere meſſis
Uber, ait, dextro numine creſce ſeges.

PSAL. CXXX.

INgemui, vocemque trahens de pectoris imo,
Te, Deus! oravit mens ſtupefacta malis:
2 Supplicis exaudi gemitus, auremque querelis
Inclinans, famuli fac rata vota tui.
3 Si quoties peccant mortales, mente recondas,
Pars quota quæ mittes fulmina ferre queat?
4 Sed tua te niveis cingit clementia pennis,
Ut pius hinc ſubeat pectora ſancta timor.
5 Fluctibus in mediis Dominum ſpes omnis in unum
Incubuit, pactis certa ſubeſſe fidem:
6 Hoc ſpectat mens læta jubar; nocturnus Eoâ
Parciùs excubitor luce refectus ovat.
7 Erigat Abramidas Domino ſpes nixa fideli,
Cui comes eſt bonitas & cumulata ſalus:
8 Hic gregis electi vitali flumine noxas
Abluet, & quidquid pectora fæcis habent.

PSAL. CXXXI.

NOn ego, magne parens! criſtas attollo comantes;
Nec tumet inflatum pectus amore ſui:
Fronte nec elatâ ſpecto ſublimia; captum
Quidquid & exſuperat mens procul eſſe jubet.
2 Rebus in adverſis, infantis, lacte recenter
Provida quem mater depulit, inſtar eram:
3 Sic ego conticui: ſic diſcat ſemper Abrami
Poſteritas uni credere vota Deo.

PSAL. CXXXII.

REſpice Jeſſiaden, pater & regnator olympi!
Quaſque tulit memori mente revolve cruces.
2 Ille Deum jurans, Solymam qui protegit, ora
Solvit; & hæc voti ſumma caputque fuit:
3 Non mihi regali prius aut ſuccedere tecto
Fas erit, aut molli credere membra toro:
4, 5 Nec prius obrepet ſomnus, quàm limina ſignem,
Quæ colat Iſacidûm tempus in omne Deus.
6 Rumor erat Bethlæ deberi numinis ædem;
Debita ſed Solymæ laus fuit illa jugis.
7 Huc carpamus iter, patris hîc ſternamur ad aras,
Scamnaque, ſidereo quæ premit ille pede.
8 Surge, parens rerum! ſtabiles hîc fige penates;
Sitque tibi conſtans fœderis arca comes.
9 Huc properent purâ velati ſindone myſtæ,
Plenaque lætitiæ gens ſacra cantet Io.
10 Quod tibi ſacrâſti, tu Jeſſæ reſpice germen,
Nec tetricus CHRISTI reſpue vota tui.
11 Jeſſiadæ, memini, jurâſti, vertere mentem
Neſcius, obſtrictam vel temerare fidem:
Davide prognatus, dixiſti, ſceptra tenebit;
Conſcendet ſolium mox patris ille ſui.
12 Et mea ſi ſeri ſervârint juſſa nepotes,
Hæc illis pariter ſceptra regenda dabo.
13 Ipſe mihi ſanctæ delegi tecta Sionis;
Illa placent, ſtabiles hîc ego figo lares.
14 Hæc domus eſt, & certa quies, ædeſque perennis;
Deliciumque animæ dimidiumque meæ:

15 Hîc

15 Hîc bona de pleno fundetur copia cornu,
Nec deerit tenui meſſis opima gregi.
16 Caſta ſacerdotes pietas decorabit, & hymnis
Æthera mulcebit ſancta caterva novis.
17 Davidis excreſcet ſoboles, & robore pollens
Hîc nitidum roſeo fundet ab ore jubar.
18 Illius æternùm florebunt ſceptra, notabit
Sed pudor hoſtiles inficietque genas.

PSAL. CXXXIII.

O Quibus illecebris pax & concordia fratrum
Me trahit, & pia qui pectora jungit amor!
2 Qui caput & barbam, limbum qui veſtis Aroni
Perluit, haud alio fragrat odore liquor.
3 Sic geſtit, plauditque Sion & nubifer Hermon,
Florea cœleſti cum juga rore tepent:
His quibus arridet pax aurea, conditor orbis
Proſpicit, & vitâ dat ſine fine frui.

PSAL. CXXXIV.

EJa agedum, templi cuſtos nocturne, miniſter
Quiſquis & es, ſuperûm fer ſuper aſtra patrem.
2 Tolle ſupinatas ſupplex ad ſidera palmas,
Cantibus & templum perſonet omne ſacris.
3 Hic tibi ſuccurret celſa de rupe Sionis,
Qui dominâ terras finxit & aſtra manu.

PSAL. CXXXV.

EJa agedum, ſacri Dominum laudate miniſtri,
Dicite cœleſti carmina læta patri.
2 Vos templi vigiles, laudes celebrate Tonantis;
Quo melius, quo nil pulcrius orbis habet.
3 Aurea ſolenni reſonant ſacraria cantu;
Elogiis Domini convenit ille locus.
4 Legit his Iſacidas multis de millibus unos;
Gens ea theſauri divitis inſtar erat.
5 Non ignota loquor: præſtanti robore dextræ
Eminet, & reliquis imperat ille deis.

6 Illius

6 Illius ad nutum tellus verſatur & æther,
Et mare, ſub pedibus quidquid & abdit humus.
7 Sedibus ex imis tolluntur in ardua nubes,
Imbribus & ſubitis prævia flamma ruit:
Ille, ſuos reſerans theſauros, evocat auras;
Et quatit hibernis culmina ſumma notis.
8 Illius eſt dextrâ tellus orbata Canopi
Flore juventutis, primitiiſque gregis.
9 Numinis attonitus ſenſit miracula Nilus,
Hauſtus & irato dux populuſque freto.
10 Mille ſimul ferro domiti perière tyranni,
Duraque pro ſceptris vincla tulére duces.
11 Gentis Amorrhææ princeps, dominuſque Bazanis
Concidit, & proceres, gens Cananæa, tui.
12 Regibus exſtinctis felicia prædia rerum
Conditor Iſacidis, imperiumque dedit.
13 Ergò, Deus! ſacri ſpes & tutela peculî,
Nulla tuas laudes eſt tacitura dies.
14 Eſt populi tibi cura tui, tibi flexilis ira eſt,
Et tua tela tuus ſæpè retundit amor.
15 Impius argentum pro dîs veneratur & aurum,
Et colit artificis numina ficta manu.
16, 17 Luce carent oculi; nec verba, nec halitus ori
Suppetit; eſt pelagi ſurdior auris aqua.
18 Talia qui cudit vel adorat numina demens,
Numinibus par eſt ſculptilibuſque ſuis.
19, 20 Iſacidæ Dominum celebrent; & quiſquis Aronem,
Et Levi quiſquis prædicat inter avos.
21 Hunc canat & Solymæ regem quicunque veretur,
Grandibus hunc titulis ornet & alma Sion.

PSAL. CXXXVI.

QUas decet auctori rerum depromite grates;
Illius eſt nullo limite clauſus amor.
2 Solvite jam grates Regi Dominoque Deorum;
Illius eſt nullo limite clauſus amor.
3 Ferte Deo grates, cui paret purpura regum;
Illius eſt nullo limite clauſus amor.
4 Dextera cui fortis, cui ſunt miracula ſoli;
Illius eſt nullo limite clauſus amor.

5 Ar-

5 Ardua qui ſolers ſuſpendit mœnia mundi ;
Illius eſt nullo limite clauſus amor.
6 Fluctibus è mediis qui juſſit ſurgere terras ;
Illius eſt nullo limite clauſus amor.
7 Aurea qui rutilis accendit ſidera flammis ;
Illius eſt nullo limite clauſus amor.
8 Tempora qui lucis moderatur tramite ſolis ;
Illius eſt nullo limite clauſus amor.
9 Aſtrorum lunæque rotis qui temperat umbras ;
Illius eſt nullo limite clauſus amor.
10 Robora qui Phariæ ſtravit floremque juventæ ;
Illius eſt nullo limite clauſus amor.
11 Qui bonus Iſacidas Nili revocavit ab undis ;
Illius eſt nullo limite clauſus amor.
12 Qui ſibi devotos defendit vindice dextrâ ;
Illius eſt nullo limite clauſus amor.
13 Qui mare diſſecuit medium, ſpectante Canopo ;
Illius eſt nullo limite clauſus amor.
14 Quo duce ſacra cohors evaſit ſoſpes ab undis ;
Illius eſt nullo limite clauſus amor.
15 Gurgite qui Pharium merſit cum milite regem;
Illius eſt nullo limite clauſus amor.
16 Pervia qui populo fecit priùs invia teſqua ;
Illius eſt nullo limite clauſus amor.
17, 18 Cujus & illuſtres obtrivit dextera reges ;
Illius eſt nullo limite clauſus amor.
19, 20 Gentis Amorrhææ dominum qui ſtravit & Ogum;
Illius eſt nullo limite clauſus amor.
21, 22 Qui populo dedit arva ſuo, quibus exuit hoſtes;
Illius eſt nullo limite clauſus amor.
23 Vindice qui ferro rebus nos juvit in arctis ;
Illius eſt nullo limite clauſus amor.
24 Qui jugulo toties hoſtiles depulit enſes ;
Illius eſt nullo limite clauſus amor.
25 Qui dape mortales ſaturat de ſedibus altis;
Illius eſt nullo limite clauſus amor.
26 Solvite cœlicolûm regi pia pectora grates ;
Illius eſt nullo limite clauſus amor.

PSAL. CXXXVII.

URbe procul Solymæ, fusi Babylonis ad undas
Flevimus, & lacrimæ fluminis instar erant :
Sacra Sion toties animo totiesque recursans,
Materiem lacrimis præbuit usque novis.
2 Desuetas saliceta lyras & muta ferebant
Nablia, servili non temeranda manu.
3 Qui patriâ exegit, patriam qui subruit hostis,
Pendula captivos sumere plectra jubet :
Imperat & lætos mediis in fletibus hymnos,
Quosque Sion cecinit, nunc taciturna, modos.
4 Ergone pacta Deo peregrinæ barbita genti
Fas erit & sacras prostituisse lyras ?
5 Ante meo Solyme quàm tu de pectore cedas,
Nesciat Hebræam tangere dextra chelyn.
6 Te nisi tollat ovans unam super omnia, lingua
Faucibus hæresçat sidere tacta meis.
7 Ne tibi noxa recens, scelerum Deus ultor ! Idumes
Excidat, & Solymis pernicios dies :
Vertite clamabant, fundo jam vertite templum,
Tectaque montanis mox habitanda feris.
8 Te quoque pœna manet Babylon : quibus astra lacessis
Culmina, mox fient, quod premis, æqua solo :
Felicem, qui clade pari data damna rependet,
Et feret ultrices in tua tecta faces !
9 Felicem, quisquis scopulis illidet acutis
Dulcia materno pignora rapta sinu !

PSAL. CXXXVIII.

PEctore te toto celebrabo, maxime rerum !
Aligeros inter sceptrigerosque choros.
2 Ad sacra siderei prosternar limina templi,
Devotus Solymis & dabo tura focis :
Hîc nomen numenque tuum super æthera tollam,
Nec favor est priscus, nec reticenda fides :
Tu tua qui sanctè servâsti fœdera, metis
Orbis in extremi nobile nomen habes.
3 Supplicis audîsti gemitus in vota vocatus,
Et memini vires te reparâsse meas.

4 Ore tuo moniti reges, procereſque frequentes
Undique concurrent, & tua facta canent.
5 Facta canent regis, qui majeſtate coruſcâ
Exſuperat rerum machina quidquid habet.
6 Tu licet emineas, humiles tamen ore benigno
Reſpicis, elatos & procul eſſe jubes.
7 Me licet infeſtent fluctus & lerna malorum,
Vita ſaluſque tuâ reſtituentur ope:
Tu, Deus! invictis proſternes viribus hoſtes;
Dextra ſed incolumem me tua tollet humo.
8 Perge, precor, nec te pigeat tua facta tueri;
Namque tuus demto fine perennat amor.

PSAL. CXXXIX.

TU, Deus! exactâ luſtras indagine mores;
Tu rigidus vitæ cenſor es ipſe meæ.
2 Seu ſedeo ſeu ſurgo, mihi tu ſemper adhæres;
Et pectus nil te quod latet intus habet.
3 Tu, quacunque feror, ſequeris veſtigia; præſtò
Tu, Deus! es, quoties membra quiete levo.
4 Auribus arrectis tu quæ loquor, arbiter orbis!
Accipis, & præſens ſingula verba notas.
5 Undique dum cingis, fibras dum pectoris omnes
Excutis, obſidio me nimis arcta premit.
6 Dum reputo, quàm ſint tibi lyncea lumina, miror,
Omnis & ingenii vis & acumen hebet.
7 Quò fugiens oculos fallam, quibus omnia cernis?
Quæ latebræ, profugi quæ caput antra tegent?
8 Si miſer aſtra petam, ſolium tibi cingitur illis;
Tartara ſi ſubeam, tu, Deus! illa tenes.
9 Me licet exoriens aurora volucribus alis
Vectet ad Heſperii littora nigra freti:
10 Te tamen Heſperiis cernam novus hoſpes in oris,
Et metuam dextræ fulmina certa tuæ.
11 Me licet involvam tenebris & noctis amictu,
Non tamen, heu! tenebris, non ego nocte tegar.
12 Te præſente nigræ vaneſcunt nubila noctis;
Et ſunt te coram lux tenebræque pares.
13 Quod cute texiſti tenui, genitricis in alvo,
Nil tua quod fugiat lumina pectus habet.

14 Te

14 Te, pater alme! canam mirandæ conſcius artis,
Quâ tua me ſtruxit compoſuitque manus.
15 Oſſa mihi ſolers finxiſti clauſa latebris;
Nec pars ulla mei tum tibi tecta fuit.
16 Molle rudimentum vidiſti & ſtamina prima
Corporis, & miris oſſa ligata modis:
Membraque victuris tibi ſunt inſcripta tabellis,
Ante mihi facies quàm foret ulla viri.
17 Quàm tibi mens ſolers! Tua quis ſecreta bilance
Pendere, vel numero claudere facta queat?
18 Hæc ego ſi metis complecti coner, arenas
Promtius expediam quot lavet unda maris:
Hæc experrectus mecum dum manè revolvo,
Mens ſtupet, & nimiùm cura laboris habet.
19 Tu, Deus! exſtingues ſceleratos fulmine dextræ;
Sit procul à nobis tincta cruore manus.
20 Hoſtis atrox in te genuinum ſtringit, & iras
Nil profecturo provocat ore tuas.
21 Hunc ego non odi, te qui, pater! odit? & illum
Non ego deteſtor, qui tibi bella parat?
22 Hunc ego, ne dubites, odi cane pejus & angue;
Et mihi te quiſquis non amat hoſtis erit.
23 Tu qui cuncta vides, famuli, Deus! excute pectus,
Si quid & in tacito fortè recludo ſinu:
24 Si ſcelus hîc latitat, noxam ſi machinor ullam;
Me quoque ſacrilego cum grege dede neci.

PSAL. CXL.

Aſſere me, rerum genitor! violenta retunde
Tela, quibus, nullo vim prohibente, petor.
2 Impia progenies in me ruit agmine denſo,
Audet & indignum volvere mente nefas.
3 Omnibus armatur lethali lingua veneno,
Quale gerit Libycis vipera tecta rubis.
4 Hoſtis ab infenſi famulum me protege dextra,
Illius & clypeo ſpicula pelle tuo.
5 Ille tumens faſtu greſſus mihi fraude paratis
Retibus implicuit, diſpoſitiſque plagis.
6 Tunc ego, Tu Deus es mihi, rerum maxime! dixi:
Tu Dominus, votis annue, quæſo, meis.

7 Tu Deus es Dominusque mihi, columenque salutis;
Tu clypeus, quoties ingruit hostis, eras.
8 Absit ut huic faveas, aut impia vota secundes;
Materiem fastûs hâc ope tolle novi.
9 Factio dira suo pereat cum principe; virus
Et precor infestum, quod vomit, ipsa bibat.
10 Hauriat hanc supera dejectum fulmen ab aula,
Quidquid & indomiti Tartarus ignis habet.
11 Exsulet his terris, cui sunt lita labra veneno;
Et cui cæde madet sanguinolenta manus.
12 Credo equidem, nec vana fides, pater orbis egenos
Proteget, & si quos sors minùs æqua premit.
13 Mens pia mille tibi solvet, pater optime! grates;
Gaudebitque tuo cominus ore frui.

PSAL. CXLI.

TE, Deus! imploro; fer opem festinus, & aurem
Tende mihi, dum te supplice voce rogo.
2 Sint pro ture preces, sublatæ ad sidera palmæ
Sint tibi, ceu primo vespere cæsa bidens.
3 Os mihi ne peccem servet custodia; linguæ,
Ne violem leges, injice frena meæ.
4 Da ne prava mihi vitient consortia pectus;
Da gregis impuri posse cavere dapes.
5 Mille modis potiùs me cædat & increpet æqui
Cultor, & hic cui mens candida labe vacat:
Hoc mihi dulce putem, ceu sint lita tempora nardo,
Tristia quod medicâ vulnera sanat ope:
Non tamen his renuam, quos odi, fausta precari,
Cumque luent pœnas tangar amore pio.
6 Cum ruet in præceps judex & censor iniquus,
Verba mihi discent plena fuisse favis.
7 Per scelus hi nobis sparserunt ossa per agros,
Et tumuli juxta cespes inanis erat:
Sic cadit æratis percussa bipennibus ornus,
Et circum latè fragmina fissa jacent.
8 Te tamen adspecto, te nitor, maxime rerum!
Ne, precor, ah! timidæ desere vela ratis.
9 Erue me laqueis, quibus implicor; eripe nodis;
Et quibus hæresit pes mihi, solve plagas.

10 Sospite

10 Sospite me, tectis se cassibus induat hostis,
Et pereat technis, ô precor! ipse suis.

PSAL. CXLII.

VOta Deo, superûm suspectans atria, fudi;
Et petii supplex omnipotentis opem.
2 Tristibus, hoc coram, lacrimis & mille querelis
Sum mala testatus quæ fero, quæque tuli.
3 Cum gemerem nimio curarum pondere pressus,
Alme parens! testis tu pietatis eras:
Impius interea me cassibus induit hostis,
Et pedicæ dubios implicuêre pedes.
4 Dum miser huc illuc oculos circumfero, nemo
Auxilium misero qui mihi ferret erat.
5 In Dominum tandem conjecto lumine, dixi,
Tu mihi, dum vivo, spes es & auctor opis.
6 Me bonus exaudi, pedibus dum calcor, & hostis
Robore dum superor, tu mihi tende manum.
7 Eripe captivum cæci de carceris antro;
Sic ego te liber, quo decet, ore canam:
Hâc ope procedam, sanctâ comitante catervâ,
Divitiisque tuis lautitiisque fruar.

PSAL. CXLIII.

AUribus arrectis famuli Deus accipe questus,
Fœderis, & fidei, justitiæque memor.
2 Ne trutinâ me pende tuâ, ne durus amussi
Quæsitor vitæ subjice facta meæ:
Adspice mortali prognatos semine: toto
De grege te coram crimine nemo vacat.
3 Me stravit pressitque ferox, me carcere mersit
Hostis, & in tenebris vita trahenda fuit:
Delitui, ceu luce carens & voce silentûm
Turba solet, quam nox semper opaca tegit.
4 Obstupuit mens fracta malis, ceu sidere lævo
Tacta, nec in toto pectore pectus erat.
5 Sed memor, annales recolens, tua facta revolvo;
Hæc referunt animo noxque dieque meo.
6 Cum premor adversis, supplex tibi brachia tendo,
Et desiderio maceror usque tui:

Sic

Sic ager apricus nimio langueſcit ab æſtu;
Sic pluviam ſucco deficiente ſitit.
7 Ociùs exaudi, dum pondere victa fatiſcit
Mens mihi, ne dextram te retrahente ruam:
Ne vultûs jubar abde tui, quo cuncta ſerenas;
Quo ſine me lethi ſqualor & horror habet.
8 Lumine me placido pater adſpice; Phoſphorus umbra
Cum fugat, auxilio ſpes mea nixa tuo eſt:
Luce præi, ſignaque viam; Te ſuſpicit unum
Æquoris undoſi mens propè merſa vadis.
9 Eripe me vindex furiis hoſtilibus; umbo
Tu mihi, tu vitæ portus & aura meæ es:
10 Da famulo tua juſſa ſequi Dominuſque, Deuſque!
In tua, rerum opifex! atria pande viam.
11 Juſtitiæ laudiſque tuæ memor, eripe ſervum
Fluctibus; & vires, ne premar, adde novas:
12 Utque tuus clareſcat honos, diſperde catervam,
Quâ premor, & famuli jura tuere tui.

PSAL. CXLIV.

GLoria ſit cœli Domino; mea temperat arma,
Et bellatrices erudit ille manus.
2 Firma mihi rupes & murus aheneus ille eſt;
Et clypeus vitæ præſidiumque meæ:
Hic vitam, ſceptrumque dedit; ſpes omnis in illo
Eſt mihi, qui populos ſub mea jura trahit.
3 Magne parens! quantillus homo eſt, quem reſpicis? Ada
Pignora quid te quo demereantur habent?
4 Vanius his nihil eſt; his ætas futilis umbræ
More vagæ levibus tranſvolat acta rotis.
5 Ætheris inclinans axes, jam labere cœlo;
Tange manu montes, & juga nube tege.
6 Funde meos cœli flammis ultricibus hoſtes;
Obrue miſſilibus caſtra profana tuis.
7 Deſuper exſerta dextram, fluctuſque coerce,
Quos ciet, ah! ſtudiis gens inimica piis.
8 Eripe me linguis mendacibus; eripe dextris,
Fallere non veritis quam pepigêre fidem.
9 Tum, pater alme! novo te tollam carmine; denis
Te referam nervis, altiſonâque lyrâ.

10 Jur

10 Jure patrocinii tu regum sceptra tueris;
Jessiaden clypei tu tegis ære tui.
11 Eripe me linguis mendacibus; eripe dextris,
Fallere non veritis, quam pepigêre, fidem.
12 Vernet & assurgat soboles, precor, æmula cedro;
Quæ viret in Libani luxuriosa jugis:
Qualis & in lævi spectatur marmore, talis
Pectora virginibus pingat & ora nitor.
13, 14 Ampla penus, fœtura gregis numerosa, segesque
Fertilis, & fortes sint ad aratra boves:
Sint procul hostiles acies & bella, nec unquam
Funestis resonent compita mœsta tubis.
15 O ter felicem, cui sic traducitur ætas!
Cui Deus est, hominum cœlicolûmque parens!

PSAL. CXLV.

TE regem, pater alme! canam; tua facta per orbem
Diffundam plectro non metuente mori.
2 Nulla dies non te recolet, rex incltie! metis
Includent titulos secula nulla tuos.
3 Est immensa tibi, nec sat laudata potestas;
Et tua sat nescit gloria mente capi.
4 Instruet ætatem priscis annalibus ætas;
Mille tuâ memorans parta tropæa manu.
5 Inclita cœlestis referam miracula dextræ;
Et majestatis præco perennis ero.
6 Robur ego, dicent alii monumenta furoris;
Et recolent iræ fulmina sæva tuæ.
7 Omnibus & populis narrabunt voce canorâ,
Quanta, parens! bonitas sit tua, quanta fides.
8 O tibi quàm comis mens est & segnis ad iras!
Rebus in afflictis quàm tibi promta manus!
9 Omnibus illustrem tua se clementia terris
Monstrat, & in toto, quem regis, orbe nitet.
10 Te, Deus! artificem canit ingens machina mundi;
Et populus tibi qui, cum prece, tura litat.
11 Imperii sceptrique decus vox efferet omnis;
Laudibus & vires tollet in astra tuas.
12 Sic regni sacra fama tui, sic gloria dextræ
Crescet, & implebit solis utramque domum.

13 Quos geris æterni sunt & sine limite fasces
Imperii: nil hîc tempora juris habent.
14 Sustinet infirmos cœlestis dextera, terræ
Hæc eadem afflictos dextera tollit humo.
15 Te mare, te tellus, totus te suspicit orbis;
Pabula tu præbes tempore cuique suo.
16 Expandis tu sponte manum, quæ sustinet omnes;
Omnibus optatas porrigit illa dapes.
17 Arbiter æthereus recti sectator & æqui est;
Et supera quidquid prodit ab arce pium.
18 Hunc animo si promtus adis, nec fallere tentas,
Ibit in amplexus protinus ille tuos.
19 Audiet & questus facilis, votisque suorum
Annuet, & vitæ præmia certa dabit.
20 Gens pia perstabit cœlesti numine tuta;
Impia cœlesti corruet icta manu.
21 Voce Deum referam; cujus nomenque, decusque
Natio nulla sinet, secla nec ulla, mori.

PSAL. CXLVI.

1 TU patris ætherei laudes mens concipe; vitâ
2 Dum fruar, hæc studii summa futura mei est.
3 Quisquis es, ah! regum sceptris ne crede salutem,
Aut homini: nil rex, nil homo præstet opis.
4 His, ubi corpus humum repetit, mens avolat, omnes
Excutit & curas, nec memor inde tui est.
5 O felix nimium, Domino qui fidit amico,
Quisquis & Isacidûm, pro duce, numen habet!
6 Astra, fretum, terras & quidquid cernitur usquam,
Hic dedit, & stabilem servat ubique fidem.
7 Protegit afflictos, inopes dape sublevat, arctâ
Compede constrictos liberat ille pedes.
8 Lumina dat cæcis, humiles attollit in altum;
Diligit & populum, quem juvat æqua sequi.
9 Cum viduis illi puer orbus & advena curæ est;
Sed scelerum socios fœda ruina manet.
10 Sceptra geret Solymæ Dominus, dum lucidus astra
Sol reget: Ergò Deo laus sit & omnis honos.

PSAL. CXLVII.

LAudibus in cœlum cœleſtem tollite regem;
Hoc juvat, hæc nimium cura decoris habet.
2 Ille ſuæ Solymæ reparavit mœnia, vindex
Exſulibus patrios reddidit ille lares.
3 Luce ſua mœſtæ depellit nubila mentis,
Et fera cœleſti vulnera lenit ope.
4 Supputat aſtrorum numerum, curruſque volucres,
Nomenclaturis & vocat illa ſuis.
5 Illius omnipotens vis eſt & dextera ſolers;
Non hæc comprendi mente nec illa poteſt.
6,7 Erigit ille humiles, tumidos deturbat ab alto;
Hunc canat argutæ vox tua juncta lyræ.
8,9 Hunc cane, qui cœlum nebulis involvit opacis,
Siccaque fœcundis imbribus arva rigat:
Gramine qui montes operit, pecorique miniſtrat
Pabula, quæſitas & tibi, corve, dapes.
10,11 Nec capit hunc bellator equus, nec militis enſis;
Candida ſed pietas & ſine labe fides.
12 Illius urbs Solymæ celebra præconia; laudes
Illius in cœlum tolle Sionis apex.
13 Ille tibi valido munivit robore portas;
Civibus ille tuis favit, & auxit opes.
14 Illius auſpiciis pax incolit aurea terras,
Meſſibus & lætis luxuriantur agri.
15 Ille jubet; juſſis tellus obtemperat ultrò,
Principis imperiis obſequioſa ſui.
16 Nunc nive velantur, ceu molli vellere, colles;
Paſcua nunc cinerum more pruina tegit.
17 Denſantur liquidæ cruſtis glacialibus undæ,
Præque gelu nimio vix toleratur hiems.
18 Mox ubi rerum opifex adſpirat lenibus auris,
Bruma fugit, glacies liquitur, unda fluit.
19 Dat Deus Iſacidis leges & jura, Sionis
Et populum placitis erudit ille ſuis.
20 Non ita propitium reliquis ſe præbuit oris;
Sole quibus fas eſt, ſideribuſque frui:
His nec jura dedit, nec ſacri fœderis arrham
Obtulit: Ergò Deo laus ſit & omnis honos.

PSAL. CXLVIII.

EJa Deum celebra; Domini de sede superna
Facta refer, cœli qui juga summa tenes.
2 Eja Deum celebra rutilans sine corpore cœtus,
Siderei propiùs qui patris ora vides:
Eja Deum celebra rapidis exercitus alis
Concite, dum superi jussa faceßis heri.
3 Eja Deum celebra sol, solis & æmula luna;
Et cœli levibus sidera vecta rotis.
4 Hunc pariter celebret supremi machina cœli,
Quotquot & ex alto præcipitantur aquæ.
5,6 Hunc celebrate simul; verbo vos ille potenti
Condidit, & stabili nunc quoque lege regit.
7 Ætheris & Dominum laudet tellure sub ima
Trux draco, vasta maris quidquid & unda tegit.
8 Et cava quæ cœli subtexunt mœnia flammæ,
Et quæ frugiferos grando flagellat agros:
Et nix cum nebulis, & tempestate sonorâ
Illius ad nutum qui quatis, Eure, rates.
9 Et tetricæ rupes, & ovantes palmite colles,
Et cedrus, & pomis arbor onusta novis.
10 Cumque feris pecudes, & quæ secat æthera pennis
Natio, vel prono pectore verrit humum.
11 Gemmiferoque comam cincti diademate reges;
Vosque quibus fas est dicere jura patres.
12 Fervidus & juvenum chorus, innuptæque puellæ;
Et puer imbellis, decrepitusque senex.
13 Cuncta Deum celebrent, qui præstans omnibus unus
Altior est terris, sidereisque rotis.
14 Hic sibi devotum populum, gentemque Sionis
Evehit: Ergò Deo laus sit & omnis honos.

PSAL. CXLIX.

DIcite rectori superûm nova carmina; sacros
Audiat & populi tota corona modos.
2,3 Rex suus oblectet Solymam, suus auctor Abrami
Progeniem: citharis gens sacra junge choros.
4 Ille suo populo favet, oblectatur & illo,
Mitibus & vindex cinget honore comas.

5,6 Geni

5,6 Gens pia ſolenni teſtetur gaudia pompâ,
Geſtiat & quoties nocte cubile premit:
Ore ſui laudes celebret Dominique Deique;
Sed ſimul ancipiti fulminet enſe manus:
7 Demetet hoc ſcelerum ſocios, genteſque rebelles,
Et quos impuros, quos ſciet eſſe reos:
8 Ponè trahat reges, manibus poſt terga revinctis;
Servili procerum ſtringat & ære pedes.
9 Laus gregis eſt ſacri præſcriptas poſcere pœnas:
Hoc decet: Ergò Deo laus ſit & omnis honos.

PSAL. CL.

FEr ſuper aſtra Deum, Solymæ qui protegit aras;
Aurea pollenti qui regit aſtra manu.
2 Fer ſuper aſtra Deum, qui pollet robore dextræ,
Et majeſtatis pandit ubique jubar.
3 Fer ſuper aſtra Deum lituis, buxoque ſonoro;
Et ſocia blandæ nablia feſta lyræ.
4 Fer ſuper aſtra Deum, pulſa cava tympana palmis;
Sit citharæ & fidibus tibia blanda comes.
5 Fer ſuper aſtra Deum, jungantur cymbala plectris;
Dulcibus & reſonent terra poluſque modis.
6 Fer ſuper aſtra Deum, quiſquis vitalibus auris
Veſceris: Ergò Deo laus ſit & omnis honos.

FINIS PSALMORUM.

CANTICI *SOLOMONIS* PARAPHRASIS POETICA.

ARCTURO JONSTONO Scoto,
Medico Regio, Auctore.

Auctoris Dedicatio

A D

Sereniſſimum & Potentiſſimum

CAROLUM

Scotiæ, Angliæ, Galliæ & Hiberniæ Regem.

CAROLE! flos Regum, quo nil auguſtius uno,
Sanctius immenſus quo nihil orbis habet:
Quod fero Pieriis è collibus accipe Regis,
Accipe divini nobile vatis opus.
Sacra Trias numeros, calamum Rex præbuit ortus
Davide, materiem numine plenus Hymen.
Hîc Deus ipſe ſuos è cœlo cantat amores:
Succinit in terris filia, nupta, nurus.
Tolle quod hîc noſtrum eſt, interpretis erue ſentes;
Cætera ſunt violæ, lilia, myrrha, roſæ.

ARCT. JONSTONUS.

Cantici Solomonis

PARAPHRASIS.

CAP. I.

SPONSA.

FER mihi ſuaviolum roſeis, Dilecte! labellis :
Dulcior O dulci tu mea vita mero es !
Os olet ambroſiam, ſpirant tua baſia myrrham;
Halat & ex ipſo nomine turis odor.
Sic tu virginei tibi vincis pectora cœtûs :
Me quoque cum reliquis ſub tua jura trahe.
Ponè ruam pernix, Regis ſubitura cubile,
Inque tuo carpam gaudia blanda ſinu.
Non ita delectat ſitientem viteus humor,
Meque pioſque tui dulcis ut urit amor.
Fuſca ego ſum, fateor : facie tamen eſſe venuſtâ
Non renuent, Solyme quas habet alma, nurus :
Eſt mihi qui deceat Cedarum tentoria cultus;
Eſt nitor aulæis qui Solomonis ineſt.
Ne me, quod nigra ſim, nigro quod ſole peruſta,
Spernite, vel fratrum quod gravis ira premat;
Quodque aliena mihi malè ſit vindemia quondam
Credita, vel quod ſim paſſa perire meam.

Dic,

Dic, quibus in terris, quâ pascas rupe capellas:
Dic, quæ te medio protegat umbra die.
Cur ego te linquam, mea lux! mea sola voluptas!
Cur sequar alterius, te superante, greges?

SPONSUS.

Si latet hoc, reliquis palmam quæ præripis omnem,
Hanc tibi quam monstro, Virgo! capesse viam:
Junge greges, gregis & nivei te junge magistris,
Carpat ut hîc felix pabula læta pecus.
Se tua sidereis dum cingit gloria pennis,
Quid tibi par vastus, quà patet, orbis habet?
Sic sonipes rutilat Pharaonius, undique gazis
Tectus Erythræi Sidoniique maris.
Æquoris Eoi respondent temporal gemmis;
Candida chrysolithi lumine colla nitent.
Aurea fingemus tibi, Virgo! monilia, puri
Argenti niveis vermiculata notis.

SPONSA.

Mensa tuos quoties spirat regalis odores,
Cœlestes redolent balsama nostra dapes.
Myrrheus est totus: circundans brachia collo
Te stringam gremio nocte dieque meo.
Sic Engeddini fragrant opobalsama ruris,
Inque racemiferis lacrima lecta jugis.

SPONSUS.

Quàm mihi tu pulcra es, castas imitata columbas
Dulcia cæruleâ lumina luce nitent.

SPONSA.

Quàm mihi tu pulcer, rerum dulcissime! nobis
Insperstum vario flore cubile viret:
Celsaque victuris radiant palatia cedris,
Pandit & abiegnas porticus ampla trabes.

CAP. II.

SPONSUS.

SUM rosa suave rubens, qualem Sharonis in hortis
Candida lacteolo pollice virgo metit:
Quæque creant Zephyri molles in vallibus auræ,
Flos ego sum vestri lilia cana gregis:
Et mea virgineas ducens dilecta choreas,
Lucet ut in duris lilia nata rubis.

SPONSA.

Malus ut arboribus, sic & meus ignis ephebis,
Terra quot ulla tulit, præripit omne decus.
Illius optarem dulci recubare sub umbra:
Hic lego mellifluis æmula poma favis.
Hoc duce deveni spirantem nectare cellam,
Signifer accensâ luce præibat amor.
Prome, puer, cyathos, fragrantia suffice poma;
Jam mihi non noto liquitur igne jecur.
Me fovet amplexu Dilecti dextera molli,
Læva mihi fulcit languida colla manus.
Turba puellaris, Solymæ florentis alumnæ,
Quasque Palestinæ protulit ora nurus,
Parcite felices strepitu depellere somnos;
Fas requie nobis, fas sit amore frui:
Hoc ego per cervos, quot alunt juga celsa Sionis,
Perque leves capreas, gaudia vestra, rogo.
Vox Sponsi dilecta mei mihi verberat aures:
En nunc insultat collibus ille sacris:
Æmulus hinnuleo, capreâque citatior omni,
Pronus in amplexus en ruit ille meos.
Et mihi se sistens, cancellis undique septus,
Prospicit, & tenui luce subinde micat.
Me meus est ignis vultu solatus amico;
Mulsit & alloquio sustinuitque suo.

SPONSA sub persona Sponsi.

Surge, ait, his oculis multo mihi carior, omni
Marmore candidior, dulcis Amica, veni.
Discessere nives tempestatesque sonoræ,
Cumque suis nimbis turbida fugit hiems:
Floret humus, resonat volucrum concentibus aer,
Fundit & hic querulos turtur ubique modos:
Induiturque novis jam ficus cærula baccis,
Et fragrans tenero vinea flore viret.
Surge animæ pars magna meæ, pulcerrima rerum
Huc ades: immensas cur trahis usque moras?
Quæ fuga? quas latebras sectaris more columbæ?
Da precor ore tuo, da mihi voce frui.
Dulcius hâc nihil est, nihil est formosius illo,
Sed neque par quidquam maximus orbis habet.
Vitibus invisas cum fœtu interfice vulpes,
Dum tener est nobis palmes, & uva recens.

SPONSA in sua persona.

Me meus ignis habet, jus & mihi cessit in illum:
Ille suas inter lilia pascit oves.
Donec nocturnas aurora resolverit umbras,
Reddideritque diem, tu mea vita redi:
Accelera capreis cervisque citatior illis,
Per juga quos ferri Betheriana vides.

CAP. III.

SPONSA.

DEcubui, & tacita quæsivi noctis in umbra
Consortem thalami præsidiumque mei;
Quæsivi, & votis iterumque iterumque vocavi,
Irrita sed rapidi vota tulere Noti.
Tunc ego; Quin, inquam, surgis? quin excutis urbis
Compita, vestigans irrequieta virum?
Exsurgo, multâque vias indagine lustro;
Heu mea sed nusquam vita reperta mihi est!

Obvia

Obvia me vigilum cinxit cuſtodia : quæro
An mea ſint iſti gaudia viſa choro.
Nec procul hinc, quæſita diu, mihi vita reperta eſt ;
Dimidiumque animæ deliciumque meæ.
Protinus amplexans dilecto brachia collo
Implicui nullo diſſolüenda die ;
Inque meæ duxi thalamos & tecta parentis,
Lux ubi prima mihi cœlitus hauſta fuit.
Vos ego per capreas cervoſque, Sionides, oro,
Ne ſtrepitu thalami ſollicitate fores.

SPONSUS.

Quæ fuit hæc, olim locâ per deſerta columna
Ignea cui noctu prævia rexit iter ?
Hanc circum nebulæ ſpirabant undique myrrham,
Miſſaque Panchæis tura Sabæa jugis.
Adſpice, Nupta, thorum recubat quo Davide natus,
Qui decies ſenis cingitur uſque viris :
Hos legit Solyme duris exercita bellis
Pectora, fulmineo cinxit & enſe latus :
Principis his thalamos ſtudium eſt virtute tueri,
Primaque nocturnos pellere cura metus.
Adſpice odoratis firmata palatia cedris,
Quas Davidiadæ miſit amica Tyrus.
Hic purâ radiant argenti luce columnæ
Sublimes, auro ſub pede fulget humus.
Murice vela rubent, niveis habitata puellis,
Tota tui, Solyme, flagrat amore domus.
Adſpice pacifico rutilent ut tempora Regi !
Conſpicuum gemmis ut diadema nitet !
Gaudia ſancta agitans & conjugialia feſta,
Hoc illi genitrix cinxit honora comas.

CAP. IV.

SPONSUS.

QUàm, mea lux, reliquas vincis candore puellas !
Aureolo quantum ſpirat ab ore decus !
Lumina cœleſti pinguntur luce, columbis
Æmula, quæ collo verſicolore nitent.

Vellera cæſaries æquat, quæ lucida geſtat
In Gileadæis paſta capella jugis.
Sunt poſiti dentes, liquidi ceu fontis ab undis
Cum tonſi redeunt in nova prata greges.
Candor ineſt niveus: partu fœcunda gemello,
Haud aliter loto vellere lucet ovis.
Dulcia Sidonio ſaturantur murice labra,
Blandaque nativo nectare lingua fluit.
Tempora puniceis rutilant circumflua cirris,
Poma velut granis nobilitata rubris.
Ardua Davidicæ ſunt colla ſimillima turri,
Hic ubi mille ducum ſcuta ſuperba micant.
Hinnuleos mammæ geminos imitantur eburnæ,
Lilia quos inter florida paſcit humus.
In juga ture pio myrrhâque fluentia pingui
Diffugiam, tenebras dum fugat orta dies.
Lux mea, formoſis formoſior omnibus una es;
Nullus & in toto corpore nævus ineſt.
Te mihi da comitem, Libani de vertice mecum,
Sponſa, veni, dulcem ponè ſecuta virum.
De Seniræo, de culmine montis Amani,
Hermoniſque cavis deſpice, Nupta, jugis:
Deſpice de luſtris, catulos ubi pardalis atrox,
Trux ubi feminium fæva leæna tegit.
Tu mihi mellito fixiſti lumine pectus,
Torquibus uſſiſti, Nupta Sororque, tuis.
Nupta Sororque, tuus mulſo mihi dulcior omni
Eſt amor, ambroſius balſama vincit odor:
Stillant labra favos, lac ſudat mellea lingua,
Purpureus Libani ſpirat amictus opes.
Hortus es obſeptus dumis, fons nobilis undæ
Signatus domino ſepoſituſque ſuo.
Nardus olens, calamuſque tuo naſcuntur in horto,
Cumque crocis aloe, punica mala, cyprus.
Nec myrrhæ lacrimæ, nec thus nec cinnama deſunt,
Miſſaque de ſacris balſama rara jugis.
Fons ſacer hortorum, vitæ tu lympha perennis,
Tu Libani dulces, Sponſa, recludis aquas.

SPONSA.

Aura fave, gemino mundi de vertice flabris
Lenibus adſpirans in mea ſepta veni.
Elice jucundos horti felicis odores,
Vir meus ambroſiæ carpat ut inde dapes.

CAP. V.

SPONSUS.

NUpta Sororque, meum deveni lætus in hortum,
Myrrhea cum nardo lacrima lecta mihi eſt:
Mella favique epulas, ſuffecit pocula nobis
Lac nive candidius, vitigenuſque latex.
Gens dilecta mihi mecum jam læta liquores
Accipe nectareos, ambroſiaſque dapes.

SPONSA.

Nox oculis ſomnuſque natant, pulſantis Amici
Verba tamen patulâ mens vigil aure bibit.
O multum dilecta Soror, ſine labe columba,
Pande tuas, inquit, dulcis Amica, fores.
Ecce caput cœli perfuſum rore videbis,
Nocturnoque graves imbre madere comas.
Tunc ego, Quî, dixi, rurſus velamina ſumam,
Quæ poſui? lotos quî maculabo pedes?
Dumque ſeræ impatiens dextram meus inſerit Ignis,
Quàm mihi cor ſaliit, quàm micuere ſinus!
Protinus excutior ſtratis, ut clauſtra recludam,
Myrrhaque de manibus ſtillat odora meis:
Myrrheus è digitis in poſtes depluit imber,
Totaque cœleſti janua rore madet.
Hæc ubi jam patuit, meus heu diſceſſerat Ignis!
Heu mihi lethalis vox abeuntis erat!
Hunc ego quæſivi nequicquam, ſæpe vocatus
Eſt mihi, reſponſi nil tamen inde tuli.
Me vigilum truculenta cohors deprendit, & eheu!
Sauciat indignis barbara turba modis.

Urbis

Urbis ab excubiis, dum passim compita lustro,
Develata mihi turpiter ora queror.
Vos ego, quas Solyme jactat speciosa, puellæ,
Cernere si nostri fors datur ora viri,
Vos precor adjurans, Dilecto dicite, lento
Languidulum nobis igne perire jecur.

VIRGINES.

Pulcrior O sociis, dic, dum nos talibus urges,
Quo tuus hic reliquos nomine vincat Amor?

SPONSA.

Hic nive candidior, Tyrio rubicundior ostro,
Dignus & est decies mille præire procis.
Par caput est auro, crispantur tempora, corvi
Oscinis haud alio pluma colore nitet.
Lumina cæruleas æquant sine labe columbas,
Quæ prope flumineas lacte lavantur aquas.
Floriduliſque genis fragrans exspirat amomum,
Lilia mellitis myrrhaque pura labris.
Chrysolithis auroque nitet manus utraque, ventrem
Sapphiri rutilans lumine velat ebur.
Candida marmoreas imitantur crura columnas,
Quas auro fultas nobiliore vides.
Illius adspectus, croceos dum fundit odores,
Æmulus est Libano cedriferisque jugis.
Stillat ab ore favos, dulces è corpore toto
Blanditias spirat, deliciasque meras.
Nobilis O Solymæ proles generosa puellæ!
Hic tacitâ torret pectora nostra face.

CAP. VI.

VIRGINES.

INter formosas O formosissima, monstra
Quo tuus hic à te fugerit ales Amor:
Utque tuum tecum jam vestigemus amantem,
Dic age quam fugiens carpserit ille viam.

SPON-

SPONSA.

Venit in areolas horti meus Ignis odoras,
Inter ut has paſcens lilia verna legat.
Hic mihi ſe vovit, conjux ego debeor illi,
Lilia cui ſurgunt inter amœna dapes.

SPONSUS.

Tu Tirzæ, Solymes tu formæ dotibus æquas
Tecta, nec eſt acies ſtructa timenda magis.
Lumina flecte retro, mea lux, ego vincor ab illis;
Vincor, & obtutu maceror uſque tuo.
Vellera cæſaries ſuperat, quæ lucida geſtat
In Gileadæis paſta capella jugis.
Sunt poſiti dentes, liquidi ceu fontis ab undis
Cum tonſi redeunt in nova prata greges.
Candor ineſt niveus, partu fœcunda gemello
Haud aliter loto vellere lucet ovis.
Tempora puniceis rutilant circumflua cirris,
Poma velut granis nobilitata rubris.
Huic ter viginti Reginas, Regis amicas
Huic decies octo nobilis aula fovet.
Turba puellaris numero non clauditur, una
Sed mea, ſi confers, labe Columba vacat:
Sola nitet multis è millibus, unica proles,
Speſque genitricis deliciumque ſuæ.
Hanc ubi viderunt, nimium dixere beatam
Virgineuſque chorus, lacteolæque nurus.
Laudavere thori ſociæ regalis amicæ,
Et quotquot Regi conſeruere latus.
Quæ tibi cenſenda eſt, radios quam cernis Eoos,
Et lunæ & ſolis dulce referre jubar?
Cui datur hoſtiles acies terrere, virorum
Ut cum ſub ſignis ſtat clypeata ſeges.

SPONSA.

Qui mihi florebat pomis felicibus hortum
Inviſi, & valles fertilitate pares:

Anxia disquiro num forsan vinea gemmis,
Num vireat malus punica flore novo.
Huc ego rapta fui sine sensu, passibus æquans
Nobilium rapidas alipedesque rotas.

HIEROSOLYMITANA.

Sacra redi, Solymæa redi, vestigia Virgo
Flecte retro, reducis da celer ore frui.

SPONSA.

Dic, quid in hac spectes? In te, Solymæa, cohortes
Et numerum geminæ vimque phalangis habes.

CAP. VII.

HIEROSOLYMITANA.

QUàm tibi formosæ sunt proles regia plantæ!
Quàm mollis niveos velat aluta pedes!
Dædala compages femorum, flexuraque crurum
Artificis simulat nobilioris opus.
Ventris apex medius cyatho par nectare pleno est,
Quem torno poliit dextra perita levi.
Ipse refert venter tritici florentis acervum,
Candida quem circum lilia fundit humus.
Hinnuleos mammæ geminos imitantur, eburnæ
Turris & in morem lactea colla nitent.
Sic oculi radiant, populosæ proxima portæ
Ut solet Hesibonæ piscibus unda frequens.
Nasus odoriferæ Libani par obtigit arci,
Alta Damascenam quæ propè cernit humum.
Vertice fers coccum, fulgent tibi murice vittæ;
Rexque tuo semper figitur ipse lari.
Quàm formosa mihi, quàm tu mellita videris!
Deliciis animum quàm tuus implet amor!
Corporis electæ tibi forma simillima palmæ est,
Multaque candidulos purpurat uva sinus.
Cara mihi, dixi, scandetur palma lacertis,
Illius amplectar brachia panda meis.

Pector

Pectora purpurei pingent dilecta racemi,
Spirabunt nares roſcida mala tuæ.
Nectare lingua madet, cor hoc perfundit amantis;
Dat liquor hic voces fundere more ſenis.

SPONSA.

Me meus ignis habet, mens ſe mea mancipat illi,
Illius & noſtri pectus amore calet.
Nunc ades, ô dilecte mihi! jam rura petamus,
In villis mecum, lux mea! fige larem.
Surge ſub auroram; num trudat germina vitis,
Punica vel malus, me comitante, vide.
Hîc ego laſſa tuo ſubſternam brachia collo,
Inter & amplexus oſcula pacta dabo.
En tibi mandragoris thalami ſparguntur odoris,
Et cingunt nitidas florea ſerta fores.
Sunt antiqua mihi, nova ſunt bellaria, dulces
Quas tibi ſepoſui, ſunt mihi mille dapes.

CAP. VIII.

SPONSA.

OUtinam fratrem favor indulſiſſet olympi
Te mihi, lactaſſet mater & una duos!
Tum foris invento tibi quæ decet oſcula ferrem
Blanda, nec opprobrium gentis, ut ante, forem.
Me duce tecta meæ ſubiens genitricis odoros
Intrabis thalamos, & documenta dabis.
Hîc tibi vitigenus conditus odoribus humor,
Malaque quem fundunt punica, potus erit.
Me meus accipiet gremio vir, colla ſiniſtra
Fulciet, amplexus dextera mille dabit.
Vos ego dilectæ Solymes adjuro puellæ,
Ne qua tori ſocium ſuſcitet ante diem.
Quæ rogo, qualis erat, quæ per deſerta locorum
Nixa tuis humeris eſt tibi facta comes?
Pomus erat, memini, ſub qua tu tactus amore es,
Sub qua te gravis eſt pondere facta parens.
Inſere me dextræ, quam diligis, imprime cordi;
Fœderis hoc noſtri geſtet & illa notas.

Omnia vincit amor, lethoque ſimillimus ipſe eſt,
Nec tumulus crudæ plus feritatis habet.
Illius undantes æquant incendia flammas;
Ipſaque cœleſti fulmina torta manu.
Ignibus his lymphæ fruſtra quærentur; amoris,
Crede mihi, nullis flamma domatur aquis.
Ridet amor gazas, ipſum quoque deſpicit aurum,
Et quaſcunque manus parca coegit opes.
Parva ſoror nobis nondum matura marito eſt,
Et nondum teretes intumuere ſinus:
Si quis erit juvenum qui poſcat jungere tædas,
Dic quibus hanc ſtudiis, quâve juvemus ope.

SPONSUS.

Si mihi firma manet muri ſoror inſtar aheni,
Eſtque velut toto janua poſte patens;
Urbs manibus fabricata meis argentea ſurget,
Surget odoratâ janua firma cedro.

SOROR SPONSÆ.

Par ego ſum muro, geminæ ſunt æmula turri
Ubera, quæ, memini, perplacuere tibi.

SPONSUS.

Ruris in aprici Solomonis vinea campo
Floret, & innumero palmite veſtit humum.
Illius eſt famulis cuſtodia credita, nummos
Mille ſolet domino pendere quiſque ſuo.
Me mea cuſtodem nacta eſt, mihi ſervit & uni
Vinea, meque ſuâ fertilitate beat.
Mille tibi, Solomon! tua ſolvit vinea nummos;
Bis centum famuli ſed tamen inde metunt.
Hortorum quæ ſepta colis, tua verba ſodales
Auſcultant, aures tu quoque tunde meas.

SPONSA.

Par capreis cerviſque fugam, Dilecte! capeſſe;
Montis odoriferi culmina ſumma pete.

Canti

Cantica Evangelica.

ARCTURO JONSTONO Interprete.

SALUTATIO ANGELICA.

Ave Maria.

SAlve, Cœlicolûm Virgo cariſſima Regi,
Et cœli cumulata bonis! Tu Numine plena
Jam frueris præſente Deo. Tanto hoſpite felix,
Virginibus reliquis & matre beatior omni es.
Ne trepida: placido te vidit lumine rerum
Conditor. Ecce tuo conceptam ſemine prolem
Virgo feres utero, Natumque puerpera fauſtis
Nixibus in dias emittes luminis auras.
Qui tibi, nec vano titulo, dicetur IESUS.
Viribus immenſis & majeſtate coruſcâ
Inſtruet hunc mundi genitor, prolemque ſupremi
Numinis agnoſcent ſuperûm domus, æquora, tellus.
Davidis huic ſolium patris & regalia Judæ
Sceptra dabit Dominus, quæ nec dolus auferet ullus,
Nec furor hoſtilis, nec quod terit omnia tempus.
Virginis in gremium labetur ab æthere ſummo
Spiritus, & ſacrâ dum lambet viſcera flammâ,
Te patris umbrabit virtus, cui ſubjacet æther,
Et duraturâ faciet de virgine matrem.
Ergò tuo ſacrum ſurgens de ſemine germen
Audiet ætherei proles germana parentis.
Ecce tui conſors generis, nunc obſita canis,
Nec fœcunda priùs, prægnans ſibi ſentit Eliza
Intumuiſſe ſinus. Ex illo plena nitoris
Bis ter luna fuit, bis ter jubar abſtulit orbi.

Scilicet auctori rerum ſuprema poteſtas,
Et manus omnipotens eſt, & ſine limite vires.

CANTICUM ELIZABETHÆ.

Benedicta tu.

VIrginei regina chori, collata puellis
Quæ reliquis, quas ſol oriens, quas adſpicit, undas
Cum ſubit Heſperias, felicior omnibus una es.
Scilicet hic, utero quem fers, quoſcunque beatos
Vel cœlum vel terra vocat, ſupereminet omnes.
Unde mihi tam rarus honos? Me viſere mater
Cur Domini, totus mecum cui ſupplicat orbis,
Suſtinet, exiguos non dedignata penates?
Ecce ſalutantis ſimul ac mihi perculit aures
Enthea vox, nondum conſpecto lumine, fœtus,
Quo mihi nunc uterus turget, mirabile dictu!
Subſiliit, tacito teſtatus gaudia plauſu.
O felix nimium ſacris quæ vocibus ultrò
Credidit! Eventus Domini promiſſa ſequetur.

CANTICUM B. MARIÆ ſemper Virginis.

Magnificat.

HUnc ego, cui Domino paret domus ardua cœli,
Et cœlo quodcunque ſubeſt, de pectoris imo
Grandibus attollo titulis, & ſpiritus intus
Exſultat naſcente Deo, quo pendet ab uno
Noſtra ſalus, humilem placido qui lumine ſervam
Millibus è multis ſupera deſpexit ab aula.
En me cuncta dehinc felicem terque quaterque
Secla canent: ſiquidem cui pollens robore dextra eſt,
Et ſacra majeſtas, genitor me deſuper umbrans,
Perfecit, quæ terra ſimul miratur & æther.
Hunc amor, auratis perpes clementia pennis
Hunc ſequitur, gremioque fovet pietatis alumnos.
Inclita fulmineæ nemo miracula dextræ
Non ſtupet. Elato ſpirantes grandia faſtu
Ille manu forti latè diſperſit, & auris
Vota rapi juſſit, volucri ludibria cœlo.

Ille

Ille paludatos & ovantes murice reges
Viribus invictis ſolio detruſit avito,
Faſcibus exutos. Humiles è pulvere vili
Suſtulit, & ſolidis velavit tempora gemmis.
Ille, bonis ſaturans inopis jejunia plebis,
Divitis eluſit ſpes, & dimiſit inanes
Hos quibus Eois undabant atria gazis.
Iſaciden famulum præſtanti robore dextræ
Extulit, & fulcit, pacti teſtatus amoris
Se memorem, liquido dum cingitur æthere tellus.
Hæc proavis, Abrahæque patri, ſobolique, ſupremo
Qui regit imperio terras, promiſſa reliquit.

CANTICUM ZACHARIÆ.

Benedictus.

LAudibus Iſacidûm celebra Dominumque Deumque.
Ille ſuum populum, delapſus ab ætheris aula,
Viſit, & infeſti medio de gurgite lethi
Traxit ovans, pretio pro libertate ſoluto.
Davidis ille domum nati miſeratus in altum
Extulit, & populis hinc juſſit ſurgere vitæ
Perpetis auctorem, validæ qui robore dextræ
Erigit afflictos, tumidos & dejicit hoſtes.
Hæc vatum numeroſa cohors, præſaga futuri
Scilicet, à prima prædixit origine mundi.
Affore tempus ait, quo nos hoſtilibus armis
Eriperet qui cuncta poteſt, quo patribus arrham
Traderet & patrii monumentum inſigne favoris.
Quoque palam faceret memorem ſe vivere ſancti
Fœderis & fidei, jurato numine, patri
Quam dedit Abramo. Venturi præſcius ævi
Se pater æthereus facturum dixit, ut olim,
Hoſtibus edomitis, cultor pietatis & æqui
Quiſque foret, ſuperûmque patri, dominoque litaret
Intrepidus, liquidâ lucis dum veſcitur aurâ.
Tu quoque, parve puer! Vates dicêre ſupremi
Numinis; auctori vitæ tu prævius ibis,
Et ſternes quod carpet iter, populumque docebis,
Deſuper afflatus, nullam ſperare ſalutem,
Crimina ni tollat ſuperi clementia regis.

Illa

Illa salutiferum demittet ab æthere fidus,
Unde diem, lucemque trahet quicunque tenebris
Mergitur, & vitam lethi traducit in umbra.
Hoc jubar erranti gressus reget; otia terris
Ut ferat, hoc niveis sequitur pax aurea pennis.

CANTICUM SIMEONIS.

Nunc dimittis.

NUnc famulum, Pater alme! tuum dimittis, & altâ
Pace beas capulo vicinum, fœderis icti
Pollicitique memor. Jam cernunt lumina vitæ
Præsidium columenque meæ, fontemque salutis,
Quem mecum populis spectandum mille dedisti.
Visa mihi lux est, roseo quæ solis ab ortu,
Solis ad occasum rutilat; caligine pulsâ,
His oculis conspecta mihi est nova gloria lectæ
Gentis, & immotæ decus immortale Sionis.

HYMNUS S. S. AMBROSII & AUGUSTINI.

Te Deum.

TE super astra Deum vehimus, Dominumque fatemur.
Te solis quæcunque jubar sub fornice cœli
Adspicit, æternum veneratur terra parentem.
Grex sacer, auratis qui pervolat æthera pennis,
Imperio nutuque tuo, supremaque mundi
Templa tuâ cælata manu, cœlique potestas
Omnis, & igne micans acies, & lucidus ordo,
Agminis aligeri princeps tibi, maxime rerum!
Jugiter acclamant, ter sanctum voce canorâ
Ingeminant, unumque Deum, Dominumque salutant,
Qui regis imperio terras, belloque triumphas.
Se tua majestas latè diffundit, & orbem
Occupat immensum, radiisque micantibus implet.
Te chorus illustris procerum, quos omnibus oris,
Omnibus & populis bifidis nova fœdera linguis
Pandere jussisti: Divinis inclita vatum
Agmina te celebrant titulis: exercitus ingens
Te canit Heroum, pro te qui sanguine fuso

Clara

Clara triumphalis meruerunt præmia palmæ.
Sancta cohors totum latè diffusa per orbem
Te patrem agnoscit, majestatemque supremam,
Tempore quæ nullo, nullisque coercita metis,
Telluris cœlique plagas supereminet omnes.
Illa simul CHRISTUM te natum patre fatetur,
Qui soboles cum vera DEI sit & unica proles,
Nec genitore minor, toti venerabilis orbi est.
Hunc quoque quem pariter spirant Natusque, Paterque,
Esse DEUM credit, sacris præcordia flammis
Qui ciet, & dubiis adfert solatia rebus.
Christe! manu qui sceptra tenes & luce coruscâ
Cingeris, æterno proles æquæva parenti,
Tu Deus ora viri pro libertate tuorum
Sumturus, famulæ subiisti viscera matris,
Non dedignatus luteâ te claudere testâ.
Lurida tu lethi fregisti spicula, cœli
Tu quoque fecisti patulas credentibus arces:
Tu patris ad dextram, magni genitoris amictus
Luce, sedes; judex hinc & venturus in orbem
Crederis, aligeris cœli stipatus alumnis.
Ergò tuis fer opem famulis, è carcere sanguis
Quos tuus exemit, puro pretiosior auro.
Æternâ da luce frui, cœlique beatis
Civibus adscribi, vitæ qui puriter actæ
Præmia ceperunt: populum tibi fœdere junctum
Assere, Cœlicolûm rex, & felicibus auris
Floreat æternùm gens quæ tibi dicitur heres.
Hanc tua securam duc per vestigia, dumque
Tecta manent superûm, titulis & honoribus auge.
Nostra cohors jugi te tollit carmine, sacris
Nec numerum numeris, nec tempora ponimus hymnis.
Dexter ades, custosque gregis: da ducere lætis,
Quâ fruimur, sine labe diem: miserere tuorum.
Spem gregis electi bonitas tua passibus æquis
Stipet; humum linquens, spes te mea respicit unum.
Dum rota solis erit, dum luna perambulat orbem,
Non ego te Domino, non te confundar amico.

SYM-

Symbolum Apostolorum.

FIdo DEO Patri, rerum cui ſumma poteſtas ;
Qui terram è nihilo finxit & aſtra poli.
Fido DEI Nato, populum qui ſervat, olivæ
Tempora cui ſacro rore perunĉta nitent :
Unica qui patris eſt proles ; quem poplite flexo,
Pectore devoto quem veneramur herum :
Quem gravis arcanâ Divini Flaminis aurâ
Enixa eſt ſocii neſcia virgo tori :
Judice ſub Latio qui paſſus in arbore vitam
Exuit, & tractus de cruce merſus humo eſt :
Tartara mox ſubiit ; lux tertia reddidit orbi ;
Morte triumphatâ carpſit in aſtra viam.
Aſſidet hic dextræ magni patris ; inde redibit,
Judicet ut vivos, quoſque recondit humus.
Fido DEO, cum prole pater quem ſpirat : Ubique
Eſſe pios credo, quos regit una fides.
Et fore delictis veniam, redivivaque credo
Corpora perpetuis perfruitura bonis.

Oratio Dominica.

MAgne Pater ! cœli qui cingis & incolis arces,
Te ſanctum geminus prædicet orbis apex.
Sceptra manu geſtans, ſolium conſcende, tuiſque
Pareat imperiis æmula terra poli.
Da bona, quæ recreent hodie, dextrâque benignâ
Alme parens ! omni ſuffice luce dapes.
Da veniam nobis, aliis quos parcere cernis ;
Nec tenta nimium, ſed mala pelle bonus.
Te penes imperium eſt, nulliſque potentia metis,
Temporis & nullo limite clauſus honos.

DECALOGUS.

ME ſolum venerare Deum, nec ſculpe quod oras.
Impia nec vox ſit : luce quieſce ſacrâ.
Majores reverenter habe, nec ſanguine dextram
Infice, nec ſancti pollue jura tori.
Pura manus furti, ſit falſi neſcia lingua :
Nullius optetur verna, marita, pecus.

FINIS.

CANTICI
SOLOMONIS

Paraphrasis gemina ;

Prior vario Carminum genere, altera Sapphicis Versibus perscripta.

Auctore JOANNE KERRO, Humaniorum Literarum in Academia EDINBURGENA Professore.

EDITIO ALTERA.

Nobiliſſimo & ornatiſſimo Juveni,

ROBERTO Marchioni de BOWMONT
Baroni & Comiti KER de WAKE
FIELD;

Illuſtriſſimi & potentiſſimi Principis,

JOANNIS Ducis de ROXBURGH, &c
Filio unico, ac maximo Parente di
gniſſimo.

INclita KERRORUM proles! ſpes unica gentis
Eximiæ, eximii vera & imago Patris!
Dotibus egregiis qui fulges mentis & oris,
Cui comites *Charites*, grataque *Suada* favet;
Accipe quæ quondam cecinit præclarus opimæ
Rex Solymæ, Hebræis carmina culta modis;
Quæ tibi præbemus cultu velata Latino,
Quem dedit Arctoi bruma rigorque ſoli.
Prædicat hîc mirus cœleſtes Sponſus amores,
Pandit & ipſa ſuas nupta ſororque faces.
Hîc, niſi quod noſtrum eſt, nil non pretioſius auro
Lac nive candidius, mellaque flava fluunt;
Cuncta nitent gemmis; halantes undique ſurgunt
Nardus, myrrha, crocus, lilia, tura, roſæ.

JO. KER.

Cantic

Cantici Solomonis

PARAPHRASIS.

CAP. I.

Verſ. 1 NObile carmen habes, meritò cui Cantica cedant
Omnia; Davididæ nobile Regis opus.

SPONSA.

2 Suaviolum roſeis Dilectus dulce labellis
Det meus ille mihi, facilis det ſuavia mille:
Vincit amor latices tuus, ô mea Vita! Lyæos.
3 Halitus unguentis redolens dimanat odoris,
Ambroſiæ ſuccos redolens; ipſum quoque Nomen,
Unguen ut effuſum, liquidos diffundit odores:
Caſtâ depereunt niveæ te mente puellæ.
4 Me trahe, virgineis pernix comitata choreis
Inſequar: in thalamos duxit me Rex meus ipſe,
Ipſe ſuâ dextrâ; Regi Pæana canemus
Nos hilares lætum noſtro; præcordia fibris
Exſilient tremulis; non reddent vina ſaporem,
Qualem dulcè mei ſpirantes Regis amores.
His animi rectis ſuccendis pectora flammis.

5 Nigra ego sum vultum, Solymæ generosa propago
Ore venusta tamen; pelles ego Kedaris atras,
Ast simul auratos Solomonis reddo tapetas.
6 In me ne fuscam defixæ lumina stetis;
In me, quam rapidi torret violentia solis,
Quamque suis retinens vinetis, acta furore,
Indecore excandens irâ, materna propago
Exercet multum, durisque laboribus urget;
Quam colo divinâ propriam dum vinea sorte,
Me miseram! spissis dumetis obsita squalet.
7 Pinguia quæ teneant te pascua, dic mihi? monstra
Quâ tuus, ô mea Lux! grex erret valle reductâ,
Sole sub ardenti medios declinet & æstus?
Cur vager alterius tremulis ego devia fibris
Ad caulas? misera ah! quî teque gregesq; relinquam

SPONSUS.

8 Hoc te si fugiat, rerum dulcissima! gressus
I preme formosi pecoris, pecorisque magistros
Vestigans, horum ad magalia pasce capellas.
9 Haud minus, eximium decus ô Dilecta! refulges
Auratis rutilans phaleris ac fulget in oris
Niliacis sonipes, cum percutit ungula campum.
10 Quique genas decorant, nitidi fulgore lapilli
Perstringunt oculos; renitentque monilia collo.
11 Dædala fingemus tibi, Virgo! munera; inaures
Auri squallentes maculis rutilantis, & aptè
Argenti niveis distinctas undique squamis.

SPONSA.

12 Ipse suis dum Rex epulis accumbit opimis,
Dat mea mellifluos ubertim nardus odores.
13 Myrrheus ut fascis, gremio gestarier aptus,
Est mihi Dilectus; gremio de nocte recumbet.
14 Pinguis ut Engaddi vinetis cyprus amœnis
Fragrat odora; bonos sic dat meus Ignis odores.

SPONSUS.

15 Qualis te rutilans nitor? ô quàm mira venustas

Te circumvolitat, mea Lux! Tibi lumina fulgent,
Qualia candidulis perpulcrâ luce columbis.

SPONSA.

16 Te, Dilecte mihi, nihil est formosius: aurea
Nobis sponda viret, consperso flore rosarum.
17 Ædibus in nostris, cedro tabulata perenni
Stant, & odoratâ renitent laquearia brutâ.

CAP. II.

SPONSUS.

1 SUm rosa Saronis pulcerrima, suavè rubescens;
Lilia concedant vallibus orta mihi.
2 Candida prælucent incultis lilia spinis,
Sic mea virgineis dulcis Amica choris.

SPONSA.

3 Qui mihi Dilectus juvenes supereminet omnes
Egregios, humiles malus ut alma rubos:
Lætitia exsiliens dulci consido sub umbra
Illius; hîc recubans dulcia poma lego.
4 Devehor in dulcis fœcundas nectaris ædes,
Hoc duce; vexillum tenditur ales amor.
5 Me recreent hilares cyathi; me roscida mala
Exhilarent: languens carpitur igne jecur.
6 Ægræ, læva manus, collum mihi fulcit Amici;
Meque sinu amplexam dextera mollè fovet.
7 Vos per ego capreas, cervos & ruris alumnos,
Progenies Solymæ nobilis, oro, sacræ;
Ne qua tori socium dulces abrumpere somnos
Cogat: ne strepitus suscitet, oro, malus.
8 Suavis io! nostras Dilecti vox quatit aures:
Collibus insultat, transilit ecce juga.
9 Hinnuleo similis celeri, capreæque volucri,
Præpetibus pennis huc volat ales Amor:
Effulgens nimbo jam nostras attigit ædes,
En! per cancellos lucidus ille micat.

10 Dein

10 Dein mihi Dilectus vultu me affatur amico,
Verbaque ſuaviloquâ talia voce refert:
Surge, veni mecum, rerum pulcerrima! noſtræ
Altera pars animæ, Lux mea cara, veni.
11 En! jam fugit hiems nimboſis fœta procellis,
Fugit & effuſis turbidus imber aquis.
12 Flore viret tellus, volucres nunc aëra cantu
Demulcent, caſtus turtur ubique gemit.
13 Jam baccas ficus, jam læto palmite gemmas
Protrudit vitis: ridet & omnis ager.
Surge, veni mecum, rerum pulcerrima! noſtræ
Altera pars animæ, Lux mea cara, veni.
14 Caſta columba petræ fiſſuris atque latebris
Hærens, fac vultus lumina noſtra beet.
Aure bibam vocem: nihil hâc eſt ſuavius, illo
Candidius nihil eſt. Te dato, pulcra, frui.
15 Cum catulis vulpes prendantur, dentibus uvas
Qui rodunt: tenero vinea flore tumet.
16 Me ſibi Dilectus propriam tenet; hunc ego jure
Vendico, cui juxta lilia cana dapes.
17 Dum ducat rutilum croceis Aurora quadrigis
Vecta diem; greſſus, Lux mea, flecte retro:
Hinnuleo ſimilis celeri, capreæque volucri,
Betheris exſuperans ardua, carpe viam.

CAP. III.

SPONSA.

1 NOctis per tenebras dum cubui toro
Arcanas, animæ dimidium meæ
Quæſivi, latitans ſicubi falleret;
Averſus dederat terga fugæ ſua.
2 Artus excutiam nunc ego languidos
Stratis, pervolitans ociùs oppidum,
Vicos & plateas ſedulò quæritans
Luſtrabo, lateant ſicubi Gaudia:
Luſtravi miſera, ah! Carpſerat is viam.
3 Tum me repperiunt, curſito dum vaga,
Nocturni vigiles: quærito an uſpiam
Factus qui mea Lux, fortè ſit obviam?

4 Greſſu

4 Greſſus promoveo non procul hinc, mihi eſt
Viſum præſidium & dulce decus meum,
Prênſum detinui, brachia brachiis
Noſtris implicui, matris is intimas
Ædes & thalamos, is thalamos ubi
Auras æthereas primitùs hauſimus,
Lætâ ſupra modum me ſubiit duce.
5 Per cervos ego vos oro, Sionides!
Per ruris celeres obſecro capreas,
Ne quivis ſtrepitus ſuſcitet unicè
Dilectum mihi; nunc ad libitum ſuâ
Per vos ſit requie fas placidâ frui,

HIEROSOLYMITANÆ.

6 Quænam tendit iter per loca devia,
Inceſſu deceat qui benè Principem,
Exundans globulis undique fumeis?
Myrrhæ cui redolet plurima copia,
Turis fumifici, mercium & omnium,
Quas dat dives Arabs collibus è ſuis.

SPONSA.

7 En, quo Rex Solomon membra levat ſua,
Lectum Sidonio murice ſplendidum!
Circa hunc excubias, robore qui valent,
Viceni ter agunt, Iſacidæ incliti.
8 Doctus militiæ quiſque vibrat ſuum
Enſem fulmineum, prævalidâ manu;
Accinctum femori ſtat quoque ſingulis
Ferrum, nocte metus quod procul arceat.
9 E cedris Libani condidit, artifex
Divinus, Solomon Rex ſibi nobilem
10 Lecticam: radiant fulcra adamantina
Argento ſolido, ſellaque laminis
Auri ſtat rutilans, velaque purpurâ
Splendeſcunt, medio ſtrata patet via
Natabus Solymæ, nomine Caritas.
11 Linquentes properè tecta, Sionides!
Nunc prodite foras, Rex plateas obit
Auguſtus Solomon: en! diademate

Fulget

Fulget conſpicuus tempora gemmeo,
Ipſi quo genitrix impediit comas,
Sponſam legitimis quo tabulis die
Junxit, lætitiâ pectus & intimâ
Perfuſum trepidis exſiliit fibris.

CAP. IV.

SPONSUS.

1 O Quantum decus enitet
Vultu lacteolo, Lux mea candida?
O qualis nitor aureus
Te circumvolitat, ſidereâ face?
Collucent oculi tibi,
Caſto ut pulcra nitent lumina turturi.
Crines purpurei tui
Caprarum referunt vellera lucida,
Quas cernas placido grege
Errantes Giladis rupibus arduis.
2 Dentes candiduli bonâ
Inſtructi ſerie, dant ſpeciem levi
Tonſarum pecudum manu,
Lotarum liquidi gurgite fluminis,
Quarum cuique gemellus eſt
Partus, nec ſteriles ullæ in iis gemunt.
3 Labris, quæ rutilant tibi
Ceu filum dibaphum, ſermo decens fluit:
Flavâ tempora præ comâ
Ut mali renitent fragmina punici.
4 Turrim Davidis ardua
Sublimem ſimulant colla; ducum micant
Hîc umbonibus æreis
Milleni clypei, ſcuta potentium.
5 Mammæ lacteolæ duo
Silveſtris referunt hinnuleos leves
Capræ, qui gemini ſimul
Errant ad nitidis lilia floribus.
6 Dum ducat rutilum diem
Quadrigis croceis vecta per æthera
Aurora, & jubar aureum

Nocturnas tenebras diſſipet à polo;
Montis pinguia myrrhei
Pennis præpetibus deferar in juga,
In clivos citus uberes
Collis turiferi corripiam gradus.
7 Toto corpore candida,
Reſplendes, animæ dimidium meæ,
Gemmis purior omnibus;
Omni labe vacas integra tu mea.
8 Mecum de Libano veni,
Mecum de Libani cedriferi jugis,
Conſors cara tori mea;
Amanæ è placido vertice floridæ,
Summo è Senire proſpice,
Hermoniſque jugis: deſpice de cavis
Spelæis, ubi delitet
Pardus fulmineus; queiſque latet leo.
9 Cor mî, nupta, ſororcula,
Abreptum retines; cor mihi ſurripis
Ictu luminis unius,
Cervicis nitidæ torque vel unico.
10 O quàm dulcè ſapit mihi
Is divinus amor, qui fluit è tui
Antris pectoris enthei?
Quàm multo exſuperat nectarei meri
Prædulces cyathos? tuis
Unguentis odor eſt, qualis aromatum.
11 Dulces, Sponſa, favos labra
Stillant: lac niveum, mellaque roſcida
Linguam ſuaviter irrigant;
Exſpirat Libani veſtis & halitus.
12 Hortus ſepibus obſitus
Es tu, nupta, ſoror; fonſque ſcaturiens
Quem ſignacula muniunt;
Lymphæ tu reſeras lene caput ſacræ.
13 Te pomaria punicis
Malis nobilitant; fructibus optimis
Plantæ omnes redolent tibi:
Surgit nardus olens, cyprus & optima.
14 Nardi copia naſcitur
Ingens, auricomans gignitur hîc crocus,
Et ſuavis calamus; bona

Stacten dant liquidam cinnama; ramulos,
Quos Panchaia protulit,
Flavo hîc conſpicias ture graveſcere:
Halat myrrhea lacrima,
Splendens ac aloe; fundit & halitus
Dulces quicquid aromatum
Dives mittit Arabs collibus è ſuis.
15 Pelluces vitreis aquis
Vivorum laticum fons ſacer, irrigans
Hortorum, ô mea Candida!
Halantes croceis floribus arcas:
E quo rivulus aureus
Leni de Libano murmure perſtrepit.

SPONSA.

16 Fortis flamina ſuſcitans
Adſpira, Borea! diſcute nubila;
Alis & madidis, Note!
Auris pervolita lenibus hortulum:
Sic manabit aromatis
Noſtris ſuavis odor: corripiat gradus
Dilectus meus in ſuos
Hortos, ambroſias carpat & hinc dapes.

CAP. V.

SPONSUS.

1 DEveni in proprium, cara Soror mea,
Conſors cara tori, jam celer hortulum;
Fragrantes lacrimæ ſunt mihi myrrheæ
Collectæ, & bona aromata:
Jam paſcor liquido melle meo, favos
Sugo mellifluos, lac niveum bibo,
Spumantes pateras nectarei meri
Felix haurio ſuaviter:
Gens dilecta mihi, cui faveo unicè,
Adſis huc, epulas ambroſias cape,
Fœcundos cyathos nectaris, hîc ſcyphos
Mecum nectaris ebibe.

SPON

SPONSA.

2 Somnus membra premit, mens vigilat tamen:
Dilecti patulas vox mihi percutit
Aures, Pande fores, & Soror & simul
Conjunx, casta columbula,
Omni labe vacans, pande mihi mea;
Perfusum gelido rore caput vide,
Nocturnis pluviis purpureæ madent
Sub dio mihi jam comæ.

3 Cui tunc defes ego, Quî mihi quod modò
Velamen posui accingere nunc queam?
Deturpare pedes quî valeam, benè
Lotos, spurcitie nigrâ.

4 Per rimam tenuem, qui face torridâ
Urit lenta mihi pectora, dexteram
Immisit, fremitus tum mea conciit
Motu viscera turbido.

5 Stratis excutior protinus ut fores
Dilecto referem, de manibus meis
Stillat myrrha fragrans, roreque myrrheo
Exundant digiti & sera.

6 Dilecto, objicibus (nec mora) singulis
Dimotis, patulas reddo fores meo;
Pennis aufugiens, me miseram! citis,
Pernix carpserat is viam.
Dum tundebat Amor voce suâ meas
Aures, me tenuit torpidus, ah! stupor;
Hunc quærens vocito, non tamen est mihi
Visus, vox cadit irrita.

7 Tum me repperiunt excubiæ vagam
Noctu; dira cohors verbera, vulnera,
Infandum! geminant; flammeum & auferunt
Muris quæ manus excubat.

8 Vos ego, Solymæ nobilis incolæ!
Adjuro, volitet si meus huc Amor,
Illi languidulum dicite cor meum
Flammam pascere non levem.

HIEROSOLYMITANÆ.

9 Qualis præ reliquis (quæſumus) hic tibi
Dilectus, ſuperans candida candidas?
Qualis præ reliquis? dic age, fervida
Quum nos talibus urgeas.

SPONSA.

10 Dilecto niveus candor ineſt meo,
Commiſtuſque rubor murice pulcriùs
Ardens Sidonio; ſignifer obtinet
Primas millibus in decem.
11 Auro, flamma coquens ſeptima quod probat,
Splendeſcens rutilat puriùs huic caput:
Criſpatur refuga & cæſaries, nitens
Plumis corvus uti nigris.
12 Purâ ceu niveis luce columbulis
Collucent oculi, flumine lacteo
Eluti, nitidis orbibus inſiti,
Perpulcri huic oculi nitent.
13 Maxillæ referunt floribus areas
Halantes croceis: illius & labra
Exſudant lacrimas ſuavia myrrheas,
Puris æmula liliis.
14 Berylli digitos orbibus aureis
Innexi decorant: pingit & ipſius,
Sapphiris rutilans undique lucidis,
Ventrem candor eburneus.
15 Pilas è ſolido marmore, quæ pede
Aurêo ſtant nitidæ, crura decentia
Æquant: par Libani cedriferi jugis,
Vultus floridulus viget.
16 Oris purpurei maxima ſuavitas,
Succos ambroſiæ, nectaris & ſcyphos
Dulces exſuperat: totus amabilis,
Totus deliciis fluit.
Nobis igne jecur qui face torridâ
Urit languidulum jugiter hic Amor;
O proles Solymæ nobilis inclitæ!
Nobis hic favet unicè.

CAP. VI.

HIEROSOLYMITANÆ.

1 QUonam carpſit iter, præpete quò tuus
Pennâ fugit Amor ? dic age, fœminâ
Pulcrâ pulcrior omni,
Tecum quærere perlubet.

SPONSA.

2 Seſe corripuit præpes in hortuli
Halantes croceis floribus areas,
Hîc ut lilia carpens
Veſcatur dapibus ſuis.
3 Ut me jure ſuam vendicat unicè
Dilectus, proprium ſic mihi vendico
Hunc, qui paſcitur inter
Albis lilia floribus.

SPONSUS.

4 Tu Dilecta mihi dulcis amabilem
Tirzen, tu Solymam turribus inclitam
Æquas : fulgida ſignis
Terrent haud magis agmina.
5 Avertas oculos, ne peream, tuos ;
Vincit cæſaries vellera lucida
Caprarum, grege læto
Scandentûm Giladis juga.
6 Tonſus ceu renitet, gurgite fluminis
Lotus, grex ovium, quæ geminos habent
Fœtus, orba nec ulla,
Dentes candiduli nitent.
7 Qui mali rubeis & niveis ſimul
Granis nobilitat fragmina punici,
Ornat tempora, cirros
Inter, puniceus color.

8 Tricenæ numero bis capiant thronum
Reginæ, ſedeant & prope pellices
Octoginta, puellæ
Aditent queis numerus deeſt.
9 Tum Dilecta mihi prodeat, unica,
Matris deliciæ, curaque maxima,
Alis, pura columba
Effulgens niveis, mea:
Felicem hanc reſonans virgineus chorus
Triplex, tergeminis tollet honoribus;
Tollent laude puellæ,
Regalis ſociæ & tori.
10 Aurora ut nitidum quæ caput exſerit?
Sicut luna rubens! ſolis & aurei
Inſtar pura! tremenda
Signis non magis eſt phalanx.
11 Hortos in riguos, caſtaneas nuces
Gignentes, abii, viſere vallium
Plantas flore virentes,
Vites viſere num mihi
12 Florerent teneræ, germina punicæ &
Mali pulcra darent: me rapuit mea
Pernix mens inopinum,
Amminadabis ut rotis.
13 Retro, flecte retro te, Solymiti, te
Retro, flecte retro; da reducis tui
Nobis, tu bona, lætis
Vultum cernere candidum.
Quid quæſo eſt oculis cernere quod datur
In te? tu ſimulas aurea, fulgido
Florentes, Solymiti,
Binas ære phalanges.

CAP. VII.

SPONSUS.

1 QUàm pulcri tibi ſunt pedes alutâ
Velati, egregiæ propago ſtirpis?
Juncturæ femorum arte Dædaleâ
Aptatos imitantur uniones.

2 Vino

2 Vino nectareo ſcyphum rotundum
Undantem tuus æquat umbilicus:
Flaventis cereris refert acervum
Venter, lilia cana cui reſurgunt.
3 Mammæ lacteolæ tuæ tumentes
Sunt ceu capreoli duo, gemelli.
4 Collum candidulum refert eburnam
Turrim: ſiderei nitent ocelli,
Hesbonis liquidæ ut paludis undæ,
Quas piſcis celeri ſecat natatu,
Stipatam ad populo frequente portam:
Naſus ceu Libani ſuperba turris
Exſtat, mœnia quà patent Damaſci.
5 Pictum coccineo caput refulget
Cono; purpureis comæ relucent
Vittis; & tibi carus ambulacris
Sic Rex illicibus lubens tenetur.
6 O qualis roſei decor venuſtus
Oris! ſidereo micas nitore.
7 O Lux deliciis madens! figura
Florenti eſt ſimilis decora palmæ,
Mammæ turgidulis tuæ racemis.
8 Palmam ſcandere nunc juvat virentem,
Ajebam tacitus: manu recurvos
Ramos floridulos ovans prehendam;
Mammæ turgiduli velut racemi
Vitis pampineæ mihi tumeſcent;
Quales roſcida mala dant odores,
Nares dulcifluos dabunt odores.
9 Vinum, cui bona cuncta vina cedant,
Nardinum ſapiet tuum palatum;
Vinum quod placidè means ocellos
Paſcit; quod, mea Lux, mihi propinas,
Recludens labra clauſa dormienti.

SPONSA.

10 Tutatur ſibi propriam dicatam
Ignis me meus; ac amore noſtri
Ipſius penitus calent medullæ.

11. Con-

11 Confer, tu mea Lux, gradus; amœni
Ruris, nunc age, nunc petamus arva:
Ruris floriferi ad cypros odoras
Noctem nos hilares agamus unà.
12 Surgamus roſei ad jubar coruſcum
Solis, viſere vineas feraces;
Num vites teneræ, videre, flores
Edant purpureos; ſuis tumeſcens
Gemmis punica malus an vireſcat:
Te amplexa hîc gremio fovebo molli,
Hîc pactas dabo baſiationes.
13 Fundunt mandragoræ ſuos odores;
Noſtris pro foribus dapes recentes
Halant; ſunt ſimul & dapes vetuſtæ,
Quas, Lux, delicias tibi repono.

CAP. VIII.

SPONSA.

1 BEata pluſquam millies
Forem, favente numine,
Ceu frater eſſes ſi mihi,
Meæ parentis ubera
Qui ſuxit: inventum foris
Te brachiis amplecterer,
Te baſiarem centies,
Ulli nec inde temnerer.
2 Ædes inibis, me duce,
Meæ parentis, mî tuis
Juſſis ſacris cor imbues:
Tradente me tu pocula
Lenis falerni, dulcia
Quæ temperant aromata,
Lætus bibes, & limpidos
Mali liquores punici.
3 Fulcit caput mî languidæ
Ejus ſiniſtra, me levans;
Mollis fovens me dextera
Dat mille complexus mihi.

4 Adjuro

4 Adjuro vos, Sionides!
Ne ſuſcitetis unicè
Quem mens amat, fas ſit ſuâ
Per vos quiete pertrui.

HIEROSOLYMITANÆ.

5 (Quæ per locorum devia,
Spirans odores optimos,
Greſſus decentes fert ſuos
Innixa Dilecto ſuo?)

SPONSA.

Aprica malus ſtat: ſub hac
Te ſuſcitavi; hîc te tua
Enixa mater protulit
Dias in oras luminis.
6 Tanquam ſigillum me memor
Corde geras ſculptam tuo:
Me geſtet, armillam velut
Pulcram, lacertus candidus.
Mors ſæva cuncta proterit,
Buſtoque condit; ſic Amor
Dirus Cupido & perdomant,
Prunas vomentes igneas.
7 Multos rotantes vortices
Fluctus aquarum non domant
Amoris ardentes faces;
Nulluſque torrens obruit.
Gazas beatas ædibus
Si quis repoſtas intimis
Oſtentet; has opes Amor
Unius aſſis æſtimat.
8 Germana nobis parvula eſt,
Cui non tumeſcunt ubera;
Hanc quî juvemus, dic age,
Hæc cum locanda ſit viro?

SPONSUS.

9 Si murus hæc; argenteum

Nos hanc ſuper palatium
Condemus; hæc ſi janua,
Valvis tegemus cedrinis.

SPONSA.

10 Sto firma ſicut æneus
Murus, mamillæ turribus
Binis pares ſunt : hinc bono,
Lux, me tueris lumine.
11 Servis locavit vineam
Amplam creatus Davide
Rex : mille quiſque pendere
Solebat huic argenteos.
12 Quæ contigit mî vinea ;
Huic excubo cuſtos vigil :
Hinc mille Rex argenteos,
Servi ducentos & ferent.

SPONSUS.

13 Hortos apricos quæ colis,
Tibi ſodales arrigunt
Aures : melos fac aureæ
Prædulce vocis audiam.

SPONSA.

14 Accurre cervis ociùs,
Dilecte mi, citatior
Sis capreâ, quæ perlevis
Colles odoros tranſilit.

Cantici Solomonis

Paraphrasis altera.

CAP. I.

1 CAnticum quod Rex Solomon canoræ
Barbiti est nervis modulatus olim :
Canticum quod præ reliquis meretur
Nobile palmam.

SPONSA.

2 Osculum mî det roseis labellis,
Osculis blandis me hilaret ; tui, Lux,
Dulcè spirantes superant amores
Pocula vini.
3 Halitus fragrans redolensque suavè
Manat unguentis nitidis abundè
De tuis : queis par nihil est odorum,
Nil magè gratum.
Nomen, unguentis veluti refusis
Pyxis, effundit liquidos odores :
Integræ te depereunt puellæ
Pectore casto.
4 Me trahas, oro, celeri feremur
Præpetes cursu : in thalamos ovantem
Duxit en ! me Rex, hilares fruemur
Rege benigno.

Vina nos ſupra generoſa, amores
Mente condemus memori tenellos:
Sic tui multo pia corda rectis
Uris amore.

5 Nigra ſum vultum, tamen & decora,
Virgines ſacram Solymam colentes,
Kedaris pelles refero, tapetas
Et Solomonis.

6 Torrido ne me feriant peruſtam
Sole rimantes oculi: malignâ
Sæviens irâ genitricis almæ
Turbida proles,
Vineas cuſtos vigil ut tuerer
Compulit: verum mea, me miſellam!
Vinea agreſtis mihi ſenticetis
Obſita ſqualet.

7 Dic ubi paſcas pecus? in reductâ
Valle quâ, ſolis medios ſub æſtus,
Grex tuus, dic, Lux, recubans opaca
Frigora captet?
Cur greges juxta ſocios vagarer,
Flammeo ſubnigrum adoperta vultum,
Ah! gregum fibris tremulis tuorum
Paſcua linquens?

SPONSUS.

8 Si latet te, ô præ reliquis venuſta!
I gregi pulcro præeunti adhærens,
Septa paſtorum teneras ad alma
Paſce capellas.

9 Non minus fulges, mea Amica, dixi,
Ac jugo junctus ſonipes Pharonis,
Fulgidis terram phaleris opertus
Cum pede pulſat.

10 Luce perſtringunt oculos coruſcâ
Qui genas clari decorant lapilli:
Aurei pulcris tua colla torques
Nexibus ornant.

11 Fimbrias, auro rutilas coruſco,
Levis argenti, Tibi perpolitas

Arte

Arte divinâ faciemus aptas
Undique ſquamis.

SPONSA.

12 Accubat dum Rex epulis onuſtæ
Ipſius menſæ, mea dat fragrantes
Halitus nardus pretioſa, fumos
Mittit odorum.
13 Faſcis eſt myrrhæ redolentis inſtar
Qui ſuo noſtrum jecur urit igne:
Hic meas inter medius mamillas
Nocte recumbet.
14 Ceuque vinetis cyprus Engedæis
Intumens baccis redolet marita
Viribus, fragrat mihi qui medullas
Torret amore.

SPONSUS.

15 Pulcra quàm fulges mea Amica? pulcri
Quàm micas oris radiis? ocelli
Te columbini decorant nitentes
Lumine caſto.

SPONSA.

16 Tu quidem pulcrâ facie, nihilque
Dulcius te mî, mea Vita: nobis
Flore flagranti decorata multo
Sponda vireſcit.
17 Ædium nobis tabulata ſplendent,
Putridam cedro cariem perosâ,
Ac odoratis laqueata brutis
Tecta renident.

CAP. II.

SPONSUS.

1 PUlcra frondeſcens ego ſum Saronis
Floſculis rubris Roſa; Liliumque

Vallibus

Vallibus naſcens, niveo nitori
Quod benè certet.
2 Inter horrentes, veluti reſurgit
Lilium, ſpinas ſtimulis acutis;
Virgines inter niveas Amica
Sic mihi lucet.

SPONSA.

3 Malus agreſtes velut inter omnes
Arbores frondens; juvenes Amicus
Inter eſt noſter, decus hiſce cunctis
Gloria lauſque.
Exſilit pectus mihi dum ſub umbrâ
Hujus adſterno mea membra, dumque
Poma decerpo mihi dulciora
Nectare dulci.
4 In domum duxit dapibus refertam,
Et coronatis cyathis madentem;
Meque vexillo fluitante puri
Texit amoris.
5 Pectus exſultans hilares lagenæ
Fulciant; reddant recreentque languens
Mala cor: mentem mihi carpit ægram
Intima flamma.
6 Meque ſuffulcit capiti ſiniſtra
Subjacens: blando gremio receptam
Me ſuo, amplexu fovet & retentat
Dextera molli.
7 Obſecro vos, ô Solymam colentes
Virgines! cervos per ego paventes,
Capreas & per celeres amœni
Ruris alumnos,
Ne mihi quovis ſtrepitu moleſtæ
Unicè quem mens amat excitetis,
Neve rumpatis placidam quietem,
Dum lubet ipſi.
8 Ecce Dilecti mihi corde toto
Auribus vocem! Superans præaltos
Montium tractus venit, ecce! colles
Tranſilit omnes.

9 Caprea

9 Capream curſu celer antevertit
Ille Dilectus meus, aut volucrem
Hinnulum vincit citus: ecce! noſtras
Adſtat ad ædes;
Atque ſubridens mihi per feneſtras
Proſpicit; clathros dat & intuendum
Se per auratos, tenui ſubinde
Luce micantem.
10 Ore Dilectus meus eſt locutus,
Ore ſic vocem dedit, ô Amica
Tu mea, ô pulcras mea Pulcra vincens,
Surge, venito.
11 En! hiems fugit nivium procellis
Fœta, nimboſis rapidiſque ventis
Sæviens: fugit, madidis receſſit
Imber & alis.
12 Floribus tellus variis amicta eſt:
Nunc aves ramos celebrant amœno
Garrulæ cantu; gemituſque reddit
Turtur in agris.
13 Jam ſuis ficus tumuere groſſis:
Vineæ fundunt teneris racemis
Halitus ſuaves. Mea Amica, Pulcra,
Surge, venito.
14 O mea in petræ ſalebris columba,
Abditis hærens graduum latebris,
Fac tuam cernant faciem, precamur,
Lumina noſtra;
Aure da lenis faciliſque vocem
Hauriam: ſuavi tua vox loquela
Ore dimanat, faciemque pingit
Grata venuſtas.
15 Caſſibus vulpes capiantur, unà
Vulpium pulli quoque, quippe vites
Dente qui rodant: teneræ reſurgunt
Vitibus uvæ.
16 Qui ſuo noſtrum jecur urit igne
Eſt meus: nec non ego jure ceſſi
Optimo illi, quem juvat inter alba
Lilia paſci.
17 Dum dies vectus rutilis quadrigis
Lucidum tollat caput, atque fuſcæ

Avolent

Avolent umbræ, tenebris fugatis
Lumine claro;
Flecte tu, cujus mea mens amore
Flagrat: instar sis capreæ volucris,
Aut levis tanquam hinnuleus pererrans
Betheris alta.

CAP. III.

SPONSA.

1 QUæsii noctu recubans cubili
Unicè quem mens amat: heu! supina
Quæsii; inventus mihi sed misellæ
Non fuit ille.

2 Pigra quin, inquam, tua membra stratis
Excutis? surgens cita dehinc per omnes
Urbis anfractus ferar, angiportus
Ilicò & omnes.
Pervolans cunctas plateas, requiram
Unicè quem mens amat: usque & usque
Quæsii; inventus mihi sed misellæ
Non fuit usquam.

3 Obviam fiunt mihi pervagantes
Oppidum noctu vigiles: rogavi
Uspiam an qui lux, mea qui voluptas,
Obvius esset.

4 Paululum gressus dubios ab istis
Avoco; tandem mihi qui medullas
Urit, inventus: tenui prehensum,
Huic & adhæsi,
Donec in lætas genitricis ædes
Læta duxissem, thalamosque in ejus
Parvulam quæ me teneramque fovit
Primitùs alvo.

5 Obsecro vos, ô Solymam colentes
Virgines! cervos per ego paventes,
Capreas & per celeres amœni
Ruris alumnos:
Ne mihi, quovis strepitu molestæ,
Unicè quem mens amat excitetis,

Neve

Neve rumpatis placidam quietem,
Dum lubet ipſi.

HIEROSOLYMITANÆ.

6 Avios quæ per nemorum receſſus
Lucidum hæc tollit caput, atque in aſtra
Fumeæ ſicut liquidum columnæ
Aëra ſcandit?
Suavis exundans redolente myrrhæ
Halitu, multo quoque fumigata
Ture, quas vendit myropola cunctis
Mercibus aucta!

SPONSA.

7 En! torum Regis Solomonis altum:
Excubant circum vigiles potentes
Sexies deni, Iſacidæ vigentes
Robore multo;
8 Fulgidos cuncti gladios vibrantes
Impigri, acris militiæ ſcientes;
Quiſque, nocturnos fuget ut timores,
Cingitur enſem.
9 Fecit ex ligno Libani ſuperbum
Rex ſibi currum Solomon: columnas
Fecit argenti radiante puri
Luce nitentes:
10 Aureum fundum, Tyrioque tegmen
Finxit ex oſtro; mediumque ſacræ
Quæ colunt turres Solymæ puellis
Stravit amore.
11 Tecta linquentes properè, Sionis
Filiæ, Regem Solomona veſtrum
Aureâ quicum genitrix coronâ
Regia cinxit,
(Quo die Sponſam ſibi per tabellas
Lege ſancitas, propriam dicavit,
Gaudio & cordis micuere fibræ,)
Cernite clarum.

CAP. IV.

SPONSUS.

1 ENitet quantum decus è venuſto
Ore? quàm fulges facie decorâ,
Aureos, dulcis mea Amica, quaſſans
Aurea crines!
Inter & cirros rutilos ocelli
Sunt columbini tibi: Giladæâ in
Rupe caprarum gregis æmulantur
Vellera crines.
2 Grex uti dentes ovium niteſcunt,
Ritè quæ tonſæ redeunt lavacro;
E quibus cunctæ pariunt gemellos,
Orbaque nulla.
3 Labra pinguntur tibi, ceu niteſcens
Splendido filum dibaphum colore:
Coccinis miro fluit è labellis
Sermo lepore.
Fragmen ut mali roſeo rubore
Punici, miſtâ nive quod relucet,
Crinibus præ puniceis retortis
Tempora lucent.
4 Davidis turrem ſimulant ſuperbam
Colla, quæ telis micat: unde mille
Ærei pendent clypei, virorum
Scuta potentum.
5 Sunt tuæ mammæ geminæ, gemelli
Hinnuli tanquam capreæ volucris,
Inter errantes niveo nitore
Lilia pulcra.
6 Dum dies curru celeri peragrans
Aërem, ſpargat roſeum colorem,
Noctis ac umbræ fugiant abactæ
Lumine claro,
Myrrheum in montem ferar, in feracem
Turis & collem citus avolabo:
7 Tota perpulcra es mea Amica, nullâ
Labe notata.

8 Deven

8 Deveni mecum à Libano referto
Ture fragranti, mea Sponſa cara,
Deveni mecum à Libano; de Amanæ
Vertice ſummo
Proſpice, Hermonis, Seniriſque amœni:
Acrium luſtris quoque de leonum,
Et jugis quæ ſunt benè nota pardis
Pelle notatis.
9 Cor, Soror dulcis, mihi Sponſa cara,
Surripis; cor mî rapis ex ocellis
Unius nictu, nitidique colli
Torque vel uno.
10 Quàm tui ſuaves mihi ſunt amores,
O Soror dulcis, mea Sponſa? vincunt
Vina; & unguentis odor eſt tuis a-
romata vincens.
11 Ceu favi ſtillant tua, Lux, labella:
Melle fragranti, niveoque lacte
Lingua perfuſa eſt; Libanique odores
Spirat amictus.
12 Hortus es ſeptus, Soror atque Sponſa,
Tu ſcaturigo ſalientis undæ
Clauſa, tu fidis ſacer & ſigillis
Fons benè tutus.
13 Pomifer malis tibi floret hortus
Punicis, plantæ variæ reſurgunt
Fructibus pulcræ: cyprus atque nardus
Suaviter halant.
14 Hîc ſuos miſcent crocus atque nardus
Halitus dulces, calamuſque ſuavis
Naſcitur multus, liquidamque ſudant
Cinnama ſtacten.
Turei rami, lacrimæque paſſim
Myrrheæ ſpirant, aloëque amara,
Quæque Panchæis veniunt jugis a-
romata cuncta.
15 Purus hortorum es vitreo colore
Fons, aquis vivis puteus perennis
Qui ſcatet, rivi è Libano fluentes
Flumine puro.

SPONSA.

16 Excita flatus, Aquilo! ſerenos;
Aureis noſtrum, Note! lenis hortum
Pervola pennis; ita ſuavè noſtrum
Spiret aroma.
Conferat greſſus celer ille in hortum
Ipſius, flammâ tacitâ medullas
Qui mihi torret, dapibuſque inemtis
Dulcè fruatur.

CAP. V.

SPONSUS.

1 JAm meum greſſus celeravi in hortum,
O Soror dulcis, mea Sponſa cara!
Myrrheæ jam ſunt lacrimæ, mihique aromata lecta.
Cum favis edi mea mella; purum
Combibi lac, & laticem Lyæum:
Vos dapes lætis animis, Amici!
Sumite lautas.
Vultus hinc rugis tetricus faceſſat,
Ore ſpumantes pateras, Amati!
Ducite, hauſtus nectarei liquoris
Ducite plenos.

SPONSA.

2 Me tenet ſomnus vigilante corde:
Voce Dilectus mihi pulſat aures,
Mî fores duras Soror ô reclude,
O mea Amica,
Cui nitor purus mea Lux, columba
O mea: en! multo caput eſt repletum
Rore; nocturno madidi capilli
Imbre gravantur.
3 Cingar an rurſus, modò quæ recincta?
Anne me exutâ tunicâ reſumtâ

Induam,

Induam, & lotas maculabo plantas
Sordibus atris.
4 Qui ſuo noſtrum jecur urit igne,
Clam manum immiſit mihi per foramen,
Turbido demum fremuere noſtra
Viſcera motu.
5 Non moras necto ulterius ſupina,
Huic ſed ut quem mens amat obſeratam
Januam poſſum reſerare, ſtrata
Pigra relinquo.
Myrrha guttatim manibus cadebat
De meis; myrrhæ lacrimis madeſcunt
Suavè manantis digiti, ſeræque
Inſuper anſæ.
6 Tum fores, ruptis, mora nulla, clauſtris
Obditis, reddo patulas Amico:
Sed viam carpens citus, avolârat
Præpete pennâ.
Verba dum fecit, mihi mens ſtupebat:
Quæſii, nuſquam mihi ſed repertus
Ille, reſponſum mihi nec vocanti
Reddidit ullum.
7 Me cohors atrox vigilum pererrans
Oppidum, ſolam feriunt repertam,
Vulnerant, à me rapiunt tuentes
Mœnia peplum.
8 Vos ego adjuro, Solymes puellæ!
Huc volet ſi Lux mea, nuncietis
Ipſius molli mihi amore lento
Pectora carpi.

HIEROSOLYMITANÆ.

9 Ille Dilectus tibi qualis? huicne
Par viget quicquam ſimile aut ſecundum?
Candidâ longè ſuperans venuſtas
Fœmina formâ!
Ille Dilectus tibi qualis? anne
(Quæſumus) ſoli tribuenda palma?
Nos quod adjures, ita noſmet urgens
More ſacrato,

SPONSA.

10 Ore Dilectus niveo, rubenti
Pulcer & vultu meus est : decemque in
Millibus lectis Coryphæus exstans,
Omnibus anteît.
11 Prodiens aurum veluti caminis
Splendet ipsius caput : huic capilli
Ritè crispantur, radiantque nigris
Corvus ut alis.
12 Ceuque formosis oculi columbis
Flumen ad purum, renitent ocelli
Lacte perloti niveo, decori
Orbibus aptis.
13 Areas malæ referunt odoras,
Floribus pulcrè croceis tumentes :
Myrrheum rorem labra liliisque
Æmula stillant.
14 Quique beryllo rutilant & auro
Annulos manus referunt : operti
Ritè sapphiris eboris nitorem
Venter & æquat.
15 Marmore & crura ex Pario ut columnæ
Aureis nixæ basibus : decorque
Vultui, qualis Libani in virentis
Vertice cedris.
16 Rore cœlesti madet & palatum,
Mella qui longè superat favosque :
Totus, en ! hic deliciis ab omni
Parte beatus.
Hicce Dilectus meus, hic Amicus
Est meus, vos ô Solymæ colentes
Virgines turres placidas opimæ
Celsaque tecta!

CAP.

CAP. VI.

HIEROSOLOMITANÆ.

1 QUo tuus pernix Amor avolarit,
Fœminis ô præ reliquis venusta,
Fugerit quo, dic, citus; ut queamus
Quærere tecum.

SPONSA.

2 Hinc Amor pernix meus avolavit
In suum hortum ac areolas odoras,
Heic uti pascat, legat & nitente
Lilia flore.
3 Jure Dilectus sibi mancipatam
Vendicat me, sic mihi jus in illum
Vendico, cui sunt epulæ inter alba
Lilia suaves.

SPONSUS.

4 Tirza tu tanquam, mea Amica, pulcra,
Sacra tu tanquam Solyme decora;
Sicut infestis acies tremenda
Martia signis.
5 Lumina avertas, peream ne ab istis:
Summa tondentis juga Giladæa
Pulcra caprarum gregis æmulantur
Vellera crines.
6 Grex uti dentes ovium nitescunt,
Ritè quæ tonsæ redeunt lavacro;
In quibus cunctæ pariunt gemellos,
Orbaque nulla.
7 Fragmen ut mali roseo rubore
Punici, mistâ nive quod relucet,
Crinibus præ puniceis retortis
Tempora lucent.
8 Pone Reginas solio nitente
Sexies denas: decieſque & octo

Con-

Concubinas, innumeraſque circum
Pone puellas.
9 Tum meæ ſi deliciæ columba,
Una ſpes matris, genitricis una
Cura, ſe ſiſtat mihi; perſonabunt
Ore beatam,
Viderint illam ſimul ac puellæ:
Laude Reginæ ſuper aſtra tollent,
Evehent multis quoque concubinæ
Laudibus illam.
10 Sicut aurora os nitidum revelans,
Exſerens undis caput ex Eois
Proſpicit quænam, roſeo refulgens
Ore decora?
Pulcra quæ lunæ ſimilis rubenti,
Pura quæ ſoli ſimilis ſereno,
Fulgidis ſignis radians tremendæ
More phalangis.
11 Ut meum paſcens animum viderem
Vallium plantas virides, tenellæ
Gemmulis vites mihi num tumerent
Palmite læto,
Truderent num puniceo decorum
Punicæ mali quoque flore germen,
Hortulos multis nucibus refertos
Lentus adibam:
12 Abſtulit me mens mea non opino
Impetu pernix, minus haud citatis
Atque quadrigis ego vectus Ammi-
nadabis eſſem.
13 Flecte te retro, Solymiti, flecte;
Ora, te quæſo, tua flecte, flecte;
Quò tui blando reducis fruamur
Lumine læti.
Quid poteſt in te, Solymiti, cerni?
More tu fulges geminæ phalangis,
Caſtra quæ plaudit choream reviſens
Hoſte peremto.

CAP.

CAP. VII.

SPONSUS.

1 CAlceis aptis tibi quàm decentes
Sunt pedes? aurêis soleis revincta
Bellulè incedis generosa celso
Principe nata!
Bella compages femorum tuorum
Gemmeos orbes simulat, coruscâ
Luce fulgentes, ope perpolitos
Undique summâ.
2 Est capax crater veluti rotundus,
Nardino exundans, tuus umbilicus:
Ut Ceres flavens, ubi cana circum
Lilia, venter.
3 Sunt tuæ mammæ geminæ, gemelli
Hinnuli tanquam capreæ fugacis:
4 Turris in morem tua celsa cervix
Fulget eburnæ:
Ceuque piscinæ renitent ocelli
Hesbonis, portam ad populo frequentem:
Eminet nasus Libani ut, Damasci ad
Mœnia, turris.
5 Quàm tibi vertex rutilat tiarâ
Coccinâ, vittæ & capitis refulgent
Purpurâ? Stat Rex tuus ambulacris
Captus amœnis.
6 Qualis! ô qualis! nitor & venustas
Te volat circum, mea Lux: figura
7 Corporis palmam tibi recta adæquat,
Ubera botros.
8 Dixeram, Jam jam ferar in virentem
Gestiens palmam, manibus prehendam
Jam meis pandos, gravidosque fœtu
Ubere, ramos:
Nunc erunt mammæ teretes feracis
Turgidi vitis veluti racemi:
Halitus nares mihi, poma quales
Mitia, reddent:

9 Et notæ vinum ſapiet palatum
Intimæ, paſcens oculos meando,
Oſque permulcens, labra dormienti
Clauſa recludens.

SPONSA.

10 Illius ſum qui tacitis medullas
Oſſium torret facibus calentes:
Meque flagranti ſtudio retentus
Appetit ille.
11 Qui tuo noſtrum jecur uris igne
Fer gradus, ruris repetamus arva;
Ruris ad cypros, mea Vita! noctem
Nos & agamus.
12 Manè viſamus jubar ante Eoum
Vineas noſtras, videamus anne
Floreant vites, teneræ an reſurgant
Vitibus uvæ;
Germina & mali ſua num tumentes
Punicæ trudant foliis tenellis:
Perlubens illic tibi mille jungam
Oſcula pacta.
13 Halitum dant mandragoræ, dapeſque
Mille ſunt, fructus veteres novique
Ad fores noſtras; tibi quas repono,
O mea Vita!

CAP. VIII.

SPONSA.

1 NUminis ſummi ô utinam favore
Tute germanus mihi frater eſſes,
Qui meæ labris genitricis alma
Ubera ſuxit!
Te foris viſum, patulis receptum
Te meis ulnis ego baſiarem;
Verteret nec quis vitio, nec inde
Temnerer ulli.

2 Me duce intrares genitricis ædes
Tu meæ, quæ me instituit docetque:
Duceres grati calices Falerni,
Me tribuente,
Quos odorati sapidique mirùm
Temperant fructus: simul & bibendum
Limpidum succum tibi mala quem dant
Punica ferrem.
3 Subjacens ægro capiti sinistra
Me levat; blando gremio receptam
Me suo, amplexu fovet & retentat
Dextera molli.
4 Vos ego adjuro, Solymes puellæ!
Ne mihi quem mens amat excitetis,
Neve rumpatis placidam quietem,
Dum lubet ipsi.

HIEROSOLYMITANÆ.

5 (Avios quæ per nemorum recessus
Pandit hæc vultus nitidos, suosque
Dirigit gressus humeris Amantis
Nixa superbis?)

SPONSA.

Malus est, sub quâ recubans, aprica,
Te dedi erectum; tua mater alma
Hac sub enixa est, peperitque fausta
Hujus in umbra.
6 Me tuo cordi veluti sigillum
Inseras oro; memoremque nostri
Gestet armillam niveus lacertus,
Imprimar illi.
Præpotens ceu mors Amor, & Cupido
Orcus ut durus; velutique prunæ
Igneæ illius rapido feruntur
Vortice flammæ.
7 Non Amor multis rapidis aquarum
Fluctibus cedit: nequit ullus alto
Hujus ardentes superare flammas
Gurgite torrens.

Ditium gazas Arabum beatas
Profer: hæc æquâ bona cuncta Amorque
Lance pendantur, levi[illegible] cernas
Omnia plumis.

SPONSA.

8 Parva (ſcis) nobis ſoror eſt; nec illa
Apta quæ tædas ſociet jugales,
Cærulis iſti tumuere nondum
Ubera venis:
Artibus queis huic, cedo, conſulamus,
Luce quâ ſacræ fuerint parandæ
Huic faces, cum ſit ſubitura vincli
Jura mariti?

SPONSUS.

9 Illa ſi murus fuerit, ſtruetur
Regia argento radiante clara;
Ex cedro valvas bifores recludet
Janua ſi ſit.

SPONSA.

10 Æneum murum refero, mihique
Æmulæ turri geminæ mamillæ:
Hincque me gaudens oculis benignis
Adſpicit ille.
11 Colle florebat Solomoni aprico
Vinea; hanc multis famulis locavit:
Singuli nummos Domino ſolebant
Pendere mille.
12 Vineæ, quæ mî cecidit tuenda
Sorte divinâ, vigil excolendæ
Excubo cuſtos; oculis oberrat
Nocte dieque.
Hinc ego nummos, Solomon! datura
Sum tibi centum decies; ferentque
Centies binos famuli, fidelis
Præmia curæ.

SPON-

SPONSUS.

13 Hortulos ô tu quæ habitas amœnos,
Cum tuis dictis hilares ſodales
Præbeant aurem, fac ut audiamus
Nos quoque vocem!

SPONSA.

14 Qui mihi torres tacitus medullas,
Ociùs cervis celerato greſſus,
Ociùs curſum capreis odora
Per juga carpe.

FINIS.

ROBERTI BODII

A TROCHOREGIA,

AD

Christum Servatorem

HECATOMBE.

CHriste! Sanctorum caput atque custos,
Cujus exundans fluvio perenni
Fons inexhaustæ bonitatis, imos
Manat ad artus:
Da, tuum digno decus ut capessam
Cordis impulsu, melos & quod acrem
Temporis limam ferat, & malignæ
Verbera linguæ.
Lucis adfulgens radio supernæ,
Quâ tui circum solii coruscat
Limbus, invisa mihi nunc jacenti
Mortis in umbra,
Pelle peccati tenebras, prementum
Quò gravi nexu scelerum solutus,
In tuas puro ferar accinendas
Pectore laudes:
Nam tuas casto decet alme cultu
Christe! virtutes recoli; profano
Absit impuri temerentur unquam
Pectoris ausu!

Nuncius

Nuncius præpes mihi labra ſummo
Tangat è cœlo volitans, reatu
Tangat infectas gemino micanti
Forcipe fibras.
Tunc, tuæ fructum crucis, ad beatam
Quæ pios vitam documenta ducunt,
Perdius, pernox, animo revolvam
Sancta ſereno.
Te canam, lucis jubar ut reſurget;
Te, breves quando jacientur umbræ;
Teque, quum præceps teget ora mundi
Lucida lampas.
Patris æterni ſoboles coæva,
Par patri ſummo, ſimul ejus implens
Pectus immenſum, ſimul alma proles
Virginis almæ!
De Deo verus Deus, increatæ
Lucis æternum jubar, ora vivus
Patris ad vivum referens character,
Alter & idem!
Scala quæ cœli ſubiens cacumen,
Ad ſoli centrum penetravit, imis,
More mortalem ſuperante captum,
Summa coaptans:
Te, ſalus rerum, profugis receptus,
Naufragis portus, miſeris medela,
Lumen exſtinctis, onerum levamen,
Meta laborum!
Te, fatiſcentum requies, peracti
Palma conflictûs, pugilum corona,
Præmium cursûs, operumque nulli
Debita merces!
Fœderis mundum reparantis obſes
Arcus, undarum potior periclis
Arca, pax terræ, tremor inferorum,
Gloria cœli!
Gentium lumen, decus Iſraelis,
Patribus voti modus atque ſumma,
Scandali rupes atheo, fideli
Petra ſalutis!
Arbor ô vitæ ſenio carentis,
Quâ Dei vernat paradiſus, uno

Fonte diffusâ riguus quaterni
Fluminis unda!
Legis & Vatum scopus, involucro
Mosis abducto faciem revelans,
Corpus umbrarum, simul agnus insons,
Ara, sacerdos!
Agnus à mundi jugulatus ortu,
Ara primævæ luis expiatrix,
Invii solus penetrans olympi
Templa sacerdos!
Te canam, lapsi generis Redemtor!
Teque, lapsuri Stator & Retentor!
Qui manu magnâ Mediator unus
Cuncta coerces.
Qui * Supernatum subitam, caducæ
Stirpis adscitu, reparas ruinam,
Et choris terrâ genitos beatæ
Inseris aulæ.
Te quid excîrit referam, relicto
Patris æterni solio, latentem
Veste sub servi Dominum, rebelles
Visere terras?
Carnis & crassâ velut obvolutum
Nube, divinos operire vultus,
Et crucis diras, gelidique cippum
Ferre sepulcri?
Nempe nec mundus redimi, nec ira
Patris exstingui, nec acerba legis
Pœna persolvi, nec imago nobis
Prisca refundi;
Nec polus pandi, nec avara cunctos
Parca pervadens perimi, resurgens
Præda nec busti cariosa vernum
Sumere vultum;
Nec triumphatæ spoliis gehennæ
Agmen augeri superûm, nec olim

Plumbeum

* Ita auctori hîc Angeli vocantur, qui ex superis locis in inferna detrusi sunt; quorumque jacturam, eorum in locum mortalium genus substituendo, reparavit Deus. Vide PLIN. xvi. 36. *Roma infernas abies supernati præfertur.*

Plumbeum tolli ſuper aſtra pondus
Carnis opacæ,
Abſque te ſolo potuiſſet; imos
Per gradus pœnæ capitalis actum
Summa quem ſedes beat, & ſupremi
Culmen honoris.
Hinc labor nullum patiens levamen,
Gentis & lapſæ tibi luctus exſpes,
Fœta materno liquefecit urgens
Viſcera motu,
Sortis ut noſtræ miſeram ſubires
Aleam, noſtri pudor ut reatûs
Ora confundens tua nos perenni
Luce repleret:
Nam tuæ nobis tenebræ decorem,
Gaudium luctus, requiem labores,
Inferi cœlos peperere, lætum
Lucta triumphum.
O ſalutarem ſophiam, ſagaces
Jure quæ mundi fugiens magiſtros
Hujus, inflatæ vitreum fefellit
Mentis acumen!
O vices rerum, facieſque miras,
More quas miſcens tua tam decenti
Dextra diſpenſat, paribuſque librans
Lancibus æquat!
Nos tui mœſtos hilarant pavores,
Ora lugentum lacrimæ ſerenant,
Sanat afflictos dolor, ipſa vinctos
Vincula ſolvunt.
Languor infirmos reficit, fluentem
Vulnus admotum cohibet cruorem,
Nuditas nudos tegit, indigentes
Ditat egeſtas.
Sanguinis grumi facie cadentes
A tua noſtras radiis coronant;
Mundat attractam cruor è parentum
Semine lepram.
Mortis exhorrens calicem propinquæ,
Tela ſecuros facis ad ſuprema,
Noxios tu nos reus innocentum
Cœtibus infers:

Deserit quum te patrius parumper
Vultus, extorres tua nos cooptat
Cura, susceptos gremio nec unquam
Ejicis almo.
Quid morer multis? Erebum subintrans,
Tollis in cœlos; maledicta quondam
Furca, nunc arbos hominum beatrix,
Fitque boni fons.
Quum triumphati speciem pudendam
Pendulus præfers, oculosque pœnâ
Pascis hostiles, odioque turgens
Pectus acerbo:
Squalidus, nudus, lacer, ora pallens,
Obrutus probris, coopertus iræ
Fluctibus, clavis miseranda fixus
Membra quaternis.
Inter infestas acies, latronum
Inter infaustos fremitus, remandans
Spiritum Patri, geminumque fundens
Corde fluentum.
Tunc triumphali crucis in quadrigâ
Vectus, immanes agis ante temet
Hostium turmas, manibus retrorsum
Fune revinctis:
Fune constrictos agis indecoro
Principes mundi, stygiique portas
Carceris, fauces trucis & sepulcri
Victor inermes:
Victor, exutas Erebi phalanges,
Labis humanæ caput, architectos
Fraudis & falsi, scelerumque terras
Quidquid inundat,
Exhibes pulcrum superis theatrum,
Noctis æternæ laqueo superbas
Fracta cervices, pudefacta furvos
Agmina vultus:
Mortis hinc sævæ stimulus bicuspis,
Legis hinc iram parientis anceps
Volvitur canthos dica subter, unco
Fixa trabali.
Ipse cumprimis jacet orcus ingens,
Ense confossus proprio, dolosam

Dum

Dum crucis, rictu nimiùm furenti,
Devorat offam:
Finditur monſtrum furiale, rapto
Præda fit raptor lupus, unde vitam
Retur abſorptam tenuiſſe, cœpit
Inde teneri.
Gentis humanæ miſerator, hydro
Conterens tetro caput exſecrandum,
Cordis ô conſtans amor, ô voluptas
Pura paterni!
Pacis & vitæ via ſola; magni
Promus arcani patrio latentis
In ſinu; veræ pietatis idem
Auctor & index!
Perditis, heu! quid in omne nobis
Tempus, O vindex hominum! fuiſſet,
Abſque te ſolo, ſobolique noſtræ,
Dulcis Jeſu!
Clauſtra perrumpens tumuli, ſupernam
Qui domum ſcandis redivivus, & nos
Convehens tecum, tua membra, nigro
Surripis orco:
Surripis flammæ furiis, nocentes
Quæ manet, mundi ſenium ſub excors,
Jamque nos vitæ venientis amplâ
Inſtruis arrhâ:
Pacis obſignans & amoris almo
Spiritu, qui nos tibi quique membris
Unit, æterno tua quotquot implet
Gratia nexu:
Ille nos mundi, laqueoſque contra
Carnis & fraudes, furiaſque nigrâ
Nocte ſummiſſas, mediâque peſtes
Luce volantes,
Gratiæ ſalvos ope ſeptiformis
Præſtat, ac tandem ſuper aſtra tollit,
Nec ſpei fluxæ, fideive fultos
Præpete pennâ.
Ille divini lateris gemello
Tertius rivo comes, efficaci
Voce conteſtans, pia firmat ingens
Pectora pignus.

Ille proſtratis aditum tribunal
Patris ad ſummi reſerat, medullis
Ille mox, Abba pater, æſtuantum
Formet in imis.
Ille ſingultu tacito, canoræ
Nulla quem vocis tuba, nec venuſtus
Æquet accentus, feriet paternas
Protinus aures.
Ille ſinceris oculos revelat,
Legis ut ſenſus penetrent profundæ;
Spernit elatos, humileſque ſanctis
Motibus afflat.
Ille torpentes acuit, labantum
Firmat inceſsus, revocatque lapſos;
Ille divinis moribunda mulcet
Viſcera flammis.
Ille præfractos refugoſque leni
Ductiles reddit facileſque tractu,
Nulla quem duri pudefecit unquam
Pectoris incus;
Quin tuum, currant agiles, cupito
Sponte cervices onerique ſubdant,
Suavè fragrantem ſimul atque nomen
Sparſit odorem:
Nomen effuſum quod ubique caſtas
Haud ſecus fibras ferit, imbecillos
Atque languentum pretioſa pulſant
Unguina ſenſus.
Hujus, ô vitæ dator, & viæ dux!
Imber irrorans olei, ſalutis
Arduum greſſu duit irretorto
Carpere clivum;
Noſque deſerti per inhoſpitalis
Teſqua palantes lacrimoſa, dipſas
Dira quæ terret, fitis & retoſto
Squalida rictu,
Ducat, optatus comes, ad ſupernos
Lactis & mellis fluvios, tuorum
Semper & plauſu pia, Chriſte! læto
Cœpta ſecundet:
Orbis à ſummo tua dum coruſcans
Axe majeſtas inopina, longum

Temporis

Temporis fluxum ſeriemque puncto
Siſtat in uno:
Tunc ſuum rectà repetent parentem
Amnium curſus, ubi tempus ævi
Condet æternâ caput, unde primùm
Fluxit, abyſſo;
Luce, quæ cœli rapidum volumen,
Luce, quæ rerum refluos tumultus,
Luce, quæ mortis rigidique ſolvet
Sceptra ſepulcri.
O dies nullâ vice ſubmovenda
Noctis à tergo ſubeuntis! O nox
Nulla quam lucis premet invaleſcens
Aura diurnæ!
Lucis ô lætæ ſeges! O triumphus
Perpes integris animi! Viciſſim
Conſciis ô crux inimica vitæ
Turpiter actæ!
Quæ pios luctu lacrimiſque ſolvet,
Impiis clangens eadem catervis
Rumpet infauſto tuba triſtis altum
Fine veternum.
Nam tuam clangor faciem præibit,
Orbis ô vaſti moderator! omnes
Qui ſimul rerum feriens tremendo
Murmure metas,
Ad tuum ſiſtet ſolium, ſupernæ
Quoſque tunc auræ vegetabit hauſtus,
Quoſque nunc ſervat cineres profundi
Urna ſepulcri.
Illius nemo fugiet ſeverum
Lucis examen, patefecit almæ
Cardo quem vitæ, vel adhuc ab ægrâ
Matre rubentem.
Quum vorax flammæ violentis ardor,
Quâ tui circum ſolii crepido
Candet, igniti ſuper actus atras
Turbinis alas,
Cuncta luxabit liquefacta magnæ
Membra compagis, quatiens repoſto
A ſoli centro fugitiva ſummi
Mœnia mundi.

Solis

Solis involvent radios tenebræ,
Priſtinus linquet nitor aſtra, terræ
Vertet in canam decus omne victrix
Flamma favillam:
Mentis humanæ monumenta, moles
Arduas, quidquid validæve robur
Dexteræ, ſolers acieſve longo
Præſtitit uſu,
Unius fervor furibundus horæ
Involans, nictu citiùs volucri
Perdet, & rerum genus omne maſſam
Fundet in unam:
Quum tamen mundi pereuntis ingens
Cuncta confundet fragor & ruina,
Dura percellens trepido nocentum
Corda tumultu;
Tunc ab hircoſo grege triſtis agnos
Dextimos inter dirimet capedo,
Mira quos tinxit niveos rubentis
Unda lavacri.
Dum tuum cinget ſubitò tribunal
Clara ſanctarum tribuum corona,
Solis ut purum radioſus orbem
Ambit amictus;
Nubis adſcendens nitidum ſerenæ
Sub tuis tenſum pedibus lacunar,
Triſte ſubſidet ſed humi ſiniſtrum
Eminus agmen:
Vocis exſpectans tonitru triſulcæ,
Nulla quam franget mora, quin paventum
Oſſa pervadat cinefacta ſævo
Protinus ictu:
Ite ſub terras maledicta cœlo
Turba, frendentes furias fatigans,
Ignis æterni cibus in perennes
Ite tenebras:
Unde ſpes, lumen, requies, voluptas
Exſulant; vermes ubi, cumque fletu
Dentium ſtridor viget, atque tetri
Sulphuris ardor.
Quantus extemplò premet angor, exſpes
Obruet quàm non tolerandus horror!

Lingua

Lingua quæ fando referet, quis acri
Mente prehendat;
Me sed in tali trepidum periclo
Præstet, ô clemens hominum Redemtor!
Sanguis immunem tuus, inque dextrâ
Sorte reponat!
Sorte sanctorum, tua quos beatos
Reddit adspectu facies propinquo,
Summa tu præsens quibus es perennis
Caussa triumphi!
Quæ tui vectes tumuli refregit,
Nexibus junctum tibi sempiternis,
Christe! depostum repetat rigenti
Vita sepulcro;
Tollat & cœli radiantis ultra
Fornices, tecum fruar ut repostis
Læta queis aulæ dapibus redundat
Mensa supernæ:
Gaudiis, quæ non oculi, nec impar
Auris admisit modulus caducæ,
Crassa nec finxit sibimet profundo
Fibra recessu:
Summa sed summus Pater ad supremum
Culmen evectis cumulumque servat
Se penes; fiet quibus unus omnes
Omnia complens:
Vita jam victrix ubi mortis atrum
Virus absorpsit, specieque fallax
Transiit, vultu novus & nitebit
Mundus amœno.
Huc ferar tecum citus, ô piorum
Portus & præstes, bonitatis umbo
Quos tuæ tutos facit à futuræ
Fluctibus iræ!
Noctis ô fulgens polus inter umbras,
Vultus, ut magnes, tuus, huc potenti
Semper obtutu trahat incitatum
Cordis acumen!
Huc ferar, quo nil penetrat malignum,
Nulla fit voto mora, nil timendum
Restat, huc sanctus mihi fervor alas,
Christe! ministret:

Ut canam rerum Domino triuni
Mentibus laudes meritas beatis
Miſtus, humano potiuſque pangam
Pectore carmen :
CHRISTE, ſic fiat, precor, alme! Tandem
Sancta ſic lætus mihi vota firmet
Finis, ut fauſtam pia jam prehendunt
Carmina metam. Amen, Amen.

FINIS.